

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

คณะกรรมการลุ่มน้ำโตนเลสาบ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2

ปี 2566

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ii
สารบัญตาราง	v
สารบัญรูป	vii
บทสรุปผู้บริหาร	ix
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	1
1.3.1 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561	1
1.3.2 ขอบเขตพื้นที่จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	3
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ	4
2.1 ข้อมูลสภาพกลุ่มน้ำ	4
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	4
2.1.2 ประชากร	4
2.1.3 ขอบเขตการปกครอง	4
2.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ	5
2.1.5 ลักษณะภูมิอากาศ	9
2.1.6 ลักษณะทางอุทกนิยามวิทยาและอุทกวิทยา	9
2.1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	15
2.1.8 โครงสร้างพัฒนาแหล่งน้ำ	27
2.2 สถานการณ์ภัยแล้งในพื้นที่กลุ่มน้ำโตนเลสาบ	29
2.3 พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย	29
2.4 ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำ	35
บทที่ 3 การกำหนดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่กลุ่มน้ำ	36
3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำแล้ง	36
3.1.1 บทนิยามของภาวะน้ำแล้ง	36
3.1.2 ประเภทหรือความรุนแรงของภาวะภัยแล้ง	36
3.2 กฎหมาย ระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้อง	40
3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย	40
3.2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมในการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย	51
3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง	100
3.3.1 ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ	105
3.3.2 กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ	106
3.3.3 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การกำหนดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ (ต่อ)	
3.3.4 แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำฯ และพ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ	111
3.3.5 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ	111
3.3.6 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ	120
3.3.7 งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการและการดำเนินงาน ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	131
3.3.8 แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	132
บทที่ 4 แนวทางป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	135
4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	135
4.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	135
4.1.2 หน่วยงานสนับสนุน	136
4.1.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน	137
4.2 การเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง คุณภาพน้ำ	156
4.2.1 พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้ง	156
4.2.2 การจัดลำดับความสำคัญการจัดสรรน้ำ	160
4.2.3 แนวทางการจัดสรรน้ำ	160
4.2.4 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง คุณภาพน้ำและตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล	162
4.3 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง	166
4.4 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ	167
4.5 เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำ เตือนภัย และบริหารจัดการน้ำแล้ง	175
4.5.1 เกณฑ์พิจารณาภาวะน้ำแล้งและพื้นที่ประสบภัยแล้ง	175
4.5.2 เกณฑ์การบริหารจัดการภาวะภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ	176
4.5.3 การหาแหล่งน้ำทดแทน และการขนส่งน้ำ	180
4.6 ข้อเสนอแนะเกณฑ์เตือนภัยและแนวทางการบริหารจัดการด้านคุณภาพน้ำ	184
4.7 การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชน ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะภัยแล้ง	187
4.8 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ	199
บทที่ 5 การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะน้ำแล้งไปสู่การปฏิบัติ	201
5.1 กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	202
5.1.1 การจัดตั้งองค์กร	202
5.1.2 การอำนวยการ	202
5.1.3 การปฏิบัติการ	202
5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ	205

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษน้ำแล้งไปสู่การปฏิบัติ (ต่อ)	
5.2.1 ระดับนโยบาย	206
5.2.2 ระดับบัญชาการ	206
5.2.3 ระดับอำนาจการ	206
5.2.4 ระดับปฏิบัติการ	206
5.2.5 ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ	206
5.3 แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ	208
5.3.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขด้านน้ำ	208
5.3.2 ระดับการจัดการมลพิษน้ำแล้ง	208
5.3.3 ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ	208
5.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขมลพิษน้ำแล้ง	214
5.4.1 ลักษณะของแผนปฏิบัติการ	214
5.4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูแล้ง	214
5.4.3 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ	214
5.4.4 การดำเนินการหลังฤดูแล้ง	215
5.5 ฉากทัศน์ในงานแผนป้องกันและแก้ไขมลพิษน้ำแล้ง	215
บทที่ 6 การรายงานผล	219
6.1 กรณียังไม่เกิดมลพิษน้ำแล้ง	219
6.2 กรณีเกิดมลพิษน้ำแล้ง	223
6.2.1 กรณีเกิดภัยในระดับ 1 และ 2	223
6.2.2 กรณีเกิดมลพิษภัยในระดับ 3	223
บทที่ 7 การติดตามประเมินผล	226
ภาคผนวก	
ก หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อที่ระบุพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานตามแผน	227
ข บัญชีรายชื่อองค์การสาธารณสุข หน่วยงานเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข	229
ค โครงการสำคัญด้านทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2566-2577	230
ง โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	231
จ การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิต่อการทบทวน แผนป้องกันและแก้ไขมลพิษน้ำท่วมและน้ำแล้ง ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	252

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2-1	รายละเอียดขอบเขตการปกครองลุ่มน้ำโตนเลสาบ	5
2-2	รายละเอียดของจังหวัดในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	7
2-3	รายละเอียดของลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	7
2-4	คุณภาพน้ำห้วยพรมโหด	15
2-5	รายละเอียดกลุ่มชุดดินในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	16
2-6	การใช้ประโยชน์ที่ดินในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	18
2-7	สภาพการผลิตพืชในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	19
2-8	ปฏิทินการปลูกพืชในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	20
2-9	ปริมาณการใช้น้ำของพืช	21
2-10	พื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	23
2-11	ขอบเขตชั้นคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	25
2-12	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มน้ำโตนเลสาบที่มีอยู่ในปัจจุบัน	27
2-13	ความถี่ในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือ (ภัยแล้ง) (ระหว่างปี พ.ศ.2558-2563)	33
2-14	ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของประเทศไทยในขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบบางส่วน (ข้อมูล ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2566)	34
3-1	ความสอดคล้องระหว่างระดับภัยวิกฤติน้ำของ สททช. กับ กระทรวงมหาดไทย	37
3-2	เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤติน้ำ	39
3-3	เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะภัยแล้ง	40
3-4	การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำแล้งตามระดับภัยวิกฤติน้ำ ระหว่าง สททช. และกระทรวงมหาดไทย	100
3-5	โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	101
3-6	แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุในภาวะวิกฤติน้ำ เนื่องจากสถานการณ์น้ำแล้ง	116
3-7	แนวทางในการดำเนินการบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ และหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุ	129
4-1	การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง (ก่อน-ระหว่าง-หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง)	138
4-2	การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง	140
4-3	การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	148
4-4	การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง	154
4-5	พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งลุ่มน้ำโตนเลสาบ จังหวัดสระแก้ว	156

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4-6	ระดับความเสี่ยงและปริมาณฝนเฉลี่ยของพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งลุ่มน้ำTonle Sap จังหวัดสระแก้ว	158
4-7	เกณฑ์ประกอบการพิจารณาระดับของสถานการณ์น้ำ	161
4-8	เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะน้ำแล้ง	163
4-9	สรุปข้อมูลคุณภาพน้ำในพื้นที่บางส่วนของลุ่มน้ำTonle Sap (ห้วยพรมโหด เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566)	165
4-10	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงก่อนเกิดภัย	169
4-11	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงระหว่างเกิดภัย	174
4-12	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงก่อนเกิดภัย	187
4-13	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย	190
4-14	การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงหลังเกิดภัย	196
5-1	โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	202
5-2	การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง	207
5-3	ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง	210
5-4	ฉกทศน์การใช้งานแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	216

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2-1	สภาพภูมิประเทศลุ่มน้ำโตนเลสาบ	6
2-2	ขอบเขตลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	8
2-3	ลักษณะการผันแปรของตัวแปรอุณหภูมิกาศในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	10
2-4	ค่าเฉลี่ยปริมาณฝนรายเดือนลุ่มน้ำโตนเลสาบ	11
2-5	เส้นชั้นปริมาณน้ำฝนรายปีเฉลี่ยในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	12
2-6	กระบวนการเกิดน้ำท่า	13
2-7	การกระจายปริมาณน้ำท่ารายเดือนเฉลี่ยในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	14
2-8	กลุ่มชุดดินในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	17
2-9	การใช้ประโยชน์ที่ดินในลุ่มน้ำโตนเลสาบ ปี พ.ศ.2564	22
2-10	พื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	24
2-11	พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในลุ่มน้ำโตนเลสาบ	26
2-12	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำของลุ่มน้ำโตนเลสาบ	28
2-13	พื้นที่ขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	30
2-14	แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีตรวจวัดปริมาณน้ำท่าที่รวบรวมในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	31
2-15	แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีตรวจวัดระดับน้ำที่รวบรวมในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	32
3-1	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง	102
3-2	แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3 : วิกฤติ	102
3-3	ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ และ ระดับปฏิบัติการ	104
3-4	ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ	133
3-5	การบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อจัดการภัยแล้ง ระดับ 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง	134
3-6	การบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อจัดการภัยแล้ง ระดับภัย 3 : วิกฤติ	134
4-1	แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีวัดน้ำฝนที่คัดเลือกในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	164
4-2	การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง	166
4-3	ภาพรวมการบูรณาการหน่วยงานจัดการน้ำแล้ง (ก่อน-ระหว่าง-หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง)	167
4-4	แผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบริหารจัดการภัยแล้งที่มีความเกี่ยวข้อง กับบางส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	181
4-5	จุดเก็บตัวอย่างแหล่งน้ำผิวดินเพื่อวิเคราะห์คุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	184
4-6	เกณฑ์คุณภาพน้ำที่ใช้ในการเตือนภัย	187
4-7	การใช้จ่ายเงินทรอกราชการกรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัยและกรณีเกิดภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินขึ้น	200

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่		หน้า
5-1	เครื่องมือที่ใช้ขับเคลื่อนแผ่นป้องกัน แก้ไขปัญหาภาวะน้ำแล้งและความเชื่อมโยงกับแผ่นป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	201
5-2	ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการระดับอำนาจการและระดับปฏิบัติการ	204
5-3	องค์กรและองค์ประกอบในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ระดับภัย 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง	205
5-4	องค์กรและองค์ประกอบในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ระดับภัย 3 : วิกฤติ	205
5-5	ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบระบบบัญชาการองค์กรและกฎหมายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ณ สถานภาพปัจจุบัน ภายหลังจากที่มีการก่อตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ	213
6-1	การรายงานผลของสถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง	220
6-2	ตัวอย่างการรายงานผลต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ	222
6-3	ตัวอย่างการรายงานผล กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งที่ระดับภัย 1 และ 2	224
6-4	รายงานสถานการณ์น้ำประเทศไทยและการแจ้งเตือนสถานการณ์	225

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศในปัจจุบันที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ปรากฏผลหลายรูปแบบ อาทิ อุณหภูมิสูงขึ้น ปริมาณฝนที่ตกในแต่ละช่วงของปีหรือฤดูกาลไม่สามารถคาดการณ์ได้ การเกิดภาวะเอลนีโญ-ลานีญา ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ของที่ดิน ได้แก่ การขยายตัวของเมือง การเพิ่มขึ้นของแหล่งประกอบการอุตสาหกรรม อาจก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและอาจกระทบต่อวิถีเกษตรกรรมของประชาชนดั้งเดิม เป็นเหตุให้ทุกพื้นที่ที่ลุ่มน้ำของประเทศจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากภาวะความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ลุ่มน้ำโตนเลสาบเป็นอีกลุ่มน้ำหนึ่งที่ต้องเตรียมแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งเพื่อป้องกันและลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 64 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้าโดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับสถานการณ์น้ำแล้งทั้งในกรณีปกติที่สามารถคาดการณ์ได้ และกรณีฉุกเฉิน โดยในแผนดังกล่าวจะครอบคลุมถึงหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำแล้ง การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ วิธีการกักเก็บน้ำตามหลักวิชาการและการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้งซึ่งเป็นภัยพิบัติ

พื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบซึ่งเป็นลุ่มน้ำขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 4,148.12 ตารางกิโลเมตร (ตร.กม.) หรือ 2.59 ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่สามจังหวัด คือ จังหวัดสระแก้ว (2,876.23 ตร.กม.) จังหวัดจันทบุรี (1,285.65 ตร.กม.) และจังหวัดตราด (1.83 ตร.กม.)^{*} เศรษฐกิจในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบส่วนใหญ่ขับเคลื่อนด้วยภาคเกษตรกรรม แต่ในทศวรรษที่ผ่านมาพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบเป็นพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกที่มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมด้วย อุปสงค์ต่อทรัพยากรน้ำจึงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่แหล่งน้ำรวม 1,802 ไร่ รวมทั้งโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กรวม 92 แห่ง ที่สามารถเก็บกักน้ำและผันน้ำเพื่อการใช้ประโยชน์ได้ 161,651 ไร่ แต่ยังพบปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบทุกปี

ข้อมูลชุดวิทยุมีการรายงานว่าในฤดูแล้งและฝนทิ้งช่วง สถานการณ์ภัยแล้งจากปริมาณฝนที่ตกในลุ่มน้ำโตนเลสาบมีปริมาณน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เป็นผลให้อ่างเก็บน้ำห้วยยาง ที่มีความจุอ่างเก็บน้ำ 60 ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำเพียง 20-35 ล้านลูกบาศก์เมตร ไม่เพียงพอที่จะส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทาน เป็นสาเหตุให้ประชากรที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบหลายพื้นที่และเป็นส่วนใหญ่ประสบปัญหาจากภัยแล้ง

ด้วยภาวะเสี่ยงต่อภัยแล้งดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการรับมือและแก้ไขภาวะน้ำแล้งเพื่อลดระดับความรุนแรงที่ก่อความเสียหายให้ได้มากที่สุด

^{*} พื้นที่ข้างเคียงประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ที่มีตำบลที่อยู่ในลุ่มน้ำหลักน้อยกว่า 1% ของพื้นที่ตำบลนั้นๆ โดยพื้นที่จังหวัดวัดจากขอบเขตจังหวัดของกรมการปกครอง ปี 2561 ด้วยระบบพิกัด UTM WGS 84 Zone 47

ภายใต้แนวทางการบริหารจัดการตามประเภทหรือระดับความรุนแรงของภาวะภัยแล้ง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 : ปกติ ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ ระดับ 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) และระดับ 3 : วิกฤติ (หรือคาดว่าจะวิกฤติ) ด้วยมาตรการดำเนินการที่จำแนกออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

1) มาตรการก่อนภาวะน้ำแล้ง ภาครัฐโดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศ และกำหนดแผนเตรียมพร้อมสำหรับภาวะภัยแล้งที่จะเกิดขึ้น เช่น การเพิ่มแหล่งสำรองน้ำรวมทั้งการเพิ่มปริมาณน้ำในแหล่งดังกล่าวให้มีปริมาณเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่จะเกิดขึ้นเมตร

2) มาตรการระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องประกาศเขตพื้นที่เสี่ยงภัยหรือเตือนภัยน้ำแล้งไปยังผู้ใช้น้ำทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และประชากรในครัวเรือนทั่วไปในช่องทางที่เหมาะสมกับแต่ละภาคส่วน และเสนอแนะแนวทางทั้งที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ แบ่งปัน และจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจในกรณีที่เกิดผลกระทบรุนแรงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

3) มาตรการหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประเมินความเสียหายเพื่อเยียวยาความเสียหายด้วยกลไกต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งดำเนินการตรวจสอบ ประเมินผลจากมาตรการดำเนินการต่างๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการน้ำในภาวะน้ำแล้งให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กระบวนการต่างๆ ดังกล่าวขับเคลื่อนด้วยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2 กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นสนับสนุนอย่างมีส่วนร่วมภายใต้พันธกิจการแก้ปัญหาภัยแล้งอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

การผันแปรของสภาพภูมิอากาศ การขยายตัวของเมือง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรในปัจจุบันส่งผลต่อปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ รวมถึงลุ่มน้ำโตนเลสาบ กล่าวคือ ก่อเกิดปัญหาต่างๆ เช่น การเกิดภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำแล้งที่ผิดปกติไปจากภาวะตามธรรมชาติ อีกทั้งภาวะน้ำแล้งหรือน้ำท่วมดังกล่าว อาจปรากฏปัญหาเป็นระยะเวลานานจนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งการวางแผนและการจัดสรรน้ำ ทั้งในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์ฉุกเฉินมีความซับซ้อนและยากต่อการบริหารจัดการ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำโดยเฉพาะภาวะน้ำแล้งหรือน้ำท่วมมีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีต่อการบริหารจัดการ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำโดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน หรือชุมชนที่อยู่ในลุ่มน้ำเดียวกัน อันเป็นแผนที่สร้างขึ้นอย่างมีส่วนร่วมจากภาคีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความเข้าใจในบริบทของพื้นที่ สื่อสารหรือประชาสัมพันธ์สู่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง เป็นเครือข่ายภาคสังคม และรัฐที่พร้อมต่อการบริหารจัดการภาวะน้ำท่วมหรือน้ำแล้งที่มีประสิทธิภาพ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับอุปสงค์การใช้น้ำในทุกภาคส่วนเพื่อคงไว้ซึ่งทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของโครงการทบทวนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ มีดังต่อไปนี้

1) เพื่อทบทวนจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มาตรา 61 และ 64 โดยให้สอดคล้องกับบริบทลุ่มน้ำและองค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำ

2) เพื่อนำส่งแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การปฏิบัติ

3) เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำได้ใช้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เป็นกรอบงานในการติดตามเพื่อการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกัน และแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.3.1 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ในหมวดที่ 5 “ภาวะน้ำท่วมน้ำแล้ง” ได้กำหนดรายละเอียดออกเป็น 4 ส่วน อยู่ในมาตราที่ 56 ถึง มาตราที่ 72 ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 “การใช้ประโยชน์ที่ดินในระบบทางน้ำตามผังน้ำ” ส่วนที่ 2 “การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง” ส่วนที่ 3 “การป้องกันและแก้ไขภาวะ

น้ำแล้ง” และส่วนที่ 4 “อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม” และมีมาตราอื่นที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ดังนี้

มาตรา 4 “ภาวะน้ำแล้ง” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำลดลงอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

มาตรา 61 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้ง ในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- 1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- 2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- 3) การจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- 4) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- 5) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- 6) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง
- 7) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

จากภาวะน้ำแล้ง

ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

มาตรา 62 เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นแล้วให้เสนอต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและดำเนินการ ในกรณีนี้ ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป

มาตรา 63 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง

สำหรับกรณีเกิดวิกฤติน้ำ (น้ำแล้ง) ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หมวด 3 องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ส่วนที่ 2 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจมาตรา 24 ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำแล้งจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรงให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนาจการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำแล้งเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป ทั้งนี้ ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการ ฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกันแก้ไข ควบคุม ระวัง หรือบรรเทา ผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงที

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้ออกคำสั่งตามวรรคสองแล้ว และคำสั่งนั้นมีสภาพอย่างกฎหมายเพื่อให้มีผล เป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจหรือการปฏิบัติตาม คำสั่งของนายกรัฐมนตรีตามวรรคสอง หากเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ผู้นั้นพ้นจากความผิด และความรับผิดชอบ

เมื่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำแล้วเสร็จ ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติรายงาน และจัดทำสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบโดยมิชักช้า

1.3.2 ขอบเขตพื้นที่จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

พื้นที่ลุ่มน้ำโดนแล้งเป็นพื้นที่ศึกษา โดยมีขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำตามพระราชกฤษฎีกากำหนด ลุ่มน้ำ พ.ศ.2564 (สททช., 2564)

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำ

การศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิของสภาพทั่วไปของกลุ่มน้ำโตนเลสาบ มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อมูลสภาพกลุ่มน้ำ

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มน้ำโตนเลสาบเป็นกลุ่มน้ำขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 4,148.12 ตร.กม. หรือ 2.59 ล้านไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดสระแก้วและจันทบุรี กลุ่มน้ำทอดตัวยาวจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 องศา 45 ลิปดาเหนือ ถึงเส้นรุ้งที่ 14 องศา 10 ลิปดาเหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ 102 องศา 10 ลิปดาตะวันออก ถึงเส้นแวงที่ 102 องศา 57 ลิปดา ตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับ กลุ่มน้ำมูล
- ทิศใต้ ติดกับ กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก
- ทิศตะวันตก ติดกับ กลุ่มน้ำบางปะกง
- ทิศตะวันออก ติดกับ ประเทศกัมพูชา

2.1.2 ประชากร

การศึกษาสถานภาพของประชากรปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2565) ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจำนวนประชากรรายจังหวัด ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2565 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน ขนาดครัวเรือน และความหนาแน่นประชากร สามารถสรุปได้ดังนี้

จำนวนประชากร ในปี พ.ศ.2565 ของพื้นที่ศึกษา มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 306,053 คน แบ่งเป็นชาย 153,953 คน และหญิง 152,100 คน มีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งกลุ่มน้ำ 127,937 ครัวเรือน อัตราเฉลี่ยของขนาดจำนวนคนต่อครัวเรือนจากจำนวนประชากรในปีเดียวกันเท่ากับ 2.39 คน/ครัวเรือน ความหนาแน่นประชากร ในปี พ.ศ.2565 เท่ากับ 73.78 คน/ตร.กม

2.1.3 ขอบเขตการปกครอง

กลุ่มน้ำโตนเลสาบ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ.2564 มีขอบเขตการปกครองในพื้นที่กลุ่มน้ำ 3 จังหวัด 8 อำเภอ 41 ตำบล โดยมีขอบเขตการปกครองกลุ่มน้ำโตนเลสาบแสดงดังตารางที่ 2-1

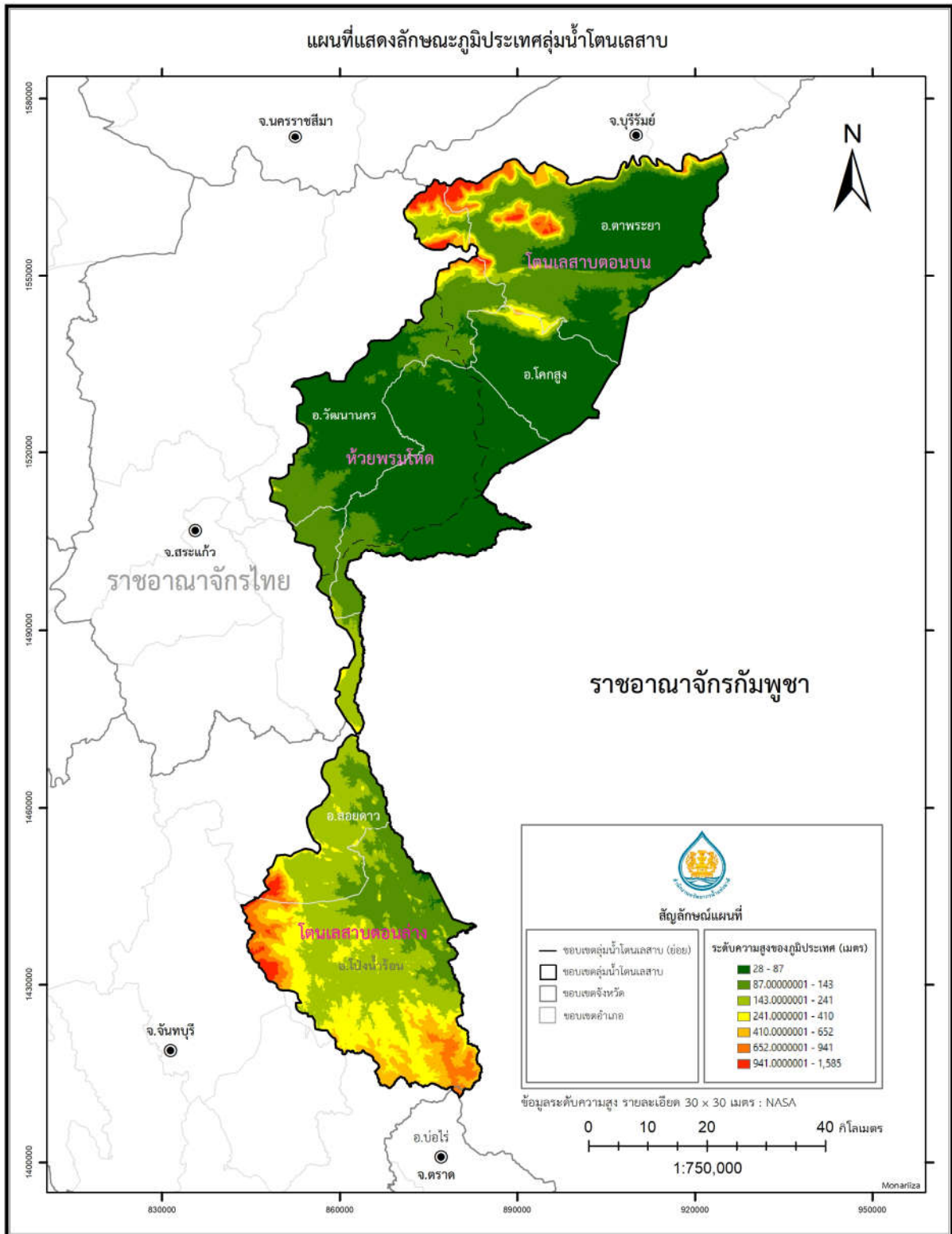
ตารางที่ 2.1 รายละเอียดขอบเขตการปกครองลุ่มน้ำโตนเลสาบ

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
สระแก้ว	โคกสูง คลองหาด ตาพระยา วัฒนานคร อรัญประเทศ	(ทุกตำบล) คลองไถ่เถื่อน คลองหาด ไทรเดี่ยว ไทรทอง เบญจจร โคกลาน ตาพระยา ทัพราช ทัพเสด็จ ทัพไทย ผักชะ หนองแวง ช่องกุ่ม แซร์อ้อ ท่าเกวียน โนนหมากเค็ง วัฒนานคร หนองน้ำใส หนองหากฝ้าย ห้วยโจด ทับจันทร์ คลองน้ำใส ท่าข้าม บ้านด่าน บ้านใหม่หนองไทร ป่าไร่ ผ่านศึก ปากห้วย เมืองไผ่ หนองสังข์ หันทราย อรัญประเทศ ทับพริก
จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน สอยดาว	คลองใหญ่ เทพนิมิต โป่งน้ำร้อน หนองตากง ทับไทร สะตอน ทรายขาว ทุ่งขนาน (บางส่วน)
ตราด	บ่อไร่	หนองบอน

ที่มา : เขตปกครองในพื้นที่ลุ่มน้ำตามประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ.2564 เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564

2.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

ลุ่มน้ำโตนเลสาบตอนบนเป็นแนวเทือกเขาบรรทัดกั้นเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่อยู่ในเขตอำเภอตาพระยาและอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว สำหรับพื้นที่ตอนกลางอยู่ในเขตอำเภออรัญประเทศและอำเภอวัฒนานคร (บางส่วน) ส่วนตอนล่างอยู่ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว (บางส่วน) จังหวัดจันทบุรี ลุ่มน้ำโตนเลสาบไม่มีลำน้ำสายหลักมีเพียงลำน้ำสายย่อย ที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยพรมโหด คลองน้ำใส คลองด่าน ห้วยยาง คลองพระพุทธร ลำสะโตน ห้วยตะเคียน ห้วยนางงาม คลองโป่งน้ำร้อน และคลองเครือหวาย ลักษณะพื้นที่ของลุ่มน้ำมีความลาดเทจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก ลำน้ำสายต่างๆ จึงไหลไปทางประเทศกัมพูชา และไหลลงทะเลสาบโตนเลสาบในประเทศกัมพูชา รูปที่ 2-1

รูปที่ 2-1 สภาพภูมิประเทศลุ่มน้ำโตนเลสาบ
ที่มา : (ร่าง) รายงานโครงการจัดทำผังน้ำลุ่มน้ำโตนเลสาบ, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2566.

สำหรับระบบลุ่มน้ำนั้น การแบ่งลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำโดนเลสาบได้กำหนดตามผลการศึกษาของโครงการศึกษาทบทวนการแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและผลกระทบจากการแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบแบ่งเป็น 3 ลุ่มน้ำสาขา คือ ลุ่มน้ำสาขาโดนเลสาบตอนบน ลุ่มน้ำสาขาห้วยพรมโหด และลุ่มน้ำสาขาโดนเลสาบตอนล่าง แสดงได้ดังตารางที่ 2-2 และตารางที่ 2-3

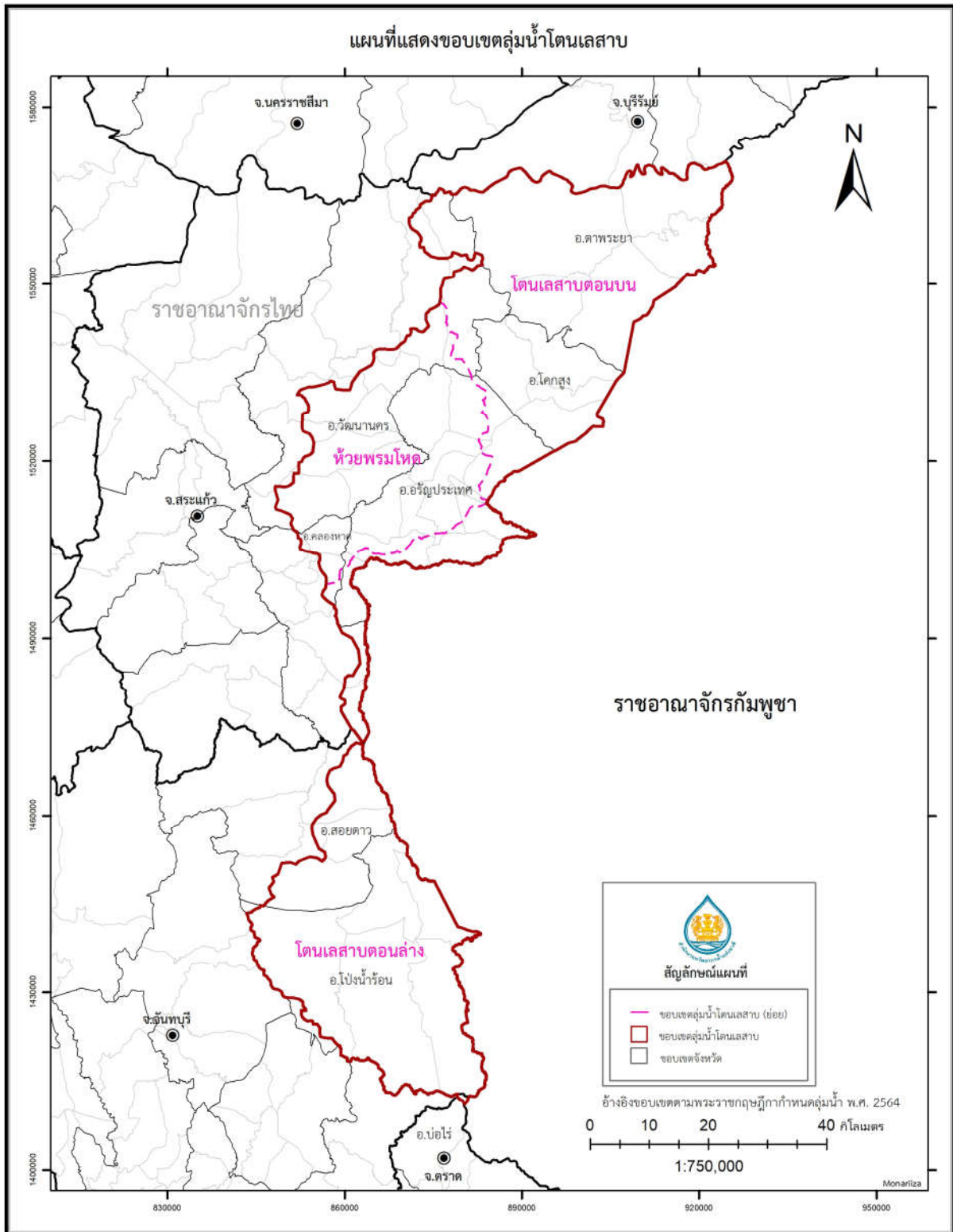
ตารางที่ 2-2 รายละเอียดของจังหวัดในลุ่มน้ำโดนเลสาบ

จังหวัด	พื้นที่จังหวัด (ตร.กม.)	พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำ		ร้อยละของ พื้นที่จังหวัด	ร้อยละของ พื้นที่ลุ่มน้ำ
		(ตร.กม.)	(ไร่)		
สระแก้ว	6,833.26	2,856.23	1,785,144	41.80	68.86
จันทบุรี	6,409.75	1,285.65	803,528	20.06	30.99
ตราด	2,867.70	1.83	1,146	0.06	0.04
ข้างเคียง*		5.56	3473		0.13
รวม		4,148.12	2,592,576		100.00

หมายเหตุ * พื้นที่ข้างเคียงประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ที่มีตำบลที่อยู่ในลุ่มน้ำหลักน้อยกว่า 1% ของพื้นที่ตำบลนั้นๆ โดยพื้นที่จังหวัด วัดจากขอบเขตจังหวัดของกรมการปกครอง ปี 2561 ด้วยระบบพิกัด UTM WGS 84 Zone 47

ตารางที่ 2-3 รายละเอียดของลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำโดนเลสาบ

ลำดับ	รหัส	ลุ่มน้ำ สาขา	พื้นที่ลุ่มน้ำ		ร้อยละของ พื้นที่ในลุ่ม น้ำหลัก	ครอบคลุมพื้นที่บางส่วน	
			(ตร.กม.)	ไร่		จังหวัด	อำเภอ
1	1601	โดนเลสาบ ตอนบน	1,624.87	1,015,542	39.17	สระแก้ว	โคกสูง ตาพระยา วัฒนานคร อรัญประเทศ
2	1602	ห้วยพรม โหด	1,001.61	626,006	24.15	สระแก้ว	วัฒนานคร อรัญประเทศ คลองหาด
3	1603	โดนเลสาบ ตอนล่าง	1,521.64	951,025	36.68	จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน สอยดาว
						ตราด	บ่อไร่
รวม			4,148.12	2,592,576	100.00		

รูปที่ 2-2 ขอบเขตลุ่มน้ำสาขาในลุ่มน้ำโตนเลสาบ

ที่มา : (ร่าง) รายงานโครงการจัดทำผังน้ำลุ่มน้ำโตนเลสาบ, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2566.

2.1.5 ลักษณะภูมิอากาศ

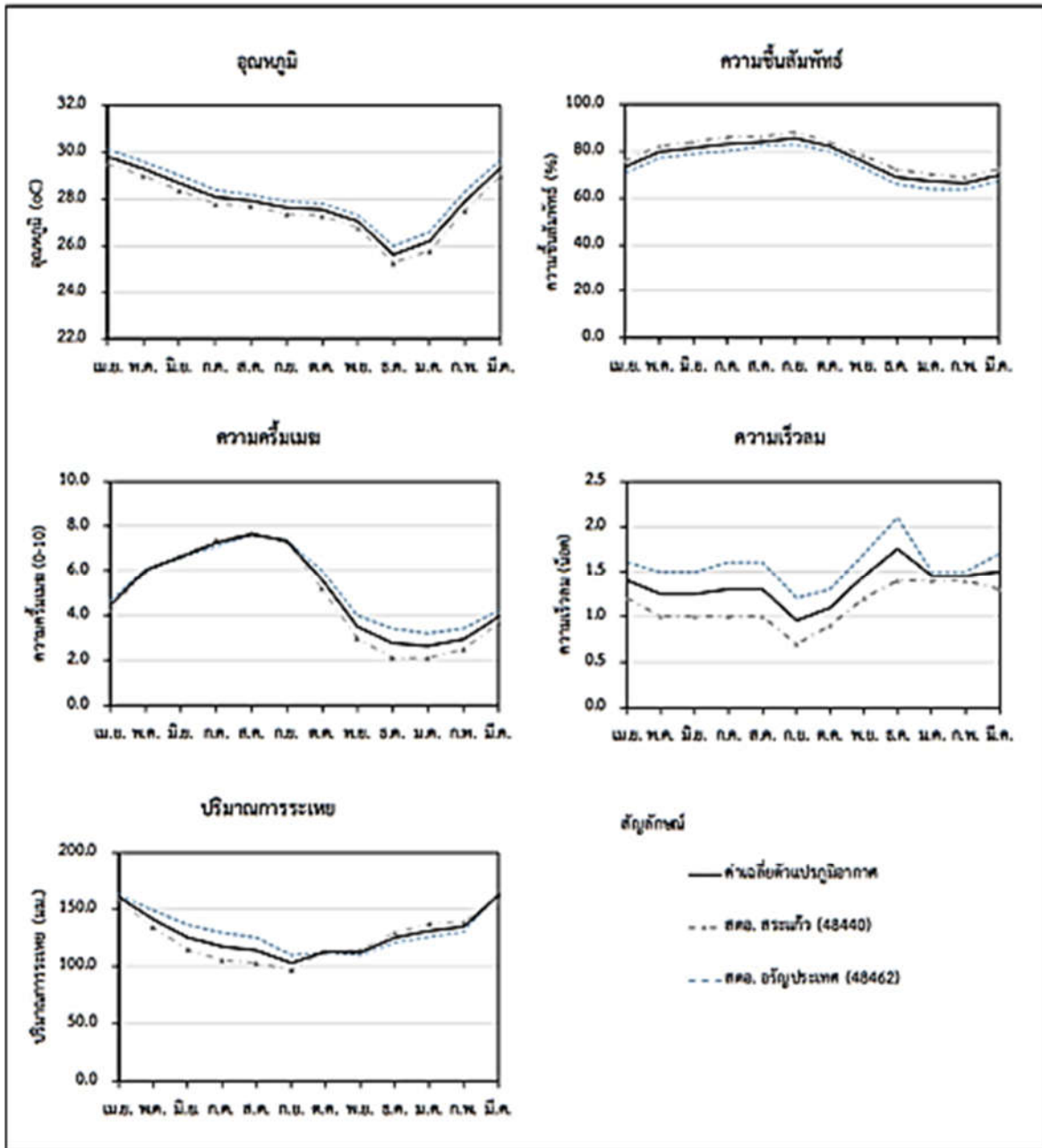
การรวบรวมข้อมูลภูมิอากาศที่สถานีต่างๆ ในเขตพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง ซึ่งบันทึกไว้โดยกรมอุตุนิยมวิทยา ณ สถานีอรัญประเทศ การผันแปรรายเดือนของตัวแปรภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศอรัญประเทศ และสรุปค่าเฉลี่ยช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน ค่าสูงสุดรายเดือน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดรายเดือนของตัวแปรภูมิอากาศหลักของสถานีตรวจอากาศ ได้ดังนี้

- อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายนวัดได้ 36.7 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนมกราคมวัดได้ 19.8 องศาเซลเซียส ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 25.3-30.1 องศาเซลเซียส
- ความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ยตลอดปีจะอยู่ระหว่าง 73.7 เปอร์เซ็นต์ ค่าความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดวัดได้ 95.0 เปอร์เซ็นต์ และค่าความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดวัดได้ 41.0 เปอร์เซ็นต์ ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 63.0-83.0 เปอร์เซ็นต์
- ปริมาณการระเหยโดยเฉลี่ยตลอดทั้งปี 1,680.0 มิลลิเมตร ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 118.0-177.0 มิลลิเมตร
- ความครึ้มของเมฆโดยเฉลี่ย 5.8 อ็อกต้า (0-10 อ็อกต้า) ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 3.0-8.0 อ็อกต้า
- ความเร็วลมโดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ 2.0 น็อต ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 1.5-2.4 น็อต
- ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปี 1,354.4 มิลลิเมตร ช่วงพิสัยของค่าเฉลี่ยรายเดือน 4.8-253.7 มิลลิเมตร

2.1.6 ลักษณะทางอุตุนิยมวิทยาและอุทกวิทยา

2.1.6.1 อุณหภูมิ

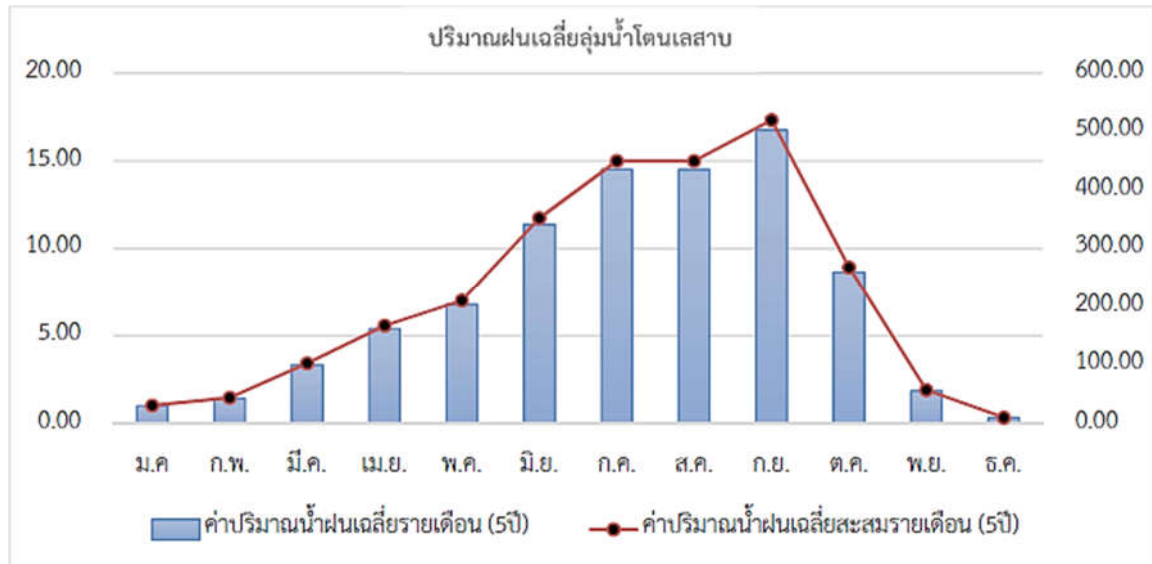
ค่าอุณหภูมิเฉลี่ยรายปี 27.9 องศาเซลเซียส มีค่าเฉลี่ยรายเดือนผันแปรอยู่ในช่วง 25.7-29.8 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดอยู่เดือนธันวาคม และสูงสุดในเดือนเมษายน ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยทั้งปีมีค่าร้อยละ 76.3 ค่าเฉลี่ยรายเดือนผันแปรอยู่ในช่วงร้อยละ 66.5-85.5 ความครึ้มเมฆเฉลี่ยทั้งปีมีค่า 5.1 ใน 10 ส่วนของท้องฟ้า ความเร็วลมเฉลี่ยทั้งปีมีค่า 1.4 น็อต และปริมาณการระเหยทั้งปีมีค่า 1,540 มม.

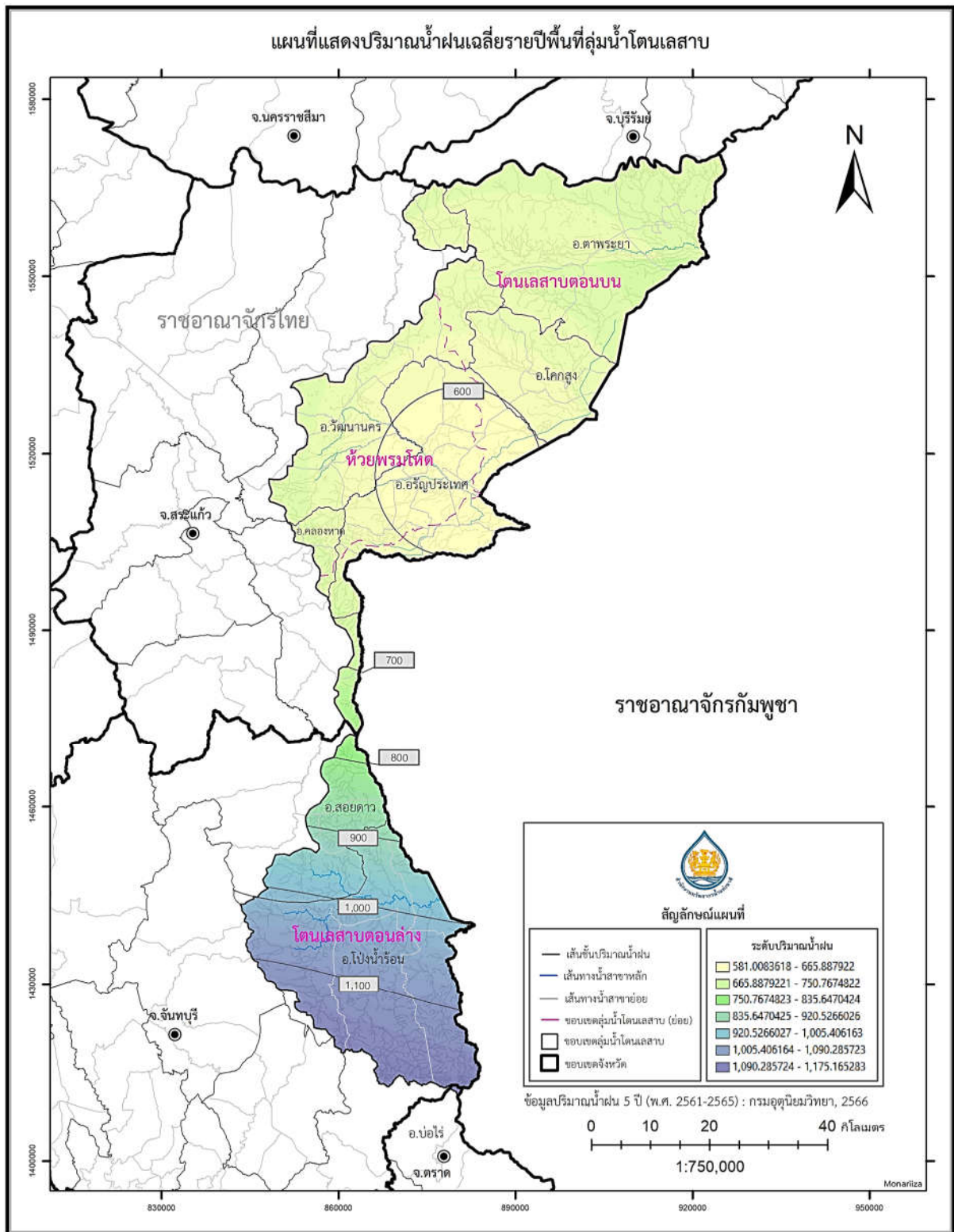
รูปที่ 2-3 ลักษณะการผันแปรของตัวแปรอุณหภูมิอากาศในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, 2566.

2.1.6.2 ปริมาณฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 -2565 ได้ผลค่าปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีต่ำสุดในเดือนธันวาคม และสูงสุดในเดือนกันยายน

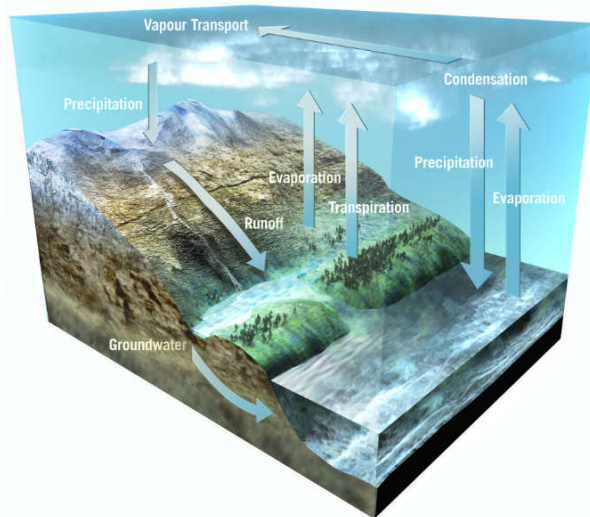
รูปที่ 2-4 ค่าเฉลี่ยปริมาณฝนรายเดือนกลุ่มน้ำโตนเลสาบ
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, 2566.

รูปที่ 2-5 เส้นชั้นปริมาณน้ำฝนรายปีเฉลี่ยในลุ่มน้ำโดนเลساب
ที่มา : (ร่าง) รายงานโครงการจัดทำผังน้ำลุ่มน้ำโดนเลساب สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, พ.ศ.2566.

2.1.6.3 ปริมาณน้ำท่า

การประเมินปริมาณน้ำท่าในลุ่มน้ำ ดำเนินการได้โดยการวิเคราะห์จากปริมาณฝนที่ตกในพื้นที่เนื่องจากฝนที่ตกลงมาไม่สามารถเปลี่ยนเป็นน้ำท่าได้ทั้งหมด เพราะมีการสูญเสียเกิดขึ้นในขณะที่ฝนตก ได้แก่ การเก็บกักบนต้นไม้ การซึมลงดิน และการระเหย เป็นต้น โดยปริมาณน้ำที่เหลือจะไหลผ่านผิวดินลงสู่แม่น้ำ และไหลลงสู่ทะเลต่อไป สำหรับค่าการสูญเสียต่างๆ เรียกว่า สัมประสิทธิ์น้ำท่า (C) ซึ่งนำมาใช้ในการประเมินปริมาณน้ำท่าของลุ่มน้ำ มีขั้นตอนดังนี้

รูปที่ 2-6 กระบวนการเกิดน้ำท่า
ที่มา : ESA-AOES Medialab, 2004.

สำหรับค่าการสูญเสียต่างๆ เรียกว่า สัมประสิทธิ์น้ำท่า (C) ซึ่งนำมาใช้ในการประเมินปริมาณน้ำท่าของลุ่มน้ำ มีขั้นตอนดังนี้

1. คัดเลือกสถานีวัดน้ำท่าลุ่มน้ำย่อยที่มีข้อมูลสมบูรณ์และไม่อยู่ท้ายอ่างเก็บน้ำเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการบริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำ
2. คำนวณปริมาณฝนเฉลี่ยของลุ่มน้ำย่อย โดยวิธีของทิสเซน (Thiessen Method)
3. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์น้ำท่า (C) ของลุ่มน้ำย่อย จากสมการ

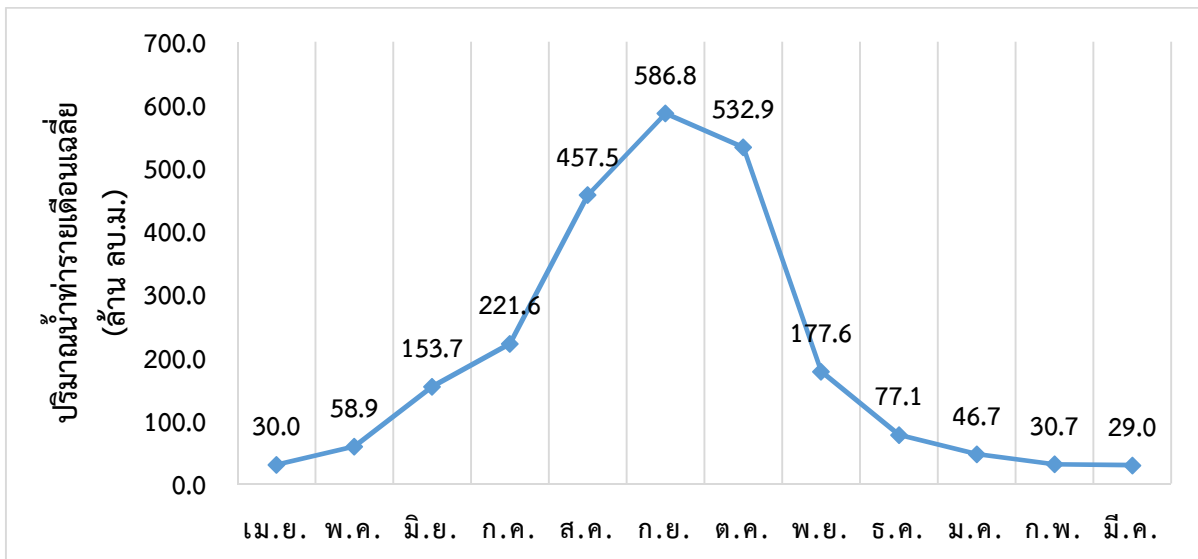
$$\text{สัมประสิทธิ์น้ำท่า (C)} = \text{ปริมาณน้ำท่า} / (\text{ปริมาณฝนเฉลี่ย} \times \text{พื้นที่ลุ่มน้ำย่อย})$$

4. คำนวณปริมาณน้ำท่าของลุ่มน้ำ จากสมการ

$$\text{ปริมาณน้ำท่าของลุ่มน้ำ} = P1C1A1 + P2C2A2 + \dots + PnCnAn$$

- โดย P1 = ปริมาณฝนเฉลี่ยของลุ่มน้ำย่อยที่ 1
C1 = สัมประสิทธิ์น้ำท่าของลุ่มน้ำย่อยที่ 1
A1 = พื้นที่ลุ่มน้ำย่อยที่ 1
Pn = ปริมาณฝนเฉลี่ยของลุ่มน้ำย่อยที่ n
Cn = สัมประสิทธิ์น้ำท่าของลุ่มน้ำย่อยที่ n
An = พื้นที่ลุ่มน้ำย่อยที่ n

จากขั้นตอนการประเมินปริมาณน้ำท่าในลุ่มน้ำโตนเลสาบ พบว่า ลุ่มน้ำโตนเลสาบมีปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย 2,012 ล้าน ลบ.ม. และมีการกระจายรายเดือนเฉลี่ยอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม แสดงดังรูปที่ 2-7

รูปที่ 2-7 การกระจายปริมาณน้ำท่ารายเดือนเฉลี่ยลุ่มน้ำโตนเลสาบ
ที่มา : รายงานสรุปข้อมูลพื้นฐานของลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำโตนเลสาบ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2566.

2.1.6.4 คุณภาพน้ำ

รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ครั้งที่ 2/2566 โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 7 (สระบุรี) ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ ครั้งที่ 2/2566 ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ สามารถสรุปได้ดังนี้

ห้วยพรหมโหด มีต้นกำเนิดจากบริเวณบ้านโนนหมากเค็งในเขตอำเภอวังมนคร ซึ่งเป็นลุ่มน้ำย่อยในลุ่มน้ำโตนเลสาบ ที่ไหลเข้าไปในประเทศกัมพูชา มีพื้นที่ลุ่มประมาณ 944 ตารางกิโลเมตร มีห้วยพรหมโหดเป็นลำน้ำหลักมีความยาวประมาณ 60 กิโลเมตร มีจุดตรวจวัดทั้งหมด 4 สถานี จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินครั้งที่ 2 ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2566 จำนวน 4 สถานี พบว่าคุณภาพน้ำของห้วยพรหมโหด โดยรวมเมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม เมื่อพิจารณารายสถานีมีบางสถานีคุณภาพน้ำไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3

1) ค่าออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 กำหนดไม่ต่ำกว่า 4.0 มก./ล. พบว่า บริเวณสะพานบ้านใหม่ - หองเทา ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH01) บริเวณฝายน้ำล้นห้วยพรหมโหด ตำบลปากห้วย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH03) และบริเวณสะพานด่านตรวจวังชะโด ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH04) มีค่าเท่ากับ 3.4, 3.2 และ 0.0 มก./ล.

2) ค่าออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 กำหนดไม่ต่ำกว่า 4.0 มก./ล. พบว่า บริเวณสะพานบ้านใหม่ - หองเทา ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH01) บริเวณฝายน้ำล้นห้วยพรหมโหด ตำบลปากห้วย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH03) และบริเวณสะพานด่านตรวจวังชะโด ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH04) มีค่าเท่ากับ 3.4, 3.2 และ 0.0 มก./ล.

3) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม (TCB) มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 กำหนดไม่เกิน 20,000 MPN/100 ml พบว่าบริเวณสะพานบ้านใหม่ – หนองเทา ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH01) และบริเวณสะพานด้านตรวจวังชะโด ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH04) มีค่ามากกว่า 160,000 MPN/100 ml แสดงถึงแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนที่เกิดจากของเสียหรือน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท การปนเปื้อนของสิ่งขับถ่ายของสิ่งมีชีวิต

4) แบคทีเรียกลุ่มฟิโคลโคลิฟอร์ม (FCB) มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 กำหนดไม่เกิน 4,000 MPN/100 ml พบว่าบริเวณสะพานบ้านใหม่ – หนองเทา ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH01) และบริเวณสะพานด้านตรวจวังชะโด ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH04) มีค่าเท่ากับ 35,000 และมากกว่า 160,000 MPN/100 ml แสดงถึงแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนที่เกิดจากของเสียหรือน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท การปนเปื้อนของสิ่งขับถ่ายของสิ่งมีชีวิต

5) แอมโมเนีย (NH₃) มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 กำหนดไม่เกิน 0.5 มก./ล. พบว่าบริเวณสะพานบ้านใหม่ - หนองเทา ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH01) และสะพานด้านตรวจวังชะโด ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (SPH04) มีค่า 0.99 และ 5.02 มก./ล. แสดงถึงแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนที่เกิดจากของเสียหรือน้ำทิ้งที่มีส่วนประกอบของไนโตรเจน เช่น ปุ๋ยคอก มูลสัตว์ บ้านเรือน ฯลฯ

ตารางที่ 2-4 คุณภาพน้ำห้วยพรมโหด

แหล่งน้ำ	ประเภทแหล่งน้ำ	จุดตรวจวัด	ค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญ														คุณภาพน้ำโดยรวม		
			DO	BOD	TCB	FCB	NO ₃	NH ₃	Cd	Cr	Mn	Ni	Pb	Zn	Cu	Hg		As	WQI
			mg/l	mg/l	MPN/100m	MPN/100m	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l		mg/l	
ห้วยพรมโหด	3	SPH01	3.4	7.7	>160,000	35,000	0.47	0.99	<0.005	ND	0.23	<0.01	ND	<0.03	0.02	-	-	29	
		SPH02	7.0	4.5	9,200	2,200	0.15	0.16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	
		SPH03	3.2	3.6	>160,000	1,700	0.02	0.05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	
		SPH04	0.0	7.8	>160,000	>160,000	0.03	5.02	<0.005	ND	0.44	<0.01	ND	0.03	-	-	-	16	
ค่าสถิติ		ต่ำสุด	0.0	3.6	9,200	1,700	0.02	0.05	<0.005	ND	0.23	<0.01	ND	<0.03	0.02	-	-	ดัชนีชี้วัดปัญหาคุณภาพน้ำ DO, BOD, TCB, FCB, NH ₃	
		สูงสุด	0.0	7.8	160,000	160,000	0.47	5.02	<0.005	ND	0.44	<0.01	ND	0.03	0.02	-	-		
		P2O	1.9	4.2	13,280	2,000	0.03	0.12	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		P8O	4.8	7.7	160,000	85,000	0.28	2.60	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
		เฉลี่ย	3.4	5.9	86,300	49,725	0.17	1.56	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ได้ตามมาตรฐานประเภทที่ 3 (%)		มัธยฐาน	3.3	6.1	88,000	18,600	0.09	0.58	-	-	-	-	-	-	-	-			
		ค่าเฉลี่ย	25	0	50	50	100	50	100	100	100	100	100	100	-	-			
มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3			>4.0	<-20	<-20,000	<-4000	<5.0	<-0.5	<-0.05	<-0.05	<-1.0	<-0.1	<-0.05	<1.0	<0.1	<0.02	<0.01		

จุดเก็บ บริเวณ

SPH01 สะพานบ้านใหม่ - หนองเทา ต.บ้านด่าน อ.รัญประเทศ จ.สระแก้ว (พิกัด Long. 102.481675 ; Lat.13.706111)

SPH02 สะพานสายทางเทศบาลเมืองอัญประเทศ เมืองไผ่ (สะพานเลิศศิริ) หมู่ 3 ต.บ้านใหม่หนองไทร อ.อัญประเทศ จ.สระแก้ว (พิกัด Long. 102.495122 ; Lat. 13.690436)

SPH03 สะพานบ้านใหม่ - หนองเทา ต.บ้านด่าน อ.อัญประเทศ จ.สระแก้ว (พิกัด Long. 102.501154 ; Lat. 13.684145)

SPH04 สะพานด้านตรวจวังชะโด ต.ท่าข้าม อ.อัญประเทศ จ.สระแก้ว (พิกัด Long. 102.536678 Lat. 13.663782)

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 7 (สระบุรี), 2566.

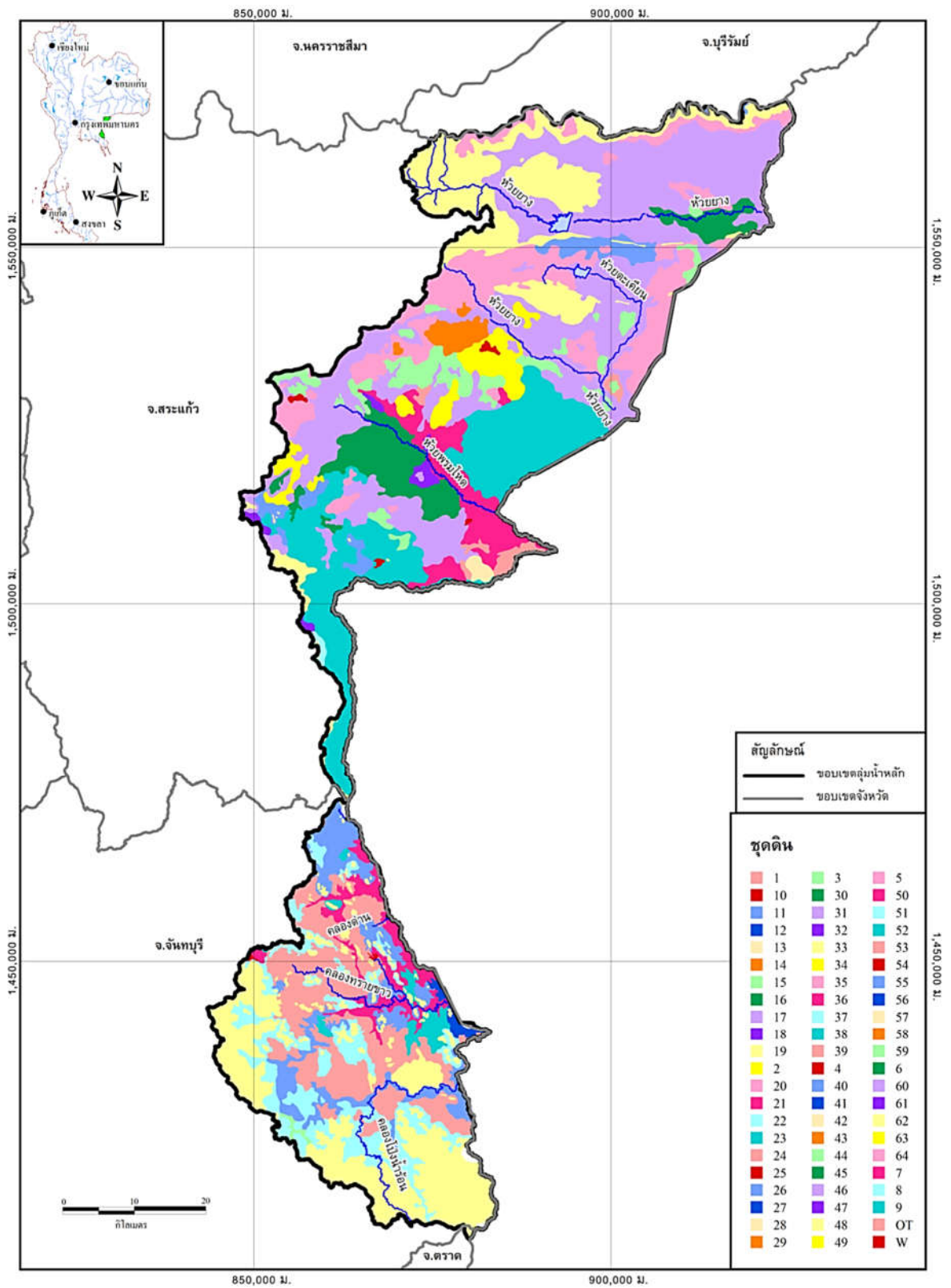
2.1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.7.1 ทรัพยากรดิน

การศึกษาข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบของกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2544 พบว่า พื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบมีกลุ่มชุดดิน 26 กลุ่ม แต่ละกลุ่มชุดดินมีลักษณะคุณสมบัติสามารถสรุปรายละเอียดดัง ตารางที่ 2-5 และ รูปที่ 2-8 โดยกลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุดได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 17 มีพื้นที่ประมาณ 563,539 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.03 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ สำหรับกลุ่มชุดดินอื่นๆ ที่พบนอกจากนี้ จะกระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งมีสัดส่วนพื้นที่ค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 2-5 รายละเอียดกลุ่มชุดดินในลุ่มน้ำโตนเลสาบ

ลำดับ	กลุ่มชุดดิน	พื้นที่		% ของพื้นที่ ลุ่มน้ำโตนเลสาบ
		(ตร.กม.)	(ไร่)	
1	กลุ่มชุดดินที่ 1	19.74	12,336	0.48
2	กลุ่มชุดดินที่ 4	3.98	2,486	0.10
3	กลุ่มชุดดินที่ 6	174.97	109,356	4.27
4	กลุ่มชุดดินที่ 7	233.25	145,781	5.70
5	กลุ่มชุดดินที่ 17	901.66	563,539	22.03
6	กลุ่มชุดดินที่ 18	13.68	8,552	0.33
7	กลุ่มชุดดินที่ 24	8.96	5,600	0.22
8	กลุ่มชุดดินที่ 25	4.15	2,596	0.10
9	กลุ่มชุดดินที่ 26	189.7	118,563	4.63
10	กลุ่มชุดดินที่ 27	14.03	8,770	0.34
11	กลุ่มชุดดินที่ 28	9.73	6,080	0.24
12	กลุ่มชุดดินที่ 29	35.12	21,953	0.86
13	กลุ่มชุดดินที่ 35	348.31	217,694	8.51
14	กลุ่มชุดดินที่ 40	41.30	25,812	1.01
15	กลุ่มชุดดินที่ 44	108.87	68,043	2.66
16	กลุ่มชุดดินที่ 46	21.31	13,317	0.52
17	กลุ่มชุดดินที่ 47	7.92	4,952	0.19
18	กลุ่มชุดดินที่ 48	130.03	81,268	3.18
19	กลุ่มชุดดินที่ 49	91.59	57,245	2.24
20	กลุ่มชุดดินที่ 50	5.15	3,216	0.13
21	กลุ่มชุดดินที่ 51	311.65	194,783	7.61
22	กลุ่มชุดดินที่ 52	501.23	313,269	12.24
23	กลุ่มชุดดินที่ 53	235.57	147,231	5.75
24	กลุ่มชุดดินที่ 55	31.45	19,659	0.77
25	กลุ่มชุดดินที่ 59	4.38	2,735	0.11
26	กลุ่มชุดดินที่ 62	637.95	398,721	15.58
27	แหล่งน้ำ	2.15	1,345	0.05
28	ไม่มีข้อมูล	5.63	3,520	0.14
รวมทั้งลุ่มน้ำ		4,093.47	2,558,421	100.00

รูปที่ 2-8 กลุ่มชุดดินในกลุ่มน้ำโตนเลสาบ
 ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2563.

2.1.7.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ.2564 ของกรมพัฒนาที่ดิน สรุปรายละเอียดด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มน้ำTonlesabตาม ตารางที่ 2-6 และ รูปที่ 2-9 พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา สามารถแบ่งกลุ่มการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็น 6 ประเภทหลัก ได้แก่ ประเภทพื้นที่อยู่อาศัยและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่การเกษตร พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่รกร้าง บ่อดิน หินโผล่ ที่ลุ่มชื้นแฉะ เป็นต้น ภาพรวมของการใช้ประโยชน์ที่ดินมีรายละเอียด คือ พื้นที่อยู่อาศัยและสิ่งปลูกสร้างมีพื้นที่ 125,639 ไร่ (ร้อยละ 4.85) พื้นที่อุตสาหกรรม มีพื้นที่ 13,386 ไร่ (ร้อยละ 0.52) พื้นที่การเกษตรมีพื้นที่ 1,698,307 ไร่ (ร้อยละ 65.51) พื้นที่ป่าไม้มีพื้นที่ 680,052 ไร่ (ร้อยละ 26.23) พื้นที่แหล่งน้ำมีพื้นที่ 42,395 ไร่ (ร้อยละ 1.64) พื้นที่เบ็ดเตล็ด ได้แก่ พื้นที่รกร้าง บ่อดิน บ่อทราย หินโผล่ ที่ลุ่มชื้นแฉะ เป็นต้น รวมเป็น 32,796 ไร่ (ร้อยละ 1.26)

ตารางที่ 2-6 การใช้ประโยชน์ที่ดินในกลุ่มน้ำTonlesab

การใช้ประโยชน์ที่ดินปี 2564			1601		1602		1603		รวมพื้นที่		
			Tonlesabตอนบน (ลุ่มน้ำสาขา)		ห้วยพรมโหด		Tonlesabตอนล่าง				
ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	ไร่	ร้อยละ	
พื้นที่ การเกษตร	นาข้าว	นาข้าว	317,948	31.31	222,228	35.50	41,603	4.37	581,815	22.44	
	พืชไร่	พืชไรผสม		2,936	0.29	1,759	0.28	569	0.06	5,263	0.20
		ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		197	0.02	3,290	0.53	1,603	0.17	5,0892	0.20
		อ้อย		75,496	7.43	121,391	19.39	41,619	4.38	238,505	9.20
		มันสำปะหลัง		167,427	16.49	59,429	9.49	51,576	5.42	278,432	10.74
		สับปะรด		0	0.00	13	0.00	0	0.00	13	0.00
		พืชไร่อื่น ๆ		12	0.00	82	0.01	8	0.00	103	0.00
	ไม้ยืนต้น	ไม้ยืนต้นผสม		755	0.07	1,045	0.17	914	0.10	2,714	0.10
		ยางพารา		3,434	0.34	10,075	1.61	65,328	6.84	78,837	3.04
		ปาล์มน้ำมัน		6,302	0.62	15,850	2.53	7,479	0.79	29,631	1.14
		ยูคาลิปตัส		41,569	4.09	78,038	12.47	4,581	0.48	124,188	4.79
		สัก		0	0.00	34	0.01	2,560	0.27	2,595	0.10
		ไม้ยืนต้นอื่น ๆ		134	0.01	88	0.01	127	0.01	348	0.01
	ไม้ผล	ไม้ผลผสม		2,965	0.29	7,143	1.14	33,358	3.51	43,458	1.68
		ทุเรียน		0	0.00	3	0.00	18,225	1.92	18,228	0.70
		เงาะ มังคุด		0	0.00	0	0.00	2,247	0.24	2,247	0.09
		ลองกอง									
		มะพร้าว		36	0.00	24	0.00	108	0.01	168	0.01
		ลิ้นจี่		0	0.00	0	0.00	477	0.05	447	0.02
		มะม่วง		680	0.07	3,242	0.52	3,388	0.36	7,310	0.28
		มะขาม		27	0.00	107	0.02	547	0.06	681	0.03
		ลำไย		38	0.00	393	0.06	272,391	28.64	272,822	10.52
	ผลไม้อื่น ๆ		104	0.01	174	0.02	1,132	0.12	1,384	0.05	
พืชผัก	พืชผักผสม		362	0.04	960	0.15	1,585	0.17	2,907	0.11	
ไม้ดอก	ไม้ดอก ไม้ประดับ		0	0.00	35	0.01	62	0.01	97	0.00	
ปศุสัตว์	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์		74	0.01	233	0.04	15	0.00	322	0.01	
	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์		36	0.00	266	0.04	65	0.01	367	0.01	
	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		90	0.01	182	0.03	35	0.00	307	0.01	

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, 2564.

การผลิตพืชของกลุ่มน้ำโตนเลสาบ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะตามสภาพพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นข้าว ที่ดอนเป็นพื้นที่พร่องลงมาและเป็นพื้นที่ปลูกพืชหลายชนิดจัดเป็นกลุ่มๆ ได้แก่ กลุ่มพืชไร่ กลุ่มไม้ยืนต้น ไม้ผล และพืชสวน สำหรับการปลูกพืชในที่ราบลุ่มส่วนใหญ่ปลูกข้าวทั้งพันธุ์ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว และพืชผัก ได้แก่ คენห่า ผักกาดขาว กวางตุ้ง แดงกวาง และมะเขือเทศ

ส่วนการปลูกพืชบนที่ดอน มีหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยพืชหลายชนิด ในที่นี้รายงานเฉพาะพืชที่พบว่ามีเนื้อที่ปลูกมากกว่า 1,000 ไร่ขึ้นไป ได้แก่ กลุ่มพืชไร่ คือ มันสำปะหลัง อ้อย ไร่องาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กลุ่มไม้ยืนต้น ได้แก่ ยูคาลิปตัส ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก กลุ่มไม้ผล ได้แก่ ลำไย ทุเรียน มะม่วง มะขาม และเงาะ สภาพการผลิตพืชแบ่งตามพื้นที่และฤดูกาลเพาะปลูก และปฏิทินการผลิตพืชที่แนะนำให้เกษตรกรเพาะปลูกผลผลิตต่างๆ มีรายละเอียดดังตารางที่ 2-7 ถึง 2-9

ตารางที่ 2-7 สภาพการผลิตพืชในกลุ่มน้ำโตนเลสาบ

พื้นที่อาศัยน้ำฝน			พื้นที่ชลประทาน		
ชนิดพืช	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ชนิดพืช	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง
ที่ลุ่ม					
1. ข้าว	ข้าวนาปี	-	ข้าว	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง พืชผัก (ค่นห่า กวางตุ้ง มะระ แดงกวาง ฯลฯ)
2. พืชไร่	มันสำปะหลัง อ้อยไร่องาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ				
3. ไม้ยืนต้น	ยูคาลิปตัส ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก ฯลฯ				
4. ไม้ผล	ลำไย ทุเรียน มะม่วง มะขาม เงาะ ฯลฯ				

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร การใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน และข้อมูลการส่งน้ำของกรมชลประทาน อ้างถึงใน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2561.

ตารางที่ 2-8 ปฏิทินการปลูกพืชในกลุ่มน้ำโตนเลสาบ

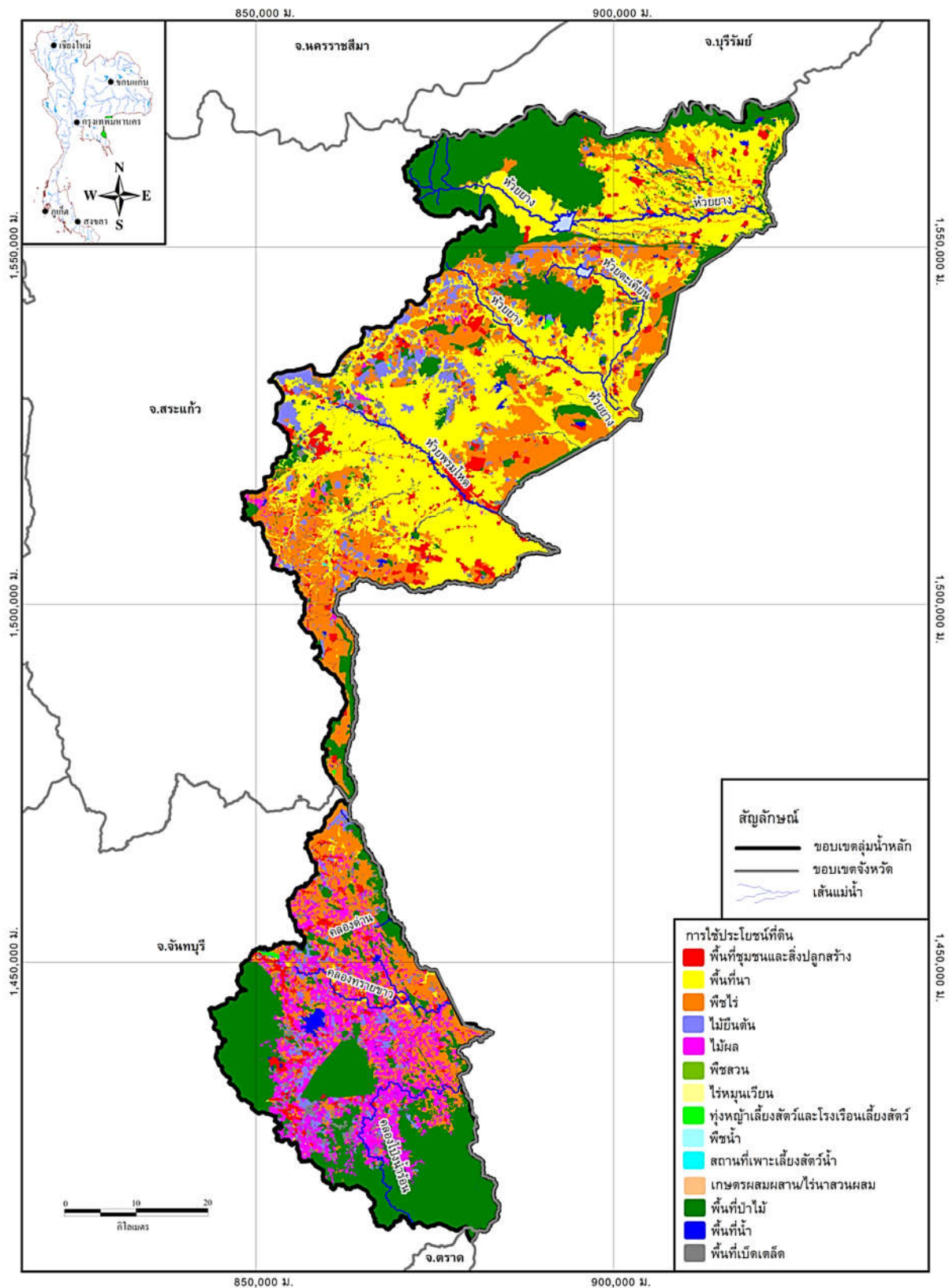
ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว (นาปี)					เตรียมดิน	ปลูก			กำจัดวัชพืช			เก็บเกี่ยว
ข้าว (นาปรัง)	เตรียมดิน	ปลูก	เก็บเกี่ยว									
พืชผัก (หลังนาปี) ผักชี ผักสลัด คื่นช่าย ผักกาด แตงกวา อื่นๆ		ปลูก									เก็บเกี่ยว	
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	รุ่นที่ 2		เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน ปลูก		รุ่นที่ 1		เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน ปลูก		รุ่นที่ 2	
อ้อยโรงงาน								ปลูก		เตรียมดิน ปลูก		เก็บเกี่ยว
มันสำปะหลัง			ปลูก			มันสำปะหลัง						
สับปะรด	ปลูก								ปลูก		สับปะรด	
ไม้ผล (ลำไย ทุเรียน มะม่วง มะขาม เงาะ อื่นๆ)						ไม้ผล						
ไม้ยืนต้น (ยูคาลิปตัส ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก อื่นๆ)						ไม้ยืนต้น						

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร การใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน และข้อมูลการส่งน้ำของกรมชลประทาน
อ้างอิงใน รายงานข้อมูลพื้นฐาน 25 กลุ่มน้ำ : กลุ่มน้ำโตนเลสาบ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร,
2561.

ตารางที่ 2-9 ปริมาณการใช้น้ำของพืช

ลำดับที่ (1)	ชื่อพืช (2)	อายุพืช (วัน) (3)	จำนวนวัน ที่ต้องส่งน้ำ (วัน) (4)	ค่าการระเหย เฉลี่ย (มม.) (5)	ค่า ET/E (KP) (6)	น้ำใช้ของพืช ต่อวัน (มม.) (7)	น้ำใช้ของพืช ตลอดอายุ	
							(มม.) (8)	(ม. ³ /ไร่) (9)
1	ข้าว กข.	100	86	4.9	1.30	7.90	677	1,083
2	ข้าวขาวดอกมะลิ 105	100	86	4.9	1.14	7.10	609	975
3	ข้าวบาสมาดิ	100	86	4.9	1.29	7.80	673	1,076
4	ข้าวสาลี	100	86	4.9	0.71	3.50	299	479
5	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	100	86	4.9	0.80	3.90	337	539
6	ข้าวโพดหวาน	75	68	4.9	0.79	3.90	263	421
7	ข้าวฟ่าง	110	96	4.9	0.79	3.90	372	595
8	ถั่วเหลือง	100	86	4.9	0.85	4.20	358	573
9	ถั่วลิสง	105	91	4.9	0.80	3.90	357	571
10	ถั่วเขียว	70	63	4.9	0.67	3.30	207	331
11	งา	90	76	4.9	0.76	3.70	283	453
12	ยาสูบ	90	83	4.9	0.94	4.60	382	612
13	ทานตะวัน	110	96	4.9	0.80	3.90	376	602
14	แตงโม	85	78	4.9	1.05	5.10	401	642
15	ฝ้าย	160	130	4.9	0.71	3.50	452	724
16	อ้อย	300	270	4.9	0.71	3.50	939	1,503
17	ละหุ่ง	230	200	4.9	0.73	3.60	715	1,145
18	เนือก	170	156	4.9	1.48	7.30	1,131	1,810
19	หน่อไม้ฝรั่ง	365	365	4.9	0.82	4.00	1,467	2,347
20	มะเขือเทศ	110	96	4.9	1.01	4.90	475	760
21	หอมหัวใหญ่	100	86	4.9	0.90	4.40	379	607
22	หอมแดง	85	71	4.9	0.84	4.10	292	468
23	กระเทียม	110	96	4.9	0.55	2.70	259	414
24	มันฝรั่ง	95	81	4.9	0.89	4.40	353	565
25	พริกชี้หนู	150	120	4.9	0.79	3.90	465	743
26	มะระ	75	68	4.9	0.94	4.60	313	501
27	กะหล่ำดอก	45	45	4.9	0.86	4.20	190	303
28	คะน้า	55	55	4.9	0.59	2.90	159	254
29	ถั่วฝักยาว	80	73	4.9	0.77	3.80	275	441
30	ถั่วลันเตา	85	78	4.9	0.76	3.70	290	465
31	ถั่วพู	135	105	4.9	0.74	3.60	381	609
32	ผักกาดขาว	45	45	4.9	0.59	2.90	130	208
33	ผักกาดขาวปลี	60	60	4.9	0.64	3.10	188	301
34	ผักกาดหัว	45	45	4.9	0.81	4.00	179	286
35	ข้าวโพดฝักอ่อน	65	58	4.9	0.97	4.80	276	441
36	มันเทศ	125	95	4.9	0.96	4.70	447	715
37	ลำไย (ต้นเล็ก)	365	365	4.9	0.76	3.70	1,359	2,175
38	ส้มโอ (ต้นเล็ก)	365	365	4.9	1.38	6.80	2,468	3,949
39	มะม่วง (ต้นเล็ก)	365	365	4.9	1.55	7.60	2,772	4,435

ที่มา : รายงานข้อมูลพื้นฐาน 25 ไร่ : ไร่ น้ำ โตนเลสาบ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร, 2561.

รูปที่ 2-9 การใช้ประโยชน์ที่ดินในลุ่มน้ำโตนเลสาบ ปี พ.ศ.2564
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, 2564.

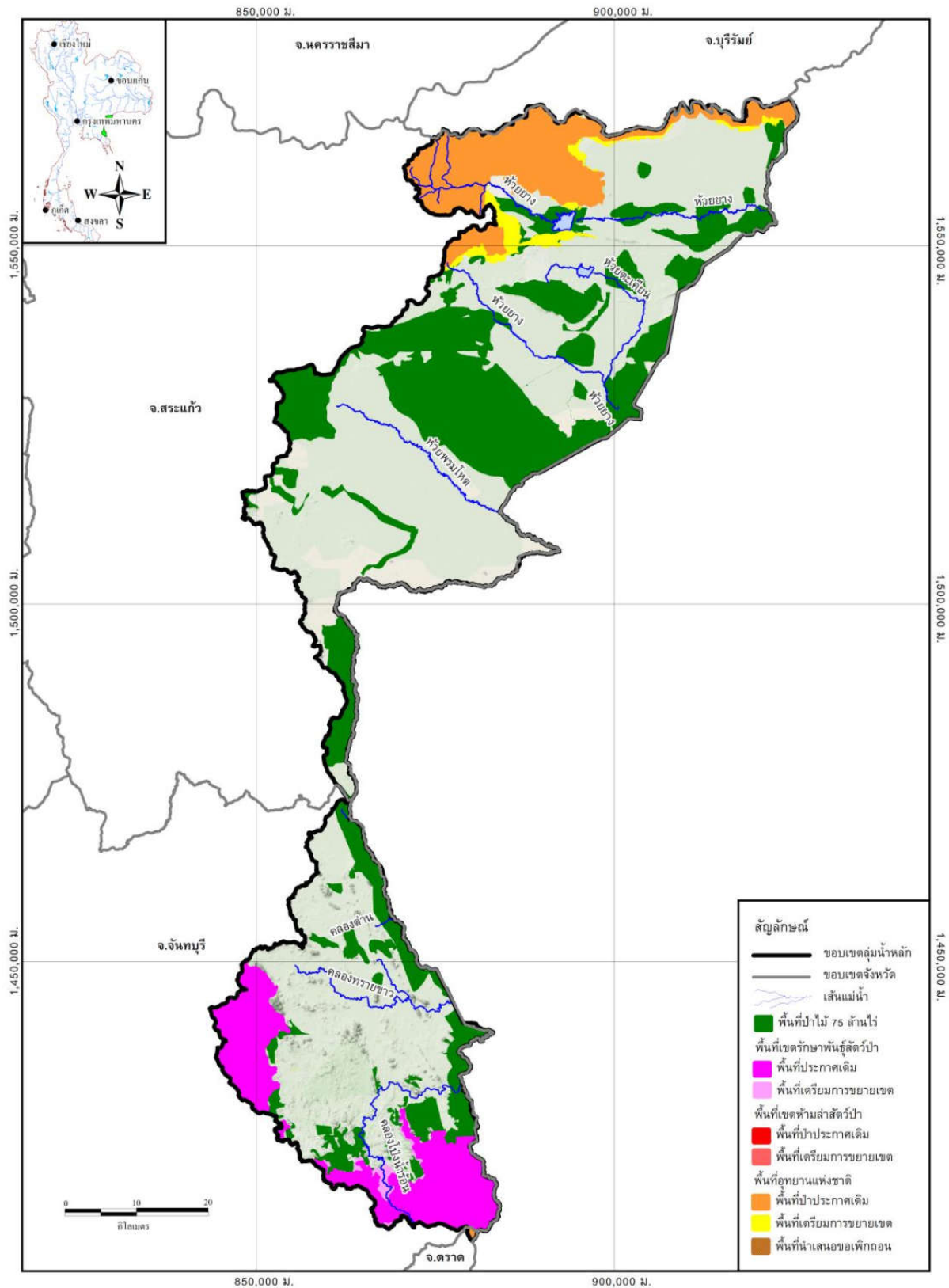
2.1.7.3 ทรัพยากรป่าไม้ และชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

จากข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ในลุ่มน้ำโดนเลสาบ พบว่าพื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำโดนเลสาบมีเท่ากับ 1,123.11 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น 701,941 ไร่ ซึ่งเท่ากับร้อยละ 27.08 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ

ตารางที่ 2-10 พื้นที่ป่าไม้ในลุ่มน้ำโดนเลสาบ

รหัส/ชื่อลุ่มน้ำ	หน่วย	พื้นที่ป่าไม้	พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า		พื้นที่อุทยานแห่งชาติ			พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	
			พื้นที่ประกาศเดิม	พื้นที่เตรียมการขยายเขต	พื้นที่ประกาศเดิม	พื้นที่เตรียมการขยายเขต	พื้นที่นำเสนอขอเพิกถอน	พื้นที่ประกาศเดิม	พื้นที่เตรียมการขยายเขต
16 ลุ่มน้ำโดนเลสาบ	ตร.กม.	1,123.11	-	-	451.80	54.87	-	313.04	13.90
	ล้านไร่	0.702	-	-	0.282	0.034	-	0.196	0.009
1601 โดนเลสาบตอนบน	ตร.กม.	456.10	-	-	449.86	54.70	-	2.18	-
	ล้านไร่	0.285	-	-	0.281	0.034	-	0.001	-
1602 ห้วยพรมโหด	ตร.กม.	376.93	-	-	0.12	-	-	-	-
	ล้านไร่	0.236	-	-	0.00	0.17	-	-	-
1603 โดนเลสาบตอนล่าง	ตร.กม.	290.08	-	-	1.82	0.00	-	310.87	13.90
	ล้านไร่	0.181	-	-	0.001		-	0.194	0.009

ที่มา : รายงานสรุปข้อมูลพื้นฐานของลุ่มน้ำโดนเลสาบ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563.

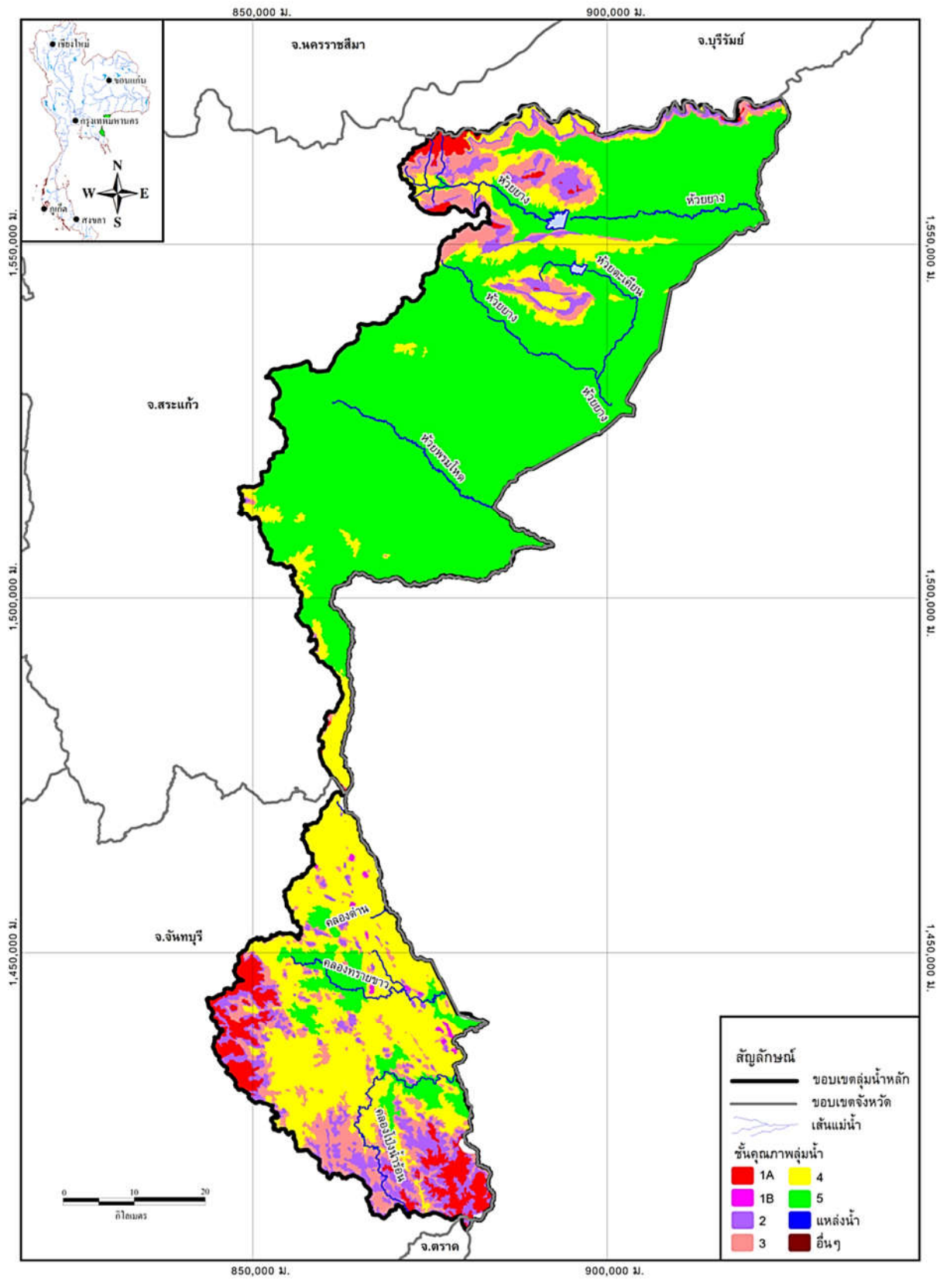

รูปที่ 2-10 พื้นที่ป่าไม้ในกลุ่มน้ำโตนเลสาบ
ที่มา : รายงานสรุปข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มน้ำโตนเลสาบ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563.

ตารางที่ 2-11 ขอบเขตชั้นคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

รหัส/ ชื่อลุ่มน้ำ	พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ								รวม ทั้งหมด (ตร.กม.)
	1A	1B	2	3	4	5	E	W	
16 ลุ่มน้ำโตนเลสาบ	161.39	5.86	252.00	374.60	924.47	2,411.77		18.02	4,148.12
ร้อยละ	0.101	0.004	0.158	0.234	0.578	1.507		0.011	2.593
1601 โตนเลสาบตอนบน	35.59	0.25	90.06	165.14	196.27	1,131.78		5.78	1,624.87
ร้อยละ	0.022	0.00	0.056	0.103	0.123	0.707		0.004	1.016
1602 ห้วยพรมโหด			0.90	2.13	38.11	960.47			1,001.61
ร้อยละ			0.001	0.001	0.024	0.600			0.626
1603 โตนเลสาบตอนล่าง	125.81	5.62	161.04	207.34	690.08	319.52		12.24	1,521.64
ร้อยละ	0.079	0.004	0.101	0.130	0.431	0.200		0.008	0.951

ที่มา : รายงานสรุปข้อมูลพื้นฐานของลุ่มน้ำโตนเลสาบ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563.

รูปที่ 2-11 พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในลุ่มน้ำโตนเลสาบ
 ที่มา : รายงานสรุปข้อมูลพื้นฐานของลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำโตนเลสาบ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563.

2.1.8 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

ลุ่มน้ำโตนเลสาบมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งสิ้น 92 โครงการ ประกอบไปด้วย โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง 6 โครงการ และโครงการขนาดเล็ก 86 โครงการ ความจุเก็บกักรวม 160 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์รวม 161,651 ไร่

ตารางที่ 2-12 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มน้ำโตนเลสาบที่มีอยู่ในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	จำนวนโครงการ	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
โครงการขนาดกลาง	6	147	101,651
โครงการขนาดเล็ก	86	13	60,000
รวม	92	160	161,651

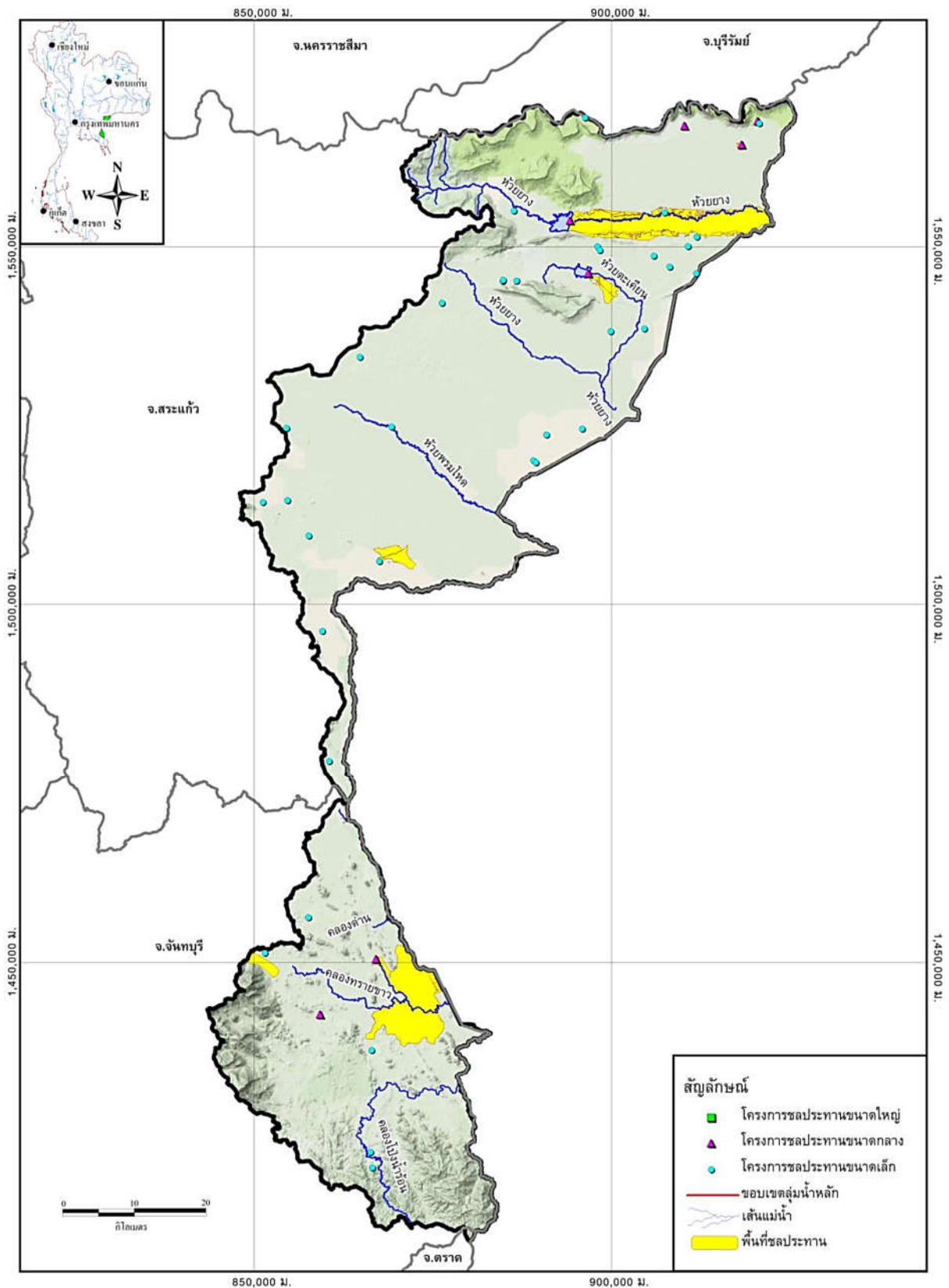
ที่มา : สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2566.

1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ในปัจจุบันลุ่มน้ำโตนเลสาบยังไม่มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เนื่องจากลำน้ำในลุ่มน้ำเป็นลำน้ำสายสั้นๆ ไม่เหมาะสมในการพัฒนาเป็นแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่

2) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางที่ก่อสร้างแล้วเสร็จมีจำนวนทั้งสิ้น 6 โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ 147 ล้าน ลบ.ม. มีพื้นที่ชลประทานรวมทั้งสิ้น 101,651 ไร่

3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กซึ่งเป็นโครงการประเภทอ่างเก็บน้ำ คลองส่งน้ำ หนอง บึง สระน้ำ บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล และอื่นๆ ที่ใช้เวลาในการก่อสร้างไม่เกิน 1 ปี ที่ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 86 โครงการ มีปริมาตรความจุเก็บกัก 13 ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่รับประโยชน์รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 60,000 ไร่ อย่างไรก็ตาม พื้นที่รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กส่วนใหญ่จะไม่มีระบบส่งน้ำทำให้การนำน้ำไปใช้ทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพมากนักซึ่งในทางปฏิบัติจะส่งผลให้พื้นที่รับประโยชน์ที่แสดงไว้จะลดลงอีกประมาณ 30% ถึง 40%

4) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ข้อมูลแหล่งเก็บกักน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ มีพื้นที่แหล่งน้ำรวม 1,802 ไร่ ความจุเก็บกักรวมทั้งสิ้น 7.14 ล้าน ลบ.ม.

รูปที่ 2-12 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำของกลุ่มน้ำโตนเลสาบ
ที่มา : (ร่าง) รายงานโครงการจัดทำผังน้ำลุ่มน้ำโตนเลสาบ, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2566.

2.2 สถานการณ์และสถิติภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

สาเหตุการเกิดความแห้งแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำมี 3 ลักษณะ คือ

1) สภาพอากาศแห้งแล้ง (Meteorological Drought) เป็นสภาพที่มีการระเหยน้ำเกินจำนวนที่ได้รับ กล่าวคือ มีการระเหยจากไอน้ำของดินและพืชพรรณมากกว่าปริมาณฝนรายปี เป็นผลให้พื้นที่นั้นๆ มีภูมิอากาศแห้งแล้ง

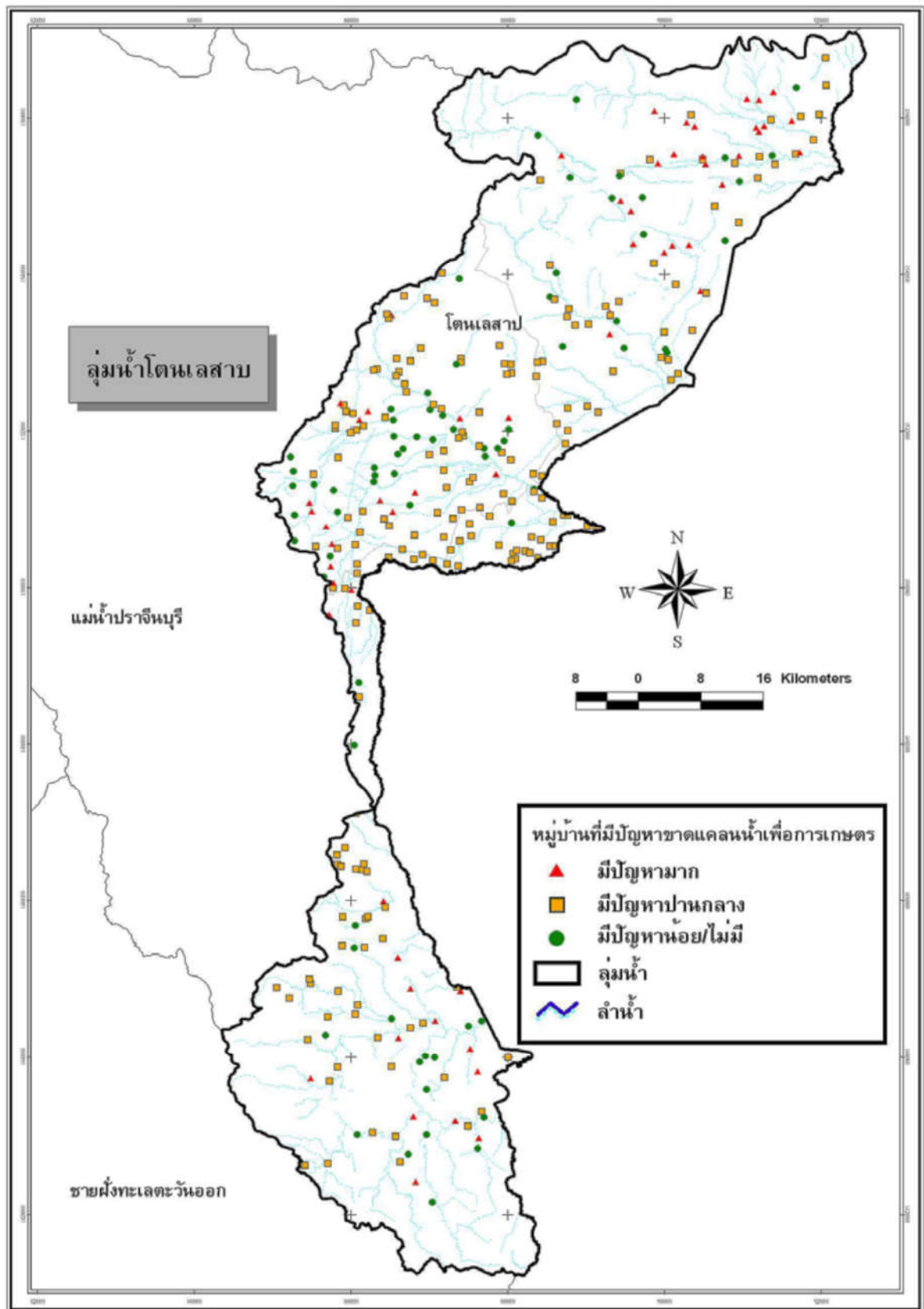
2) สภาพการขาดน้ำ (Hydrological Drought) เป็นปรากฏการณ์ที่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากการมีฝนน้อยเฉลี่ยต่ำกว่าปกติเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันจนมีผลกระทบต่อ การลดลงของระดับน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง

3) สภาพความแห้งแล้งทางการเกษตร (Agricultural Drought) เป็นสภาพที่เกิดจากการขาดน้ำ สำหรับการเกษตรอันเนื่องมาจากการลดลงของปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำใต้ดิน ความชื้นในดินลดลง จนพืชไม่สามารถดึงน้ำมาใช้ มีผลทำให้พืชหยุดชะงักการเจริญเติบโต และตายไปในที่สุด

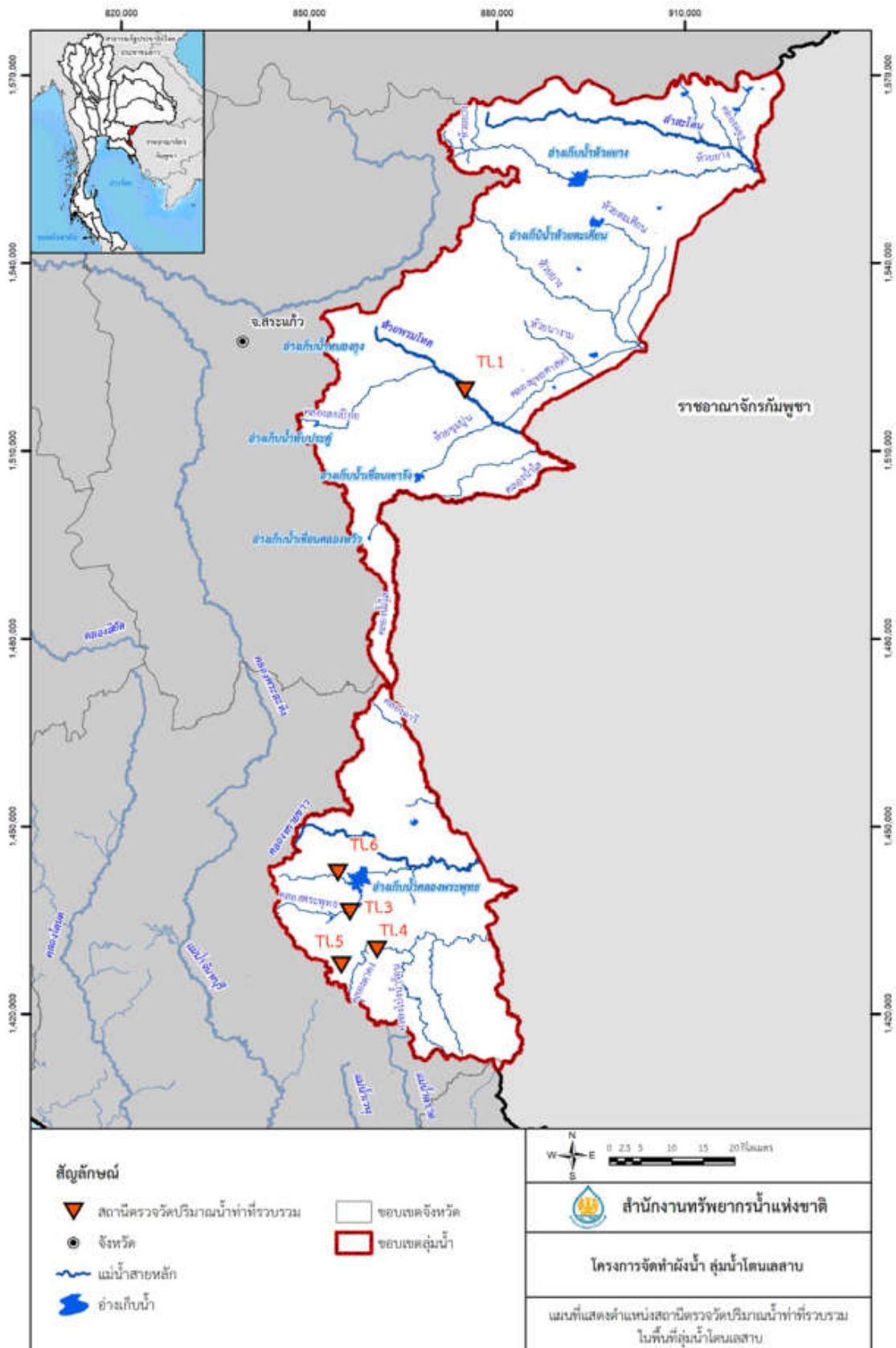
ในฤดูแล้งและฝนทิ้งช่วง สถานการณ์ภัยแล้งจากปริมาณฝนที่ตกในลุ่มน้ำโตนเลสาบมีปริมาณน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย โดยเฉพาะบริเวณจังหวัดสระแก้ว ที่อำเภอตาพระยาและอำเภอโคกสูง ปัจจุบันมีปริมาณฝนเฉลี่ยเพียง 900-1,100 มม./ปี ซึ่งเกณฑ์เฉลี่ย 1,400 -1,500 มม./ปี จึงทำให้อ่างเก็บน้ำห้วยยาง ที่มีความจุอ่างเก็บน้ำ 60 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่มีน้ำเพียง 20-35 ล้านลูกบาศก์เมตร ไม่เพียงพอที่จะส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทาน สำหรับพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบในจังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีนั้น ด้วยสาเหตุที่เป็นพื้นที่เงาฝน พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดตราดจึงมีปัญหาภัยแล้งในระดับต่ำ พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้งในแต่ละจังหวัดของพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบส่วนใหญ่ขับเคลื่อนด้วยภาคเกษตรกรรม ข้อมูลพื้นที่ขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรลุ่มน้ำโตนเลสาบระบุตามหมู่บ้าน แสดงได้ดังรูปที่ 2-13 พบว่าหมู่บ้านในพื้นที่โตนเลสาบส่วนมากประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรระดับปานกลาง

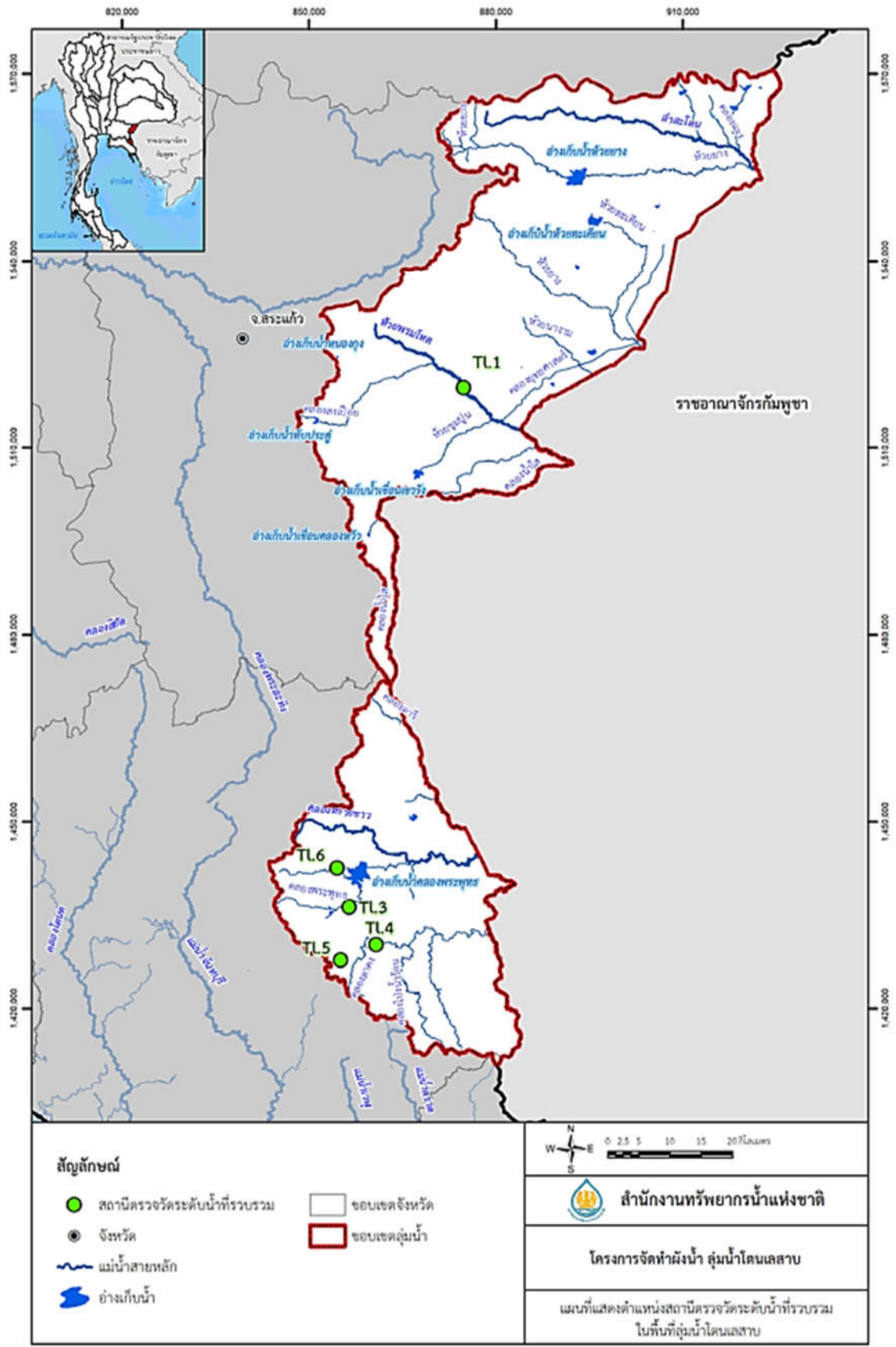
ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องกับปริมาณน้ำ ผลวิเคราะห์ปริมาณน้ำต่ำสุดที่สถานีตรวจวัดปริมาณน้ำท่า โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งพิจารณาจากสถิติข้อมูลปริมาณน้ำท่ารายวันที่พิจารณาช่วงฤดูแล้ง (พ.ย.-เม.ย.) และนำมาสร้างเป็นกราฟความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการไหลกับเวลา (Flow Duration Curve) โดยพิจารณาที่ร้อยละ 60 70 80 และ 90 โดยนำผลวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ประกอบการจัดทำผังน้ำแผนที่แผ่นที่ 14 (ผังข้อมูลการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้ง) เพื่อเป็นสถานีในการติดตามสถานการณ์น้ำก่อนจะถึงตำแหน่งการใช้น้ำที่มีความสำคัญ และใช้ในการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ แสดงได้ดังรูปที่ 2-14

รูปที่ 2-13 พื้นที่ขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร ลุ่มน้ำโตนเลสาบ
 ที่มา : กรมชลประทาน, 2562.

รูปที่ 2-14 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีตรวจวัดปริมาณน้ำท่าที่รวบรวมในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ
 ที่มา : สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2566.

ภาพที่ 2-15 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีตรวจวัดระดับน้ำที่รวบรวมในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ
ที่มา : สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2566.

พบว่าพื้นที่หลายแห่งประสบปัญหาภัยแล้ง แสดงได้ตั้งข้อมูลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่ระบุนโยบายในการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) และประกาศพื้นที่ประสบภัยสาธารณภัย (ภัยแล้ง) ในช่วงปี 2558-2563 ครอบคลุมพื้นที่ศึกษา ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2-13

ตารางที่ 2-13 ความถี่ในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือ (ภัยแล้ง) (ระหว่างปี พ.ศ.2558-2563)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	จำนวนครั้ง	
สระแก้ว	โคกสูง	โคกสูง โนนหมากมุ่น หนองแวง หนองม่วง	3	
		คลองหาด	เบญจขร ไทรเดี่ยว คลองไก่อ้อ่อน	2
	ไทรทอง คลองหาด		5	
	ตาพระยา	โคกลาน ทัพเสด็จ ทัพไทย ทัพราช	3	
		ตาพระยา	5	
	วัฒนานคร	แซร์อ้อ โนนหมากเค็ง ท่าเกวียน หนองน้ำใส ห้วยโจด	3	
			หนองแวง	4
		ชองกุ่ม วัฒนานคร หนองหมากฝ้าย	7	
		ฝักชะ	9	
	อรัญประเทศ	ผ่านศึก ฟากห้วย เมืองไผ่ คลองทับจันทร์ คลองน้ำใส ทับพริก ท่าข้าม บ้านใหม่หนองไทร	2	
			ป่าไร่ หนองสังข์ หันทราย	3
			บ้านด่าน	5
	จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน เทพนิมิต คลองใหญ่ ทับไทร	3
	สอยดาว	ทรายขาว ทุ่งขนาน สะตอน	5	
ตราด	บ่อไร่	หนองบอน	3	

ที่มา : กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2566.

พื้นที่ในจังหวัดสระแก้วซึ่งต้องเฝ้าระวังปัญหาภัยแล้ง ดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วย 3 อำเภอ 4 ตำบล ได้แก่ พื้นที่โนนหมากมุ่น เบญจขร และอรัญประเทศ เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งสูงมาก สำหรับพื้นที่โคกสูงเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งสูง แสดงได้ดังตารางที่ 2-14

ตารางที่ 2-14 ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของประเทศไทยในขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบบางส่วน
(ข้อมูล ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2566)

องค์กร วิเคราะห์ / คาดการณ์		พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ				
กรมฝนหลวง	ผลการวิเคราะห์/ คาดการณ์พื้นที่ เสี่ยงภัยแล้ง	จังหวัด	สระแก้ว			
		อำเภอ	โคกสูง		คลองหาด	อรัญประเทศ
		ตำบล	โคกสูง	โนนหมากมูน	เบญจขร	อรัญประเทศ
GISTDA	ระดับการเสี่ยงภัยแล้ง		เสี่ยงสูง	เสี่ยงสูงมาก	เสี่ยงสูงมาก	เสี่ยงสูงมาก
สทนช.	ฝนในพื้นที่เสี่ยง ภัยแล้ง	ฝน เฉลี่ย (มม.)	362.5	416.5	331.3	447.0
		ค่าปกติ 30 ปี (มม.)	581.7	581.0	686.4	573.6
		+ ค่า ปกติ (มม.)	- 219.2	-164.5	- 355.1	- 126.6
		ร้อยละ	-37.7	-28.3	-51.7	-22.1
กรม ชลประทาน	การระบุเขตพื้นที่ชลประทาน	นอกเขต	นอกเขต	นอกเขต	นอกเขต	
สสน.	พื้นที่เสี่ยงแล้งจาก (ส.ค.-ต.ค.66)	ส.ค.	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง
		ก.ย.	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง
		ต.ค.	เสี่ยงแล้ง	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง	ไม่เสี่ยง
ปภ./สธ.	พื้นที่เสี่ยงแล้งจาก (มี.ค.-พ.ค. 66)	มี.ค.	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก
		เม.ย.	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก
		พ.ค.	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก	พื้นที่ เสี่ยงมาก
เกณฑ์			5	5	5	5

2.4 ปฏิทินการบริหารจัดการน้ำ

ตามปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและหน่วยงานได้นำไปใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน แล้วนั้นแบ่งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง คือ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน สิ้นสุดวันที่ 30 เมษายน อื่นๆในช่วงฤดูแล้งหมายรวมไปถึงช่วงฤดูร้อนและฤดูหนาวของประเทศไทย ซึ่งกรมอุตุนิยมวิทยาระบุว่า ฤดูร้อนของประเทศไทยเริ่มในช่วงต้นเดือนมีนาคมและสิ้นสุดในช่วงเดือนพฤษภาคม สำหรับฤดูหนาวของประเทศไทยจะเริ่มประมาณปลายเดือนตุลาคมและจะสิ้นสุดประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ ทั้งนี้ภาวะอากาศในฤดูร้อนและหนาว อาจได้รับผลกระทบจากภาวะเอลนีโญร่วมด้วย

อย่างไรก็ตามเพื่อการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดขั้นตอนหลักเพื่อการบริหารจัดการน้ำ เป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมการและการสร้างการรับรู้
2. การเสนอแผนบริหารจัดการน้ำหลาก
3. การวิเคราะห์ คาดการณ์และติดตามสถานการณ์
4. การเสนอแผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่
5. การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล

สำหรับการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดปัญหาวิกฤติน้ำ กำหนดให้ คณะอนุกรรมการฯ เสนอ กนช. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ กำกับดูแลบัญชาการเหตุการณ์ รวมทั้งกำหนดนโยบาย มาตรการในการบริหารจัดการ

บทที่ 3

การกำหนดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ

3.1 ความหมายและประเภทของการเกิดภาวะน้ำแล้ง

3.1.1 บทนิยามของภาวะน้ำแล้ง

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ได้มีบทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำแล้ง” หมายความว่า สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำลดลงอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง (มาตรา 4)

3.1.2 ประเภทหรือความรุนแรงของภาวะภัยแล้ง

จากนิยามจะเห็นว่าได้มีการกำหนดความหมายภาวะน้ำแล้งไว้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น ในเชิงของการบริหารจัดการซึ่งเกี่ยวข้องกับการบัญชาการและการบริหารจัดการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ จะพิจารณาประเภทของภาวะน้ำแล้งตามความรุนแรงเป็นหลัก โดยภาวะภัยแล้งที่มีความรุนแรงมาก ก็จะต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน หรือผู้มีอำนาจบัญชาการในระดับที่สูงกว่าภาวะภัยแล้งที่มีความรุนแรงน้อย โดยในส่วนของภัยด้านน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้แบ่งระดับภัยออกเป็น 3 ระดับคือ

ระดับ 1 : ปกติ ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์

ระดับ 2 : รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)

ระดับ 3 : วิกฤติ (หรือคาดว่าจะวิกฤติ)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” พร้อมทั้งกำหนดให้มี “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” เป็นองค์กรในระดับบัญชาการซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้กลไกของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาถ่วงดุลสถานการณ์เหตุฉุกเฉินและสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำที่เกิดขึ้นในระดับความรุนแรง [ระดับ 2 รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)] ก่อนการยกระดับสถานการณ์ไปถึงภาวะวิกฤติน้ำ (ระดับ 3) ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ และมี “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับอำนวยการเป็นหน่วยงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการตั้งแต่การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหาการฟื้นฟูและการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการ “ทรัพยากรน้ำ” หรือ “มวลน้ำ” เป็นการเฉพาะ และสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการอำนวยการเมื่อเกิดเหตุ เพื่อบริหารจัดการรวบรวมบูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงการประสานการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

การแบ่งระดับภัยถือเป็นกำหนดขอบเขตเบื้องต้นเพื่อให้สามารถพิจารณาโครงสร้างขององค์กรที่จะทำหน้าที่สั่งการ บัญชาการ เพื่อแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์ และเพื่อให้สามารถอำนวยการร่วมกันระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบูรณาการร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ในฐานะหน่วยงานกลางที่บริหารจัดการภัย

สาธารณะทุกรูปแบบ โดยสามารถแบ่งระดับสถานการณ์ในกรณีของวิกฤติน้ำได้เป็น 3 ระดับให้สอดคล้องกับ สาธารณภัยตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ 4 ระดับ ดัง ตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ความสอดคล้องระหว่างระดับภัยวิกฤติน้ำของ สททช. กับ กระทรวงมหาดไทย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ			กระทรวงมหาดไทย		
ระดับ ภัย	สถานการณ์/ แนวโน้ม	ผู้บัญชาการ/ อำนาจการวิกฤติน้ำ	ระดับ ภัย	การจัดการ	ผู้บัญชาการ/อำนาจการ สาธารณภัย
1	ปกติ ติดตาม สถานการณ์ และเฝ้าระวัง	สททช.	1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ)
2	รุนแรง (หรือคาดว่า จะรุนแรง)	รองนายกรัฐมนตรี	2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
			3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	รมว.มหาดไทย (ผู้บัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ)
3	วิกฤติ (หรือคาดว่า จะวิกฤติ)	นายกรัฐมนตรี (มาตรา 24)	4	สาธารณภัย ขนาดร้ายแรงยิ่ง	นายกรัฐมนตรี

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2564.

จากระดับภัยทั้ง 3 พบว่า มีเพียงระดับภัยด้านน้ำระดับที่ 3 เท่านั้นที่ได้มีการกำหนด ความหมายเอาไว้สรุปได้ดังนี้ “ในกรณีมาตรการในการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (ประสบภัยแล้ง) ในระดับภัยที่รุนแรงอันถือเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4) หรือระดับวิกฤติน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤติน้ำ กล่าวคือ สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มี ผลกระทบร้ายแรง อย่างยิ่งหรือเป็นสาธารณภัยระดับชาติ เกิดความเสียหายในวงกว้าง หรือมีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่าง รุนแรง ในแผนการจัดการภาวะฉุกเฉินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ มักกำหนดมาตรการในกรณีที่เกิด สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจ สั่งการผู้บัญชาการให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างทันทั่วถึง

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาภัยระดับวิกฤติน้ำ ตั้งแต่ระดับที่ 1 (ปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง) ไปจนกระทั่งถึงระดับที่ 3 (วิกฤติน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือกองอำนาจการน้ำ แห่งชาติ แล้วแต่กรณี จะต้องอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของผู้บัญชาการหรือผู้บัญชาการที่ จะพิจารณาตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ เพื่อให้วิกฤติน้ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีระดับของภัยที่สอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้และเป็นไปในทิศทางอย่างเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์ หรือเงื่อนไขดัง ตารางที่ 3-2 ประกอบการพิจารณาภัยระดับการจัดการวิกฤติน้ำ

นอกจากนี้ ตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ ในหมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ส่วนที่ 2 การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามมาตรา 57 ในกรณีที่มีข้อมูลเพียงพอที่ชี้ได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้ง ในพื้นที่ใดของกลุ่มน้ำ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง และกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควรได้ โดยการกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควร ให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในเขตภาวะน้ำแล้งนั้น ซึ่งเมื่อภาวะน้ำแล้งได้พ้นไปแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้ง

จากข้อมูลที่สรุปมาข้างต้น ประกอบกับการพิจารณาลักษณะการเกิดน้ำแล้งในพื้นที่จะพบว่า ความรุนแรงของสถานการณ์ภัยแล้งสามารถพิจารณาได้เป็น 2 บริบท คือ

ในบริบทของภาพรวม ที่พิจารณาจากปริมาณน้ำต้นทุน ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำในลำน้ำ และปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำ ว่ามีต่ำกว่าปกติหรือไม่

ในบริบทของการพิจารณาจากกิจกรรมที่ขาดแคลนน้ำ ว่ามีความรุนแรงถึงขั้นขาดทั้งน้ำเพื่อการผลิตและการอุปโภคบริโภค หรือขาดแคลนเฉพาะน้ำเพื่อการผลิตเท่านั้น รวมทั้งพิจารณาจากผลการคาดการณ์ร้อยละของการขาดแคลนน้ำเทียบกับความต้องการน้ำ ซึ่งสามารถนำไปประกอบการปรับลดความต้องการน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่มา ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรา 57 ของ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ

ดังนั้นจึงมีการแบ่งเกณฑ์การกำหนดระดับภาวะน้ำแล้งออกเป็น 2 ส่วน ตามตารางที่ 3-2 และ 3-3 ประกอบด้วย

ตารางที่ 3-2 เกณฑ์การกำหนดระดับวิกฤติน้ำ

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหาย (1) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (2) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (3) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (4) พื้นที่ทางธรรมชาติ
ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (1) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (2) จำนวนประชากรที่ต้องอพยพ (3) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
ความยุ่งยาก/ ซับซ้อน ของสถาน การณ์	ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (1) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาเจาะจงทางเทคนิคของภัยการเกิดภัยต่อเนื่อง (2) ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญและเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (3) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
ศักยภาพ ด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (1) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่างๆ (2) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่างๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย (3) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ หรือหน่วยงานภาคี (4) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
เงื่อนไขอื่นๆ	ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่างๆ (1) ขอบเขตการปกครอง (2) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

ตารางที่ 3-3 เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะภัยแล้ง

ปัจจัยในการพิจารณา	ระดับสถานการณ์น้ำ	เกณฑ์การพิจารณา
ปริมาณน้ำฝน	กรณีน้ำน้อยกว่าปกติ	เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงหรือปริมาณฝนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20 (มม.)
	กรณีน้ำปกติ	ค่าฝนเฉลี่ยรายปี (มม.)
	กรณีน้ำมากกว่าปกติ	เกิดภาวะฝนตกหนักหรือปริมาณฝนมากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20 (มม.)
ปริมาณน้ำท่า	กรณีน้ำน้อยกว่าปกติ	ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 30 (ล้านลบ.ม.)
	กรณีน้ำปกติ	ค่าน้ำที่เฉลี่ยรายปี (ล้านลบ.ม.)
	กรณีน้ำมากกว่าปกติ	ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์มากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 30 (ล้านลบ.ม.)

3.2 กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทยมีบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง และบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม ดังต่อไปนี้

3.2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย

3.2.1.1 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

(1) บทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำแล้ง” หมายความว่าสภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำลดลงอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง (มาตรา 4)

(2) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามหมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม (มาตรา 5 วรรคสอง)

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามพระราชบัญญัตินี้ หากได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง (มาตรา 72)

(3) มาตรา 6 บัญญัติให้

“รัฐมีอำนาจใช้ พัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา ปั่นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยอาจเปลี่ยนแปลงรูปร่างของแหล่งน้ำหรือขยายพื้นที่ของแหล่งน้ำก็ได้ แต่ถ้าเป็นการลดพื้นที่หรือให้เลิกใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน

เพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรน้ำสาธารณะที่มีใช้ทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล นายกรัฐมนตรีอาจประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษากำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะแห่งใดก็ได้

ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบตามวรรคสองมีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าใช้สอยทรัพยากรน้ำ สาธารณะนั้นตามกรอบแนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดโดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องมีใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำตามที่กำหนดไว้ในหมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำระเบียบ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

(4) คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบูรณาการเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดความเป็นเอกภาพ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งของคณะกรรมการลุ่มน้ำต่างๆ (มาตรา 17(10))

(5) คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง เสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ (มาตรา 35(2)) รวมถึงพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อ กนช. (มาตรา 35(6))

(6) ในการขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำตามมาตรา 43 และมาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นแผนการบริหารจัดการน้ำมาพร้อมกับคำขอด้วย ทั้งนี้ แบบคำขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและแผนการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด โดยในแผนการบริหารจัดการน้ำต้องมีรายการเกี่ยวกับแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งด้วย และแผนจัดการน้ำที่กักเก็บไว้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้งนั้น อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการใช้น้ำในระหว่างที่เกิดภาวะน้ำแล้ง การลดปริมาณการใช้น้ำ การหาแหล่งน้ำทดแทน และอัตราความเป็นไปได้ในการเฉลี่ยน้ำที่มีเพื่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา 47)

(7) เมื่อมีการประกาศผั่งน้ำในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 17(5) แล้ว การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามผั่งน้ำจะต้องไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางน้ำหรือกระแสหรือกีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 56)

(8) ในกรณีที่มีข้อมูลเพียงพอที่ชี้ได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในพื้นที่ใดของกลุ่มน้ำให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง และกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควรได้ การกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เห็นสมควร ให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในเขตภาวะน้ำแล้งนั้น เมื่อภาวะน้ำแล้งได้พ้นไปแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 57)

(9) ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ใด ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในพื้นที่นั้น และกำหนดวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้หรือห้ามการใช้น้ำบางประเภทเกินกว่าจำเป็นแก่การอุปโภคบริโภค กำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ รวมทั้งกำหนดมาตรการอื่นใดที่จำเป็นใช้บังคับในพื้นที่เพื่อแก้ไขและบรรเทาภาวะน้ำแล้งนั้น ทั้งนี้ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและให้ผู้ใช้น้ำ

ต้องเสียหายน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศดังกล่าวคณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจกำหนดวิธีการใช้น้ำและการแบ่งปันน้ำในพื้นที่ได้เท่าที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ในกรณีที่ประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงใช้บังคับในพื้นที่เดียวกันกับที่ได้มีประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 57 ให้ประกาศกำหนดเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงมีผลเป็นการยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 57 และเมื่อภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้พ้นไปแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (มาตรา 58)

(10) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องผันน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่งเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นในการบรรเทาภาวะน้ำแล้งนั้น (มาตรา 59) นอกจากนี้ กนช. ยังมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำและการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ (มาตรา 17(12))

(11) ในกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงในพื้นที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเฉลี่ยน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ที่กักเก็บน้ำดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากการที่ต้องสูญเสียน้ำที่กักเก็บไว้ (มาตรา 60 วรรคหนึ่ง)

(12) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- 1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน
- 2) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
- 3) การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
- 4) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ
- 5) วิธีการควบคุมการใช้น้ำในพื้นที่
- 6) การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่

ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง

7) การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ให้มีการบูรณาการร่วมกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม(มาตรา 61)

(13) เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งขึ้นแล้วให้เสนอต่อ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบ และจัดส่งแผนดังกล่าวไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ และดำเนินการ ในการนี้ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องจัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่อาจดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเสนอเรื่องต่อ กนช. เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขต่อไป (มาตรา 62)

(14) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่ กนช. ให้ความเห็นชอบ และทบทวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 63)

(15) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวต้องอยู่ภายในกรอบของแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งตามมาตรา 61 หรือแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามมาตรา 64 หรือทั้งสองแผนควบคู่กันแล้วแต่กรณี (มาตรา 66 วรรคหนึ่ง)

(16) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้างวางสิ่งของ สูบน้ำ หรือระบายน้ำ ผ่านหรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องแสดงวัตถุประสงค์และลักษณะของการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง และวันเวลาที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างด้วย แต่ถ้าเป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อแก้ไขภาวะน้ำแล้ง พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าใช้ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ (มาตรา 67 วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

(17) ห้ามมิให้บุคคลใดเอาไป ยักย้าย ทำอันตราย หรือทำให้เสียหายแก่สิ่งก่อสร้าง สิ่งของ หรืออุปกรณ์ใดๆ หรือละเมิดมาตรการใดๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (มาตรา 71 วรรคหนึ่ง)

นอกจากนี้ ในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำจมนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไข ปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป และมีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำหรือห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ มาตรการ 24)

3.2.1.2 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550

(1) บทนิยามคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้นอุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (มาตรา 4)

(2) กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน

กรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือผู้บัญชาการทหารอากาศ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มี ความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการในกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา 6)

(3) กปภ.ช. มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำขึ้นตามมาตรา 11(1) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงให้คำแนะนำ ปรีกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 7)

(4) กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน รวมถึงติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ (มาตรา 11)

(5) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) แนวทาง มาตรการ และงบประมาณที่จำเป็นจะต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2) แนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพประชาชน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณสุข

3) หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม 1) และ 2) และวิธีการให้ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อการดำเนินการดังกล่าว

4) แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้และจัดระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกบุคลากรและประชาชนภายหลังที่สาธารณภัยสิ้นสุด

5) แนวทางในการซ่อมแซม บำรุง ฟื้นฟู และให้ความช่วยเหลือประชาชน การกำหนดเรื่องดังกล่าวข้างต้น จะต้องกำหนดให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาธารณภัยต่างๆ โดยอาจ กำหนดตามความจำเป็นแห่งความรุนแรงและความเสี่ยงในสาธารณภัยด้านนั้น และในกรณีที่มีความ จำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้ระบุไว้ ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติด้วย (มาตรา 12)

(6) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่ว ราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (มาตรา 13)

(7) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรอง นายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้ง ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา 13 และผู้อำนวยการตามมาตรา 21 และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้ บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา 25 มาตรา 28 และมาตรา 29 ด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือรอง นายกรัฐมนตรี ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ซื่อสัตย์สุจริต ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วแต่กรณี (มาตรา 31)

3.2.1.3 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) บทนิยามคำว่า “การชลประทาน” หมายความว่ากิจการที่กรมชลประทานจัดทำ ขึ้นเพื่อให้ได้มา ซึ่งน้ำหรือเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบาย หรือแบ่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม การพลังงานการ สาธารณูปโภค หรือการอุตสาหกรรม และหมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำก่อบวมถึง การคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย คำว่า “ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่าทางน้ำที่รัฐมนตรี ได้ประกาศตามความในมาตรา 5 ว่าเป็นทางน้ำชลประทาน และคำว่า “เขตชลประทาน” หมายความว่าเขต ที่ดินที่ทำการเพาะปลูกซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการชลประทาน (มาตรา 4)

(2) ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภท 1 ทางน้ำที่ใช้ในการส่ง ระบาย กัก หรือกั้นน้ำเพื่อการชลประทาน

ประเภท 2 ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคมแต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วย เฉพาะภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทานประเภท 3 ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน ประเภท 4 ทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาว่าทางน้ำใดเป็นทางน้ำชลประทาน และเป็นประเภทใด (มาตรา 5)

(3) นายช่างชลประทานมีอำนาจใช้พื้นที่ดินที่ปราศจากสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในเขตการ ชลประทานได้เป็นครั้งคราวตามระยะเวลาที่จำเป็นแก่การชลประทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ ครอบครองที่ดินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 6)

(4) ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่าง ชลประทานมีอำนาจที่จะใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใดๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้ เท่าที่จำเป็น แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 7)

(5) เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ถ้าไม่สามารถจะทำได้โดยวิธีอื่น ให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำใดมีสิทธิทำทางน้ำผ่านที่ดินของผู้อื่นได้ ในเมื่อนายช่างชลประทานผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอได้อนุญาตและกำหนดให้โดยกว้าง รวมทั้งที่ทั้งดินด้วยไม่เกินสิบเมตร แต่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำนั้นผ่าน ในการที่จะให้อนุญาตและกำหนดทางน้ำนั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของ และผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำผ่าน และให้กำหนดให้ทำตรงที่ที่จะเสียหายแก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินนั้นน้อยที่สุด (มาตรา 9)

(6) เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้าตามสมควร แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้น ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 10)

(7) เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)

(8) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน ให้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ขานคลอง ทานบ พนัง หมุดระดับหลักฐานหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทานตามที่อธิบดีกำหนด การแต่งตั้งดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการชลประทานในเขตนั้นด้วย (มาตรา 13)

(9) ห้ามมิให้รถยนต์ หรือเรือกลไฟเดินในทางน้ำชลประทานประเภท 1 เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น และห้ามมิให้รถยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสาร หรือสินค้า หรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท 2 เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน (มาตรา 13 เบญจวรรคหนึ่ง)

(10) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขการใช้เรือ แพ ในทางน้ำชลประทานประเภท 1 และประเภท 2 วางระเบียบการขอ และการอนุญาตเดินรถยนต์หรือเรือกลไฟในทางน้ำชลประทานประเภท 1 และการขอและการออกใบอนุญาตเดินรถยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท 2 รวมถึงกำหนดเครื่องมือ และวิธีที่จะใช้ในการจับสัตว์น้ำ ตลอดจนกำหนดเขตห้ามจับสัตว์น้ำในทางน้ำชลประทาน เพื่อป้องกันความเสียหายแก่การชลประทาน (มาตรา 14)

(11) เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจปิดกั้น หรือเปิดน้ำในทางน้ำชลประทาน ขุดลอก ซ่อม หรือตัดแปลงแก้ไขทางน้ำชลประทาน หรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางน้ำชลประทาน รวมถึงการห้าม จำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทาน ดังกล่าว การใช้อำนาจข้างต้นให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน อธิบดีมีอำนาจดำเนินการไปก่อนได้ (มาตรา 15)

(12) อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจห้าม จำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขในการใช้เรือแพ การใช้น้ำ การระบายน้ำหรือการอื่นในทางน้ำชลประทานประเภท 4 โดยประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน (มาตรา 16)

(13) กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือเทศมนตรีในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทานมีหน้าที่ดูแลรักษาคันคลองและทางน้ำชลประทานอันอยู่ในเขตท้องที่หรือเขตเทศบาลนั้น (มาตรา 17)

(14) ในการขุดซ่อมทางน้ำชลประทาน ถ้าไม่มีที่เททิ้งมูลดิน ก็ให้มีอำนาจเททิ้งมูลดินในที่ดินที่ใกล้เคียงได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ถ้าทำให้เสียหายแก่พืชผล หรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นแล้วต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน (มาตรา 19)

(15) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำ ระบายน้ำ หรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก ห้ามมิให้ผู้ใดปิดกั้นน้ำไว้ด้วยวิธีใดๆ จนเป็นเหตุไม่ให้น้ำไหลไปสู่ที่ดินใกล้เคียงหรือปลายทาง ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจที่จะส่งเป็นหนังสือให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดิน หรือผู้ทำการเพาะปลูก ให้เปิดสิ่งที่ปิดกั้นน้ำไว้ตามที่กำหนดให้ หรือจัดการเปิดเสียเองก็ได้ ในการนี้เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจเข้าไปในที่ดินแห่งหนึ่งแห่งใด เพื่อตรวจและจัดการดังกล่าวแล้ว (มาตรา 20)

(16) เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำหรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดิน หรือผู้ทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ดินภายในบริเวณที่จะได้รับน้ำนั้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่จะได้กำหนดให้ เพื่อกักน้ำนั้นไว้ไม่ให้ไหลไปเสียเปล่าจนเป็นเหตุให้ที่ดินข้างเคียงไม่ได้รับน้ำตามที่ควร (มาตรา 21)

(17) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง แก้ว ไซ หรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่งใด หรือทำการเพาะปลูก รุกกล้าทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนัง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สิ่งรุกกล้าพันไปจากทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนังได้ (มาตรา 23)

(18) ถ้ามีต้นไม้ในที่ดินของผู้ใดรุกกล้าทางน้ำชลประทานหรือทำให้เสียหายแก่ทางน้ำชลประทาน ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นตัดหรือนำต้นไม้ขึ้นไปให้พ้นเสียได้ (มาตรา 24)

(19) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการกีดขวางทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้สิ่งกีดขวางพันไปจากทางน้ำชลประทานได้ (มาตรา 25)

(20) ห้ามมิให้ผู้ใดขุดคลอง หรือทางน้ำมาเชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือมาเชื่อมกับทางน้ำอื่นที่เชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้น้ำในทางน้ำชลประทานรั่วไหล อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย และอธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวปิดกั้นทางน้ำนั้น หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้น้ำรั่วไหลได้ต่อไป เพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอธิบดีมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานจัดการได้ทันที และถ้าจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินเพื่อการนี้ ก็ให้มีอำนาจใช้ที่ดินริมคลองหรือริมทางน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในการนี้รวมทั้งค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้เจ้าของที่ดินให้คิดเอาจากผู้ฝ่าฝืนทั้งสิ้น (มาตรา 26)

(21) ห้ามมิให้ผู้ใดนำหรือปล่อยสัตว์พาหนะลงไปในทางน้ำชลประทานประเภท 1 และประเภท 2 หรือเหยียบย่ำคันคลอง ชานคลอง หรือบริเวณสิ่งก่อสร้างอันเกี่ยวกับการชลประทาน เว้นแต่ในที่ได้กำหนดอนุญาตไว้หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน (มาตรา 27)

(22) ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ซากสัตว์ ซากพืช ถ้ำถ่าน หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค (มาตรา 28 วรรคหนึ่ง)

(23) ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมีเป็นพิษลงในทางน้ำชลประทาน จนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตรายแก่เกษตรกรรม การบริโภค อุปโภค หรือสุขภาพอนามัย (มาตรา 28 วรรคสอง)

(24) ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้ประตูน้ำ ฝาย เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อมสะพานทางน้ำ ปูม เสา หรือสายโทรศัพท์ที่ใช้ในการชลประทานเสียหายจนอาจเกิดอันตรายหรือขัดข้องแก่การใช้อุปกรณ์ (มาตรา 29)

(25) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะทำให้เสียหายแก่คันคลองชานโคลง ทำนบ พนัง หรือหมวดระดับหลักฐานที่ใช้ในการชลประทาน (มาตรา 30)

(26) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะเป็นการกีดขวางแก่แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือเขตงาน หรือทำให้แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือหมวดหมายแสดงเขตงานคลาดเคลื่อนหรือสูญหาย (มาตรา 31)

(27) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ปิดหรือเปิดประตูน้ำ เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปูม หรือลากเข็นสาลิในบริเวณทำนบหรือประตูระบาย (มาตรา 32)

(28) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากนายช่างชลประทาน หรือผู้ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมชลประทาน ทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อถอนบรรดาสสิ่งก่อสร้างอันเกี่ยวกับการชลประทาน (มาตรา 33)

(29) ห้ามมิให้ผู้ใดขุด ลอก ทางน้ำชลประทานอันจะทำให้เสียหายแก่การชลประทานหรือปิดกั้นทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมชลประทาน (มาตรา 34)

(30) เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดชักหรือใช้น้ำในทางน้ำชลประทานในเมื่อเห็นว่าจะจะเป็นเหตุที่จะก่อให้เกิดการเสียหายแก่ผู้อื่น (มาตรา 35)

หมายเหตุ : (3) ถึง (30) เป็นหน้าที่และอำนาจของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบริหารจัดการปัญหาน้ำแล้ง หรือข้อห้ามตามกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและปริมาณของน้ำ

3.2.1.4 พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“น้ำบาดาล” หมายความว่า น้ำใต้ดินที่เกิดอยู่ในชั้นดิน กรวด หินทราย หรือหินซึ่งอยู่ลึกจากผิวดินเกินความลึกที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่จะกำหนดความลึกน้อยกว่าสิบเมตรมิได้

“เจาะน้ำบาดาล” หมายความว่า กระทำแก่ชั้นดิน กรวด หินทราย หรือหิน เพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำบาดาล หรือเพื่อระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

“บ่อน้ำบาดาล” หมายความว่า บ่อน้ำที่เกิดจากการเจาะน้ำบาดาล

“เขตน้ำบาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้เป็นเขตน้ำบาดาลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“กิจการน้ำบาดาล” หมายความว่า การเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล

“ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่านำน้ำจากบ่อน้ำบาดาลขึ้นมาใช้

“ระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล” หมายความว่ากระทำการใดๆ เพื่อถ่ายเทน้ำหรือของเหลวอื่นใดลงบ่อน้ำบาดาล

(2) พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค หรือเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล เว้นแต่ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาลที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

เขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ต้องเป็นเขตท้องที่ที่มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณที่มากเกินไปปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จนอาจทำให้เกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน หรือการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล หรือการลดตัวลงของระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาล หรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐดังกล่าวข้างต้นต้องปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา 6 เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้น้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษด้วย (มาตรา 4)

(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตน้ำบาดาล

ในกรณีที่มีการสูบน้ำบาดาลในเขตท้องที่ใดจะทำให้ชั้นน้ำบาดาลเสียหาย หรือเสื่อมสภาพ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรของชาติ หรือทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเขตท้องที่นั้นให้เป็นเขตห้ามสูบน้ำบาดาล (มาตรา 5 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การเลิกเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลแบบอนุรักษ์ การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การเลิกใช้น้ำบาดาล การป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (มาตรา 6(1))

(5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการน้ำบาดาลมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทการใช้น้ำบาดาล หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกเก็บ ลดหย่อน หรือยกเว้นค่าใช้น้ำบาดาล (มาตรา 7(2))

(6) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล (คณะกรรมการบริหาร กพน.) ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลแต่งตั้งผู้อำนวยการกอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้อำนวยการกองของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 7 ฉ)

(7) คณะกรรมการบริหาร กพน. มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนแม่บทเพื่อการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาล และสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการน้ำบาดาล (มาตรา 7(2))

(8) กำหนดให้มีคณะกรรมการน้ำบาดาล ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าการการประปานครหลวงหรือผู้แทน ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค หรือผู้แทนประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทนกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ และผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 9)

(9) คณะกรรมการน้ำบาดาลมีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องการออกกฎกระทรวง หรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือในเรื่องอื่นที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 14)

(10) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใดๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา 6 (มาตรา 16 วรรคหนึ่ง และมาตรา 22)

(11) ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใด ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลนั้น (มาตรา 17)

(12) ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มี 3 ประเภท ดังนี้

- 1) ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล
- 2) ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล
- 3) ใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (มาตรา 18)

(13) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปตรวจการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทน ให้จัดการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลนั้นได้ (มาตรา 28)

(14) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลง แก่ไข หรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล หรือการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล แล้วแต่กรณี ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้ (มาตรา 29)

(15) เมื่อปรากฏว่าการประกอบกิจการน้ำบาดาลของผู้รับใบอนุญาตผู้ใดจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในเขตน้ำบาดาล อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีอำนาจสั่ง และกำหนดวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขเพื่อป้องกันความเสียหายนั้นได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 34)

(16) ผู้ใดสูบน้ำบาดาลในเขตห้ามสูบน้ำบาดาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และจะริบเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์กระทำความผิดเสียก็ได้ (มาตรา 36 ทวิ วรรคหนึ่ง)

3.2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมในการจัดการปัญหาน้ำแล้งของไทย

3.2.2.1 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2558

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า การดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลง เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางผังจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทาน การจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน การบำรุงดิน การวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต การเกษตรรวมตลอดถึงการแลกเปลี่ยน การโอน การรับโอนสิทธิในที่ดิน การให้เช่าซื้อที่ดิน และการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การจัดระบบชลประทานจากทางน้ำชลประทาน หรือแหล่งน้ำอื่นใดไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งการจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา

“เขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

“เขตโครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่า เขตที่ดินที่มีประกาศกำหนดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ระบบชลประทาน” หมายความว่า คัน คูน้ำ ทางระบายน้ำ ประตูน้ำ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์อื่นใดที่จัดทำขึ้นเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือจัดสรรน้ำในเขตการระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมหรือเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมชลประทาน

(2) กำหนดให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า

“คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง อธิบดีกรมการข้าว อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ด้านกฎหมาย การเกษตร การชลประทาน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดิน จำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการ และให้หัวหน้าสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเป็นกรรมการ และเลขานุการ (มาตรา 6)

(3) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง มีอำนาจหน้าที่

1) พิจารณาเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความ

เห็นชอบ

2) กำหนดนโยบายและพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และโครงการจัดรูปที่ดินในท้องที่ต่างๆ

3) พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อออกประกาศกำหนดแนวเขตสำรวจการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม

4) พิจารณาเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตสำรวจการจัดรูปที่ดิน

5) วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และกิจการที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และการจัดรูปที่ดินของสำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด

6) กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและช่วยเหลือการทำเกษตรกรรมในเขต

7) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 11)

(4) สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม การจัดรูปที่ดิน รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ควบคุมสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจหน้าที่

1) จัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน

2) จัดทำแผนการดำเนินงานและงบประมาณของโครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและโครงการจัดรูปที่ดิน

3) จัดทำแผนผังการจัดแปลงที่ดิน ระบบชลประทาน การสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา การปรับระดับพื้นที่ดิน และการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

4) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและช่วยเหลือการทำเกษตรกรรม

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวกับการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินตามที่คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนด (มาตรา 14)

(5) ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ประกอบด้วยแผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดรูปที่ดิน โดยแสดงภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดิน ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน กรอบงบประมาณรวมทั้งกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผน แนวทางการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบชลประทาน การบริหารและพัฒนาที่ดิน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำเกษตรกรรม

ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำแผนด้วยให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางเพื่อพิจารณาก่อนเสนอรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนนั้น (มาตรา 17)

(6) การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวด 3 การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม โดยในกรณีที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมมีความประสงค์ให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ใด ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำโครงการเสนอต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง

การเสนอโครงการดังกล่าวข้างต้น ต้องแสดงแนวเขตพื้นที่ที่ประสงค์จะจัดทำระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม แหล่งน้ำที่จะใช้ในการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม จำนวนเจ้าของที่ดินที่ทำเกษตรกรรม ประเภทของการทำเกษตรกรรม ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการดำเนินการ และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 18 ถึงมาตรา 30)

(7) การจัดรูปที่ดิน เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวด 4 การจัดรูปที่ดิน โดยในกรณีที่สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางหรือเจ้าของที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมมีความประสงค์ให้มีการจัดรูปที่ดินในพื้นที่ที่ทำเกษตรกรรมหรือพื้นที่ในเขตการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางจัดทำโครงการเสนอต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ทั้งนี้ การเสนอโครงการดังกล่าวต้องแสดงแนวเขตพื้นที่ที่ประสงค์จะจัดรูปที่ดิน ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าในการดำเนินการ และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ (มาตรา 31 ถึงมาตรา 59)

3.2.2.2 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2551

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การพัฒนาที่ดิน” หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อดินหรือที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น และหมายความรวมถึงการปรับปรุงดินหรือที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ หรือขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อรักษาคุณลักษณะหรือเพื่อความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“ดิน” หมายความว่า รวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

“การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณลักษณะให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในทางเกษตรกรรม

(2) ให้มีคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูง เป็นที่ประจักษ์ในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ ด้านการเกษตร หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น (มาตรา 5)

(3) คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน มีอำนาจและหน้าที่

1) กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

2) วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดิน และประกาศกำหนดเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำ

4) กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (มาตรา 9)

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วยโดยแผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ (มาตรา 12)

(5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 25 วรรคหนึ่ง)

3.2.2.3 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้แนะการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัดระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมืองบริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ให้มี หรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่ และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรมสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศทั้งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคม และการขนส่ง การสาธารณสุขโภภคสาธารณสุขการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผัง และโครงการดำเนินการ เพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง

“ผังน้ำ” หมายความว่าผังน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งน้ำ และพื้นที่น้ำหลาก

(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการ และการบริหารจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลง หรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้อย่างสมดุลและยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม

- 1) วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน
- 2) วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท
- 3) วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ

- 4) วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม
- 5) วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่ และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ
- 6) แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น (มาตรา 6)

(3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการ และผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 13)

(4) ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา 13 ประกอบด้วย

- 1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ
- 2) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่
(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น

- (จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
- (ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- (ข) การพัฒนาเมืองและชนบท
- (ค) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
- (ฅ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

3) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

4) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 14)

(5) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคม และการขนส่ง การสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 15)

(6) ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา 15 ประกอบด้วย

- 1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค
 - 2) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค
 - 3) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
- แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น

4) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค

5) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 16)

(7) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัดในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 17)

(8) ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา 17 ประกอบด้วย

- 1) วัตถุประสงค์ในการวาง และจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด
 - 2) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด
 - 3) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังแสดงระบบสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
- แผนผังแสดงผังน้ำ เป็นต้น

4) รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น

5) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผัง
นโยบายระดับจังหวัด

6) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของ
หน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ (มาตรา 18)

(9) ผังเมืองรวม ประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้น
ความสูง และพิกัดภูมิศาสตร์

3) แผนผังที่สร้างขึ้นเป็นฉบับเดียว หรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตาม
ความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจได้ง่ายสามารถ
เชื่อมโยงกับแผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วย
แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทแผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง
โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคม และการขนส่งไว้ด้วย แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค
สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนผังแสดงผัง
น้ำเป็นต้น

4) รายการประกอบแผนผัง

5) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม และแผนผังตาม 3) ทุกประการ ดังต่อไปนี้

(ก) ประเภท และขนาดกิจการ

(ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร

(ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่
แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร

(ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็น
ที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวม
ของอาคาร

(จ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร
แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย

(ฉ) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร

(ช) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตาม

คำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง (มาตรา 22)

3.2.2.4 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ.2547

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่” หมายความว่า การดำเนินการพัฒนาที่ดิน
หลายแปลงโดยการวางผังจัดรูปที่ดินใหม่ ปรับปรุง หรือจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการร่วมรับภาระและ
กระจายผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ โดยความร่วมมือระหว่างเอกชนกับเอกชน หรือเอกชนกับรัฐ เพื่อให้
เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในด้านการคมนาคม เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชน
และเป็นการสอดคล้องกับการผังเมือง

“โครงการจัดรูปที่ดิน” หมายความว่าโครงการที่จัดทำขึ้นสำหรับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่าผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้หมายความรวมถึงเจ้าของห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่าคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

“คณะกรรมการส่วนจังหวัด” หมายความว่าคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัดและให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วย

(2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง และประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 4 วรรคหนึ่ง)

(3) ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ ประกอบด้วย

1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ
2) ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการ
3) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อัยการสูงสุด ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมที่ดินอธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และผู้ว่าการการเคหะแห่งชาติเป็นกรรมการ และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการ และเลขานุการ

4) ผู้แทนสหภาพนายควม ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ

5) ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสี่คนเป็นกรรมการ โดยกรรมการตาม 1) 2) 3) และ 4) ร่วมกันสรรหาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา 5)

(4) คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการสำคัญเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

2) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บท และพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ตามที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดเสนอ

3) กำหนดมาตรฐานการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

4) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ และการอนุมัติโครงการของคณะกรรมการส่วนจังหวัด

5) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ตามพระราชบัญญัตินี้

6) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 6)

(5) ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ส่วนจังหวัด ประกอบด้วย

1) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ
2) รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นรองประธาน
3) เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่
อุตสาหกรรมจังหวัด ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการ
จังหวัด ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ และผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นกรรมการ
และโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

4) ผู้แทนสภาพนายความ ผู้แทนหอการค้าจังหวัด และผู้แทนสภา
อุตสาหกรรมจังหวัด หรือผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในกรณีจังหวัดใดไม่มีสภาอุตสาหกรรม
จังหวัดเป็นกรรมการ

5) ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการ
จังหวัดแต่งตั้งจำนวนสามคนเป็นกรรมการ โดยกรรมการตาม 1) 2) 3) และ 4) ร่วมกันสรรหาตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีการดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่มี
สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น
แห่งท้องถิ่นนั้นร่วมเป็นกรรมการด้วย

ในกรณีที่มีการดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดใดคาบ
เกี่ยวกับเขตพื้นที่จังหวัดอื่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ในพื้นที่ยกเกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย (มาตรา
11)

(6) ให้มีคณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ
2) ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ
3) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทน
สำนักงานนโยบาย และแผนการขนส่งและจราจร ผู้แทนสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนการประปานครหลวง และผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงเป็นกรรมการ
และผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ

4) ผู้แทนสภาพนายความ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และผู้แทน
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ

5) ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครแต่งตั้งจำนวนสามคนเป็นกรรมการ โดยกรรมการตาม 1) 2) 3) และ 4) ร่วมกันสรรหาตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในกรณีที่มีการดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ใน
กรุงเทพมหานครคาบเกี่ยวกับเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่นั้นร่วม
เป็นกรรมการด้วย (มาตรา 12)

(7) คณะกรรมการส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดมาตรการและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดรูปที่ดินเพื่อ
พัฒนาพื้นที่

2) เสนอแผนแม่บทและพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ของ
จังหวัดต่อคณะกรรมการ เพื่อขอความเห็นชอบ

ท้องถิ่น

- 3) ประสานโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่กับโครงการหลักของท้องถิ่น
- 4) อนุมัติโครงการจัดรูปที่ดินที่ดำเนินการภายในเขตจังหวัด
- 5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการนำที่ดินของรัฐมาใช้ การจัดหาที่ดินทดแทนที่ดินของรัฐและการเวนคืนที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- 6) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 13)

(8) ในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่วนจังหวัดแล้ว ผู้ดำเนินโครงการจัดรูปที่ดิน หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีสิทธิที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน

- 1) เข้าไปรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือตัดแปลงอาคาร ตลอดจนทำการอันจำเป็นอย่างอื่นในที่ดินของผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการจัดรูปที่ดิน
- 2) เข้าไปสำรวจ รั้ววัด จัดสร้างถนน ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจัดรูปที่ดิน
- 3) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต และแนวเขต
- 4) ดำเนินการเพื่อแบ่งแยกแปลงที่ดิน รวมแปลงที่ดิน และทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิการเช่าแทนเจ้าของที่ดินในบริเวณโครงการจัดรูปที่ดินได้ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ของโครงการจัดรูปที่ดินนั้น

การดำเนินการในอาคารหรือที่ดินที่มีผู้อาศัยอยู่ จะต้องมีการแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าตามระยะเวลาที่สมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้นั้น ส่วนการเข้าดำเนินการรื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือตัดแปลงสิ่งสาธารณูปโภคที่หน่วยงานของรัฐควบคุมดูแลอยู่ จะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานนั้นก่อน โดยกำหนดเวลาให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์หรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลสิ่งสาธารณูปภคนั้นแจ้งกลับว่าประสงค์จะดำเนินการเองหรือไม่ (มาตรา 58)

3.2.2.5 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พุทธศักราช 2515

- (1) กำหนดให้การประปาเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค (ข้อ 3 (5))
- (2) ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาต หรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา) (ข้อ 4)
- (3) ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 การประกอบกิจการดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกิจการนั้น (ข้อ 6)
- (4) ในการอนุญาต หรือให้สัมปทานตามข้อ 4 (กิจการประปา) รัฐมนตรี (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) จะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนไว้ด้วยก็ได้ (ข้อ 7)
- (5) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจ และหน้าที่เกี่ยวกับกิจการประปา (ข้อ 11)

(6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการที่อยู่ในอำนาจ และหน้าที่ของกระทรวงตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (ข้อ 13)

(7) ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีได้ (ข้อ 15 วรรคหนึ่ง)

(8) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (แก้ไขคำ ว่า

“กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (ข้อ 23)

อนึ่ง ปัจจุบันมีประกาศซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์การดำเนินการเกี่ยวกับสัมปทานประกอบกิจการประปาเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน พ.ศ.2554 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2515 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา ลงวันที่ 30 เมษายน 2553

3.2.2.6 พระราชบัญญัติรักษาคลวง ศก 121 (พ.ศ.2445) และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ถ้าหากว่าสามารถจะทำได้อย่างอื่นแล้ว ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอาหยากเยื่อ ผุ่นฝอย หรือสิ่งโสโครกเททิ้งในคลอง และห้ามมิให้เททิ้งสิ่งของดังกล่าวมาแล้วลงในทางน้ำลำคู ซึ่งเลื่อนไหลมาลงคลองได้ ถ้าผู้ใดกระทำความผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ (มาตรา 6)

(2) การที่จะพาสัตว์พาหนะ คือ ช้าง, ม้า, โค, กระบือ, ช้างคลองนั้น ให้ขึ้นลงได้ที่ท่าซึ่งกำหนดไว้ให้เป็นที่สำหรับข้ามสัตว์พาหนะ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดพาสัตว์พาหนะขึ้นลงในคลองนอกจากท่าข้ามเป็นอันขาด ถ้าผู้ใดกระทำความผิดจะมีโทษปรับเป็นรายตัวสัตว์พาหนะ (มาตรา 7)

(3) ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำให้คลองและฝั้งคลอง หรือถนนหลวงเสียไปด้วยประการใดๆ ถ้าผู้ใดกระทำความผิดจะมีโทษทั้งจำคุกและปรับ และต้องทำสิ่งซึ่งเสียหายให้คืนดีด้วย (มาตรา 9)

อนึ่ง พระราชบัญญัติรักษาคลวง ศก 121 เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับหนึ่งที่กล่าวถึงการควบคุมและรักษาคุณภาพน้ำ

3.2.2.7 พระราชบัญญัติรักษาคลวงประปา พ.ศ.2526

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“คลองประปา” หมายความว่า คลองที่การประปาใช้เก็บน้ำและส่งน้ำที่ได้มาจากแหล่งน้ำดิบ คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ เพื่อใช้ในการผลิตน้ำประปาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดให้เป็นคลองประปา

“แหล่งน้ำดิบ” หมายความว่าแหล่งน้ำที่นำมาใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปา

“คลองรับน้ำ” หมายความว่าคลองที่ใช้รับน้ำดิบจากแหล่งน้ำดิบเข้าสู่คลองประปา

“คลองขังน้ำ” หมายความว่าคลองหรือที่ที่ใช้เก็บน้ำดิบสำหรับส่งเข้าคลองขังน้ำหรือคลองประปา

“ท่อส่งน้ำดิบ” หมายความว่าท่อส่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาของการประปารวมทั้งท่ออื่นใดซึ่งส่งน้ำดิบจากคลองประปาตลอดไต่คลองอื่นที่มีใช้คลองประปา

“ท่อผ่านคลอง” หมายความว่า ท่อส่งน้ำจากคลองอื่นหรือแหล่งน้ำอื่นที่ฝังตลอดไต่คลองประปา

(2) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดชักน้ำหรือวิดน้ำในคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ โดยใช้เครื่องสูบน้ำ ระเบิด แครง โขงโลง หรือเครื่องมืออื่นใดอันมีลักษณะเดียวกัน หรือทำให้น้ำในคลองดังกล่าวรั่วไหล เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ แล้วแต่กรณี และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตนั้น อย่างไรก็ตาม ข้อห้ามนี้ไม่ใช้บังคับแก่การตักน้ำไปใช้เพื่อการอุปโภคหรือบริโภคในครัวเรือน (มาตรา 8)

(3) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขุดหรือขยายคลองประปา คลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำสร้างทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างอื่นใดลงในเขตคลองดังกล่าว เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ แล้วแต่กรณี และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตนั้น ทั้งนี้ ในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างในบริเวณคลองประปา คลองรับน้ำหรือคลองขังน้ำ ให้สิ่งก่อสร้างดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของการประปา (มาตรา 9)

(4) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเดินเรือในคลองประปา คลองรับน้ำหรือเขตหวงห้าม เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากการประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นของรัฐแล้วแต่กรณี และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตนั้น รวมถึงห้ามมิให้ผู้ใดใช้ถ่อค้าหรือจอดเรือในบริเวณที่มีป้ายหรือเครื่องหมายของการประปาแสดงว่าเป็นบริเวณที่ฝังท่อส่งน้ำดิบ (มาตรา 10 และมาตรา 11)

(5) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคลอง ประตูน้ำ ทำนบหรือเขื่อนของการประปา ท่อส่งน้ำดิบ หรือท่อผ่านคลอง สะพานข้ามคลองประปา สะพานข้ามคลองรับน้ำหรือสะพานข้ามคลองขังน้ำ (มาตรา 12)

(6) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำหรือปล่อยสัตว์ใดๆ ลงไปในคลองประปา คลองรับน้ำหรือเขตหวงห้าม ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งสิ่งใดๆ หรือระบายหรือทำให้น้ำโสโครกลงไปในคลองประปาคลองรับน้ำ หรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ ขยะมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูลลงในเขตคลองประปา คลองรับน้ำหรือคลองขังน้ำ ห้ามมิให้ผู้ใดชักผ้าล้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรืออาบน้ำในเขตคลองประปา รวมถึงห้ามมิให้ผู้ใดเพาะปลูกพืชชนิดหนึ่งชนิดใดในคลองประปา คลองรับน้ำ หรือเขตหวงห้าม (มาตรา 13 ถึงมาตรา 17)

(7) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดจับสัตว์น้ำในคลองประปา คลองรับน้ำ หรือเขตหวงห้ามหรือในคลองขังน้ำซึ่งอยู่นอกเขตหวงห้าม โดยใช้เครื่องมือที่ปักหรือดักไว้ อันเป็นการกีดขวางการปฏิบัติงานของการประปา (มาตรา 18) และปรับ

ทั้งนี้ การฝ่าฝืนบทบัญญัติต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นจะมีโทษทางอาญาทั้งจำคุก

3.2.2.8 พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ.2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้จัดตั้งการประปาขึ้นเรียกว่า “การประปานครหลวง” มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 6 และมาตรา 8)

1) สำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา
2) ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ และควบคุมมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ดังกล่าว

3) ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่การประปา
(2) การผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา และการจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบโดยการประปานครหลวง เป็นกิจการสาธารณูปโภค และให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอันว่าด้วยการนั้น (มาตรา 7)

(3) การประปานครหลวงมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) สร้าง ซ่อม จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม และดำเนินงานเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่างๆ ของการประปานครหลวง

2) ซ่อม จัดหา เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถูกรวมสิทธิ์ ครอบครอง จำหน่าย หรือดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ

3) สำรวจและวางแผนจำหน่ายน้ำที่จะทำใหม่ หรือขยายเพิ่มเติมภายในเขตท้องที่ตามมาตรา 6(2)

4) กำหนดอัตราราคาขายน้ำ ค่าบริการ และความสะดวกต่างๆ ของการประปานครหลวง และจัดระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระราคาและค่าบริการ

5) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับระบบประปาเอกชนในเขตท้องที่ตามมาตรา 6 (2)

6) จัดระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของการประปานครหลวง

7) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการประปา

8) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประโยชน์แก่กิจการของการประปานครหลวง

9) ว่าจ้างหรือรับจ้างประกอบกิจการประปา

10) ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง และนายหน้าในกิจการตามวัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง

11) ทำการค้าและให้บริการต่างๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องใช้เกี่ยวกับกิจการประปา

12) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง (มาตรา 13)

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของการประปานครหลวง เพื่อประโยชน์ในการนี้ จะสั่งให้การประปานครหลวงชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำใดๆ ซึ่งขัดต่อนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรีตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้ (มาตรา 19)

(5) กำหนดให้มีคณะกรรมการการประปานครหลวง ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสามคน และผู้ว่าการการประปานครหลวง เป็นกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง หรือถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการ (มาตรา 21)

(6) คณะกรรมการการประปานครหลวงมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของการประปานครหลวง รวมถึงวางข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินกิจการตามมาตรา 13 (มาตรา 24)

(7) เพื่อประโยชน์ในการสร้าง และบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ เช่น ท่อน้ำ ประตูน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดจำนวนน้ำ ถังพักน้ำ และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พนักงานมีอำนาจที่จะใช้สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ในความครอบครองของบุคคลใดๆ ซึ่งมีใช้โรงเรือนที่คนอยู่อาศัยเป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) การใช้สอย หรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจ สร้างหรือบำรุงรักษาระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ หรือการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ

2) ได้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันที่จะใช้สอย หรือเข้าครอบครอง

3) ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ทรงสิทธิอื่นเนื่องจากการกระทำของพนักงานดังกล่าวข้างต้น บุคคลเช่นว่านั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากการประปานครหลวงได้ และถ้าไม่สามารถตกลงกันในจำนวนค่าทดแทน ให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยโดยให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ (มาตรา 36)

(8) เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำ เมื่อมิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 37)

(9) ในการส่ง และการจำหน่ายน้ำ การประปานครหลวงมีอำนาจเดินท่อน้ำ และติดตั้งอุปกรณ์ไป ได้ เหนือ ตาม หรือข้ามพื้นดินของบุคคลใดๆ ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่พื้นดินอันเป็นที่ตั้งโรงเรือน

การประปานครหลวงมีอำนาจกำหนดบริเวณที่ดินที่เดินท่อน้ำ และติดตั้งอุปกรณ์ โดยมีความกว้างจากท่อน้ำด้านละไม่เกินสองเมตรห้าสิบเซนติเมตร สำหรับท่อน้ำขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่แปดสิบเซนติเมตรขึ้นไป ในบริเวณที่กำหนดนี้ให้การประปานครหลวงมีอำนาจตัดฟันต้น กิ่ง หรือรากของต้นไม้ หรือพืชผลอย่างใดๆ ได้ โดยต้องจ่ายค่าทดแทนในการที่ใช้ที่ดิน และในการตัดฟันแล้วแต่กรณีให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรม เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ได้รับประโยชน์คุ้มค่าในการกระทำนั้นอยู่ด้วย

ในบริเวณที่กำหนดดังกล่าวข้างต้น ให้การประปานครหลวงจัดทำเครื่องหมายแสดงเขตไว้ และห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือปลูกต้นไม้ขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากการประปานครหลวงเป็นหนังสือ ในการอนุญาตนั้นจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือต้นไม้ที่ปลูกขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากการประปานครหลวงการประปานครหลวงมีอำนาจรื้อถอน หรือตัดฟันโดยไม่จำต้องชดใช้ค่าทดแทน (มาตรา 38 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา 39)

(10) ในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหาย พนักงานอาจเข้าไปในสถานที่ของ

บุคคลใดๆ เพื่อตรวจ ซ่อมแซม หรือแก้ไขระบบการส่ง และการจำหน่ายน้ำได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เมื่อได้แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบแล้ว (มาตรา 40)

(1) เพื่อประโยชน์ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐาน ผู้ใดประสงค์จะดำเนินการสร้างระบบประปาเอกชน หรือขยายระบบประปาเอกชนที่มีอยู่ในเขตท้องที่ตามมาตรา 6 (2) จะต้องได้รับความเห็นชอบของการประปานครหลวง และจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานที่การประปานครหลวงประกาศกำหนด ผู้ใดดำเนินการดังกล่าวโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากการประปานครหลวง หรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานที่การประปานครหลวงประกาศกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา 40 ทวิ วรรคหนึ่ง และมาตรา 41 ทวิ)

3.2.2.9 พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้จัดตั้งการประปาขึ้นเรียกว่า “การประปาส่วนภูมิภาค” เรียกโดยย่อว่า “กปภ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการประกอบ และส่งเสริมธุรกิจการประปาโดยการสำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ เพื่อใช้ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา รวมทั้งการดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับธุรกิจการประปา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การให้บริการสาธารณสุขปโภค โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ และสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นสำคัญ (มาตรา 5)

(2) กปภ. มีอำนาจกระทำการกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

1) ถือกกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือทรัพย์สินสิทธิต่างๆ สร้าง ซ่อม จัดหาขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจํานำ รับจํานอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

2) สำรวจ วางแผน และพัฒนาแหล่งน้ำดิบ ตลอดจนจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบ

3) สำรวจ วางแผน และสร้างระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา

4) กำหนดราคาจำหน่ายน้ำประปา อัตราค่าบริการ ค่าเครื่องอุปกรณ์ และค่าสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนวิธีการและเงื่อนไขในการชำระราคาและค่าตอบแทนดังกล่าว

5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้น้ำประปา เพื่อประโยชน์ในการให้บริการสาธารณสุขปโภค

6) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้ และบำรุงรักษาทรัพย์สินของ กปภ.

7) ถือกหุ้น หรือเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือร่วมกิจการกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่การประกอบและส่งเสริมธุรกิจของ กปภ. (มาตรา 7)

(3) กปภ. มีอำนาจดำเนินการเพื่อจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่ซึ่งอยู่นอกเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการ แต่ กปภ. อาจดำเนินการจำหน่ายน้ำประปาในเขตที่การประปานครหลวงมีอำนาจดำเนินการได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากการประปานครหลวงแล้ว (มาตรา 8)

(4) กำหนดให้มีคณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย ประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมอนามัย กรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค เป็นกรรมการและเลขานุการ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการอื่น (มาตรา 12)

(5) คณะกรรมการการประปาส่วนภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง วางข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 5 และมาตรา 7 วางข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ และรักษาทรัพย์สินของ กปภ. (มาตรา 17)

(6) เพื่อประโยชน์ในการสร้างและบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา เช่น แหล่งน้ำดิบ ท่อน้ำ โรงสูบน้ำ เครื่องวัดปริมาณน้ำ ถังพักน้ำ โรงกรองน้ำถังตกตะกอน และอุปกรณ์ต่างๆ ให้พนักงานและลูกจ้างมีอำนาจใช้สอย หรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดๆ เป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) การใช้สอยหรือครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจเพื่อสร้างหรือบำรุงรักษาระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา หรือเป็นการจำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา

2) กปภ. ใต่บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าแล้วโดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และ ณ ที่ว่าการเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำการนั้นไว้ด้วย (มาตรา 29 วรรคหนึ่ง)

(7) ในการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา ให้ กปภ. มีอำนาจเดินท่อน้ำและติดตั้งอุปกรณ์ไปได้ เหนือ ตาม หรือข้ามพื้นดินของบุคคลใดๆ ในเมื่อที่ดินนั้นมีใช้ที่ตั้งโรงเรือนสำหรับอยู่อาศัย

ให้ กปภ. มีอำนาจกำหนดบริเวณที่ดินที่เดินท่อน้ำ และติดตั้งอุปกรณ์โดยมีความกว้างจากท่อน้ำด้านละไม่เกินสองเมตรห้าสิบเซนติเมตรสำหรับท่อน้ำขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่แปดสิบเซนติเมตรขึ้นไปและให้ กปภ. ทำเครื่องหมายแสดงเขตไว้ในบริเวณดังกล่าวตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในบริเวณที่กำหนดดังกล่าวข้างต้นให้ กปภ. มีอำนาจรื้อถอนสิ่งก่อสร้างหรือทำขึ้นหรือตัดฟัน ต้น กิ่ง หรือรากของต้นไม้ หรือพืชผลอย่างใดๆ ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าทดแทนในการที่ใช้ที่ดิน และในการรื้อถอนหรือตัดฟัน แล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรม เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ได้รับประโยชน์ค้ำค่าในการกระทำการนั้นอยู่ด้วย (มาตรา 30 วรรคหนึ่งถึงวรรคสาม)

(8) ในบริเวณที่กำหนดเป็นที่ดินที่เดินท่อน้ำและติดตั้งอุปกรณ์ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ปลูกต้นไม้ หรือกระทำการใดๆ อันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กปภ. เป็นหนังสือในการอนุญาตนั้นจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยก็ได้ บรรดาโรงเรือนสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ต้นไม้ หรือสิ่งอื่นใดที่ปลูกขึ้น หรือทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก กปภ. ให้ กปภ. มีอำนาจรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน หรือกระทำการใดๆ ได้ตามควรแก่กรณี โดยไม่จำกัดข้อใช้ค่าเสียหาย และผู้ฝ่าฝืนต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้นด้วย (มาตรา 31)

(9) ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายพนักงาน และลูกจ้างอาจเข้าไปในที่ดิน หรือสถานที่ของบุคคลใดๆ เพื่อตรวจ ซ่อมแซม หรือแก้ไขระบบการผลิต การส่ง และ

การจำหน่ายน้ำประปาได้ แต่ถ้าเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้นด้วย ก็ให้พนักงานหรือลูกจ้างแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อน (มาตรา 32 วรรคหนึ่ง)

(10) เมื่อ กปภ. มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้ในการวางหรือจัดสร้างระบบการผลิต การส่ง และการจำหน่ายน้ำประปา ถ้าไม่สามารถตกลงในเรื่องการโอนกันได้ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 33)

(11) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กปภ. เพื่อการนี้จะสั่งให้ กปภ. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของ กปภ. ที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการได้ (มาตรา 46)

3.2.2.10 พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ.2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้จัดตั้งการไฟฟ้าขึ้น เรียกว่า “การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กฟผ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) ผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง หรือจำหน่ายซึ่งพลังงานไฟฟ้าให้แก่

(ก) การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือการไฟฟ้าอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ข) ผู้ใช้พลังงานไฟฟ้าตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(ค) ประเทศใกล้เคียง

2) ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า แหล่งพลังงานอันได้มาจากธรรมชาติ เช่น น้ำ ลม ความร้อนธรรมชาติ แสงแดด แร่ธาตุ หรือเชื้อเพลิงเป็นต้นว่าน้ำมัน ถ่านหิน หรือก๊าซ รวมทั้งพลังงานปรมาณู เพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า และงานอื่นที่ส่งเสริมกิจการของ กฟผ. (มาตรา 6)

(2) ให้ กฟผ. มีอำนาจกระทำการกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ หรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้นเพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือเพื่อการพัฒนาการไฟฟ้าพลังน้ำหรือเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการไฟฟ้า สร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อน โรงไฟฟ้าพลังน้ำ โรงไฟฟ้าพลังปรมาณู หรือโรงไฟฟ้าพลังอื่น รวมทั้งลานไถไฟฟ้าและสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของโรงไฟฟ้านั้น ๆ หรือสร้างระบบไฟฟ้า (มาตรา 9)

(3) ให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลทั่วไปซึ่งกิจการของ กฟผ. อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึงการออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (มาตรา 18)

(4) ให้ กฟผ. รับผิดชอบในการดำเนินกิจการและการบำรุงรักษาเขื่อนกั้นน้ำเขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ และสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อนหรืออ่างนั้นภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 รวมทั้งการควบคุมปริมาณน้ำที่กักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์มากที่สุดจากการควบคุมลุ่มแม่น้ำที่มีการสร้างเขื่อนดังกล่าวไว้ และแคว ลำน้ำ ทางน้ำ คลอง หรือคลองส่งน้ำที่มีต่อเนื่องกับลุ่มแม่น้ำนั้นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้ กฟผ. และกรมชลประทานร่วมกันออกข้อบังคับเพื่อกำหนดปริมาณน้ำที่จะกักเก็บหรือระบายจากอ่างเก็บน้ำ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับการ

ออกข้อบังคับ หรือการปฏิบัติตามข้อบังคับให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (มาตรา 38)

3.2.2.11 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) กำหนดบทนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง และคำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 4)

(2) กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

3) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้บริหารเทศบาลสามคน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้าคน และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นรวมสองคน ทั้งนี้ โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

4) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์และด้านกฎหมาย ทั้งนี้ การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนดให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการ (มาตรา 6)

(3) คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่

1) จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา

2) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจ และหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3) กำหนดหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการรวมกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขออนุมัติหรือขออนุญาตไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ เป็นสำคัญ

5) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง (มาตรา 12)

(4) ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจและหน้าที่

1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

3) ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา 15)

(5) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การสาธารณสุข โภคและการก่อสร้างอื่น ๆ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 16)

(6) ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ การสร้างและบำรุงรักษาทางบก และทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (มาตรา 17)

(7) ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 และมาตรา 17 (มาตรา 18)

(8) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในส่วนใด (มาตรา 20)

(9) บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมาย รัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้ ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 และมาตรา 19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้องขอให้ รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้ (มาตรา 21)

3.2.2.12 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

“จังหวัด” หมายความว่าจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร

“อำเภอ” หมายความว่าอำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอด้วย

“ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด” หมายความว่าข้าราชการที่ปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและได้รับเงินเดือนโดยมีอัตราเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดขึ้น

“ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่าเทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น นอกจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่าข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)

(3) ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น และกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด (มาตรา 7 และมาตรา 8)

(4) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน (มาตรา 9)

(5) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (มาตรา 35/5)

4) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

(6) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

ท้องถิ่นอื่น

5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วน

รักษาความสงบเรียบร้อย

6) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการ

7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ของท้องถิ่น

8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

9) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

10) จัดทำ กิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 45)

(7) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยกรณนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 45/1)

(8) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 46)

(9) กิจการใดเป็นกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพึงจัดทำตามอำนาจหน้าที่ถ้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่จัดทำ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการนั้นได้ ในกรณีที่ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการดังกล่าว ให้คิดค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ ตามความเป็นจริงได้ตามอัตราและระยะเวลาที่เหมาะสม (มาตรา 47)

(10) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ (มาตรา 48)

(11) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน (มาตรา 49 วรรคหนึ่ง)

(12) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใดๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้นได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69)

(13) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เพื่อการนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ (มาตรา 77 วรรคหนึ่ง)

3.2.2.13 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) การจัดตั้งเทศบาล ได้กำหนดให้ท้องถิ่นที่มีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 7)

(2) เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งเป็นเทศบาล ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 8)

(3) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)

(4) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)

(5) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

(6) องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี (มาตรา 14)

(7) สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้

1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน

2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน

3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คนผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 15)

(8) สมาชิกสภาเทศบาลย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตเทศบาลนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใดๆ (มาตรา 18)

(9) สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล (มาตรา 20)

(10) ประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล มีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาเทศบาลในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (มาตรา 21)

(11) ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลไว้ (มาตรา 23)

(12) ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ)

(13) นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

3) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (มาตรา 48 เตรส)

(14) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล บำรุงศิลปะ จารัตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เป็นต้น

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยานั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 50)

(15) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาลเพื่อให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม ให้มี และบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 51)

(16) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล เพื่อกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 ให้มีน้ำสะอาด หรือการประปา ให้มี และบำรุงทางระบายน้ำ เป็นต้น (มาตรา 53)

(17) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลเพื่อกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข จัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว เป็นต้น (มาตรา 56)

(18) เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ (มาตรา 60)

3.2.2.14 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามขึ้นใช้บังคับ ดังต่อไปนี้

“หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“นายอำเภอ” หมายความว่า รวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

(2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 5 วรรคหนึ่ง)

(3) ในตำบลหนึ่งให้มีสภาตำบลสภาหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยสภาตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบล และแพทย์ประจำตำบล และสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นเป็นสมาชิกสภาตำบลหมู่บ้านละหนึ่งคน (มาตรา 6 และมาตรา 7)

สภาตำบลมีกำนันเป็นประธานสภาตำบล และมีรองประธานสภาตำบลคนหนึ่งซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากราษฎรสภาตำบลตามมติของสภาตำบล (มาตรา 16)

(4) สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการ และงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 22)

(5) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาตำบลอาจดำเนินกิจการภายในตำบลเกี่ยวกับการจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก จัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวมถึงคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา 23)

(6) ในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในพื้นที่ตำบลใด ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นคำนึงถึงแผนพัฒนาตำบลนั้นด้วย (มาตรา 26)

(7) ในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมติของสภาตำบล (มาตรา 27)

(8) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด สภาตำบลอาจทำกิจการนอกเขตสภาตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อทำกิจการร่วมกันได้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำ และเป็นภารกิจเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 28)

(9) การกำกับดูแลสภาตำบล ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หากปรากฏว่าสภาตำบลกระทำการฝ่า

ฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยุบสภาตำบลได้ตามคำแนะนำของนายอำเภอ (มาตรา 38 วรรคหนึ่ง และมาตรา 39 วรรคหนึ่ง)

(10) สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสอง อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย ทั้งนี้ สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น (มาตรา 40 วรรคหนึ่ง และมาตรา 41 ทวิ)

(11) สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นโดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย (มาตรา 41 ตริ)

(12) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 42 วรรคหนึ่ง)

(13) องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 43 และมาตรา 44)

(14) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น (มาตรา 45 วรรคหนึ่ง)

(15) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 46)

(16) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 58)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความ

เรียบง่าย

4) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 59)

(17) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน

เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่องถื่น (มาตรา 67)

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง
- 3) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 4) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

(18) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการใน

เขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 4) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 5) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 6) การท่องเที่ยว
- 7) การผังเมือง (มาตรา 68)

(19) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้นด้วย (มาตรา 69)

(20) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

(21) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ (มาตรา 71)

(22) ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา 90)

3.2.2.15 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีระเบียบการบริหารตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร (มาตรา 6)

(2) การบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา 9)

(3) สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนเขตละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 10)

(4) สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสามัญหรือวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปรายการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบ และความเรียบร้อย และกิจการอื่น อันเป็นหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร (มาตรา 29)

(5) ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด (มาตรา 44)

(6) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตาม
2) สั่งอนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร
3) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

4) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (มาตรา 49)

(7) ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรีแล้วแต่กรณี โดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 50)

(8) ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

2) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3) การผังเมือง

4) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

5) การขนส่ง

- 6) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- 7) การควบคุมอาคาร
- 8) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 9) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

10) การสาธารณสุข

11) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ทำเป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 89)

(9) ถ้ากิจการใดอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครอาจดำเนินการนั้นร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นได้โดยจัดตั้งเป็นองค์การเรียกว่าสหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของกรุงเทพมหานคร ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี การจัดตั้งสหการจะกระทำ ได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาในพระราชกฤษฎีกานั้นให้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่ และวิธีดำเนินงาน เมื่อจะยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุนิธีจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย (มาตรา 95)

(10) กรุงเทพมหานครอาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใดๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานคร จัดให้มีขึ้นได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 114)

3.2.2.16 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)

(2) การจัดตั้งเมืองพัทยา ให้จัดตั้งเมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอาณาเขตตามเขตเมืองพัทยา และให้เมืองพัทยานีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา 7)

(3) การบริหารเมืองพัทยา ประกอบด้วยสภาเมืองพัทยาและนายกเมืองพัทยา (มาตรา 8)

(4) สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา (มาตรา 9)

(5) สภาเมืองพัทยานีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาเมืองพัทยา รองประธานสภาเมืองพัทยา คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสภาเมืองพัทยา วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งและตอบกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นอันเป็นหน้าที่ของสภาเมืองพัทยา (มาตรา 39)

(6) ให้เมืองพัทยานายกเมืองพัทยานคนหนึ่งซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา (มาตรา 41 วรรคหนึ่ง)

(7) นายกเมืองพัทยานมีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเมืองพัทยาให้เป็นที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ และนโยบาย

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเมืองพัทยา

3) วางระเบียบเพื่อให้งานของเมืองพัทยาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาหรือนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรี (มาตรา 48)

(8) ให้นายกเมืองพัทยานควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเมืองพัทยา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยา (มาตรา 54)

(9) ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย เมืองพัทยานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมืองพัทยาในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การรักษาความสงบเรียบร้อย

2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

4) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย

5) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

6) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และที่จอดรถ

7) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

8) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น (มาตรา 62)

(10) เมืองพัทยานอาจร่วมกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่าสหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อทำกิจการใดอันอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยานได้การจัดตั้งสหการจะทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุชื่อ อำนาจหน้าที่ และวิธีการบริการและการดำเนินงานไว้ และเมื่อจะยุบเลิกสหการ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยระบุวิธีจัดการทรัพย์สินไว้ด้วย (มาตรา 69)

(11) เมืองพัทยานมีอำนาจตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในการปฏิบัติให้เป็นที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยานมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้ (มาตรา 70)

3.2.2.17 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุม หรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมถึงกำหนดมาตรฐานสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการ

ดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน โดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 6)

(2) ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวเช่นนั้นก็ได้อีก (มาตรา 8)

(3) กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโยธาธิการ และผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร นายกสภาคมนตรี สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสภาคมนตรี การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสภาคมนตรี องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านกฎหมายสาธารณสุข การอนามัยสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการ และเลขานุการ (มาตรา 9)

(4) คณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น (มาตรา 10)

(5) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัด และควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ ได้ (มาตรา 26)

(6) เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญ และการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ (มาตรา 35)

3.2.2.18 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนอกจากที่รกร้างว่างเปล่า และหมายความรวมถึงถนนและทางน้ำด้วย

“สถานสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ หรือการชุมนุม

“ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วยหนอง คลอง คับคลอง บึง คู ลำราง และหมายความรวมถึงท่อระบายน้ำด้วย

(2) การรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ ห้ามมิให้ผู้ใดอาบน้ำหรือซักล้างสิ่งใดๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะซึ่งมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือในบริเวณทางน้ำที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้ (มาตรา 9)

(3) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดจูง ไ่ หรือต้อนสัตว์ลงไปทางน้ำซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดประกาศห้ามไว้ ณ บริเวณดังกล่าว (มาตรา 22)

(4) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและถ้าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู คลอง ต้นเนิน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม (มาตรา 23)

(5) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อยหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในทางน้ำ (มาตรา 30)

(6) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ (มาตรา 33)

3.2.2.19 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 5 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“การประมง” หมายความว่า การทำการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ และหมายความรวมถึงการกระทำใดๆ ที่เป็นการสนับสนุนการทำการประมง

“ทำการประมง” หมายความว่า ค้นหา ล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำ หรือการกระทำใดๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อล่อ จับ ได้มา หรือเก็บสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ

“ประมงน้ำจืด” หมายความว่า การทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่อยู่ใน โตนเลสาบน้ำภายใน

“การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์น้ำหรือการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำทั้งโดยวิธีธรรมชาติ วิธีผสมเทียม หรือวิธีอื่นใดในที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในทั้งช่วงใดของวงจรชีวิตสัตว์น้ำนั้น

“ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ” หมายความว่าบ่อ คอก กระชัง หรือที่ที่ใช้เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำลักษณะอื่นใด ไม่ว่าจะอยู่ในที่ดินของเอกชน หรือในที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน หรือในที่จับสัตว์น้ำ ใดๆ ที่ผู้ขุด ผู้สร้าง ผู้จัดทำ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองมีความมุ่งหมายโดยตรงที่จะใช้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

“การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ได้รายงาน และการทำการประมงโดยไร้กฎหมาย

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดค่าอากรและค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชกำหนดนี้ ลด หรือยกเว้นค่าอากรและค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 6)

(3) เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการการประมง ให้กรมประมงดำเนินการรวบรวม และประมวลข้อมูลทั้งปวงที่ได้จากการอนุญาต ออกใบอนุญาต จดทะเบียน หรือที่มีผู้แจ้งตามพระราชกำหนด นี้ และจัดทำสถิติการประมงให้เป็นปัจจุบันเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติทุกเดือนหรือ ตามระยะเวลาที่สั้นกว่านั้นตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ ตรวจสอบและจัดเก็บสถิติการประมง ให้อธิบดีกรมประมงมีอำนาจประกาศกำหนดระยะเวลาและข้อมูลที่ ประสงค์จะจัดเก็บ และพื้นที่ที่จะจัดเก็บ โดยปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการกำนัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 9)

(4) กำหนดให้มี “คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบคน เป็น กรรมการ โดยมีอธิบดีกรมประมงเป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 13)

(5) คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและ กำกับการบริหารจัดการการประมง เช่น กำหนดนโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศกำหนด แนวทาง และเป้าหมายในการพัฒนาการประมงของประเทศให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ น้ำ และสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในสถานะที่เหมาะสม และสามารถ ทำการประมงได้อย่างยั่งยืน (มาตรา 19)

(6) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการการ บำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรสัตว์น้ำภายในที่จับสัตว์น้ำใน เขตประมงน้ำจืดหรือเขตทะเลชายฝั่ง ให้กรมประมงดำเนินการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในเรื่อง เกี่ยวกับการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่ม และจัดให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ ที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนด รวมถึงให้คำปรึกษาแก่ชุมชนประมงท้องถิ่นในการจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมทั้งช่วยเหลือและสนับสนุนการ ดำเนินงานโครงการ หรือกิจกรรมของชุมชนในเรื่องดังกล่าว และเผยแพร่ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ จัดการการบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสัตว์น้ำ (มาตรา 25)

(7) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุอันตรายตาม ที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำ หรือปล่อย เท ทิ้ง ระบาย หรือ

ทำให้สิ่งใดลงสู่ที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ หรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ (มาตรา 58)

(8) กำหนดให้ผู้ที่กระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาททำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการช่วยเหลือหรือป้องกันชีวิตสัตว์น้ำ และทำให้ที่จับสัตว์น้ำฟื้นฟูกลับสู่สภาพตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกรมประมงกำหนด (มาตรา 59)

(9) ในกรณีที่ปรากฏว่าในที่จับสัตว์น้ำแห่งใดเกิดสภาวะมลพิษ หรือมีการปนเปื้อนของสารพิษหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์หรือต่อสัตว์น้ำเกินมาตรฐานที่อธิบดีกรมประมงประกาศกำหนด อธิบดีมีอำนาจประกาศห้ามทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำแห่งนั้นภายในเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 100)

3.2.2.20 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกลำเลียง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ขุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้ในน้ำได้ทำนองเดียวกัน

“เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่า

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

1) กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือ

2) กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพฯ (มาตรา 12)

3) กำหนดแนวทะเลแห่งใดภายในน่านน้ำไทยเป็นเขตควบคุมการเดินเรือ

(3) ให้เจ้าท่าโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดแนวแม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลอาณาเขต เป็นเขตห้ามจอดเรือ หรือแพ (มาตรา 45/1 วรรคหนึ่ง)

(4) ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้และให้แก้ไขท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้าท่าเทียบเรือ และแพในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ซึ่งมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจเกิดอันตรายแก่ประชาชนหรือแก่การเดินเรือ โดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ หรือแพนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับคำสั่งนั้นแล้ว (มาตรา 46 ทวิ)

(5) ในแม่น้ำลำคลองต่างๆ นอกเขตท่า บรรดาเรือที่เดินตามน้ำให้เดินกลาง ลำแม่น้ำหรือลำคลอง เรือที่เดินทวนน้ำให้เดินแอบฝั่ง ถ้าไม่สามารถจะทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวมานี้ ให้เดินกลางร่องน้ำ และให้ปฏิบัติตามข้อบังคับการเดินเรือแห่งท้องถิ่นซึ่งตั้งขึ้นเพื่อควบคุมการเดินเรือในลำแม่น้ำหรือคลองนั้นๆ ด้วย

ให้เจ้าท่าหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องถิ่นที่ไม่มีเจ้าท่า มีอำนาจออกข้อบังคับควบคุมการเดินเรือในแม่น้ำและลำคลองใดๆ ซึ่งอยู่ในเขตท้องถิ่นของตนได้ ข้อบังคับนั้นเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีเจ้าหน้าที และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ (มาตรา 68)

(6) ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดลงสู่ลำน้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้ น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์

ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า (มาตรา 117 วรรคหนึ่ง)

(7) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้หิน กรวด ทราย ดิน โคลนอับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิด การตื่นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่ง เหล่านั้นด้วย (มาตรา 119)

(8) ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้น้ำมัน และเคมีภัณฑ์ หรือสิ่ง ใดๆ ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยอันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อม หรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ในการแก้ไขสิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย (มาตรา 119 ทวิ)

(9) ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแล รักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ และทะเลภายในน่านน้ำไทยห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แกะไข หรือทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการ เปลี่ยนแปลง ร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาทและให้เจ้าท่าสั่งให้หยุด กระทำการดังกล่าว (มาตรา 120)

3.2.2.21 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ได้จัดทำขึ้น

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของ ประชาชนและความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อสงวนและรักษาสภาพธรรมชาติตามที่มี กฎหมายกำหนด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กร มหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

(2) ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา 11 วรรคหนึ่ง)

(3) ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็น ประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้ง เป็นกรรมการ ในจำนวนนี้จะต้องมีผู้แทนภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 12)

(4) คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจ และหน้าที่

1) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

2) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

4) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

5) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อ คณะรัฐมนตรี

6) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี (มาตรา 13)

(5) ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และบุคคลอื่น ส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องของ โครงการและแผนงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลนั้นมาพิจารณา ในกรณี อาจเรียกบุคคลที่ เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานใดอาจจะทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (มาตรา 19 วรรคหนึ่ง)

(6) ในการปฏิบัติการตามหน้าที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการ ผู้ชำนาญการ หรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำ ทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจ กิจกรรมใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา 20)

(7) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจมอบหมายให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษหรือกรม ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอ มาয়ังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 21)

(8) เพื่อประโยชน์ใน การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในเรื่องต่อไปนี

1) มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

2) มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ

3) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น จะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย (มาตรา 32)

(9) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น (มาตรา 35)

(10) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลางหรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงาน และแนวทางการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การจัดการคุณภาพอากาศ น้ำ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ

2) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

3) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม

ศิลปกรรม

4) การประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกองทุนที่จำเป็น

สำหรับการดำเนินงานตามแผน

5) การจัดองค์กรและระเบียบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และระหว่างส่วนราชการกับเอกชน รวมทั้งการกำหนดอัตราค่าจ้างพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

6) การตรากฎหมายและออกกฎข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบคำสั่ง และประกาศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานตามแผน

7) การตรวจสอบ ติดตาม และวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 36)

3.2.2.22 พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามคำว่า “ป่า” หมายความว่าที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

(2) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทานเพื่อประโยชน์ในการสร้างเขื่อนชลประทานหรือเขื่อนพลังน้ำ หรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ ดังต่อไปนี้

1) ให้สัมปทานที่มีพื้นที่สัมปทานทับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งแปลง
2) ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร

3) ตัดเขตพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทาน (มาตรา 68 ทวิ)

(3) นอกจากการสิ้นสุดลงตามอายุของสัมปทาน หรือตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานในเขตพื้นที่สัมปทานทั้งแปลงหรือบางส่วน ย่อมสิ้นสุดลงเมื่อพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตที่กำหนดใหญ่ ป็น

1) อุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือ

2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

(มาตรา 68 ตรี)

3.2.2.23 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“ป่า” หมายความว่าที่ดิน รวมตลอดถึง ภูเขา ห้วยหนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย

“ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่าป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่าอธิบดีกรมป่าไม้

(2) ในจังหวัดใดที่มีป่าสงวนแห่งชาติ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัด” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฎิรูปที่ดินจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนเทศบาลแห่งท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาติตั้งอยู่จำนวนหนึ่งคน และผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาติตั้งอยู่จำนวนสามคน เป็นกรรมการ

ในจังหวัดใดที่มีพื้นที่ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ให้มีผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และจังหวัดใดที่มีพื้นที่ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง ให้มีผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

ให้ผู้ว่าราชการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาติตั้งอยู่ หรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ (มาตรา 10)

(3) คณะกรรมการควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ กำหนดมาตรการในการควบคุมดูแล และการส่งเสริมการปลูกป่ารวมทั้งการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติให้สอดคล้องกับแนวทางที่อธิบดีกำหนด ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวต้องกำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในพื้นที่ด้วย (มาตรา 11)

(4) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่าทำไม้ เก็บหาของป่าหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 14)

(5) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 14 ถ้าได้กระทำเป็นเหตุที่เกียติสืบท่าไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ต้นน้ำลำธาร หรือพื้นที่ชายฝั่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท (มาตรา 31)

3.2.2.24 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ.2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิด และดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

(2) ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีโดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้ง และประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่แสดงที่ตั้ง แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
- 2) การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย และการควบคุมโรค
- 3) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่างๆ (มาตรา 33)

(3) คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ มีหน้าที่ และอำนาจ

1) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

2) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครอง และดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

3) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

4) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์ และเพาะพันธุ์สัตว์ป่าการค้า สัตว์ป่าซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์

5) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 45)

(4) เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่าตลอดจนคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า” (มาตรา 47)

(5) ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วยหนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ หรือปิด กั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 55)

(6) ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ (มาตรา 53)

(7) ความในมาตรา 53 หรือมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงาน เจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

1) มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่ บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ อันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิชักช้า

2) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจการศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษา ธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

ในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือมี เหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำความดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 56)

(8) เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพขุดเก็บซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกกรัง ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติใดๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่าหรือ เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วยหนอง บึง ท่วมทัน หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตราย ต่อสัตว์ป่าเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหรือเมื่ออธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่ง ใดโดยเฉพาะ

ความที่กล่าวข้างต้นมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ เจ้าพนักงานอื่นใดที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการ ทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า (มาตรา 67)

3.2.2.25 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“อุทยานแห่งชาติ” หมายความว่าพื้นที่ที่มีความโดดเด่นสวยงามทางธรรมชาติเป็นพิเศษหรือมีความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสัตว์ป่าหรือพืชป่าประจำถิ่นที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ หรือโดดเด่นด้านธรณีวิทยา หรือมรดกทางวัฒนธรรมที่สมควรสงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์ของคนในชาติหรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติ หรือนันทนาการของประชาชนอย่างยั่งยืน

“วนอุทยาน” หมายความว่าพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติสวยงามเหมาะแก่การสงวนรักษาไว้ให้เป็นแหล่งคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ทางธรรมชาติหรือนันทนาการของประชาชนโดยส่วนรวม

(2) ให้มีคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการท่องเที่ยว อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านอุทยานแห่งชาติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขาธิการ (มาตรา 10)

(3) คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ

1) กำหนดนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนและสวนรุกขชาติ

2) เสนอแนะการกำหนดพื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินของประเทศ

3) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่ใดเป็นวนอุทยานสวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติ รวมทั้งการขยายหรือการเพิกถอนวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ

4) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (มาตรา 16)

(4) ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วยหนอง บึง ทะเล ท่วมท้น เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษหรือปิดกั้นหรือทำให้เกิดขวางกั้นทางน้ำหรือทางบก (มาตรา 19)

(5) ผู้ใดยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่าหรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิมในอุทยานแห่งชาติวนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์หรือสวนรุกขชาติ ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 ตามที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้อง รับผิดชอบต่อ (มาตรา 41)

3.2.2.26 พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.2558

(1) มาตรา 3 และ 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สวนป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 5 เพื่อทำการปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

“ของป่า” หมายความว่า ของป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ”

(2) ที่ดินที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่าตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นที่ดินประเภทหนึ่งประเภทใด (มาตรา 4) ดังต่อไปนี้

1) ที่ดินที่มีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

2) ที่ดินที่มีหนังสือของทางราชการรับรองว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในระยะเวลาที่อาจรับโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ เนื่องจากได้มีการครอบครองและเข้าทำกินในที่ดินดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพไว้แล้ว

3) ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีหลักฐานการอนุญาต การเช่า เช่าซื้อ การโอน หรือการตกทอดทางมรดก

4) ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติให้บุคคลทำประโยชน์และอยู่อาศัย หรือปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นภายในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ หรือทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรม

5) ที่ดินที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ให้ทำสวนป่า

6) ที่ดินที่ได้ดำเนินการเพื่อการปลูกป่าโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(3) ผู้มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินตามมาตรา 4 ประสงค์จะใช้ที่ดินนั้นทำสวนป่าเพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อนายทะเบียน (มาตรา 5)

1) การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน และการออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) การออกกฎกระทรวงตามวรรคสองต้องกำหนดชนิดของพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมในการทำสวนป่าในแต่ละพื้นที่ด้วย

3) ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งเป็นผู้เช่า หรือผู้เช่าซื้อที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า และที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินตามมาตรา 4 (1) ผู้ยื่นคำขอต้องมีหลักฐานการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินดังกล่าว พร้อมทั้งหนังสือยินยอมของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้นที่แสดงว่าอนุญาตให้ทำสวนป่าได้

(4) บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าไม่ต้องเสียค่าภาคหลวง ค่าบำรุงป่า และค่าธรรมเนียม ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 14)

(5) การเก็บหา ค่า มีไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ซึ่งของป่าจากสวนป่าดังต่อไปนี้ ไม่ต้องขออนุญาตและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ (มาตรา 14/1)

1) ไม้ รวมทั้งส่วนต่างๆ ของไม้ ถ่านไม้ น้ำมันไม้ ยางไม้ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ

ที่เกิดจากไม้

- 2) พืชต่างๆ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดจากพืชนั้น
- 3) ครั่ง รวงผึ้ง น้ำผึ้ง ชีผึ้ง และมูลค้างคาว
- 4) ของป่าอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

3.2.2.27 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดให้โรงงานตามประเภทชนิดหรือขนาดใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชน หรือสิ่งแวดล้อม (มาตรา 7) เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามในเรื่องการกำหนดมาตรฐาน และวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน (มาตรา 8)

(2) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ประกอบการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงาน หรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 37)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีเหตุที่ทางราชการสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลใดๆ เข้าจัดการแก้ไข เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ประกอบการโรงงานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดการนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว

ถ้าทางราชการได้เข้าไปจัดการแก้ไขปัญหามลพิษหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงงาน ให้ขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินการได้ และเมื่อได้รับเงินตามวรรคหนึ่งจากผู้ประกอบการโรงงานแล้วให้ชดใช้เงินช่วยเหลือที่ได้รับมาคืนแก่กองทุนสิ่งแวดล้อมดังกล่าวต่อไป (มาตรา 42)

3.2.2.28 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมขึ้น เรียกว่า “การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กนอ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) การจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรม หรือเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับ กนอ.

2) การปรับปรุงที่ดินที่ กนอ. ได้มารวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำเนินงาน และการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการพาณิชย์กรรม และผู้ประกอบการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม หรือการ

ประกอบพาณิชย์กรรม รวมตลอดทั้งการจัดให้มีและบริหารจัดการกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ที่พักอาศัยการขนส่งทางบกและทางน้ำ ท่าเรือ การสื่อสารโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นใด ทั้งนี้ ที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของนิคมอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบการหรือผู้อยู่อาศัยในนิคมอุตสาหกรรม

3) การดำเนินกิจการท่าเรือ

4) การพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงหรือการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะแก่ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง (มาตรา 6)

(2) ให้ กนอ. มีอำนาจกระทำการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

1) การควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชย์กรรม ผู้ประกอบกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม หรือการประกอบพาณิชย์กรรม และผู้ใช้ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายรวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข หรือที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2) การกำกับหรือจัดให้มีระบบป้องกันอุบัติเหตุ ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม รวมตลอดถึงการควบคุมและจัดการน้ำเสีย การจัดการขยะมูลฝอย และการจัดการมลภาวะอื่นใดในนิคมอุตสาหกรรม (มาตรา 10)

(3) ให้คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีอำนาจวางนโยบาย และควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ กนอ. อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 10 (มาตรา 23)

3.2.2.29 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2562

(1) มาตรา 4 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“สารสนเทศทรัพยากรน้ำ” หมายความว่า กระบวนการในการนำข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำผ่านกระบวนการจัดการสารสนเทศจนได้เป็นข่าวสารด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งอาจอยู่ในรูปข้อความ ตาราง กราฟ หรือภูมิสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ปฏิบัติงาน ประกอบการตัดสินใจ ประกอบการวางแผนจัดการ และนำมาสรุปเป็นความรู้ได้

“การจัดการสารสนเทศ” หมายความว่า การจัดข้อมูลให้เป็นกลุ่มเชื่อมโยงกัน เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลจนได้เป็นข่าวสารพร้อมใช้งาน ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีกระบวนการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผลเพื่อให้เกิดเป็นระบบใช้จัดการสารสนเทศ

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)

(2) กำหนดให้สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สสน.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Hydro-Informatics Institute (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “HII” มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) รวบรวม เชื่อมโยง บูรณาการ และวิเคราะห์ข้อมูลน้ำและภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อน้ำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาให้เป็นระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ รวมทั้งให้บริการข้อมูลเพื่อสนับสนุนการพัฒนา และบริหารจัดการน้ำของประเทศ

2) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำ

3) ส่งเสริมความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำ

4) นำเสนอและถ่ายทอดผลการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และให้บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เป็นผลการวิจัยและพัฒนาของสถาบันให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาชน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก และเกิดประสิทธิผล โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่ก็ได้

5) ดำเนินการอื่นเพื่อพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติให้มีแนวทางที่สอดคล้องกันและเป็นระบบเดียวกัน สถาบันอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีมติให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันหรือร่วมดำเนินการกับสถาบันตามวัตถุประสงค์ของสถาบันได้ (มาตรา 6 และมาตรา 8)

(3) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ
2) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมทุกประเภท เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของสถาบัน

3) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กร หรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน

4) จัดให้มีหรือให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน

5) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบันตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบันตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

7) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และอัตราที่คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด

8) เป็นตัวแทนหรือมอบหมายหรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นประกอบกิจการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

9) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน (มาตรา 9)

(4) กำหนดให้มีคณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย

1) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในด้านการบริหาร หรือเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการจัดการสารสนเทศทรัพยากรน้ำ

2) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสี่คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และอธิบดีกรมชลประทาน

3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดการ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสถาบัน

ให้ผู้อำนวยการสถาบันเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น (มาตรา 14)

(5) คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำมีหน้าที่ และอำนาจควบคุมดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการและการดำเนินงานของสถาบันเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หน้าที่และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงดำเนินงานของสถาบัน

- 1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการ
- 2) อนุมัติงบประมาณประจำปี งบการเงิน แผนการลงทุน และการดำเนินโครงการตามที่คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำกำหนด
- 3) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน และค่าบริการในการดำเนินกิจการของสถาบัน
- 4) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน
- 5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการบูรณาการสารสนเทศทรัพยากรน้ำและพัฒนาระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำมีอำนาจเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ หรือหน้าที่และอำนาจของสถาบันต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสั่งการตามที่เห็นสมควร (มาตรา 19)

(6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมมีหน้าที่ และอำนาจกำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันเพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สถาบันชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของสถาบันที่ขัดต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาลมติของคณะรัฐมนตรี หรือแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันได้ (มาตรา 43)

3.2.2.30 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543

(1) กำหนดบทนิยาม คำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และคำว่า “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (มาตรา 3)

(2) กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สทอภ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Geo-Informatics and Development Agency (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “GISTDA” (มาตรา 5)

(3) สำนักงานมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศให้เป็นความรู้ที่ไร้พรมแดน และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม

3) ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศซึ่งรวมทั้งบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง

4) ให้บริการให้คำปรึกษาและพัฒนาบุคลากรในด้านสำรวจข้อมูลจากระยะไกลด้วยดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ

5) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับเทคโนโลยีอวกาศ ซึ่งรวมทั้งการพัฒนา และสร้างดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติขนาดเล็กเองได้

6) เป็นหน่วยงานหลักกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับระบบสำรวจข้อมูลระยะไกล และระบบภูมิสารสนเทศที่เหมาะสม (มาตรา 7)

(4) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้ด้วย

1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ
2) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน
3) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

4) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

5) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินการ

6) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน

7) ติดต่อประสานงาน และทำความตกลงร่วมมือในโครงการแลกเปลี่ยน หรือช่วยเหลือทางวิชาการกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศในกิจการอันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

8) ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีอวกาศ และระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ตามที่ได้รับมอบหมาย

9) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 8)

(5) กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ ประกอบด้วย

1) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

2) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสามคน ได้แก่ ปลัดกระทรวง การอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเจ้ากรมแผนที่ทหาร

3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความชัดเจนเป็นที่ประจักษ์ในทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอวกาศ ภูมิสารสนเทศหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสำนักงาน ซึ่งจะต้องเป็นสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอวกาศหรือภูมิสารสนเทศไม่น้อยกว่าสามคน และต้องเป็นบุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐอย่างน้อยสองคนให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา 13)

(6) คณะกรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลสำนักงานให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- 1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน
- 2) อนุมัติแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณของปีถัดไปของสำนักงาน
- 3) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับสำนักงานในเรื่องการให้บริการข้อมูล การเผยแพร่ หรือการนำข้อมูลไปใช้
- 4) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน (มาตรา 19)

(7) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน เพื่อการนี้ให้ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สำนักงานชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสำนักงาน ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้ (มาตรา 41)

3.2.2.31 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจําน้ำเสีย พ.ศ.2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) มาตรา 3 กำหนดบทนิยามที่สำคัญ ดังนี้

“น้ำเสีย” หมายความว่าน้ำเสียตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย” หมายความว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่าระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดที่มีชื่อองค์การจําน้ำเสียจัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

“ระบบบำบัดน้ำเสียรวม” หมายความว่าระบบท่อ สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์การจําน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นเพื่อรับและบำบัดน้ำเสีย

“ระบบระบายน้ำ” หมายความว่าระบบทางหรือท่อระบายน้ำที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีขึ้นในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

“ท่อรวบรวมน้ำเสียแยก” หมายความว่าท่อรวบรวมน้ำเสียที่องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีขึ้นที่แยกต่างหากออกจากระบบระบายน้ำ

“แผนปฏิบัติการ” หมายความว่าแผนการดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย ซึ่งจัดทำโดยองค์การจัดการน้ำเสีย หรือแผนการดำเนินการบริหารหรือรับจัดการน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่ากรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นบริหารราชการแผ่นดิน

“ราชการส่วนภูมิภาค” หมายความว่าจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

“ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่ากระทรวง ทบวง กรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย

“ข้อตกลงร่วม” หมายความว่าข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

“ข้อตกลงจัดการน้ำเสีย” หมายความว่าข้อตกลงระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียกับผู้ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(2) กำหนดให้จัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย เรียกโดยย่อว่า “อจน.” มีวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และการให้บริการรับบริหาร หรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งบริการหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ (มาตรา 4 และมาตรา 6)

(3) องค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 6 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) ให้คำเสนอแนะหรือเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการประกาศกำหนดเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

2) สำรวจ วางแผนปฏิบัติการ ออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ จัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

3) ดำเนินการเกี่ยวกับการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและตามข้อตกลงร่วม

4) ทำข้อตกลงร่วมเพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

5) เข้าร่วมกิจการกับหน่วยงานอื่น ไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย

6) ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย (มาตรา 7)

(4) กำหนดให้มีคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานประปา ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค และกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการองค์การจัดการน้ำเสียเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่น (มาตรา 12)

(5) ให้คณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจหน้าที่วางนโยบาย และควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
2) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ โดยให้สอดคล้องกับข้อตกลงร่วม

3) ออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขของข้อตกลงจัดการน้ำเสีย
4) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 6 และมาตรา 7 (มาตรา 18)

(6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อการนี้จะสั่งให้องค์การจัดการน้ำเสียชี้แจง ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือมติหรือคำสั่งของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินการได้ (มาตรา 28)

(7) ในกรณีที่องค์การจัดการน้ำเสียจะต้องเสนอเรื่องใดๆ ไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรี ให้องค์การจัดการน้ำเสียนำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี (มาตรา 29)

3.3 การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง

การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำแล้งจะมีการจัดโครงสร้างองค์กรตามระดับภัยตามที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 3.1 และตารางที่ 3-4 ภายใต้โครงสร้างองค์กรที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลัก 2 ฉบับ คือ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 โดยสรุปได้ตาม ตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-1 ถึงรูปที่ 3-2

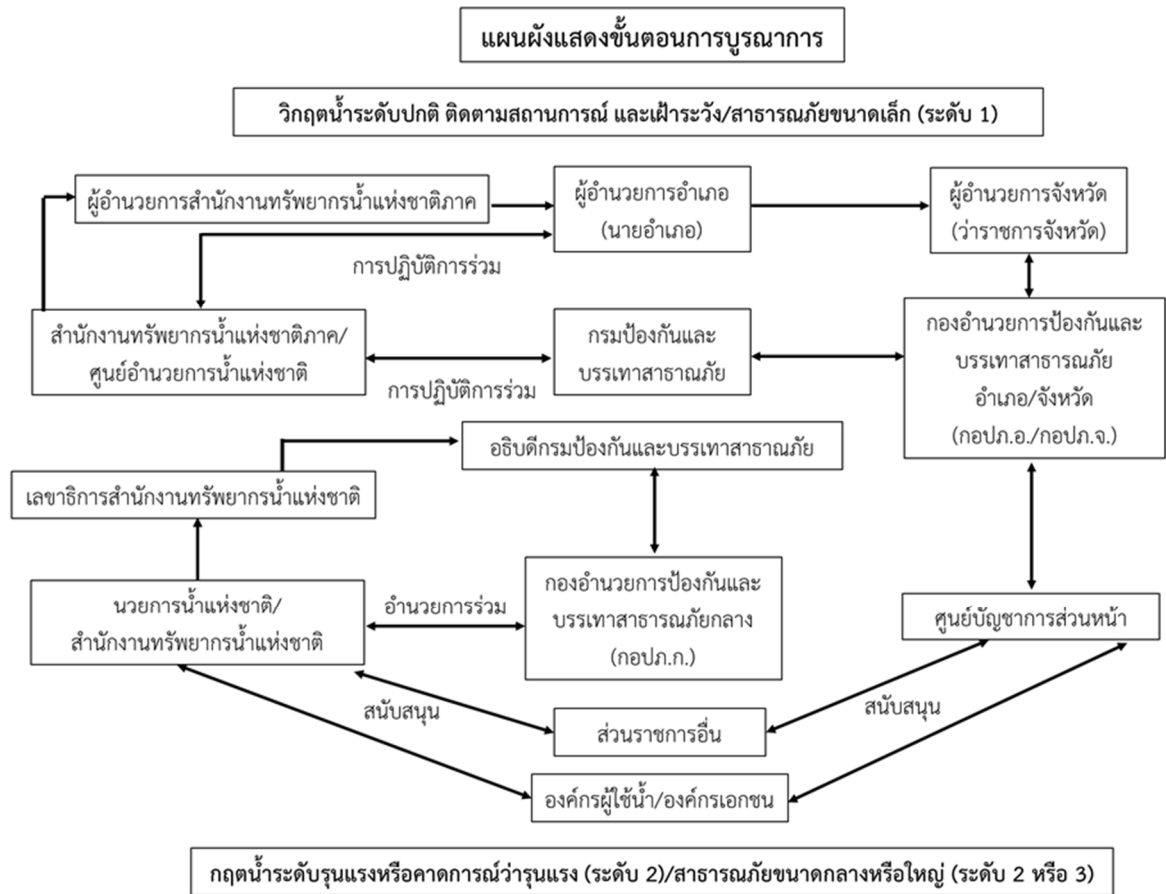
ตารางที่ 3-4 การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำแล้งตามระดับภัยวิกฤติน้ำระหว่าง สททช. และกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ			กระทรวงมหาดไทย		
ระดับภัย	สถานการณ์/ แนวโน้ม	ผู้บัญชาการ/ ศูนย์อำนวยการ วิกฤติน้ำ	ระดับภัย	การจัดการ	ผู้บัญชาการ/ ศูนย์อำนวยการ สาธารณภัย
1	ปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง	สททช.	1	สาธารณภัย ขนาดเล็ก	นายอำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ)
2	รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง)	รอง นายกรัฐมนตรี	2	สาธารณภัย ขนาดกลาง	ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด)
			3	สาธารณภัย ขนาดใหญ่	รมว.มหาดไทย (ผู้บัญชาการป้องกัน และบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ)
3	วิกฤติ (หรือคาดว่าจะวิกฤติ)	นายกรัฐมนตรี (มาตรา 24)	4	สาธารณภัย ขนาดร้ายแรงยิ่ง	นายกรัฐมนตรี

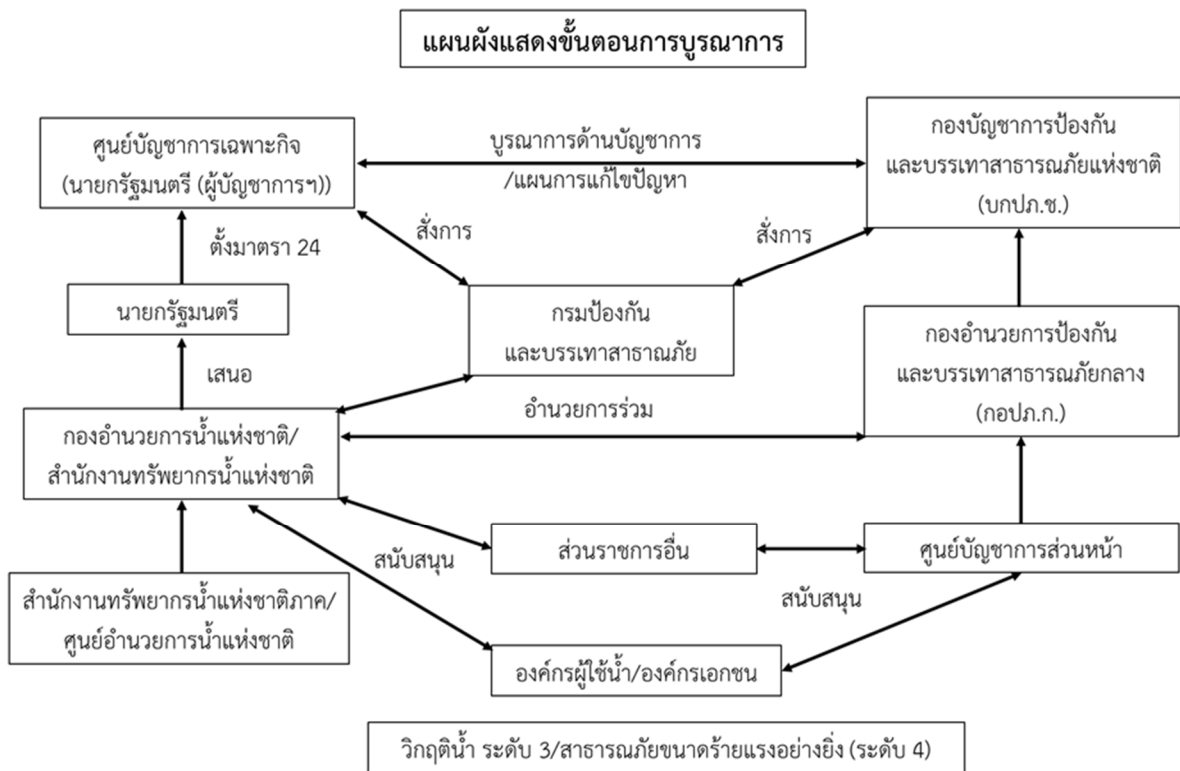
ที่มา : คู่มือศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2566.

ตารางที่ 3-5 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ			
ระดับวิกฤติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2561	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 (แผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ)	ขนาดของสาธารณภัย
วิกฤติน้ำ (หรือคาดว่าจะ เกิดวิกฤติ) (ระดับ 3)	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการฯ)	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับ มอบหมาย (ผู้บัญชาการฯ) กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (ผู้อำนวยการ กอปภ.ก)	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง (ระดับ 4)
รุนแรง (หรือคาดว่าจะ จะรุนแรง) (ระดับ 2)	กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ รองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย (ผู้อำนวยการฯ) เลขาธิการ สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (รองผู้อำนวยการฯ) รองเลขาธิการ สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (เลขานุการฯ)	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ผู้บัญชาการฯ) กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (ผู้อำนวยการ กอปภ.ก)	สาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3)
		กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/ กรุงเทพฯ (กอปภ.จ.) ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการฯ)	สาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ 2)
ปกติ ติดตาม สถานการณ์และเฝ้า ระวัง (ระดับ 1)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติศูนย์ อำนวยการน้ำแห่งชาติ ผู้อำนวยการ สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ ภาค 1-4	กองอำนวยการการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยอำเภอ/เขต/ท้องถิ่น นายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต/ผู้บริหาร ท้องถิ่น (ผู้อำนวยการฯ)	สาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1)

รูปที่ 3-1 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง

รูปที่ 3-2 แผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัย 3 : วิกฤติ

จากโครงสร้างและขั้นตอนการบูรณาการตามรูปที่ 3-1 และรูปที่ 3-2 จะพบว่าในกรณีของระดับภัย 1 : ปกติและระดับภัย 2 : รุนแรง หรือคาดว่าจะรุนแรง จะใช้องค์กรถาวร ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค และ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานอำนวยการและปฏิบัติการร่วม

ส่วนระดับภัย 3 : วิกฤติ จะมีการตั้งองค์กรในระดับบัญชาการชั่วคราวขึ้น ได้แก่ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป

โดยสามารถสรุปความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนวยการ โดยใน 2 ส่วนนี้ถือเป็นองค์กรระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ แยกตามระดับภัย 1 ถึง 3 ได้ตามรูปที่ 3-3

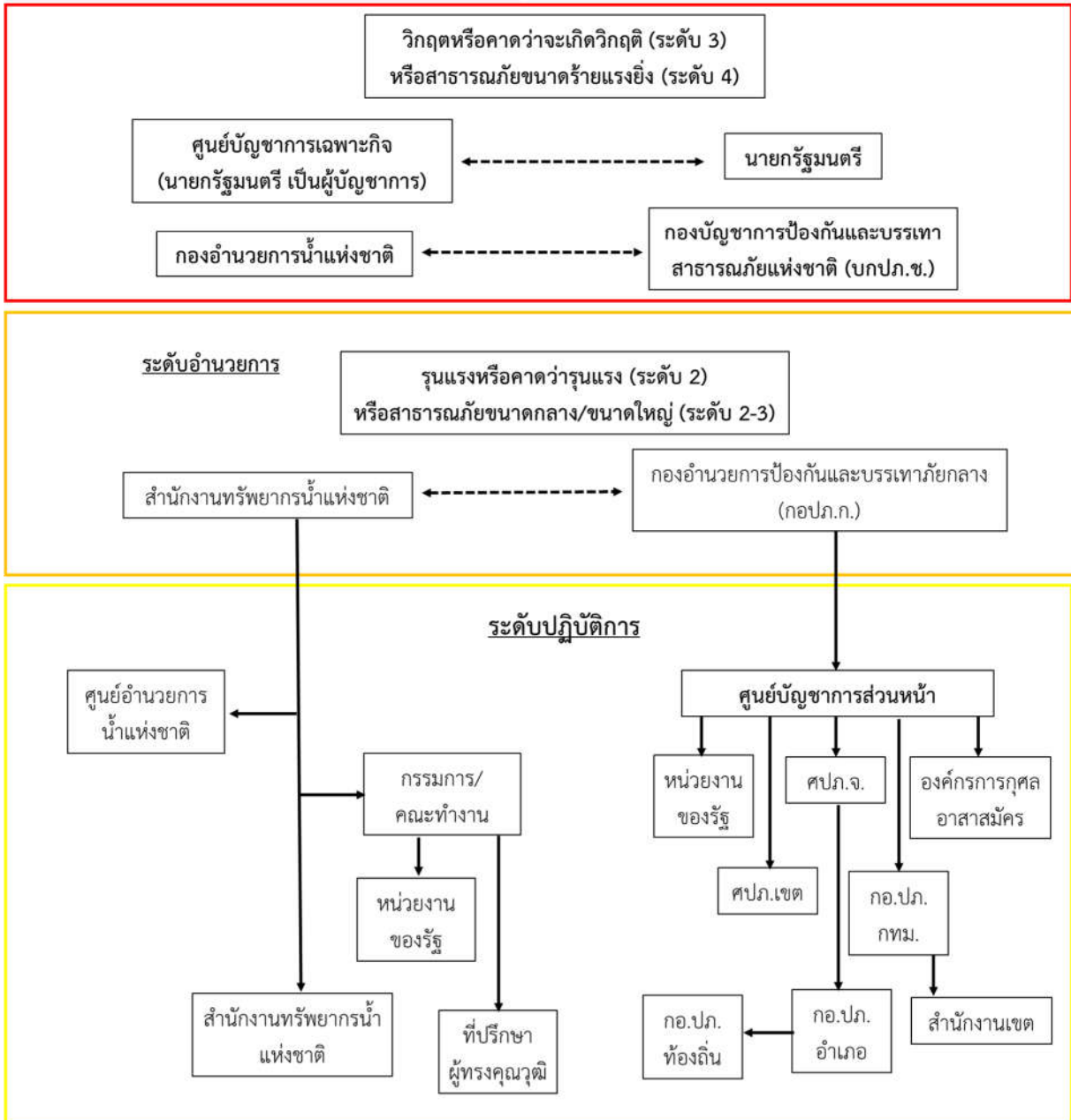
จากรูปที่ 3-1 ถึงรูปที่ 3-3 จะมีองค์กรตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ ที่มีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่

- ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ
- กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ
- ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

โดยแต่ละองค์กรจะมีรายละเอียด บทบาท หน้าที่ตามหัวข้อ 3.3.2 ถึง 3.3.4

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ

รูปที่ 3-3 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนาจการและระดับปฏิบัติการ

3.3.1 ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นส่วนราชการภายในของ “สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ” มีหน้าที่ในการบูรณาการและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการสนับสนุนข้อมูลน้ำและภูมิอากาศซึ่งศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติปฏิบัติงานร่วมกับ คลังข้อมูลน้ำ และภูมิอากาศแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการข้อมูล ติดตามประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คาดการณ์สถานการณ์น้ำ ทั้งในภาวะปกติและในภาวะวิกฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตั้งแต่ก่อนเกิดภัยจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- 1) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และคาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์น้ำเพื่อสนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- 2) ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบคลังข้อมูลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กำหนดมาตรฐานข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำและเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำและการตัดสินใจของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) และคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- 3) เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อติดตาม เฝ้าระวังป้องกัน และเตือนภัยสถานการณ์น้ำ
- 4) ติดตามและจัดทำรายงานสถานการณ์น้ำของประเทศ
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- 6) จัดทำผังน้ำ และฐานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิสารสนเทศผังน้ำ
- 7) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังน้ำแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูล และสนับสนุนการบริหารทรัพยากรน้ำ
- 9) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และออกแบบการจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำ ทะเบียนผู้ใช้น้ำ ประเภทต่างๆ และทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ
- 10) ศึกษา วิจัย และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรน้ำดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำเดียวกัน

จึงเห็นได้ว่าองค์กรในระดับอำนวยการและระดับปฏิบัติการที่กล่าวมาข้างต้น จะทำหน้าที่ในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในแต่ละขั้นตอนการดำเนินการ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และภายหลังเกิดเหตุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานอ้างอิงตามระดับความร้ายแรงของภัยจากภาวะวิกฤติน้ำให้สอดคล้องกับระดับการจัดการ มาตรการภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 ทั้ง 4 ระดับ ที่พิจารณายกระดับ มาตรการภัยจากขนาดพื้นที่ประสบภัย จำนวนประชากรที่ได้รับความเดือดร้อน หรือความสามารถในการรับมือ เผชิญเหตุด้วยทรัพยากรที่แต่ละพื้นที่มีอยู่เป็นหลัก แต่เนื่องจากการจัดการวิกฤติน้ำหรือสาธารณภัยด้าน

ทรัพยากรน้ำนั้น มีปัจจัยสาเหตุมาจากสภาวะอากาศเป็นหลัก และในปัจจุบันระบบข้อมูลตรวจวัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีคาดการณ์สถานการณ์น้ำมีความก้าวหน้าไปมาก สามารถประเมินแนวโน้มของวิกฤติน้ำได้ แม่นยำกว่าในอดีต และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติได้ดี จึงกำหนดระดับสถานการณ์ภัยเพื่อการบริหารจัดการ โดย คำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- 1) สภาพอากาศ เป็นการประเมินจากการคาดการณ์สภาพอากาศในระยะสั้น กลาง ยาว และนาน รวมถึงสภาพอากาศปัจจุบัน เพื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์หรือสภาวะที่ส่งผลให้มีแนวโน้มผิดปกติ
- 2) สถานการณ์น้ำในปัจจุบัน เป็นการประเมินสถานการณ์น้ำท่า ระดับน้ำ ปริมาณน้ำไหลผ่านและคุณภาพน้ำจากสถานีหลัก รวมถึงปริมาณน้ำในเขื่อนที่มีแนวโน้มเกิดอุทกภัย ภัยแล้ง และปัญหาคุณภาพน้ำ ซึ่งในอนาคตจะมีการกำหนด “สถานีอุทกวิทยาหลักแห่งชาติ” เพื่อเป็นจุดเฝ้าระวังสำคัญ
- 3) ความซับซ้อนของสถานการณ์ ประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และการให้ความช่วยเหลือ การคาดการณ์การขยายตัวของภัยพื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่ให้ความช่วยเหลือ
- 4) ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นการประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อ ทรัพย์สินชีวิตอยู่ในระดับรุนแรง ศักยภาพในการรับมือ
- 5) ดุลยพินิจของผู้บัญชาการ พิจารณาผลจากทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมาประเมินพิจารณาตัดสินใจ

ทั้งนี้ จากแผนผังในรูปที่ 3-1 ถึงรูปที่ 3-3 และหน้าที่รับผิดชอบที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ จะเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่มีการทำงานต่อเนื่อง ไม่ว่าจะป็นภาวะปกติหรือในทั้งช่วงที่มีภัยน้ำแล้งในทุกระดับภัย

3.3.2 กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับบัญชาการที่จัดตั้งขึ้นตามที่คณะกรรมการน้ำแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา 17(7) ของ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติน้ำ โดยสามารถบูรณาการร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัย ได้อย่างทันท่วงทีและมีความต่อเนื่อง

“กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จะมี รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นผู้บัญชาการ

เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นรองผู้บัญชาการ และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นองค์ประกอบ และกำหนดให้ข้าราชการในสังกัดสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติมีบทบาทหน้าที่ต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติน้ำ โดยบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาในกรอบเวลาสองท้วงช่วง ดังนี้

3.3.2.1 บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

- 1) การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหาการฟื้นฟู และการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการให้เป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพ

- 2) เชื่อมโยงแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) แผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ แผนงบประมาณ

การบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ และแผนต่างๆ ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ให้ทำงานร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน

3) การสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน

3.3.2.2 บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)

1) ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น
2) ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำในสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น โดยอำนวยการและบูรณาการร่วมกันกับ “กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.)” และ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกป.ช.)”

3) ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อ “กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.)”

4) พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ

5) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐานหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทันทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นองค์กรในระดับอำนวยการเพื่อรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลสารสนเทศ แผนงาน โครงการ งบประมาณ บริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

1) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ

2) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการที่ได้กำหนดไว้

4) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ประเมินความต้องการในการใช้น้ำเพื่อการต่างๆ ความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์อำนวยการข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

6) ดำเนินการให้มีศูนย์เฉพาะกิจชั่วคราวในกรณีจำเป็นฉุกเฉิน เพื่อแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตน้ำ

7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
ทั้งนี้ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) จะมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการแก้ไข ปัญหาด้านน้ำตั้งแต่ระดับ 2 : รุนแรง หรือ คาดว่าจะรุนแรงขึ้นไป

3.3.3 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

เป็นองค์กรชั่วคราวที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำฯ เมื่อเกิดภัยจากน้ำในระดับที่ 3 : วิกฤติน้ำเท่านั้น โดยมีรายละเอียดการจัดตั้ง และอำนาจหน้าที่ดังนี้

3.3.3.1 การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ถือเป็นกฎหมายกลางซึ่งมีบทบัญญัติ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของประเทศในภาพรวม ทั้งในมิติด้านการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหาร จัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์และสิทธิในน้ำมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะเป็น ประโยชน์แก่การบริการสาธารณสุขปโภคและประโยชน์สาธารณะทั้งในภาวะปกติและภาวะที่เกิดวิกฤติด้าน ทรัพยากรน้ำ

ในการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ จึงได้กำหนดกลไกทาง กฎหมายในลักษณะของการจัดตั้งองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นกรณีเร่งด่วนเรียกว่า “ศูนย์บัญชาการ เฉพาะกิจ” ซึ่งบัญญัติไว้ในส่วนที่ 2 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มี หลักการและสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในกรณีเกิดปัญหาวิกฤติน้ำ เกิดเอกภาพใน การบูรณาการ การประสานงานและการบัญชาการสถานการณ์ เพื่อลดความรุนแรงและบรรเทาผลกระทบที่ เกิดจากวิกฤติน้ำที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ที่มีความรวดเร็วต่อสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด

อำนาจในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีมีฐานะ เป็นผู้บัญชาการ อำนวยการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป

ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

นายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มีอำนาจออกคำสั่งให้ หน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ร่วมกันกระทำ หรือห้ามกระทำการใดๆ เพื่อการป้องกัน แก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้น ได้ อย่างทันที่

โดยคำสั่งดังกล่าว มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ รองรับให้มีสภาพ อย่างกฎหมายเพื่อให้ผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่ชักช้า

หน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ

การสนับสนุนด้านงบประมาณ

กำหนดให้สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงานทั้งหมดการคุ้มครองการปฏิบัติการตามหน้าที่

ในการปฏิบัติการใดๆ ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ หากอยู่ภายใต้เงื่อนไขสองประการ กล่าวคือ ได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผลของการปฏิบัติการดังกล่าวกำหนดบทสันนิษฐานเบื้องต้นว่าให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดทั้งปวง

การฝ่าฝืนคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มิได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีจะมีสภาพบังคับเช่นไร แต่เมื่อพิจารณาสถานะของคำสั่งดังกล่าวแล้ว มาตรา 24 บัญญัติรองรับให้คำสั่งดังกล่าวมีสภาพอย่างกฎและมีผลบังคับเป็นการทั่วไป การฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวในทางบริหารราชการแผ่นดินย่อมถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ หรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้วแต่กรณี โดยมาตรา 88 ได้กำหนดโทษอาญากรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ด้วยในขณะเดียวกันความโปร่งใสในการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

เมื่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจแล้วเสร็จ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องจัดทำรายงาน และสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า

ในการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้นถือเป็นการปฏิบัติการโดยองค์กรตามกฎหมายซึ่งมีโครงสร้างขององค์กรขนาดใหญ่ หรือมีภารกิจในระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาในขณะที่เกิดวิกฤตน้ำหรือเทียบเท่าสาธารณภัยขนาดใหญ่หรือขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 3 หรือระดับ 4 ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ) ดังนั้น ในการปฏิบัติการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงมีลักษณะเป็นการสั่งการผ่านนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยจะมีการบูรณาการในระดับนโยบาย หรือการกำหนดแผนงานให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์กรที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกัน ได้แก่ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้บัญชาการฯ

3.3.3.2 แนวทางการพิจารณากระดับวิกฤตน้ำ

ในการพิจารณากระดับวิกฤตน้ำ ตั้งแต่ระดับที่ 1 (ปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง) ไปจนกระทั่งถึงระดับที่ 3 (วิกฤตน้ำ) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในส่วนของเกณฑ์การพิจารณาระดับภัย 1 และ 2 ตามที่นำเสนอไว้ในหัวข้อ 3.1 นั้น ในส่วนของน้ำแล้งจะมีการวิเคราะห์ และนำเสนอค่าเกณฑ์ที่พิจารณาจากตัวชี้วัดต่างๆ เช่น ปริมาณน้ำฝนและระดับ

น้ำไว้แล้วตามรายละเอียดในบทที่ 4 ส่วนการยกระดับภัยจากระดับ 2 ไปเป็นระดับ 3 : วิกฤติ ซึ่งเป็นระดับที่จะมีการบัญชาการผ่าน “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” นั้นจะต้องอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของผู้อำนวยการหรือผู้บัญชาการที่จะพิจารณาตัดสินใจระดับการจัดการสาธารณสุขภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ เพื่อให้วิกฤติน้ำที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีระดับของภัยที่สอดคล้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้สามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้และเป็นไปในทิศทางอย่างเดียวกัน โดยใช้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการวิกฤติน้ำ

เกณฑ์/ เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหาย (1) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (2) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (3) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (4) พื้นที่ทางธรรมชาติ
ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (1) จำนวนผู้ได้รับ ผลกระทบ (2) จำนวนประชากรที่ต้องอพยพ (3) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต
ความยุ่งยาก/ ซับซ้อนของสถานการณ์	ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (1) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (2) ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (3) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนิน กิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และ ระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
ศักยภาพด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (1) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลัก และหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่างๆ (2) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่างๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทาง เทคนิคของภัย (3) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ หรือ หน่วยงานภาคี (4) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
เงื่อนไขอื่น ๆ	ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่าง ๆ (1) ขอบเขตการปกครอง (2) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณสุข

3.3.4 แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ และ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ

จากแผนผังแสดงขั้นตอนการบูรณาการที่ระดับภัยด้านน้ำในระดับ 1, 2 และ 3 ตามรูป จะเห็นว่าจะมีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ (เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามที่ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ในหัวข้อที่ผ่านมา) กับองค์กรตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ โดยในเชิงของประเภทของภัยด้านน้ำ แบ่งออกได้เป็น 2 บริบท คือ

- บริบทด้านปริมาณน้ำ ได้แก่ น้ำแล้ง และ น้ำท่วม
- บริบทด้านคุณภาพน้ำ ได้แก่ ภัยจากภาวะมลพิษ กรณีมีสารเคมี และวัตถุอันตรายปนเปื้อน

สู่ทรัพยากรน้ำ

สำหรับในเชิงของแนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานตามระดับภัยนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ

- แนวทางที่ 1 ภัยระดับ 3 : วิกฤติ ที่ต้องมีผู้บัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ”
- แนวทางที่ 2 ภัยต่ำกว่าระดับ 3 ที่ไม่ต้องบัญชาการ โดย “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” โดยในเอกสารฉบับนี้ จะนำเสนอแนวทางบูรณาการทั้ง 2 บริบทของภัย เนื่องจากมีความเป็นไปได้ว่าอาจเกิดทั้งปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม และคุณภาพน้ำขึ้นในทั้งช่วงเวลาเดียวกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ (น้ำแล้ง และน้ำท่วม) ตามรายละเอียดในหัวข้อ 3.3.5

- แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ ตามรายละเอียดในหัวข้อ 3.3.6

3.3.5 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านปริมาณน้ำ

ปัญหาด้านน้ำในบริบทนี้ หมายถึงผลกระทบที่เกิดจาก

1) น้ำแล้ง (ภัยแล้ง) ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำตามธรรมชาติหรือที่มีการกักเก็บไว้ไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นสถานะขาดแคลนน้ำต่อการอุปโภคบริโภค เช่น การใช้น้ำทั้งจากภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์กรรม หรือการใช้น้ำในภาคอื่นๆ ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานานจนก่อให้เกิด ความเสียหาย และส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อชุมชน สังคม และระบบเศรษฐกิจโดยรวม

2) น้ำท่วม (อุทกภัย) ซึ่งเกิดจากปริมาณน้ำท่วมขังเกินกว่าระดับผิวดินตามสภาพปกติหรือมีปริมาณเกินกว่าขีดความสามารถในการกักเก็บหรือแม้กระทั่งปัญหาจากการบริหารจัดการปริมาณน้ำ หรือการระบายน้ำให้มีปริมาณที่เหมาะสมต่อพื้นที่ ไม่ว่าจะเกิดสาเหตุอันเนื่องมาจากธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ หรือเหตุอื่นใดก็ตาม

เดิมการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ประกอบด้วยแผนการบูรณาการระหว่างองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 เมื่อมี พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ จะต้องมีการบูรณาการกับองค์กรด้านน้ำตามหัวข้อ 3.3.1 ถึง 3.3.4 ซึ่งการบูรณาการในด้านต่างๆ ของปัญหาน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และปัญหาน้ำท่วม (อุทกภัย) ในระดับความร้ายแรงของภัยสาธารณะขนาดเล็ก (ระดับ 1) ขนาดกลาง (ระดับ 2) และขนาดใหญ่ (ระดับ 3) จะเทียบเท่ากับระดับ

ภัยจากน้ำ ระดับที่ 1 และ 2 ของ สททช. ซึ่งเป็นขั้นที่ยังไม่ต้องมีการบัญชาการผ่านศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจจะมีแนวทางการบูรณาการตามหัวข้อ 3.3.6.1 และ 3.3.6.2 ส่วนกรณีภัยจากน้ำระดับที่ 3 : วิกฤติ จะมีการบัญชาการจากศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามแนวทางในหัวข้อ 3.3.6.3 เพิ่มเติมขึ้นมา

3.3.5.1 การบูรณาการร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทยตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ในภาวะฉุกเฉินหรือสาธารณภัยต่างๆ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ถือเป็นกฎหมายหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกรูปแบบโดยกำหนดให้มีแผนการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกลไกสำหรับการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งในสาธารณภัยแต่ละระดับจะมีการระบุผู้รับผิดชอบ และมอบหมายผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามระดับ การจัดการสาธารณภัยนั้น อันเป็นการวางแผนการเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดโครงสร้างองค์กร ข้อมูล การสนับสนุนการตัดสินใจ การควบคุม การสั่งการ และการใช้แนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ดังนี้

1) กรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และน้ำท่วม (อุทกภัย) ที่เกิดในเขตจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแนวทางดำเนินการดังนี้

(1) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของ “ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) แห่งพื้นที่นั้น” เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้ง “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่” และ “ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)” ทราบทันที

(2) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารท้องถิ่นหลายคน ผู้บริหารท้องถิ่นคนใดคนหนึ่งจะใช้อำนาจ หรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้แล้วให้แจ้งผู้บริหารท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(3) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

(4) ผู้บริหารในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้บริหารซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อกหรือใกล้เคียงนั้น

(5) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(6) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่ายให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขณย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรเทาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(7) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้น และทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(8) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และผู้อำนวยการในเขตพื้นที่

2) กรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) และน้ำท่วม (อุทกภัย) ที่เกิดในเขตกรุงเทพมหานครให้ดำเนินการดังนี้

(1) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น ในกรุงเทพมหานคร ให้ “ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต)” มีหน้าที่ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเร็ว และแจ้งให้ “ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร)” และ “รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร)” ทราบทันที

(2) ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครให้ “ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร” แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นทราบ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นแล้วแต่กรณี ได้รับแจ้งแล้วให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับแจ้งโดยเร็ว

สำหรับแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินนั้นแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้จำแนกรูปแบบขององค์กรออกตามเขตพื้นที่ตั้งแต่สาธารณภัยระดับเล็กไปจนกระทั่งระดับใหญ่ ดังนี้

1) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา)

จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น” เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น)” เป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์นั้นจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียง และหรือ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

2) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.)

ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ” เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ)” เป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการ

สาธารณสุขที่เกิดขึ้น โดยอำนาจการและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณสุขในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วและทั่วถึง

3) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

จัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร” เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขขึ้น โดยมี “ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการ)” เป็นผู้สั่งการ ควบคุม และบัญชาการเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่จังหวัด/กรุงเทพมหานครจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขจาก ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้แก่กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่ รวมทั้งอำนาจการและประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและ ฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณสุขในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

4) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศบก.จว./ศบก.กทม.)

ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร แปรสภาพเป็น “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร” ของ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ” ในกรณีเมื่อมีการยกระดับการจัดการสาธารณสุขเป็นระดับ 3-4 ให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยรับผิดชอบอำนาจการควบคุมปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด/กรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณสุขและประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การสาธารณสุขในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

5) กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ในกรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ 1 และระดับ 2 ให้ “กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง” รับผิดชอบอำนาจการ ประสานการปฏิบัติ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการของ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ” รวมทั้งติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ รายงานและเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณสุขเป็นระดับ 3 และระดับ 4

6) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

ให้รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนาจการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือในการจัดการสาธารณสุขตามการจัดการสาธารณสุขระดับ 3 และระดับ 4

3.3.5.2 การบูรณาการของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามแผนป้องกันและบรรเทาและสาธารณภัยแห่งชาติ และพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ 12 ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมประมาณ 28 หน่วยงาน ประกอบไปด้วยหน่วยงานระดับกระทรวง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ และหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ซึ่งจะร่วมบูรณาการภายใต้

บทบาทและภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ และหากหน่วยงานใดมีแผนปฏิบัติการในกรณีหนึ่งกรณีใดเป็นการ เฉพาะแผนปฏิบัติการนั้นก็จะต้องนำไปบูรณาการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติด้วย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำทั้งระบบทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ด้วยเหตุนี้ ในการบูรณาการร่วมกับแผนป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจะต้องดำเนินการตั้งแต่ ะบวนการจัดทำนโยบาย การจัดทำแผนป้องกัน แนวทางมาตรการในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำในแต่ละระดับของภัย กระบวนการพัฒนา เครื่องมือกลไกต่างๆ การจัดการองค์ความรู้ด้านทรัพยากรน้ำ การบูรณาการข้อมูล และการนำข้อมูลเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาวะปกติ และภาวะวิกฤตของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ดังนี้

1) บทบาทด้านการบริหารจัดการ (ก่อนเกิดเหตุ)

การบริหารจัดการและจัดสรรการใช้น้ำอย่างเหมาะสม การจัดทำฝังน้ำเพื่อ เป็นข้อมูลเส้นทางน้ำของประเทศ การบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำรวมถึงการพัฒนา เทคโนโลยีและระบบคาดการณ์และเตือนภัยด้านทรัพยากรน้ำที่ถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) บทบาทด้านการเตรียมความพร้อมรับมือ (ก่อนเกิดเหตุ)

การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ในระดับลุ่มน้ำ และในระดับชาติ รวมถึงการติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ ประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยและ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ

(3) บทบาทด้านการระงับและเผชิญเหตุ (ขณะเกิดเหตุ)

การประกาศเขตภาวะน้ำแล้ง เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง และกำหนด กิจกรรมใดๆ ที่สามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่เหมาะสม ตลอดจนวิธีการใช้น้ำเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำหรือการ ห้ามการใช้น้ำบางประเภทที่เกิดกว่าความจำเป็น การกำหนดวิธีการแบ่งปันน้ำ การผันน้ำ การเคลื่อนย้ายน้ำที่อยู่ใน ความครอบครองของเอกชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การปฏิบัติการตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหภาวะน้ำท่วม ภาวะน้ำแล้ง ตลอดจนการประเมินสถานการณ์ และพิจารณาการยกระดับของภัยเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

(4) บทบาทด้านการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ (หลังเกิดเหตุ)

การจ่ายเงินทดแทนการใช้น้ำที่ต้องเฉลี่ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการ อุปโภคบริโภคของประชาชนในภาวะน้ำแล้ง การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายจากกรณีที่ต้องทำ ลายหรือถอนสิ่งใดๆ ที่กีดขวางการไหลของน้ำซึ่งจำเป็นต้องกระทำเพื่อแก้ไขปัญหตามแผนป้องกันและแก้ไข ปัญหภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม และการจ่ายค่าชดเชยการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของเอกชน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม รวมถึงการจัดทำรายงานผลการ ปฏิบัติการระงับเหตุ รวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่ที่เกิดวิกฤตน้ำ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อประโยชน์ใน การจัดทำ แผนป้องกันและแก้ไขปัญหภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมในระยะยาว และที่อาจเกิดขึ้นต่อไปใน อนาคต

3.3.5.3 การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีน้ำแล้ง (ภัยแล้ง) ในกรณีวิกฤตน้ำ

นอกเหนือไปจากการบูรณาการปฏิบัติตามแผนการจัดการในภาวะฉุกเฉินและมาตรการรับมือจากวิกฤตน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ กำหนดไว้ โดยเฉพาะการควบคุมสถานการณ์ให้ไม่เกิดผลกระทบในระดับที่ร้ายแรงขึ้น การเผชิญเหตุการณ์ การบรรเทาเหตุ และการให้ความช่วยเหลือ ผู้ได้รับผลกระทบ การลดความสูญเสียหรือเสียหาย ตลอดจนการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับคืนสู่ภาวะปกติภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติแล้ว หากสถานการณ์ระดับความรุนแรงจนเป็นภัย ด้านน้ำระดับ 3 : “วิกฤตน้ำ” (เทียบระดับ 4 สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ) ซึ่งบทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำดังกล่าวคือ การจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อเป็นองค์กรระดับชาติในการทำหน้าที่บริหารจัดการ “มวลน้ำ” เพื่อลดผลกระทบและแก้ไขวิกฤตน้ำในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการระหว่าง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้ โดยในภาวะวิกฤตน้ำเนื่องจากสถานการณ์น้ำแล้ง มีแนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ ดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุในภาวะวิกฤตน้ำเนื่องจากสถานการณ์น้ำแล้ง

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตามกฎหมาย	นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ)		
2. การบูรณาการในระดับนโยบาย	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย - การเคลื่อนย้ายประชาชนออกจากพื้นที่เกิดเหตุ	- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)	- กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.)	
- การจัดหาแหล่งน้ำและการนำน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำมาเฉลี่ยรวมถึงการจัดทำบัญชีเฉลี่ยน้ำการขนส่ง การบำบัดน้ำและการแจกจ่ายน้ำ		- กองทัพ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ประสบเหตุ - กระประปา (นครหลวง/ภูมิภาค) - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	

ตารางที่ 3-6 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุในภาวะวิกฤตน้ำ
เนื่องจากสถานการณ์น้ำแล้ง (ต่อ)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
- การแจกจ่ายอาหาร น้ำดื่ม อุปกรณ์และเครื่องยังชีพ		- กองทัพ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ รับผิดชอบในพื้นที่ประสบเหตุ - การประปา (นครหลวง/ ภูมิภาค) - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	
- การผันน้ำ	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ - คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติกรมชลประทาน	- กระทรวงการต่างประเทศ (กรณีผันน้ำระหว่างประเทศ ต้องบูรณาการร่วมกับ กระทรวงการต่างประเทศด้วย)	
- การช่วยเหลือทางการแพทย์	- กระทรวงสาธารณสุข - องค์การเภสัชกรรม	- กรมแพทย์ทหาร ในสังกัด กระทรวงกลาโหม - โรงงานเภสัชกรรมทหาร	
- การแก้ไขปัญหามลพิษ	- กรมควบคุมมลพิษ		
4. การพยากรณ์ การติดตาม และการเตือนภัย	- คณะกรรมการลุ่มน้ำ (แต่ละลุ่มน้ำ) - กรมชลประทาน (ติดตามปริมาณน้ำ ที่กักเก็บและการจ่ายน้ำในเขต ชลประทาน) - กรมอุตุนิยมวิทยา (การพยากรณ์สภาพอากาศ) - กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (ติดตามสถานการณ์ และการแจ้งเตือนภัย) - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เฝ้าระวังปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำหรือ เขื่อน ขนาดใหญ่ และเตือนภัยชุมชน ท้ายอ่างเก็บน้ำหรือเขื่อน)	- กรมประชาสัมพันธ์ - กสทช. - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การประปา (นครหลวง/ ภูมิภาค)	พิจารณา ตามพื้นที่ และภารกิจ ของแต่ละ หน่วยงาน พิจารณา ตามพื้นที่ ของแต่ละ หน่วยงาน

ตารางที่ 3-6 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุในภาวะวิกฤตน้ำ
เนื่องจากสถานการณ์น้ำแล้ง (ต่อ)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
5. การสนับสนุนข้อมูลเพื่อจัดทำ แผนระงับเหตุหรือแผนปฏิบัติการ - ข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากร น้ำ/ผิวน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค - ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำ - การไฟฟ้าฝ่ายผลิต - สถาบันสารสนเทศทรัพยากร น้ำ (องค์การมหาชน)	
- ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- กรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	
- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่ ตามกฎหมายเฉพาะ	- กรมป่าไม้ - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	- สำนักงานป่าไม้จังหวัด - อุทยานแห่งชาติ	- พื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่า
	- กรมโรงงานอุตสาหกรรม - การนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย	- สภาอุตสาหกรรมจังหวัด	พื้นที่โรงงาน อุตสาหกรรม
	- การประปา (นครหลวง/ภูมิภาค)		- ระบบการให้บริการ น้ำประปา
	- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย		- อ่างเก็บน้ำหรือเขื่อน ในความรับผิดชอบของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต
	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		พื้นที่เขตชลประทาน/ อ่างเก็บน้ำชลประทาน น้ำบาดาล
6. การออกประกาศ/คำสั่ง - เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ	- กรมประชาสัมพันธ์ - กสทช. - กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม	มาตรา 58 วรรค 1 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ
- เขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง	- นายกรัฐมนตรีหรือรอง นายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมาย		มาตรา 31 พระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย

ตารางที่ 3-6 แนวทางการบูรณาการและแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือขณะเกิดเหตุในภาวะวิกฤตน้ำเนื่องจากสถานการณ์น้ำแล้ง (ต่อ)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
- ประกาศจำกัดกิจการการใช้น้ำใน ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	- นายกรัฐมนตรี	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ผู้ใช้น้ำ - องค์กรผู้ใช้น้ำ	มาตรา 58 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
7. การฟื้นฟูเยียวยา - การฟื้นฟูเยียวยาด้านผลิตผลทาง การเกษตร	- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	- กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	
- การจ่ายค่าทดแทนการใช้ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้าง	- หน่วยงานซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัด	- สำนักงานประมาณ	มาตรา 67 วรรคสาม พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
- การจ่ายค่าทดแทนการใช้น้ำ จากการขอเฉลี่ยน้ำ	- หน่วยงานซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งนั้นสังกัด	- สำนักงานประมาณ	มาตรา 60 วรรคสอง พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ
- การฟื้นฟูด้านสิ่งแวดล้อมและ การจัดการมลพิษ	- กรมควบคุมมลพิษ		
- การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ	- กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ - สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาคองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	
8. การเตรียมพื้นที่กักเก็บน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ - กรมชลประทาน	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง	
9. งบประมาณ	- สำนักงานงบประมาณ	- กระทรวงการคลัง	มาตรา 24 พระราช บัญญัติทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ
10. การรายงาน และสรุป ผลการดำเนินการ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค	มาตรา 24 พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการ เฉพาะ

3.3.6 แนวทางการบูรณาการต่อปัญหาด้านน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำ

วิกฤตน้ำในบริบทนี้หมายถึงผลกระทบที่เกิดแก่ผู้ใช้น้ำจากเหตุที่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะมีค่ามาตรฐานความปลอดภัยที่ไม่เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภค ไม่ว่าจะเกิดจากเหตุตามธรรมชาติ เช่น การปนเปื้อนของแร่ธาตุในน้ำหรือฝนกรด เป็นต้น หรือความเป็นมลพิษของทรัพยากรน้ำที่เกิดจากกระทำของมนุษย์เอง เช่น การปนเปื้อนของสารเคมี การเน่าเสียของแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิกฤตน้ำในบริบทนี้ไม่สร้างผลกระทบในเชิงปริมาณโดยตรงแต่เป็นผลกระทบในเชิงคุณภาพอันนำไปผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน จนกระทั่งถึงผลกระทบในเชิงปริมาณในทางอ้อมในทิ้งช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือ ปริมาณทรัพยากรน้ำที่สามารถนำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือขาดแคลนในเวลาต่อมา

เหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ปนเปื้อนสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ได้กำหนดกลไกเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะไว้ตามมาตรา 79 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ และหากในกรณีที่มีการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายหรืออาจเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่กระทำการดังกล่าวดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

อย่างไรก็ดี เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มุ่งหมายให้เกิดการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการการบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน ดังนั้นในการบูรณาการการแก้ไขปัญหาในบริบท จึงต้องต้องสอดคล้องกับแผนการดำเนินการตามกลไกของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ได้กำหนดบทบาทและภารกิจดังกล่าวให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการแจ้งเหตุหรือรับแจ้งเหตุ การตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินความรุนแรงของสถานการณ์ รวมถึงการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกิดเหตุ รวมถึงบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการตอบโต้เหตุฉุกเฉินในด้านการประเมินสถานการณ์ ประสานงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่สาธารณะ และการให้คำแนะนำในการประเมินเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม โดยปัจจุบันกรมควบคุมมลพิษได้มีแผนการดำเนินการร่วมกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ศูนย์บัญชาการ

เหตุการณ์จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติโดยในแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย โดยกำหนดแผนการดำเนินการในแต่ละระดับความรุนแรงของเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและกำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการตอบโต้เหตุฉุกเฉินไว้ 4 ระดับ ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ จำนวนของประชากร ความ

ซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร ที่มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังนี้

ระดับที่ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สิน โดยการรั่วไหลหรือเพลิงไหม้อยู่ในขอบเขตพื้นที่จำกัด เช่น ภายในโรงงานหรือสถานประกอบการ และเริ่มขยายตัวออกสู่ชุมชนใกล้เคียง ซึ่งการจัดการสามารถระงับได้โดยพนักงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานนั้นและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กำหนดให้ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ผู้อำนวยการท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับท้องถิ่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักอนามัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระดับที่ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินมากขึ้น โดยเริ่มมีการอพยพประชาชนบางส่วน (จำนวนไม่มากนัก) ออกจากพื้นที่ มีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานปฏิบัติการสารเคมีและหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ จากท้องถิ่นๆ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กำหนดให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉินในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานเขต เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักอนามัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระดับที่ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่

- ขอบเขตลักษณะของภัย เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทรัพย์สินอย่างมาก จำเป็นต้องมีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง มีการขอความร่วมมือจาก หน่วยงานปฏิบัติการสารเคมี ผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษและหน่วยงาน

สนับสนุนอื่น ๆ จากจังหวัดใกล้เคียง หรือจากส่วนกลางเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศ

ระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง

- ขอบเขตลักษณะของภัย

เป็นสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เริ่มก่ออันตรายต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญและกำลังคนอย่างจำนวนมาก เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษเฉพาะ ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ หรืออาจจำเป็นต้องขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์จากต่างประเทศ เข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานดำเนินการในระดับที่ 3 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้

- ผู้บัญชาการเหตุการณ์

กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและสั่งการ

- หน่วยงานดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน เช่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมการแพทย์ กรมอนามัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกรุงเทพมหานคร และส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

- หน่วยงานสนับสนุน

ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษเฉพาะจากต่างประเทศจากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักด้านการจัดการ ควบคุม และกำจัดมลพิษคือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการตามภารกิจ หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานนั้น โดยสามารถสรุปบทบาทของกรมควบคุมมลพิษและการบูรณาการกับองค์กรด้านนี้ ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจได้ตามหัวข้อ 3.3.7.1 ถึง 3.3.7.3

3.3.6.1 บทบาทหน้าที่ของ “กรมควบคุมมลพิษ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การสนับสนุนการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การป้องกันและลดผลกระทบการเกิดสาธารณภัย ในเหตุฉุกเฉินและสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สำหรับความร้ายแรงของภัยในทุกระดับ) โดยบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดบทบาทหน้าที่ดังนี้

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย

1) จัดเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของท้องถิ่นในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมถึงภัยที่เกิดขึ้นจากการคมนาคมขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย

2) ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนหลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมทั้งแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) สนับสนุนการจัดฝึกอบรมหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอุบัติเหตุจากสารเคมีของกองอำนาจการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่และกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) ศึกษาและรวบรวมเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันและระงับภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายและการตรวจสอบบ่งชี้ลักษณะสมบัติและความเป็นอันตราย

5) ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับต่างๆ ในการวางแผนควบคุมป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับประชาชนและสิ่งแวดล้อม จากการระเบิดเพลิงไหม้ และการรั่วไหลของสารเคมีและวัตถุอันตราย

6) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการตกค้างหรือปนเปื้อนของสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อการวางแผนดำเนินการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและสิ่งมีชีวิต

7) สนับสนุนในด้านการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการป้องกันและกำจัดสารเคมีและวัตถุอันตรายในการป้องกันฝ่ายพลเรือนตามแผนการเตรียมความพร้อมแห่งชาติในด้านการป้องกันและระงับภัยจากการก่อวินาศกรรมด้วยสารเคมีและวัตถุอันตราย

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับปฏิบัติการฉุกเฉินและฟื้นฟู

ดำเนินการโดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โดยจำแนกรอบเวลาในการดำเนินการเป็นดังนี้

1) การดำเนินการเตรียมความพร้อมรองรับเหตุฉุกเฉิน (ก่อนการเกิดเหตุ)

(1) เป็นศูนย์ข้อมูลในการบริหารจัดการอุบัติเหตุและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านวิชาการ เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอุบัติเหตุจากสารเคมี และการแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสีย

(2) ศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารเคมีและความปลอดภัย ระบบการเตือนภัยล่วงหน้าเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

(3) ศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยศักยภาพการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินและหลักเกณฑ์การปกป้องประชาชนจากสารเคมีรั่วไหล

(4) จัดเตรียมความพร้อมขององค์กรและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมหน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งแวดล้อม (Special Environment Response Term: SERT) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(5) เสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งแวดล้อม (Special Environment Response Term: SERT) กับหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่นภาคเอกชนและประชาชน ให้เกิดการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

(6) สนับสนุนการจัดทำเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการในการส่งเสริมสนับสนุนการระงับเหตุฉุกเฉินสารเคมี

(7) การเสริมเครือข่ายด้านการปฏิบัติและองค์ความรู้ด้านในระดับกลุ่มประเทศอาเซียน (AEC)

2) การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดเหตุ)

(1) รับแจ้งและประสานการจัดการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่มีผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

(2) สนับสนุนข้อมูล ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและประเมินความรุนแรงและควบคุมระงับอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย พร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(3) ร่วมวางแผน ควบคุม ระงับอุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตราย และการปกป้องประชาชน

(4) สนับสนุนการปฏิบัติการควบคุมและระงับอุบัติเหตุจากสารเคมี และวัตถุอันตราย และการปกป้องประชาชน

(5) ตรวจสอบและประเมินผลกระทบผลที่เกิดขึ้นจากสารเคมี และวัตถุอันตรายและการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ อากาศ) ในระหว่างการควบคุม ระงับ อุบัติภัยสารเคมีและวัตถุอันตราย พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยุติลง

(6) ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำในการปกป้องประชาชนเพื่อหลีกเลี่ยงอันตราย และผลกระทบด้านสุขภาพหรือความปลอดภัยจากเหตุการณ์อุบัติเหตุสารเคมี และวัตถุอันตราย

3) การดำเนินการภายหลังภัยยุติ (หลังเกิดภัย)

(1) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่มีการปนเปื้อนมลพิษ รวมทั้งประสานงานและแนะนำมาตรการหรือแนวทางในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(2) ติดตามและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษจากเหตุฉุกเฉินในสิ่งแวดล้อมหรือประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ

(3) สรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดในการตอบโต้เหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายเพื่อศึกษา วิเคราะห์ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาต่อไป

3.3.6.2 การบูรณาการและประสานงานของ “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” และ “ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ” ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุอันตราย

ในกรณีที่เกิดฉุกเฉินหรือเหตุภัยสาธารณะอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำ หรือแหล่งน้ำสาธารณะ ในระดับภัยระดับปกติ ((ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)) หรือเทียบเท่าระดับสาธารณสุขขนาดเล็ก หรือในระดับรุนแรง ((หรือคาดว่าจะรุนแรง) (ระดับ 2)) หรือเทียบเท่าสาธารณสุขขนาดกลางหรือขนาดใหญ่และแต่กรณี การปฏิบัติการฉุกเฉินในสถานการณ์เช่นนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดย “กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ” จึงมีบทบาทในการบูรณาการในการปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายที่ปนเปื้อนหรือแพร่กระจายไปสู่ทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ ดังนี้

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน (ก่อนเกิดเหตุ)

1) การเตรียมความพร้อมรับมือ การแก้ไขปัญหาการฟื้นฟู และการบูรณาการการปฏิบัติการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเชื่อมโยง แผนแม่บทเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้บูรณาการร่วมกับแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน

2) การสร้างการรับรู้แผนปฏิบัติการดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบ

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ขณะเกิดเหตุ)

1) ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับดูแลสถานการณ์มลพิษที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ

2) ประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการอำนวยการและบูรณาการร่วมกันกับ “กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)” และ “กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)”

3) ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษที่เกิดกับทรัพยากรน้ำหรือแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้นต่อ “กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)”

4) พิจารณาระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ ต่อไป ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์น้ำได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการฟื้นฟู (หลังเกิดเหตุ)

1) หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะในบริเวณดังกล่าวมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ตามมาตรา 79 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

2) ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค สนับสนุน การดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดภายใต้กรอบและ แนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด ตามมาตรา 35(4) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ

3.3.6.3 การบูรณาการและประสานงานของ “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ในส่วนที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติการฉุกเฉินในกรณีทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะปนเปื้อนสารเคมีและวัตถุ อันตราย

กรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อ ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ เป็นอันมาก โดยหลักการของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ได้กำหนดกลไกในการแก้ไขวิกฤตหรือปัญหาดังกล่าวไว้ โดยให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มี อำนาจสั่งการไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามที่เห็นสมควร ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ บุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว หรือแม้กระทั่งผู้ที่ก่อให้เกิด มลพิษนั้น กระทำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจาก อันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและ วัตถุอันตราย ในการบูรณาการสาธารณสุขภัยในระดับที่ 4 คือ สถานการณ์ที่อันตรายและส่งผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินอย่างร้ายแรง ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสนับสนุนการปฏิบัติการตอบโต้เหตุ ฉุกเฉิน การบัญชาการ หรือสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) “กองอำนวยการ น้ำแห่งชาติ” จะนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำและจัดตั้งศูนย์ บัญชาการเฉพาะกิจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติน้ำฯ เพื่อเป็นมาตรการเฉพาะในการแก้ไขปัญหาวิกฤต น้ำในกรณีเช่นนี้ซึ่งการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ เป็นการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “ในขณะเกิดภัย” ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลไกการแก้ไขปัญหา สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ในระดับที่ 4 ของแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย จะ เห็นได้ว่าผู้บัญชาการที่มีอำนาจสั่งการในการการแก้ไขปัญหาคือนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกันอีกทั้งในการสั่งการ เพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็มีขอบเขตหน้าที่และอำนาจในการรับผิดชอบ ดำเนินการไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดี ในการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจนั้น มีความชัดเจนเรื่องหน่วยงาน รับผิดชอบด้านงบประมาณที่จะจัดสรรมาใช้ในการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และการกำหนดผลในทาง กฎหมายที่สถานะของคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจซึ่งรองรับให้มี สภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งบทสันนิษฐานของกฎหมายที่จะ คุ่มครองเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใด ที่ได้ดำเนินการไป ตามหน้าที่และอำนาจ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะ กิจ ให้พ้นจากความรับผิดชอบ อันจะทำให้ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ต่อเหตุการณ์ จึงเห็นได้ว่ากลไกของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ นั้น ถือเป็นมาตรการเฉพาะ ในการนำไปใช้ในการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกเหนือไปจากการ

ปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สารเคมีและวัตถุอันตราย) และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในระดับสาธารณสุขภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ในกรณีปัญหาวิกฤตน้ำในบริบทด้านคุณภาพน้ำที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ปิด เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น ซึ่งวิกฤตน้ำในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เข้าเงื่อนไขหรือมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่ามีลักษณะที่เชื่อว่าเป็น “สาธารณภัย” ตามคำจำกัดความของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ ในการที่จะนำมาตราการ หรือแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด แต่หากข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการยกระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำโดยเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่ออารยธรรมระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำโดยเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่ออารยธรรมระดับสถานการณ์เป็นวิกฤตน้ำ นายกรัฐมนตรีย่อมมีอำนาจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ มาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย (สารเคมีและวัตถุอันตราย) ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด้วยอีกทางหนึ่ง

การกำหนดแนวทางการบูรณาการ

เพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและจำกัดขอบเขตในการดำเนินการต่อ “ทรัพยากรน้ำ” โดยตรง อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอป.ก.) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกป.ช.) กรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะร่วมสนับสนุนการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตน้ำนั้น จึงควรกำหนด

แนวทางการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำ (ในบริบทด้านคุณภาพน้ำ) ไว้ดังนี้ การบูรณาการในสถานการณ์ที่แผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายสามารถรับมือได้ ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษหรือจากการแพร่กระจายของมลพิษลงสู่แหล่งทรัพยากรน้ำพิจารณาจากระดับความร้ายแรงของสาธารณภัยระดับที่ 1 (ขนาดเล็ก) ระดับที่ 2 (ขนาดกลาง) หรือระดับที่ 3 (ขนาดใหญ่) (หรือในระดับปกติ ติดตามสถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1) หรือระดับรุนแรงหรือคาดว่าจะรุนแรง (ระดับ 2) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤต น้ำ) ที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายได้ การปฏิบัติการต่อเหตุดังกล่าวกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ รองรับกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ) ร่วมบูรณาการดังนี้

การดำเนินการเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ สามารถสนับสนุนข้อมูลการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ เพื่อเสนอแนะนโยบายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงสนับสนุนข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำของพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่ลุ่มน้ำใกล้เคียง เพื่อจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการกำหนดแผนการป้องกันการแพร่กระจายของมลพิษโดยการปิดกั้นเส้นทางไหลของน้ำในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำโดยอาศัยฝั้งน้ำ ตลอดจนร่วมวางแผนการแจ้งเตือนผู้ใช้น้ำ การบูรณาการร่วมกับองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำใกล้เคียง รวมถึงแผนการดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภคภายหลังจากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงได้

การเผชิญเหตุ

กองอำนาจการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนาจการน้ำแห่งชาติ สามารถบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ติดตามและประเมินสถานการณ์น้ำ และแจ้งเตือนภัยให้แก่ผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำในแต่ละภาค (ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม หรือภาคพาณิชย์-กรรม) รวมถึงการบูรณาการข้อมูลและข้อเสนอทางด้านวิชาการเพื่อวิเคราะห์และประเมินความรุนแรงของเหตุตลอดจนร่วมวางแผนควบคุม ระวังเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาจนกว่าเหตุดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษในระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ((หรือในระดับวิกฤตน้ำ (ระดับ 3) ของระดับสถานการณ์เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤตน้ำ)) ซึ่งเป็นเหตุที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคน สัตว์ หรือพืช ต่อสิ่งแวดล้อม หรือต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐอย่างรุนแรง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ หรือจำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่จำนวนมากในการดำเนินการระงับเหตุหรือให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบเมื่อนายกรัฐมนตรีจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและสั่งการในฐานะผู้บัญชาการเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว การบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุมีแนวทางในการดำเนินการดังตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3-7 แนวทางในการดำเนินการบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุ

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
1. อำนาจสั่งการตามกฎหมาย	นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ)		
2. การบูรณาการในระดับนโยบาย	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	คณะกรรมการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)	
3. การให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย - การเคลื่อนย้ายประชาชน ออกจากพื้นที่เกิดเหตุ - การช่วยเหลือทางการแพทย์	กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย - กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) - กระทรวงสาธารณสุข	- กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.) - กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.) - กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยเทศบาล (กอปภ.ทน./ทม./ทต.) - กองทัพ - องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นที่รับผิดชอบ ในพื้นที่ประสบเหตุ - กรมแพทย์ทหารในสังกัด กระทรวงกลาโหม	
4. การแก้ไขมลพิษ (สารเคมีและวัตถุอันตราย) - การผันน้ำและการระบายน้ำ เพื่อผลักดันมลพิษ	- กรมควบคุมมลพิษ - กรมชลประทาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย	- ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์ พิเศษที่ได้รับการสนับสนุน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ - กรณีผันน้ำระหว่างประเทศ ต้องบูรณาการร่วมกับกระทรวงการ ต่างประเทศด้วย	
5. การสนับสนุนข้อมูลเพื่อจัดทำ แผนระงับเหตุและแผนปฏิบัติการ - ข้อมูลสารสนเทศด้าน ทรัพยากรน้ำ/ผิวน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมชลประทาน	- สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมทรัพยากรน้ำ - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	

ตารางที่ 3-7 แนวทางในการดำเนินการบูรณาการระหว่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจและหน่วยงานต่างๆ ในระหว่างเกิดเหตุ (ต่อ)

แผนการบูรณาการ/ แผนปฏิบัติการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หมายเหตุ
- ข้อมูลสภาพอากาศ	- กรมอุตุนิยมวิทยา	- กรมอุตุนิยมวิทยา - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	
- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่ตามกฎหมายเฉพาะ	- กรมป่าไม้	- สำนักงานป่าไม้จังหวัด	พื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
	- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	- อุทยานแห่งชาติ	
	- กรมโรงงานอุตสาหกรรม	- สภาอุตสาหกรรมจังหวัด	พื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม
	- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย		
	- การประปา (นครหลวง/ภูมิภาค)		- ระบบการให้บริการน้ำประปา
	- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย		- เชื้อขนาดใหญ่อุบัติการณ์ในความเสี่ยงของการไฟฟ้าผลิต
- กรมชลประทาน	-	- พื้นที่เขตชลประทานและอ่างเก็บน้ำชลประทาน	
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		- น้ำบาดาล	
6. การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำและแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะ	- กรมควบคุมมลพิษ	- กรมป่าไม้ - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช - หน่วยของของรัฐ ในระดับท้องถิ่น - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรผู้ใช้น้ำ - ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์พิเศษที่ได้รับการสนับสนุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ	ผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายมีหน้าที่ต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อขจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับ สภาพเดิมตามมาตรา 79 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ
7. งบประมาณ	สำนักงบประมาณ	กระทรวงการคลัง	มาตรา 24 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ
8. การรายงานและสรุปผลการดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	มาตรา 24 พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

การดำเนินการภายหลังสิ้นสุดเหตุ

กองอำนวยการน้ำแห่งชาติและศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคสามารถสนับสนุนการดำเนินการตรวจสอบความปลอดภัยและคุณภาพของทรัพยากรน้ำและแหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภคของผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำที่เกิดเหตุและลุ่มน้ำใกล้เคียง การแจ้งข้อมูลความปลอดภัยดังกล่าวไปยังผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำและขอแนะนำในการใช้น้ำจนกว่าจะกลับคืนสู่ภาวะปกติ ร่วมดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ปนเปื้อนมลพิษร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินการ สภาพปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดและแนวทางแก้ไขปัญหาในอนาคตต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3.3.7 งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนบูรณาการและการดำเนินงานของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) และแผนแม่บทต่างๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สำหรับ 6 ยุทธศาสตร์หลักและรายการค่าดำเนินการภาครัฐ โดย 1 ใน 6 ของยุทธศาสตร์นั้น ได้แก่ “ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” โดยส่วนหนึ่งในกรอบการใช้จ่ายงบประมาณนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยแยกเป็นงบประมาณรายจ่ายซึ่งบูรณาการในแผนงานบูรณาการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งในดังกล่าว ครอบคลุมการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ประเทศมีความมั่นคงด้านน้ำเพิ่มขึ้น มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ทั้งน้ำบนดินและน้ำใต้ดินเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำโดยจัดทำแผนบรรเทาปัญหาภัยแล้งแบบบูรณาการ จัดระบบการจัดการภัยพิบัติจากน้ำในภาวะวิกฤต เตือนภัยอุทกภัยและภัยแล้งเพื่อลดความสูญเสียและความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาแหล่งน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทานให้สามารถทำเกษตรได้ จัดหาพัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว เพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์ พื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งกักเก็บน้ำระบบกระจายน้ำ และเชื่อมโยงโครงข่ายลุ่มน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทาน ปรับปรุงทางน้ำ พื้นที่รองรับน้ำจัดทำฝั้งเมืองและระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชน และพื้นที่เศรษฐกิจ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ พัฒนาระบบฐานข้อมูล การประชาสัมพันธ์การติดตามประเมินผลและการมีส่วนร่วม

สำหรับงบประมาณที่นำมาใช้จ่ายในกรณีประสบเหตุฉุกเฉินหรือสาธารณภัยทั้งบริบทด้านคุณภาพน้ำและบริบทด้านปริมาณน้ำ โดยสามารถใช้จ่ายจากงบประมาณสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภารกิจหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานต่างๆ เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร จังหวัด และกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการระดับกระทรวงและระดับกรม หรือการเบิกจ่ายจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรวมถึงเงินทศรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทศรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในกรณีเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ใด และจังหวัดได้ใช้วงเงินทศรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีฉุกเฉินให้ถูกต้องตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวกำหนด เป็นต้น

นอกจากนี้มาตรา 24 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ยังได้บัญญัติให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นหน้าที่ของสำนักงบประมาณ ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์

ปัญหาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงานทั้งหมด ซึ่งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการฝ่ายพลเรือน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลใดๆ ก็ตาม หากปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจหรือปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บัญชาการศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจย่อมสามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณตามที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้ได้เช่นกัน

3.3.8 แนวทางปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในหัวข้อที่ผ่านมาได้มีการอธิบายถึงบทบาทขององค์กรด้านน้ำตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ เช่น ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ และตาม พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ และศูนย์บัญชาการส่วนหน้า ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่บัญชาการอำนวยการ รวมทั้งประสานการปฏิบัติการกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการต่างๆ

ในหัวข้อนี้ จะกล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างได้ตามรูปที่ 3-4 โดยโครงสร้างในระดับปฏิบัติการนี้ จะใช้ได้กับภัยในทุกระดับความรุนแรงของภัย ตั้งแต่ระดับ 1 : ปกติ จนถึงระดับ 3 : วิกฤติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.8.1 แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

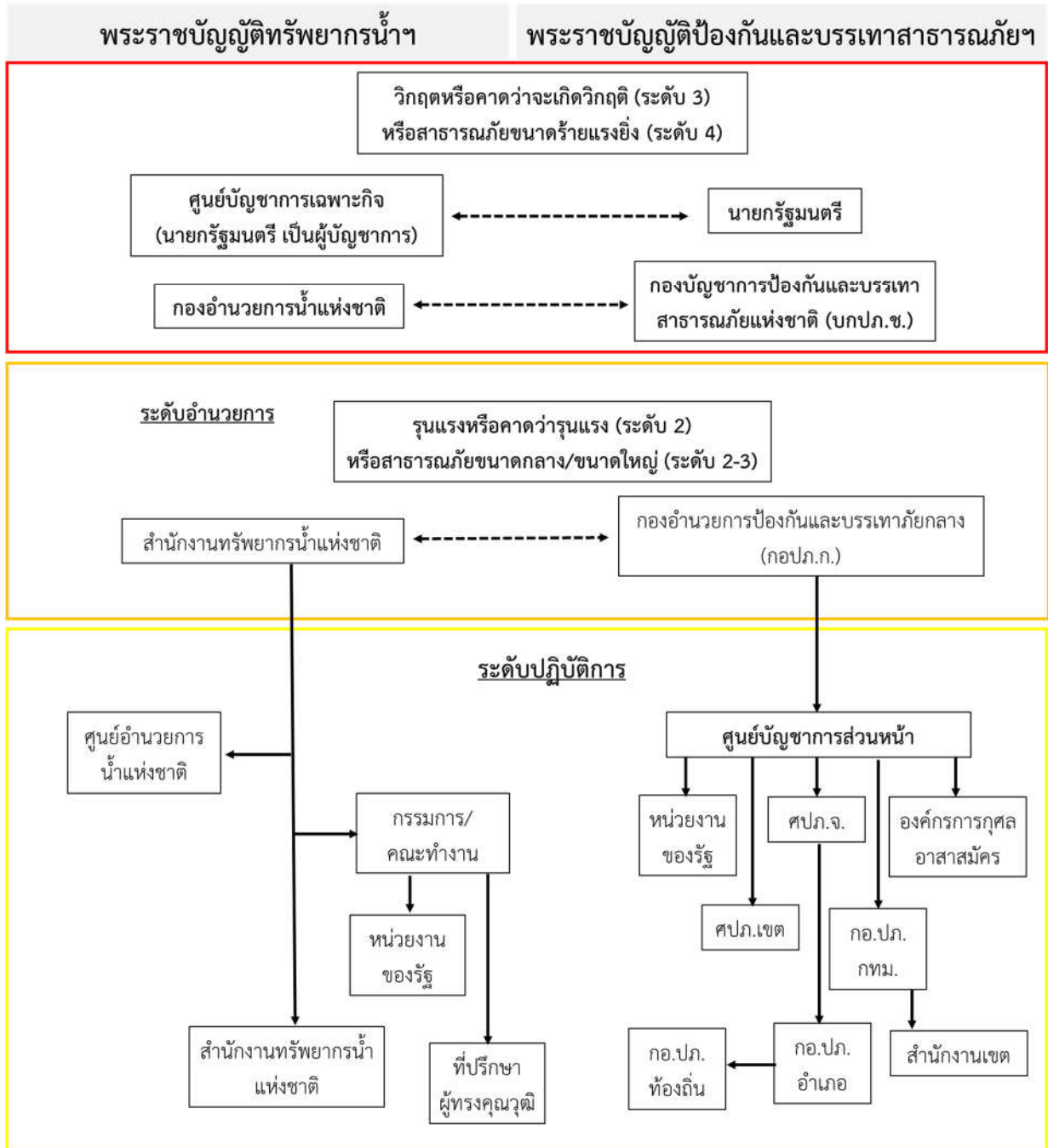
หน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติงานร่วมโดยมีการประสานผ่านทางทั้งกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ ศูนย์บัญชาการส่วนหน้าของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง/จังหวัด/อำเภอ โดยทั้ง 2 องค์กรนี้จะทำหน้าที่อำนวยการร่วมกันอยู่แล้ว เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ มีความสอดคล้องกันตามแผนผังใน รูปที่ 3-5 และรูปที่ 3-6 ส่วนรายละเอียดว่าหน่วยงานระดับปฏิบัติใด รับผิดชอบงานใดจะนำเสนอไว้ในบทที่ 4

3.3.8.2 แนวทางปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เอกชน และองค์กรการกุศล

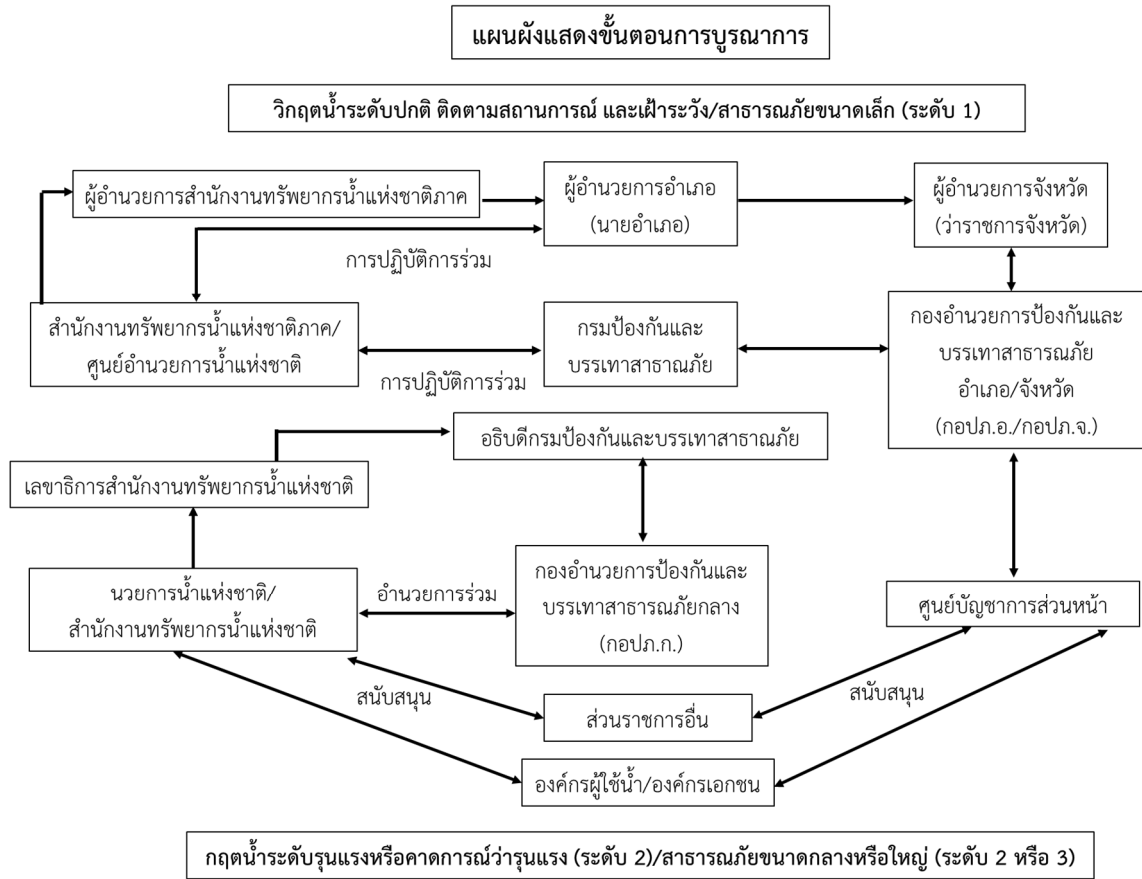
การปฏิบัติงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้ จะมีการประสานผ่านจุดติดต่อคือกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และศูนย์บัญชาการส่วนหน้า เช่นเดียวกับกรณีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการปฏิบัติงานร่วมจะเป็นไปตามขีดความสามารถและแนวทางที่ตกลงกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้กับจุดติดต่อ

3.3.8.3 แนวทางปฏิบัติร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ

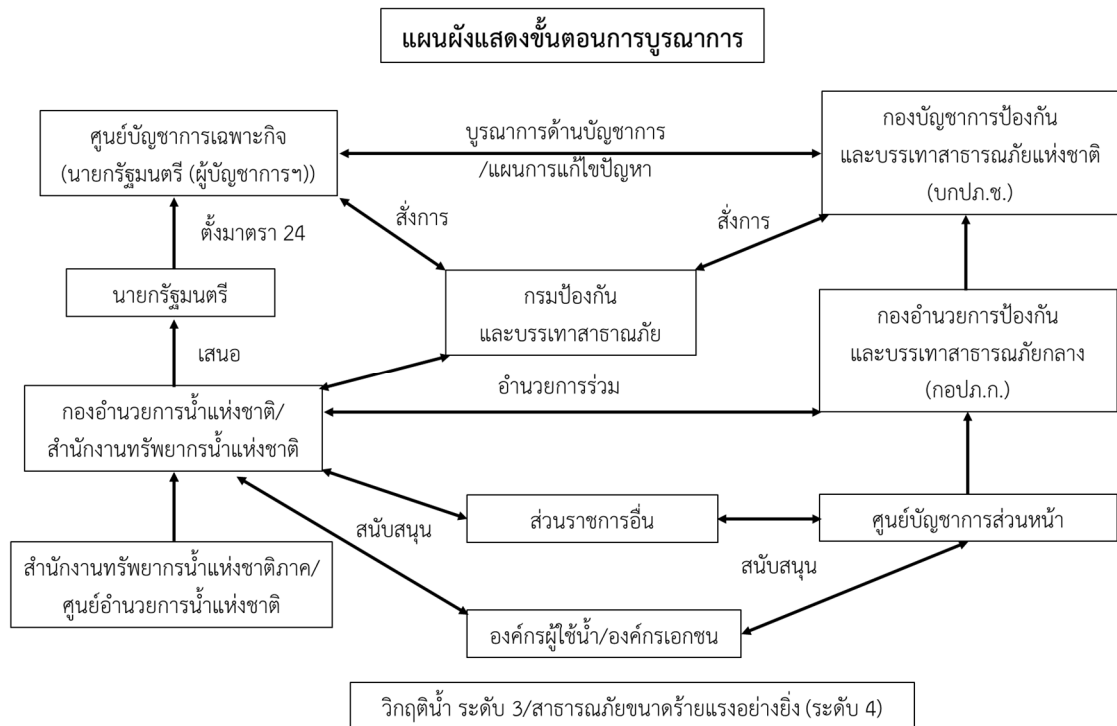
จะดำเนินการในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงานร่วมกับภาคประชาสังคมฯ ตามหัวข้อ 3.3.9.2 หรือ อาจประสานผ่านมาทางหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อ 3.3.9.1 ก็ได้

รูปที่ 3-4 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานเพื่อจัดการสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำ

รูปที่ 3-5 การบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อจัดการภัยแล้ง
ระดับ 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง

รูปที่ 3-6 การบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อจัดการภัยแล้ง
ระดับภัย 3 : วิกฤติ

บทที่ 4

แนวทางป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน

แนวทางการบูรณาการแก้ไขปัญหาด้านน้ำ ตามรายละเอียดในบทที่ 3 นั้นกำหนดโครงสร้าง ในการดำเนินการเน้นที่ระดับบัญชาการและระดับอำนวยการ ซึ่งมีการจัดโครงสร้างต่างกันตามระดับความรุนแรงของภัยน้ำแล้ง อย่างไรก็ตาม ในส่วนของหน่วยงานปฏิบัตินั้นจะไม่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นภัยระดับใด

สำหรับแนวทางการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งในบทนี้เน้นที่หน่วยงานในระดับปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านน้ำ โดยมีการแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานสนับสนุน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงหรือที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง หรือจัดการปัญหาน้ำแล้งตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เช่น พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.2485 และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.2520 เป็นต้น โดยในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง อาจแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่

- ช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง
- ช่วงระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง
- ช่วงหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง (ภาวะน้ำแล้งได้ผ่านพ้นไปแล้ว)

ในกรณีที่ต้องปฏิบัติการในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้ง หน่วยงานดังกล่าวต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่เป็นประจำ หรือมีจำนวนคนเพียงพอที่จะปฏิบัติการในพื้นที่นั้นด้วย โดยประกอบด้วย

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค/คณะกรรมการลุ่มน้ำ/คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- กรมอุตุนิยมวิทยา
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- กระทรวงสาธารณสุข
- หน่วยงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่ประกาศเขตประสบภัย (ตามระดับความรุนแรงของสาธารณภัย)

- หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ ในกรณีต้องจ่ายค่าชดเชยความเสียหายตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งให้ต้องเปลี่ยนน้ำตาม พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย ในกรณีต้องจ่ายค่าชดเชยตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ

4.1.2 หน่วยงานสนับสนุน

หมายถึง หน่วยงานที่เข้ามาทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งได้ โดยความช่วยเหลือนั้นอาจดำเนินการในรูปแบบของการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการพยากรณ์อากาศ การเฝ้าระวังสภาวะอากาศ ติดตามสถานการณ์ และเตือนภัย การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค การเข้าร่วมปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคหรือแจกจ่ายน้ำให้แก่ประชาชน การจัดการน้ำเสีย การดูแลรักษาทรัพยากรน้ำและทางน้ำสาธารณะ การบำรุงรักษา พันธุ์ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การจัดการน้ำแล้งให้สามารถนำกลับมาใช้ได้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ การอนามัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านต่างๆ การเผยแพร่ข้อมูลที่จำเป็นให้ประชาชนทราบ รวมถึงการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยหน่วยงานที่จะเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าว ประกอบด้วย

- กรมประชาสัมพันธ์
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

แห่งชาติ

- สำนักงานงบประมาณ
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ
- สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
- การประปาส่วนภูมิภาค
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (ชื่อเดิม คือ กรมส่งเสริมคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม)

- กรมป่าไม้
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การนิคมอุตสาหกรรม
- องค์การการจัดการน้ำเสีย

- กรมเจ้าท่า
- กรมการข้าว
- กรมประมง
- กรมปศุสัตว์
- กระทรวงกลาโหม
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- กรมทางหลวง
- กรมทางหลวงชนบท
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กระทรวงต่างประเทศ
- กระทรวงการคลัง
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้หน่วยงานบางหน่วยงาน อาจเป็นหน่วยงานหลักในบางภารกิจแต่เป็นหน่วยงานสนับสนุนในบางภารกิจก็ได้ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้งซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวมสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหลักหรือหน่วยงานสนับสนุน โดยต้องเป็นการดำเนินการตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำจะจัดทำขึ้นเสนอ กนช. เพื่อให้ความเห็นชอบที่อยู่ภายใต้กรอบของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อรองรับภาวะน้ำแล้งของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การประสานส่วนภูมิภาคด้วย เพื่อให้การดำเนินการในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.1.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน ที่สอดคล้องกับภารกิจตามกฎหมายของหน่วยงานนั้นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำแล้ง สามารถสรุปได้ตาม ตารางที่ 4-1 โดยมีรายละเอียดตาม ตารางที่ 4-2 แสดงภารกิจและหน่วยงานในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังเกิดภาวะภัยตามลำดับ

ตารางที่ 4-1 การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง (ก่อน-ระหว่าง-หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง)

การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง		
1. ก่อนเกิดน้ำแล้ง	1. เขียนแผนให้สอดคล้องกัน	1.1 แผน สทนช. สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ กปส., ดศ., กสทช., งป. 1.2 แผน ปภ. ปภ., กปส., ดศ., กสทช., งป.
	2. ดำเนินการด้านข้อมูล	2.1 ปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ แผนที่ สทนช., ปภ., ชป., ทน., ทบ., อด., กฟผ., พพ., อศ., สสน., สทอภ., กปน./กปภ., อปท. 2.2 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ. สผ., สส., ปม., อส. 2.3 มลพิษทางน้ำ สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, คพ., กรอ., กนอ., อจน., อปท.
	3. เตรียมรับมือกับภาวะน้ำแล้ง	3.1 การเตรียมการกักเก็บน้ำ สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, สทนช./กนช., ชป., ทน., ทบ., จท., กฟผ. 3.2 การเตรียมการช่วยเหลือเกษตรกร สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ. กช., กปม., ปศ.
2. ระหว่างเกิดน้ำแล้ง-อย่างรุนแรง	1. ออกประกาศเขตพื้นที่/ประกาศเขต	1.1 น้ำแล้ง สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ นรม., หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ 1.2 น้ำแล้งอย่างรุนแรง สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ นรม., หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่/ นรม./รอง.
	2. ปฏิบัติการเพื่อป้องกันแก้ไขน้ำแล้ง	สทนช./สทนช.ภาค, ปภ., ชป., ทน., ทบ., ฝส., อปท., กท., สตช.
	3. การดำเนินการให้มีการเคลื่อนย้ายน้ำ	สทนช./สทนช.ภาค, ปภ., ทน., ทบ., ทล./ทลช., กปน./กปภ., อปท., กท., สตช.
	4. การผันน้ำ	4.1 ลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา/ข้ามลุ่มน้ำ สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ/ สทนช./ กนช./ นรม. 4.2 ผันน้ำแหล่งน้ำระหว่างประเทศ สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ/ กนช., สทนช./นรม., ทน./ กต.
	5. การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	สทนช./นรม.บัญชาการ, งป.
	6. การช่วยเหลือทางการแพทย์	สธ.
3. หลังเกิดน้ำแล้ง	1. จ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ที่ต้องสูญเสียน้ำ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นคนสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ ออกคำสั่งให้ต้องเคลื่อนย้ายน้ำ, งป.
	2. จ่ายค่าทดแทน/ค่าชดเชยความเสียหาย จากการใช้ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นคนสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ ปฏิบัติการ, งป.
	3. การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้น กค., อปท., งป.
	4. การช่วยเหลือทางการแพทย์	สธ.
	5. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สทนช./สทนช.ภาค, ทส., อปท.
	6. การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล	สทนช./สทนช.ภาค, ชป., ทน., ทบ., คพ., กรอ., กนอ., กฟผ.
หน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน		

ตัวย่อหน่วยงานที่ใช้

กข.	=	กรมการข้าว	ทลช.	=	กรมทางหลวงชนบท
กค.	=	กระทรวงการคลัง	ทส.	=	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กปน.	=	การประปานครหลวง	นรม.	=	นายกรัฐมนตรี
กปภ.	=	การประปาส่วนภูมิภาค	ปม.	=	กรมป่าไม้
กปม.	=	กรมประมง	ปศ.	=	กรมปศุสัตว์
กปส.	=	กรมประชาสัมพันธ์	ผล.	=	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
กนช.	=	คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	พพ.	=	กรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
กนอ.	=	การนิคมอุตสาหกรรม	สตช.	=	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กฟผ.	=	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	สทอภ.	=	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
กรอ.	=	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	สธ.	=	กระทรวงสาธารณสุข
กสทช.	=	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	สผ.	=	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กท.	=	กระทรวงกลาโหม	สสน.	=	สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)
คกก.	=	คณะกรรมการ	สส.	=	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบัน คือ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม)
คพ.	=	กรมควบคุมมลพิษ	อจน.	=	องค์การจัดการน้ำเสีย
งป.	=	สำนักงานปรมาน	อต.	=	กรมอุตุนิยมวิทยา
จท.	=	กรมเจ้าท่า	อปท.	=	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดศ.	=	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	อต.	=	กรมอุทกศาสตร์
ทช.	=	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อส.	=	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ทน.	=	กรมทรัพยากรน้ำ	ทล.	=	กรมทางหลวง

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	- พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 - กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562
			กรมประชาสัมพันธ์	เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2545
			กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ดูแลงานประชาสัมพันธ์และประสานเครือข่ายสารสนเทศ ระดับประเทศ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2560
			สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2551

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2.	การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติในส่วนของภัยแล้งต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		เป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ และจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550
			หน่วยงานสนับสนุน เป็นหน่วยงานเดียวกับลำดับ 1	ประชาสัมพันธ์ ประสานเครือข่ายสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณ ตามกฎหมาย	กฎหมายเดียวกับลำดับ 1
3.	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ และแผนที่ (พยากรณ์ เฝ้าระวัง ติดตามและเตือนภัย)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ)		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ คาดการณ์ข้อมูลอากาศ รวมทั้งพยากรณ์สถานการณ์น้ำ	- พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 - กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562
		กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		เฝ้าระวังและเตือนภัย รวมถึงประสานขอความร่วมมือจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลในส่วนของการดำเนินการก่อนเกิดภัยแล้ง	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550
		กรมชลประทาน		เฝ้าระวัง ติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ ในเขตพื้นที่การชลประทาน	พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ	
3. (ต่อ)	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำสถานการณ์น้ำและแผนที่ (พยากรณ์ ฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย) (ต่อ)	กรมทรัพยากรน้ำ (กองวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำ)		ศึกษา พัฒนาระบบข้อมูลทรัพยากรน้ำ ระบบวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำ ระบบตรวจวัดติดตาม คาดการณ์ และระบบฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ วิเคราะห์และกำหนดพื้นที่เสี่ยงภาวะน้ำแล้ง เสนอแนะแนวทางและมาตรการเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขภาวะวิกฤตน้ำแล้งรวมทั้งบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจวัด ฝ้าระวัง ป้องกันบรรเทา และแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำแล้ง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2565	
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล)		ฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรม ทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551	
		กรมอุตุนิยมวิทยา		ประสานให้ข้อมูลในการตรวจ ฝ้าระวัง ติดตามรายงานสภาวะอากาศและปรากฏการณ์ธรรมชาติและประเมินสถานการณ์น้ำ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2560	
		การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย		ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ.2511	
			กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน		ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน พ.ศ.2556
			กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ		ให้การสนับสนุนและให้บริการด้านอุทกศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา	พระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพเรือ กองทัพไทย กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2552

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3. (ต่อ)	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำสถานการณ์น้ำและแผนที่ (พยากรณ์ ฝ้าระวัง ติดตามและเตือนภัย) (ต่อ)		สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	เป็นหน่วยงานที่เป็นคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2562
			สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ซึ่งรวมทั้งบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543
			การประปานครหลวง /การประปาส่วนภูมิภาค	ข้อมูลปริมาณน้ำดิบและปริมาณน้ำประปา	- พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ.2510 - พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ.2522
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดให้มีสาธารณูปโภคและป้องกัน บำบัดภัยในท้องถิ่น	- กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วน พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ.2496
					- พระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ.2537 - พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 - พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4.	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		รับผิดชอบงานธุรการ ของ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับ ทรัพยากรน้ำเพื่อใช้ ประกอบการพิจารณาจัดทำ แผนแม่บทการใช้การพัฒนา การบริหาร จัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในเขตลุ่มน้ำ	- พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 - กฎกระทรวง แบ่ง ส่วนราชการ สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562
			สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จัดทำนโยบายและแผนการอนุรักษ์และ บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมประสานและ จัดทำแผนการจัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการสำนักงาน นโยบาย และแผนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2560
			กรมการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและ สิ่งแวดล้อม (ชื่อเดิม คือ กรมส่งเสริม คุณภาพ สิ่งแวดล้อม)	รวบรวม จัดทำ และ ให้บริการข้อมูลและ ข้อเสนอเทศด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ในฐานะศูนย์ข้อมูล และข้อเสนอเทศด้านสิ่ง แวดล้อม	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2555
			กรมป่าไม้	ศึกษาวิจัย วางแผน และ ประสานงานเกี่ยวกับการ ปกป้องป่าเพื่อการฟื้นฟู สภาพป่าและระบบนิเวศ	กฎกระทรวงแบ่ง ส่วนราชการ กรมป่าไม้ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551
			กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	วิธีการอนุรักษ์การบริหารจัด การ และการฟื้นฟูทรัพยากร ป่าไม้ สัตว์ป่า และความ หลากหลายทางชีวภาพ บริการข้อมูลสารสนเทศและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านป่าไม้	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรม อุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและ พันธุ์พืช กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
5.	การบูรณาการด้านการควบคุมมลพิษทางน้ำ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรผู้น้ำในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้การพัฒนากิจการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษทางน้ำในเขตลุ่มน้ำ	- พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 - กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562
			กรมควบคุมมลพิษ	ควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการประสานงาน ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ	- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 - กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2561
			กรมโรงงานอุตสาหกรรม	ศึกษา พัฒนา วิเคราะห์วิจัยและส่งเสริมการประกอบกิจการโรงงานและธุรกิจอุตสาหกรรม ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.2560
			การนิคมอุตสาหกรรม	ควบคุมการดำเนินงานของผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบพาณิชย์กรรม รวมทั้งดำเนินงานที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมีอำนาจกำกับให้มีหรือจัดระบบบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม	พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522
			องค์การจัดการน้ำเสีย	ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2538

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ	
5. (ต่อ)	การบูรณาการ ด้านการควบคุม มลพิษทางน้ำ (ต่อ)		องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมถึงประสาน และให้ความร่วมมือกับ หน่วยงานอื่น	กฎหมายองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	
6.	การเตรียมการ กักเก็บน้ำเพื่อใช้ ในฤดูแล้ง	สำนักงาน ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่ม น้ำ) สำนักงาน ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ)		ให้ความเห็นชอบใบอนุญาตการ ใช้น้ำประเภทที่สอง หรือ ประเภทที่สามแล้วแต่กรณี โดยผู้ขอรับใบอนุญาตต้อง ยื่นแผนการบริหารจัดการ น้ำ ซึ่งต้องมีรายการเกี่ยวกับ สถานที่กักเก็บน้ำประกอบด้วย	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561	
		กรมชลประทาน		ดำเนินการจัดให้ได้มาซึ่ง น้ำ หรือกักเก็บน้ำเพื่อ การเกษตร การพลังงาน การสาธารณสุขโลก หรือ การอุตสาหกรรมตามกฎหมาย ว่าด้วยการชลประทาน	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ พ.ศ.2557	
		กรมทรัพยากรน้ำ (กองอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ)		กำหนดรูปแบบหลักเกณฑ์ จัดทำข้อกำหนดในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและบำรุงรักษา เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำของ แหล่งน้ำธรรมชาติ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2565	
		กรมทรัพยากร น้ำบาดาล		บริหารจัดการทรัพยากร น้ำบาดาลเพื่อเตรียมความ พร้อมในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้ง การแก้ไขและบรรเทาปัญหา วิกฤตภัยธรรมชาติภัยแล้ง	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551	
			กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและ บำรุงรักษาทางน้ำ)		ดำเนินการเกี่ยวกับการ ขุดลอกและรักษาร่องน้ำ ทางเดินเรือ เพื่อเป็นแหล่ง รองรับน้ำ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม พ.ศ.2558
			กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและ บำรุงรักษาทางน้ำ)		ดำเนินการเกี่ยวกับการขุดลอก และรักษาร่องน้ำทางเดินเรือ เพื่อเป็นแหล่งรองรับน้ำ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม พ.ศ.2558

ตารางที่ 4-2 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้งช่วงเวลาก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
6. (ต่อ)			การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	สร้างเขื่อนกั้นน้ำ เขื่อนระบายน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ หรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์ของเขื่อน หรืออ่างนั้นเพื่อการผลิตพลังงานไฟฟ้า เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ.2511
7.	การเตรียมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง (ตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (ช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง))	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
			กรมการข้าว (สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว)	เตือนภัยและวางระบบการช่วยเหลือชาวนาด้านภัยธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2557
			กรมประมง (กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ)	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย วางแผน กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผล กำหนดแนวทางและดำเนินการตามแผนภัยพิบัติด้านการประมง สนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรชาวประมง และผู้ประกอบการประมง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2559
			กรมปศุสัตว์ (สำนักพัฒนาอาหารสัตว์)	ผลิตและขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกร รวมทั้งผลิตเสบียงสัตว์ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2557

ตารางที่ 4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การออกประกาศเขตพื้นที่วิกฤติน้ำแล้ง และการเตือนภัยน้ำแล้ง	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี)		ประกาศกำหนดเขตพื้นที่วิกฤติน้ำแล้ง	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
		หน่วยงานผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ (ผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้น)		ประกาศแจ้งให้ประชาชนทราบเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมถึงห้ามบุคคลใดๆ เข้าไปอยู่อาศัย หรือ ดำเนินกิจการใดในพื้นที่ โดยประกาศดังกล่าวให้กำหนดระยะเวลาการห้ามและเขตพื้นที่ห้ามตามที่จำเป็นไว้ด้วย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 (เงื่อนไขในการออกประกาศ คือ มีข้อมูลเพียงพอที่จะเกิดภาวะน้ำแล้งหรือเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่/แยกตามเขตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ/ แยกตามระดับความร้ายแรงของสาธารณภัย)
			กรมชลประทาน	ประกาศแจ้งให้ประชาชนในเขตพื้นที่ชลประทานทราบถึงภาวะน้ำแล้ง	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2557
			กรมประชาสัมพันธ์	เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2545

ตารางที่ 4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1. (ต่อ)	การออกประกาศเขตพื้นที่วิกฤติน้ำแล้งและการเตือนภัยน้ำแล้ง		กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ดูแลงาน ประชาสัมพันธ์และประสานเครือข่าย สารสนเทศระดับประเทศ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม พ.ศ.2560
			สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการ จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และ กำหนด หลักเกณฑ์ การใช้คลื่นความถี่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553
2.	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงเตรียมการก่อนเกิดภาวะน้ำแล้งหรือระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค	พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย	พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวม ข้อเท็จจริง ต่างๆ เพื่อการ ป้องกันและแก้ไข ภาวะน้ำท่วม ภายใน กรอบของแผน ป้องกันและแก้ไข ภาวะ น้ำแล้ง ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการป้องกันและ แก้ไขภาวะ น้ำแล้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจใช้ที่ดินหรือ สิ่งก่อสร้างของ บุคคลใดๆ เพื่อ ก่อสร้างวางสิ่งของ สือบ น้ำหรือ ระบายน้ำ ผ่าน หรือเข้าไปใน ที่ดินหรือติดตั้ง อุปกรณ์ใดๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินหรือ สิ่งก่อสร้างทราบล่วงหน้า เว้นแต่เป็นกรณีฉุกเฉิน เพื่อ แก้ไขภาวะน้ำแล้ง โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

ตารางที่ 4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/ ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (อาจดำเนินการตั้ง แต่ช่วงเตรียมการก่อนเกิดภาวะน้ำแล้งหรือระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง) (ต่อ)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		ดำเนินการเพื่อบรรเทาสาธารณภัย โดยเร็วและบำบัด ป้องกันภัยอันตรายเฉพาะเท่าที่จำเป็น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550
		กรมชลประทาน		ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานอาจใช้ที่ดินหรือสิ่งของของ บุคคลใดๆ ในที่ใกล้เคียงหรือใน บริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้เท่าที่จำเป็น เจ้าพนักงานอาจเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติการชลประทานหลวงพุทธศักราช 2485
		กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-10)		ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อปท. และเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำระดับพื้นที่ วิเคราะห์ปริมาณและคุณภาพน้ำ กำกับดูแลการจัดสรรน้ำ รวมทั้งดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันบรรเทาและแก้ไขปัญหาวิกฤตน้ำแล้ง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2565
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1-6)		ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สนับสนุนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/
ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การปฏิบัติการของ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานตาม กฎหมายเพื่อป้องกัน และแก้ไขภาวะ น้ำแล้ง (อาจ ดำเนินการตั้งแต่ช่วง เตรียมการ ก่อนเกิด ภาวะน้ำแล้งหรือ ระหว่างเกิดภาวะ น้ำแล้ง) (ต่อ)		กระทรวงกลาโหม	สนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐ ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาจากภัยพิบัติและ การช่วยเหลือประชาชน	พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551
			สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน	พระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หน้าที่ และอำนาจของ หน่วยงานต่างๆ แยกตามเขตพื้นที่ อยู่ในความ รับผิดชอบ โดย พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงาน ตามกฎหมายอาจ ได้รับแต่งตั้งให้ ปฏิบัติหน้าที่เป็น การเฉพาะกิจได้)
3.	การระบายน้ำ	สำนักงาน ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ		จัดทำผังน้ำและเตรียมระบบ ทางน้ำ เพื่อให้สามารถระบาย น้ำได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะ น้ำแล้ง	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
			องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	จัดทำผังและระบบการระบาย น้ำให้สอดคล้องกับผังน้ำ รวมถึงการจัดเตรียม เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ใน การแก้ไข ปัญหาน้ำแล้ง เช่น เครื่องสูบน้ำ	กฎหมายองค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น
			กรมเจ้าท่า (สำนักพัฒนาและ บำรุงรักษาทางน้ำ)	ดำเนินการเกี่ยวกับการขุด ลอกและรักษาร่องน้ำทาง เดินเรือ เพื่อเป็นทางระบาย น้ำ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม พ.ศ.2558

ตารางที่ 4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/
ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4.	การผันน้ำ (การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน/ ลุ่มน้ำสาขา การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ การผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรีย โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี)		คณะกรรมการลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาปริมาณการใช้การจัดการจัดสรรน้ำและจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำ ในเขตลุ่มน้ำ รวมถึงพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
		สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)		คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ และการผันน้ำ จากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
		กระทรวงการต่างประเทศ (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ)	กระทรวงการต่างประเทศ (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ)	บริหารความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กรณีภัยแล้ง ตามแนวทางการปฏิบัติร่วมกับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในการประสานรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ	พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2558 กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ.2564

ตารางที่ 4-3 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง/
ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4. (ต่อ)	การผันน้ำ (การผันน้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา การผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ การผันน้ำในแหล่งน้ำระหว่างประเทศ)		กระทรวงกลาโหม	สนับสนุนเครื่องมือที่จำเป็นในการผันน้ำ	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551
5.	การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ)		อำนวยการแก้ไข ปัญหาวิกฤติน้ำท่วมเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำท่วมจะผ่านพ้นไป	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
			สำนักงบประมาณ	พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งและสนับสนุนการปฏิบัติงาน	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 (มาตรา 24)
6	การช่วยเหลือทางการแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนราชการในสังกัด ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล เช่น กรมการแพทย์ กรมอนามัย		มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนบริการทางการแพทย์ ทั้งในส่วนของบุคลากร และเวชภัณฑ์	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2562 กฎกระทรวงแบ่ง ส่วนราชการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2562
		สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน		ยานพาหนะที่จำเป็น	พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.2551

ตารางที่ 4-4 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การจ่ายค่าทดแทนให้แก่บุคคลที่ต้องสูญเสียน้ำที่กักเก็บไว้	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งให้ต้องเปลี่ยนน้ำ		การจ่ายค่าทดแทนให้แก่บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ที่สูญเสียน้ำจากการต้องเปลี่ยนน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 (มาตรา 60 วรรคสอง)
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (เบิกจ่ายจากงบกลาง หน่วยงานผู้รับผิดชอบขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณโดยตรง)	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2551
2.	การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ		การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำ หรือ ระบายน้ำผ่าน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 (มาตรา 67 วรรคสาม)
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (เบิกจ่ายจากงบกลาง หน่วยงานผู้รับผิดชอบขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณโดยตรง)	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2551
3.	การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายอื่นๆ		ในกรณีที่ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการและเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาณเส้นแล้ว	- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 - กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ. 2554

ตารางที่ 4-4 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3. (ต่อ)	การจ่าย ค่าชดเชย ตามกฎหมายอื่น (ต่อ)	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบตาม กฎหมายนั้นๆ (ต่อ)		อย่างร้ายแรง หากเกิดความ เสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใด ซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์ จากการบำบัดภัยอันตราย จากสาธารณภัยนั้น ให้ทาง ราชการชดเชยความเสียหายที่ เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้น	
			กระทรวงการคลัง	อนุมัติวงเงินตรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ภัยแล้ง) กรณีฉุกเฉินได้ตาม ความเหมาะสมจำเป็น	ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินตรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2562
		องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น		ให้ความช่วยเหลือประชาชนใน พื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยภายใน ขอบเขต อำนาจหน้าที่ ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายด้วยการให้ความ ช่วยเหลือเพื่อเยียวยาและ ฟื้นฟูหลังเกิดภัย หรือการ ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	ระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วยค่า ใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือ ประชาชนตามอำนาจ หน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566
		สำนัก งบประมาณ		ดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีการ งบประมาณ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการสำนัก งบประมาณสำนัก นายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2551 อนึ่งการช่วย เหลือเกษตรกรหรือผู้ที่ได้ รับผลกระทบจากการ สูญเสียพื้นที่ทำการเกษตร และผลผลิตทางการ เกษตรในระหว่างเกิดหรือ หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง/ ภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง ควรพิจารณาให้ความช่วย เหลือเกษตรกรที่ได้ จดทะเบียนกับก่อน เพื่อให้มีขอบเขต การช่วยเหลือที่ชัดเจน

ตารางที่ 4-4 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาน้ำแล้ง หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
4.	การช่วยเหลือทางการแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล)		มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอนามัย การป้องกันควบคุมและรักษาโรคภัยและราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้อง

4.2 การเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและคุณภาพน้ำ

4.2.1 พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้ง

พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งที่สรุปจากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มน้ำ โตนเลสาบแสดงไว้ในตารางที่ 4-5 โดยจากผลการศึกษาโครงการดังกล่าว สามารถจำแนกพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ตาม ระดับความเสี่ยงไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงสูงมาก ความเสี่ยงสูง ความเสี่ยงปานกลาง ความเสี่ยงต่ำ และไม่เสี่ยง โดยตำบลที่มีความเสี่ยงสูงมาก จำเป็นในการดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ได้แก่

- ตำบลเบญจขจร และตำบลไทรเดี่ยวในอำเภอคลองหาด
- ตำบลเมืองไผ่ ตำบลท่าข้าม ตำบลปากห้วย และตำบลอรัญประเทศในอำเภออรัญประเทศ
- ตำบลโนนหมากมุ่นในอำเภอโคกสูง

แสดงการขาดแคลนน้ำของพื้นที่ที่ใช้น้ำจากระบบแหล่งน้ำ ลำน้ำสายหลักรวมทั้งพื้นที่

ชลประทาน

ตารางที่ 4-5 พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งกลุ่มน้ำโตนเลสาบ จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มน้ำ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ระดับความเสี่ยง
โตนเลสาบ	สระแก้ว	คลองหาด	เบญจขจร	เสี่ยงสูงมาก
			ไทรเดี่ยว	เสี่ยงสูงมาก
			ไทรทอง	เสี่ยงสูง
			ซับมะกรูด	เสี่ยงสูง
			ไทยอุดม	เสี่ยงปานกลาง
			คลองหาด	เสี่ยงต่ำ
			คลองไก่อี้น	ไม่เสี่ยง
		ตาพระยา	โคกลาน	เสี่ยงสูง
			ทัพเสด็จ	เสี่ยงสูง
			ทัพไทย	เสี่ยงสูง
			ตาพระยา	เสี่ยงปานกลาง
			ทัพราช	เสี่ยงปานกลาง

ตารางที่ 4-5 พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งกลุ่มน้ำโตนเลสาบ จังหวัดสระแก้ว (ต่อ)

ลุ่มน้ำ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ระดับความเสี่ยง
โตนเลสาบ (ต่อ)	สระแก้ว (ต่อ)	วัฒนานคร	วัฒนานคร	เสี่ยงสูง
			หนองแวง	เสี่ยงสูง
			ท่าเกวียน	เสี่ยงปานกลาง
			ผักชะ	เสี่ยงปานกลาง
			หนองน้ำใส	เสี่ยงปานกลาง
			แซร์อ้อ	เสี่ยงต่ำ
			โนนหมากเค็ง	เสี่ยงต่ำ
			ช่องกุ่ม	เสี่ยงต่ำ
			หนองตะเคียนบอน	เสี่ยงต่ำ
			ห้วยโจด	เสี่ยงต่ำ
			หนองหมากฝ้าย	ไม่เสี่ยง
		อรัญประเทศ	เมืองไผ่	เสี่ยงสูงมาก
			ท่าข้าม	เสี่ยงสูงมาก
			ปากห้วย	เสี่ยงสูงมาก
			อรัญประเทศ	เสี่ยงสูงมาก
			คลองทับจันทร์	เสี่ยงสูง
			คลองน้ำใส	เสี่ยงสูง
			ผ่านศึก	เสี่ยงสูง
			หนองสังข์	เสี่ยงสูง
			หันทราย	เสี่ยงสูง
			คลองทับจันทร์	เสี่ยงสูง
			คลองน้ำใส	เสี่ยงสูง
			ผ่านศึก	เสี่ยงสูง
			หนองสังข์	เสี่ยงสูง
			หันทราย	เสี่ยงสูง
			ทับพริก	เสี่ยงปานกลาง
			บ้านใหม่หนองไทร	เสี่ยงปานกลาง
			บ้านด่าน	เสี่ยงปานกลาง
			ป่าไร่	เสี่ยงปานกลาง
		โคกสูง	โนนหมากมุ่น	เสี่ยงสูงมาก
			โคกสูง	เสี่ยงสูง
			หนองม่วง	เสี่ยงสูง
			หนองแวง	เสี่ยงปานกลาง

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2565.

สอดคล้องกับการเปรียบเทียบปริมาณฝนเฉลี่ยในพื้นที่ตำบลต่างๆ ของจังหวัดสระแก้วใน ตารางที่ 4-6 พบว่าพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงมาก ได้แก่ พื้นที่จำนวน 7 ตำบล ใน 3 อำเภอ ดังระบุมาแล้วข้างต้น

ตารางที่ 4-6 ระดับความเสี่ยงและปริมาณฝนเฉลี่ยของพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งกลุ่มน้ำTonle Sap จังหวัดสระแก้ว

ตำบล	อำเภอ	ระดับความเสี่ยง	ฝนเฉลี่ย	+/- ค่าปกติ	ร้อยละ
คลองไก่เถื่อน	คลองหาด	ไม่เสี่ยง	358.1	-458	-56
โคกปีบ	เมืองสระแก้ว	ไม่เสี่ยง	447.0	-188	-30
ท่าแยก	เมืองสระแก้ว	ไม่เสี่ยง	425.6	-190	-31
หนองหมากฝ้าย	วัฒนานคร	ไม่เสี่ยง	313.6	-283	-47
เขาฉกรรจ์	เขาฉกรรจ์	เสี่ยงต่ำ	449.4	-204	-31
เขาสามสิบ	เขาฉกรรจ์	เสี่ยงต่ำ	438.6	-208	-32
คลองหาด	คลองหาด	เสี่ยงต่ำ	341.1	-400	-54
ท่าเกษม	เมืองสระแก้ว	เสี่ยงต่ำ	421.5	-209	-33
บ้านแก้ง	เมืองสระแก้ว	เสี่ยงต่ำ	531.0	-120	-18
สระขวัญ	เมืองสระแก้ว	เสี่ยงต่ำ	512.5	-127	-20
หนองบอน	เมืองสระแก้ว	เสี่ยงต่ำ	410.9	-223	-35
ทุ่งมหาเจริญ	วังน้ำเย็น	เสี่ยงต่ำ	416.7	-321	-44
ช้องกุ่ม	วัฒนานคร	เสี่ยงต่ำ	280.9	-301	-52
แซร์อ้อ	วัฒนานคร	เสี่ยงต่ำ	272.6	-304	-53
โนนหมากเค็ง	วัฒนานคร	เสี่ยงต่ำ	384.7	-236	-38
หนองตะเคียนบอน	วัฒนานคร	เสี่ยงต่ำ	389.5	-233	-37
ห้วยโจด	วัฒนานคร	เสี่ยงต่ำ	358.5	-267	-43
ทัพราช	ตาพระยา	เสี่ยงปานกลาง	228.2	-338	-60
พระเพลิง	เขาฉกรรจ์	เสี่ยงปานกลาง	422.1	-266	-39
หนองหว้า	เขาฉกรรจ์	เสี่ยงปานกลาง	450.9	-216	-32
ไทยอุดม	คลองหาด	เสี่ยงปานกลาง	342.0	-443	-56
หนองแวง	โคกสูง	เสี่ยงปานกลาง	304.5	-277	-48
ตาพระยา	ตาพระยา	เสี่ยงปานกลาง	268.0	-316	-54
ศาลาลำดวน	เมืองสระแก้ว	เสี่ยงปานกลาง	526.1	-124	-19
สระแก้ว	เมืองสระแก้ว	เสี่ยงปานกลาง	508.2	-127	-20
คลองหินปูน	วังน้ำเย็น	เสี่ยงปานกลาง	362.0	-333	-48
ตาหลังใน	วังน้ำเย็น	เสี่ยงปานกลาง	341.3	-406	-54
ท่าเกวียน	วัฒนานคร	เสี่ยงปานกลาง	325.5	-319	-49
ผักขะ	วัฒนานคร	เสี่ยงปานกลาง	370.0	-224	-38
หนองน้ำใส	วัฒนานคร	เสี่ยงปานกลาง	361.2	-240	-40
ทับพริก	อรัญประเทศ	เสี่ยงปานกลาง	342.3	-341	-50

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2565.

ตารางที่ 4-6 ระดับความเสี่ยงและปริมาณฝนเฉลี่ยของพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้งลุ่มน้ำโดนเลสาบจังหวัดสระแก้ว (ต่อ)

ตำบล	อำเภอ	ระดับความเสี่ยง	ฝนเฉลี่ย	+/- ค่าปกติ	ร้อยละ
บ้านด่าน	อรัญประเทศ	เสี่ยงปานกลาง	430.7	-145	-25
บ้านใหม่หนองไทร	อรัญประเทศ	เสี่ยงปานกลาง	423.7	-152	-26
ป่าไร่	อรัญประเทศ	เสี่ยงปานกลาง	477.5	-95	-17
ทัพไทย	ตาพระยา	เสี่ยงสูง	344.0	-228	-40
ซำมะกรูด	คลองหาด	เสี่ยงสูง	298.5	-417	-58
ไทรทอง	คลองหาด	เสี่ยงสูง	332.7	-330	-50
โคกสูง	โคกสูง	เสี่ยงสูง	362.5	-219	-38
หนองม่วง	โคกสูง	เสี่ยงสูง	327.4	-254	-44
โคกลาน	ตาพระยา	เสี่ยงสูง	260.4	-317	-55
ทัพเสด็จ	ตาพระยา	เสี่ยงสูง	267.5	-311	-54
วังน้ำเย็น	วังน้ำเย็น	เสี่ยงสูง	290.1	-445	-61
วังทอง	วังสมบูรณ์	เสี่ยงสูง	457.2	-383	-46
วังสมบูรณ์	วังสมบูรณ์	เสี่ยงสูง	385.7	-447	-54
วังใหม่	วังสมบูรณ์	เสี่ยงสูง	384.5	-399	-51
วัฒนานคร	วัฒนานคร	เสี่ยงสูง	334.9	-271	-45
หนองแวง	วัฒนานคร	เสี่ยงสูง	367.2	-214	-37
คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูง	373.3	-234	-39
คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูง	476.3	-117	-20
ผ่านศึก	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูง	389.7	-233	-37
หนองสังข์	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูง	408.1	-170	-29
หันทราย	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูง	388.0	-198	-34
ไทรเดี่ยว	คลองหาด	เสี่ยงสูงมาก	335.8	-353	-51
เบญจขร	คลองหาด	เสี่ยงสูงมาก	331.3	-355	-52
โนนหมากมุ่น	โคกสูง	เสี่ยงสูงมาก	416.5	-165	-28
ท่าข้าม	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูงมาก	501.6	-78	-13
ปากห้วย	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูงมาก	440.2	-142	-24
เมืองไผ่	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูงมาก	408.9	-173	-30
อรัญประเทศ	อรัญประเทศ	เสี่ยงสูงมาก	447.0	-127	-22

4.2.2 การจัดลำดับความสำคัญการจัดสรรน้ำ

คณะกรรมการลุ่มน้ำมีกรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดลำดับความสำคัญการจัดสรรน้ำ โดยยึดหลักการตามประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง กรอบหลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำและลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่างๆ พ.ศ.2564 รวมถึงประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง จัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำของประเทศ พ.ศ.2564

จากประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติทั้ง 2 ฉบับ ได้กำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ ปฏิบัติตามกรอบการปฏิบัติงาน 2 ข้อ ปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ 4 ข้อ และปฏิบัติงานตามแนวทาง 8 ข้อ ตลอดจนให้คณะกรรมการลุ่มน้ำพิจารณาจัดสรรและควบคุมการใช้น้ำภายใต้ลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้

- ลำดับที่ 1 การอุปโภคบริโภค
- ลำดับที่ 2 การรักษาระบบนิเวศ
- ลำดับที่ 3 การบรรเทาสาธารณภัย
- ลำดับที่ 4 จารีตประเพณี
- ลำดับที่ 5 การคมนาคม
- ลำดับที่ 6 เกษตรกรรม
- ลำดับที่ 7 อุตสาหกรรม
- ลำดับที่ 8 พาณิชยกรรม
- ลำดับที่ 9 การท่องเที่ยว

ในกรณีที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมีความเห็นว่าการจัดลำดับความสำคัญในระหว่างลำดับที่ 2 ถึง 9 มีความจำเป็นที่จะจัดลำดับให้แตกต่างออกไปจากลำดับที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

4.2.3 แนวทางการจัดสรรน้ำ

เกณฑ์การจัดสรรน้ำจะพิจารณาจากแนวทางการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นแนวทางหลักและวิเคราะห์ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำ ตามสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก และทิศทางการจัดการน้ำที่มีผลต่อยุทธศาสตร์และการพัฒนาของลุ่มน้ำนั้น โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรน้ำ และการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการใช้น้ำตลอดปี ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาปัจจัยหลักที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้าน

4.2.3.1 เกณฑ์การพิจารณาปัจจัยหลักที่ใช้ในการจัดลำดับ

- ลักษณะทางกายภาพของลุ่มน้ำ จะพิจารณาจากสัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำที่เป็นตัวแทนหลักของกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านต่อพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อทำการให้คะแนนกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านตามเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละปัจจัย
- วิถีชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ จารีตประเพณี จะพิจารณาจากสัดส่วนวิถีชีวิตของประชาชน/จารีตประเพณีที่เป็นตัวแทนหลักของกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านในพื้นที่ลุ่มน้ำเพื่อทำการให้คะแนนกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้าน ตามเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละปัจจัย

- ปริมาณการใช้น้ำของกิจการประเภทต่างๆ จะพิจารณาจากสัดส่วนปริมาณการใช้น้ำของกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นตัวแทนหลักของกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านในพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อทำการให้คะแนนกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านตามเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละปัจจัย

- อัตราการขยายตัวด้านต่างๆ จะพิจารณาจากสัดส่วนการขยายตัวด้านต่างๆ ที่เป็นตัวแทนหลักของกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านในพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อทำการให้คะแนนกิจกรรมการใช้น้ำแต่ละด้านตามเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละปัจจัย

ผลรวมของคะแนนในแต่ละปัจจัยจะนำมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญกิจกรรมการใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อใช้ในการพิจารณาจัดสรรน้ำในแต่ละระดับสถานการณ์น้ำของพื้นที่ ลุ่มน้ำ โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญเกณฑ์การจัดสรรน้ำในลุ่มน้ำเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 กรณีน้ำปกติและกรณีน้ำมากกว่าปกติ

กรณีที่ 2 กรณีน้ำน้อยกว่าปกติ

โดยการแบ่งกรณีน้ำปกติ กรณีน้ำมากกว่าปกติ และกรณีน้ำน้อยกว่าปกติ จากปริมาณน้ำฝนและปริมาณน้ำท่า ดังแสดงเกณฑ์การพิจารณาแบ่งระดับของสถานการณ์น้ำใน ตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-7 เกณฑ์ประกอบการพิจารณาระดับของสถานการณ์น้ำ

ปัจจัยในการพิจารณา	ระดับสถานการณ์น้ำ	เกณฑ์การพิจารณา
ปริมาณน้ำฝน	กรณีน้ำน้อยกว่าปกติ	เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงหรือปริมาณฝนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20 (มม.)
	กรณีน้ำปกติ	ค่าฝนเฉลี่ยรายปี (มม.)
	กรณีน้ำมากกว่าปกติ	เกิดภาวะฝนตกหนักหรือปริมาณฝนมากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 20 (มม.)
ปริมาณน้ำท่า	กรณีน้ำน้อยกว่าปกติ	ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 30 (ล้าน ลบ.ม.)
	กรณีน้ำปกติ	ค่าน้ำท่าเฉลี่ยรายปี (ล้าน ลบ.ม.)
	กรณีน้ำมากกว่าปกติ	ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์มากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 30 (ล้าน ลบ.ม.)

ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง กรอบหลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำและลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภท ต่างๆ พ.ศ.2564 รวมถึงประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง จัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำ ของประเทศ พ.ศ.2564

4.2.3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการช่วงฤดูน้ำแล้ง

จากเกณฑ์กำหนดสถานการณ์การเกิดภาวะน้ำแล้ง โดยพิจารณาปัจจัยบ่งชี้ต่างๆ ทำให้มีเครื่องมือที่ช่วยในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อลดความรุนแรงของปัญหาการขาดแคลนน้ำที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งเป็นข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์และวางแผนปรับแนวทางการจัดการน้ำในอนาคต สำหรับพื้นที่ศึกษาประกอบด้วยพื้นที่ในเขตชลประทาน และพื้นที่นอกเขตชลประทาน

พื้นที่ในเขตชลประทานที่รับน้ำจากอ่างเก็บน้ำ หรือฝายกักเก็บน้ำ และส่งน้ำผ่านระบบส่งน้ำ เช่น คลองชลประทาน ท่อส่งน้ำ กระจายน้ำไปยังพื้นที่ในระบบชลประทาน เมื่อประเมินสถานการณ์การขาดแคลนน้ำแล้ว สามารถบริหารจัดการน้ำโดยคำนึงถึงน้ำต้นทุนที่มีได้ โดยการปรับลดพื้นที่ เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง

การปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูกเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย การจัดสรรน้ำอย่างเหมาะสมให้กับกิจกรรมการใช้น้ำที่สำคัญ ได้แก่ การอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศ โดยควบคุมการใช้น้ำในกิจกรรมอื่นๆ รวมถึงเจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีศักยภาพและไม่สามารถจัดหาแหล่งน้ำผิวดินได้ รายละเอียดดังนี้

- การจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้งระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน โดยให้ลำดับความสำคัญเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ (ซับไล่น้ำเสีย) การเพาะปลูกพืชต่อเนื่อง สำรองน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศในช่วงต้นฤดูฝน (ฤดูแล้ง) เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ตามลำดับ

- ควบคุมการเปิดประตูระบายน้ำ สำหรับการ อุปโภค-บริโภค รวมถึงการสูบน้ำเพื่อผลิตน้ำของการประปาส่วนภูมิภาค การประปาส่วนท้องถิ่นเท่านั้น โดยเปิดรับน้ำเป็นครั้งคราว ในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำควรจัดหาแหล่งเพื่อสำรองน้ำดิบให้ เพียงพอในช่วงแล้ง จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม หรือเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

- ขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรและเกษตรกรควรงดเว้นการปลูกข้าวนาปรัง รวมถึงไม่ปิดกั้นลำน้ำและสูบน้ำเข้าพื้นที่

- ฝักระวังและควบคุมไม่ให้มีการปล่อยน้ำเสียลงคูคลอง และแหล่งน้ำต่างๆ เนื่องจาก ต้องระบายน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อซับไล่น้ำเสีย ซึ่งจะกระทบต่อปริมาณน้ำที่ต้องสำรองไว้เพื่อการอุปโภคบริโภค และรักษาระบบนิเวศ

ส่วนพื้นที่นอกเขตชลประทานที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก การแก้ไขและบรรเทาปัญหาทำได้โดยการขนส่งและลำเลียงน้ำเข้าช่วยในพื้นที่ร่วมกับการจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย พัฒนาแหล่งน้ำผิวดินหรือเจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอ ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ใช้น้ำน้อย

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำควรดำเนินการจัดทำแผนงานการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำผิวดินเพิ่มเติม เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านส่งเสริมและสนับสนุนการเกษตรควรให้ความรู้กับเกษตรกร เพื่อ ปรับลดพื้นที่เพาะปลูกให้เพียงพอกับปริมาณน้ำต้นทุน ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูกเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับคณะกรรมการลุ่มน้ำที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำนโยบายและแผนจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำและจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่

4.2.4 ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง คุณภาพน้ำ และตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล

การกำหนดระดับสถานการณ์น้ำ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเตือนภัยป้องกัน และแก้ไขปัญหา น้ำแล้งในภาพรวมตามกรอบโครงสร้างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยเกณฑ์การกำหนดสถานะน้ำแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ โตนเลสาบ ประกอบด้วย ปัจจัยบ่งชี้ภาวะน้ำแล้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำในลำน้ำ ปริมาณน้ำในลำน้ำ และปริมาณน้ำใช้การในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ในพื้นที่ศึกษา ทั้งนี้ เกณฑ์ข้อกำหนดภาวะน้ำแล้ง แบ่งออกเป็น 3 กรณี ได้แก่ กรณีปกติ กรณีภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง และกรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติ ซึ่งมีรายละเอียดความถี่ของข้อมูล ข้อกำหนดที่ใช้ในการบ่งชี้ภาวะ น้ำแล้งของปัจจัยบ่งชี้ทั้ง 4 ปัจจัย โดยสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 4-8 และแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

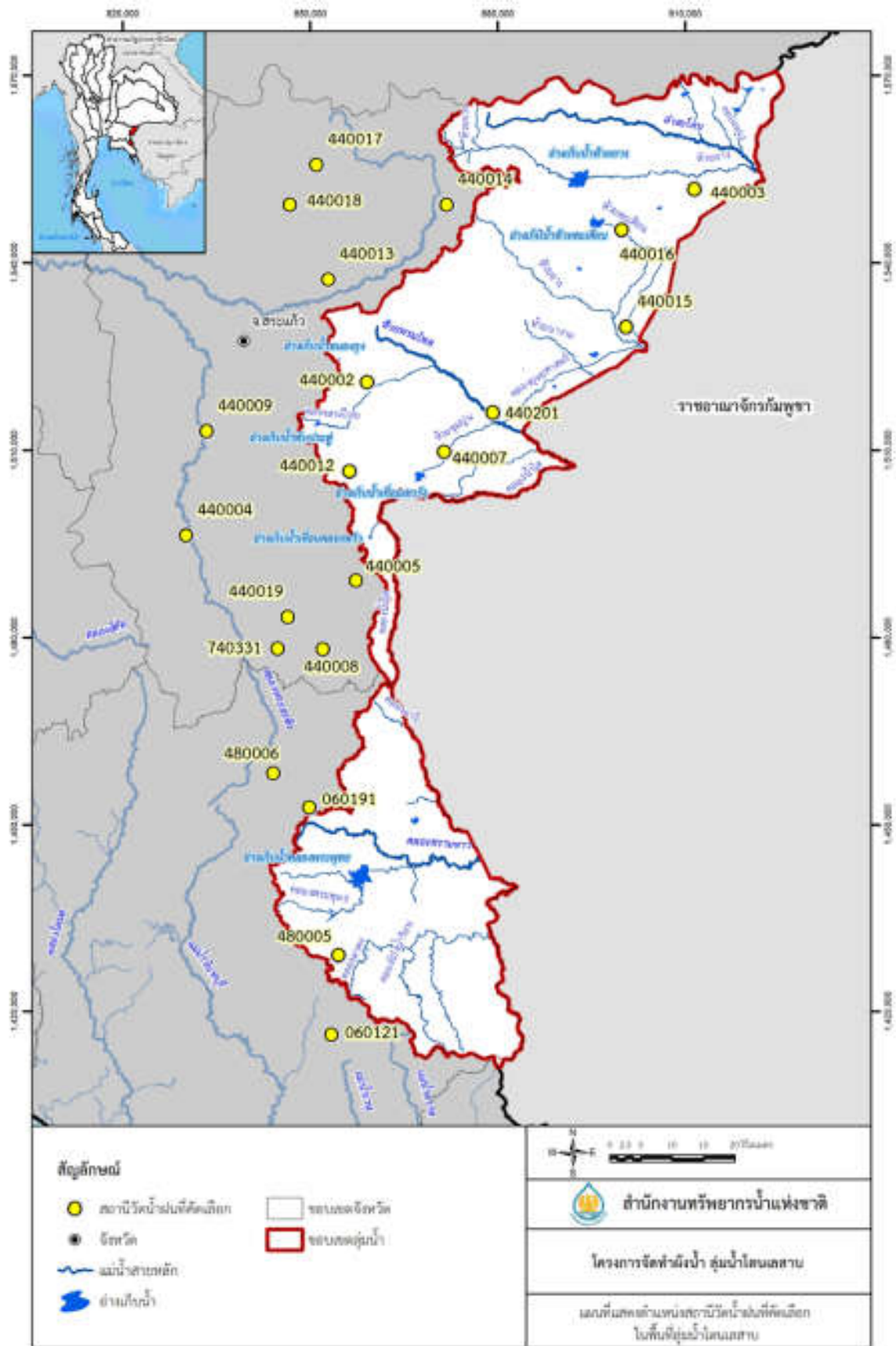
ตารางที่ 4-8 เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะน้ำแล้ง

ปัจจัยบ่งชี้	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยที่ใช้	กรณีปกติ	กรณีภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	กรณีภาวะน้ำแล้งวิกฤติ
ปริมาณน้ำฝน	รายเดือน	มม.	ค่าเฉลี่ย	< 20% ของค่าเฉลี่ยเดือนใดเดือนหนึ่ง	< 20% ของค่าเฉลี่ยต่อเนื่อง 3 เดือน
ระดับน้ำในลำน้ำ	รายเดือน	ม.รทก.	> 30% ของระดับตลิ่ง	< 30% ของระดับตลิ่งเดือนใดเดือนหนึ่ง	< 30% ของระดับตลิ่งต่อเนื่อง 3 เดือน
ปริมาณน้ำในลำน้ำ	รายเดือน	ลบ.ม./วินาที	> 30% ของความจุลำน้ำ	< 30% ของความจุลำน้ำเดือนใดเดือนหนึ่ง	< 30% ของความจุลำน้ำต่อเนื่อง 3 เดือน
แหล่งน้ำต้นทุน	รายเดือน	ล้านลบ.ม.	> 50% ของปริมาณการใช้น้ำ	10 - 50% ของปริมาณการใช้น้ำ	< 10% ของปริมาณการใช้น้ำ

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2564.

การรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำฝนรายวันจากสถานีวัดน้ำฝนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำที่ศึกษาและพื้นที่ข้างเคียงจากกรมชลประทานและกรมอุตุนิยมวิทยา ตั้งแต่เริ่มบันทึกข้อมูลจนถึงปีปัจจุบัน (พ.ศ.2564) จำนวนทั้งสิ้น 24 สถานี เมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวม สามารถคัดเลือกสถานีวัดน้ำฝนที่มีข้อมูลการตรวจวัดตลอดทั้งปี ในช่วงปีพ.ศ.2535 - 2564 ครอบคลุม 30 ปี โดยมีข้อมูลตรวจวัดตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 23 สถานี โดยเป็นสถานีที่ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำโดนเลสาบ 8 สถานี และลุ่มน้ำข้างเคียงจำนวน 15 สถานี พบว่า ปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ 1,458 มิลลิเมตร ฝนแรกจะตกในราวเดือนพฤษภาคม ไปจนถึงเดือนตุลาคม ส่งผลให้ปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยของทั้งพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ 2,012 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำท่ากว่าร้อยละ 80 ของปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ยจะอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือน ตุลาคมและประสบกับภาวะน้ำท่วมในช่วงดังกล่าว

ปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน ในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบนั้น พบว่ามีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง มีจำนวน 6 โครงการ ความจุรวม 66.50 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทานรวม 46,000 ไร่ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก มีจำนวนทั้งสิ้น 86 โครงการ ความจุรวม 8.35 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทานรวม 60,000 ไร่ โครงการที่ดำเนินการโดย รพช. มีจำนวน 6 โครงการ ความจุรวม 1.12 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทานรวม 11,000 ไร่ ไม่พบว่ามีโครงการพัฒนาโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำประเภทพื้นฟูศักยภาพแหล่งน้ำ ประเภทบำรุงรักษาและปรับปรุงโครงสร้างระบบ ประเภทพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำใหม่ ประเภทระบบส่งน้ำ ระบบระบายน้ำและระบบแพร่กระจายน้ำ ประเภทงานป้องกันและบรรเทาภัยน้ำท่วม และประเภทงานแก้มลิงธรรมชาติและพื้นที่เกษตรรับน้ำนอง ดังนั้นพื้นที่โดนเลสาบจึงมีแหล่งน้ำธรรมชาติ 882 ไร่ ความจุคิดที่ความลึก 3 เมตร เท่ากับ 4.23 ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งมีพื้นที่แหล่งน้ำอื่นๆ 498 ไร่ ความจุคิดที่ความลึก 3 เมตร เท่ากับ 2.39 ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งสิ้น พื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ แก้มลิง และบ่อน้ำชุมชน 1,380 ไร่ รวมความจุน้ำคิดที่ความลึก 3 เมตร เท่ากับ 6.62 ล้าน ลบ.ม.

รูปที่ 4-1 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานีวัดน้ำฝนที่คัดเลือกในพื้นที่ลุ่มน้ำตอนกลาง

สำหรับสถานการณ์ด้านคุณภาพน้ำแหล่งน้ำทั่วไปในลุ่มน้ำโตนเลสาบมีคุณสมบัติเป็นน้ำอ่อน ยกเว้นบางพื้นที่ เช่น ลุ่มน้ำย่อยคลองด่าน และบางส่วนของลุ่มน้ำย่อยคลองพระพุทธรูปที่มีค่าความกระด้างชั่วคราวสูงเนื่องจากมีที่ตั้งอยู่บนชั้นหินอุ้มน้ำคาร์บอเนต แต่ละแหล่งน้ำพบตะกอนความขุ่นแตกต่างกันไปโดยแหล่งน้ำในลุ่มน้ำย่อยห้วยสะโตนและคลองโป่งน้ำร้อนจะมีความขุ่นสูงในช่วงฤดูฝนขณะที่ลุ่มน้ำย่อยคลองด่านและคลองพระพุทธรูปจะมีลักษณะใสตลอดทั้งปีโดยภาพรวมแหล่งน้ำภายในลุ่มน้ำโตนเลสาบมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี มีการปนเปื้อนของสิ่งปฏิจุลสารอินทรีย์ โลหะ โลหะหนัก และสารพิษต่างๆ อยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำคุณภาพน้ำผิวดินคลองพระสะทึง และห้วยพรมโหด โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีกำหนดตรวจวัดปีละ 2 ครั้ง ผลการตรวจวัดครั้งที่ 1 เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 แสดงได้ดังตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 สรุปข้อมูลคุณภาพน้ำในพื้นที่บางส่วนของลุ่มน้ำโตนเลสาบ (ห้วยพรมโหด เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566)

แหล่งน้ำ	ประเภทแหล่งน้ำ	จุดตรวจวัด	ค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญ				
			DO (mg/l)	BOD (mg/l)	TCB (MPN/100 ml)	FCB (MPN/100 ml)	NH ₃ -N (mg/l)
ห้วยพรมโหด	3	SPH01	6.0	3.1	2,100	930	0.20
		SPH02	4.0	2.3	790	490	0.09
		SPH03	4.4	2.4	1,100	700	0.04
		SPH04	5.0	3.1	330	170	5.60
ได้ตามมาตรฐานประเภทที่ 3 ร้อยละ			100	100	100	100	100
มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3			≥ 4.0	≤ 2.0	≤ 20,000	≤ 4,000	≤ 0.5

จุดเก็บ

SST02 สะพานถนนทางหลวงหมายเลข 359 หลักกิโลเมตรที่ 61 เส้นพนมสารคาม-สระแก้ว ต.สระขวัญ อ.เมือง จ.สระแก้ว; SST03 สะพานบ้านด่านชัยพัฒนา ต.ทุ่งมหาชัย อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว; SST04 สะพานบ้านเฉลิมพระเกียรติ หมู่ 8 ต.วังใหม่ อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว; SPH01 บริเวณสะพานบ้านใหม่-หนองเทา ต.บ้านด่าน อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว; SPH02 บริเวณสะพานทางเทศบาลเมืองอรัญประเทศ-เมืองไผ่ (สะพานเลิศศิริ) หมู่ 3 ต.บ้านใหม่หนองไทร อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว; SPH03 ฝายน้ำล้นห้วยพรมโหด ต.ฟากห้วย อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว; SPH04 สะพานด่านตรวจวังชะโด ต.ท่าข้าม อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว

พบว่า คลองพระสะทึง ตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน จำนวน 3 สถานี ได้แก่ อบต.สระขวัญ อบต.ทุ่งมหาเจริญ และ อบต.วังใหม่ เมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดี ทุกพารามิเตอร์มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ 3 สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน และสามารถใช้ในการเกษตรได้ ในส่วนการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริเวณห้วยพรมโหด ซึ่งดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน จำนวน 4 สถานี ได้แก่ ทต.บ้านด่าน ทต.บ้านใหม่หนองไทร ทต.ฟากห้วย และ อบต.ท่าข้าม เมื่อเทียบกับดัชนีคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) พบว่า อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยมีบางพารามิเตอร์มีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

คุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแอมโมเนีย (NH₃) ซึ่งมีสาเหตุมาจากน้ำเสียชุมชน และการเกษตร

4.3 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง

การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) จากภาวะน้ำแล้งจะเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการลดผลกระทบทางลบและความสูญเสียที่เกิดจากภาวะน้ำแล้ง เพื่อจะได้เตรียมแนวทางการลดผลกระทบที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า มีแนวทางการบรรเทาผลกระทบขณะเกิดภัย ให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบที่เหมาะสม มีการเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ประกอบการเยียวยาฟื้นฟูหลังจากภาวะน้ำแล้งสิ้นสุดลง รวมทั้งใช้ข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการวิเคราะห์เพื่อปรับแนวทางการลดผลกระทบล่วงหน้าและแนวทางการบรรเทาผลกระทบขณะเกิดภัยให้ดีขึ้นต่อไป

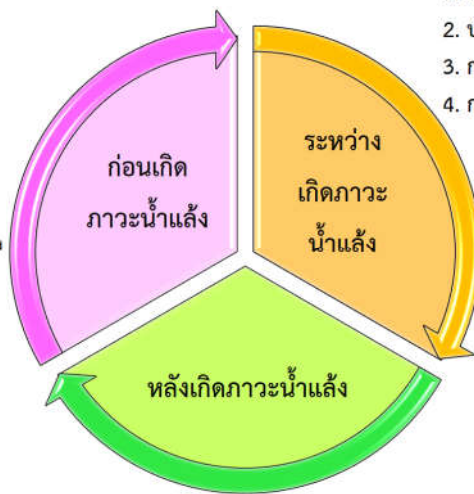
ดังนั้นการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะภัยแล้ง จะแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง โดยแต่ละช่วงจะมีการดำเนินการต่างๆ ตามที่สรุปไว้ในรูปที่ 4-2 จากแนวทางการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว สามารถนำมาจัดแบ่งความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติการตามที่นำเสนอไว้ในหัวข้อ 4.1 เพื่อเป็นกรอบให้กับหน่วยงานต่างๆ ได้นำไปบูรณาการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ดังรูปที่ 4-3 ดังนี้

Prevention & Mitigation Preparedness

1. วางแผนให้สอดคล้องกัน
 - 1.1 แผน สทช.
 - 1.2 แผน ปก.
2. ดำเนินการด้านข้อมูล
 - 2.1 ปริมาณน้ำ สถานการณ์ภัยแล้ง แผนที่ ฯลฯ
 - 2.2 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เตรียมรับมือกับภัยแล้ง
 - 3.1 การเตรียมการกักเก็บน้ำ การจัดสรรน้ำ
 - 3.2 การเตรียมการช่วยเหลือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

Response

1. ประกาศเขตพื้นที่/เตือนภัยน้ำแล้ง
2. ปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง
3. การจัดสรรน้ำ
4. การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

Recovery

1. จ่ายค่าชดเชยความเสียหายจากภัยแล้ง
2. การจ่ายชดเชยตามกฎหมายอื่น
3. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภัยแล้ง

รูปที่ 4-2 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง

การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง		
ก่อนเกิดน้ำแล้ง	ระหว่างเกิดน้ำแล้ง-แล้งอย่างรุนแรง	หลังเกิดน้ำแล้ง
1. เขียนแผนให้สอดคล้องกัน 1.1 แผน สทนช. <i>สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, กปส., ดศ., กสทช., งป.</i> 1.2 แผน ปภ. <i>ปภ., กปส., ดศ., กสทช., งป.</i>	1. ออกประกาศเขตพื้นที่/ประกาศเขต 1.1 น้ำแล้ง สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ นรม., หน่วยงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่ 1.2 น้ำแล้งอย่างรุนแรง สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ นรม., หน่วยงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่/ นรม./รอง	1.จ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ที่ต้องสูญเสียน้ำ หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งให้ต้องเปลี่ยนน้ำ, งป./
2. ดำเนินการด้านข้อมูล 2.1 ปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ แผนที่ สทนช., ปภ., ขป., ทน., ทบ., อด., กฟผ., พพ., อศ., สสน., สทอภ., กปน./กปภ., อปท. 2.2 ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ, สผ., สส., ปม., อส. 2.3 มลพิษทางน้ำ สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, คพ., กรอ., กนอ., อจน., อปท.	2. ปฏิบัติการเพื่อป้องกันแก้ไขน้ำแล้ง <i>สทนช./สทนช.ภาค, ปภ., ขป., ทน., ทบ., ผล., อปท., กท., สดช.</i> 3. การดำเนินให้มีการเปลี่ยนน้ำ <i>สทนช./สทนช.ภาค, ปภ., ทน., ทบ., ทล./ทลช., กปน./กปภ., อปท., กท., สดช.</i> 4. การผันน้ำ 4.1 ลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา/ข้ามลุ่มน้ำ <i>สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ สทนช./กนช./นรม.,</i> 4.2 ผันน้ำแหล่งน้ำระหว่างประเทศ <i>สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/กนช., สทนช./นรม., ทน./สปท., กต.</i>	2.จ่ายค่าทดแทน/ค่าชดเชยความเสียหาย จากการใช้ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ, ขป./
3. เตรียมรับมือกับภาวะน้ำแล้ง 3.1 การเตรียมการกักเก็บน้ำ <i>สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ สทนช./กนช., ขป., ทน., ทบ., จท., กฟผ.</i> 3.2 การเตรียมการช่วยเหลือเกษตรกร <i>สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, กช., กปม., ปศ.</i>	3. การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ <i>สทนช./นรม.บัญชาการ, งป.</i> 4. การช่วยเหลือทางการแพทย์ สธ.	3.การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้น ๆ, กค., อปท., งป. 4.การช่วยเหลือทางการแพทย์ สธ. 5.การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม <i>สทนช./ สทนช.ภาค, ทล., อปท.</i> 6. การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล <i>สทนช./สทนช.ภาค, ขป., ทน., ทบ., คพ., กรอ., กนอ., กฟผ.</i> หน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน

รูปที่ 4-3 ภาพรวมการบูรณาการหน่วยงานจัดการน้ำแล้ง (ก่อน-ระหว่าง-หลังเกิดภาวะน้ำแล้ง)
 ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2564.

4.4 การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

เมื่อประสบภาวะภัยแล้ง หน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน จะปฏิบัติภารกิจ โดยการกิจการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบนี้เป็นข้อมูลที่หน่วยงานหลักต้องดำเนินการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ

เมื่อทราบข้อมูลสำหรับเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภาวะน้ำแล้งแล้ว นอกเหนือจากการสื่อสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้ว การสื่อสารไปยังประชาชนก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบถึงข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งในกรณีเกิดภาวะน้ำแล้งปกติและกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงนั้น คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ หรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง อาจร่วมกันดำเนินการโดยประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1) กรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานที่มีเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กระจายข่าวผ่านช่องทางสื่อหลายประเภท ส่งผ่านข้อมูลโดยตรงไปยังประชาชน และยังมีหน้าที่เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานรัฐที่เข้ามาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชนในพื้นที่

เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีบทบาทในการพัฒนาและบริหารจัดการโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมในการแจ้งข่าวสาร ข้อมูลไปยังประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ

3) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ มีบทบาทในการบริหารจัดการและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ครอบคลุมโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนผ่านทางคลื่นความถี่ของผู้ให้บริการ

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ ภายในขอบเขตพื้นที่การปกครองของตนเอง อีกทั้งจะช่วยกระจายข่าวสาร รวมถึงการแจ้งแนวทางปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่ประชาชนได้รับทราบเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับภาวะน้ำแล้งที่กำลังเกิดขึ้นหรือที่อาจจะเกิดขึ้น การขอรับความช่วยเหลือในระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง หรือการขอรับการชดเชยเยียวยาหลังภาวะน้ำแล้ง ได้ผ่านไปแล้ว ทั้งนี้ รายการเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

อย่างไรก็ตามประชาชนในพื้นที่ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการเผยแพร่ข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบ ช่องทางการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่หลากหลาย รวดเร็ว และเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและประชาชนทุกแห่งของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่างที่เสี่ยงต่อภัยแล้งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อการป้องกันแก้ไขผลกระทบจากภาวะภัยแล้งที่เหมาะสมต่อไป

ตารางที่ 4-10 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงก่อนเกิดภัย

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำสถานการณ์น้ำและแผนที่พยากรณ์เฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ)		รับผิดชอบงานธุรการของ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย ข้อมูลและสารสนเทศ เกี่ยวกับการบริหาร ทรัพยากรน้ำ คาดการณ์ ข้อมูลอากาศรวมทั้ง พยากรณ์สถานการณ์น้ำ	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562
		กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		เฝ้าระวังและเตือนภัย รวมถึง ประสานขอความร่วมมือจาก สำนักงาน ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้ ได้ข้อมูลในส่วนของการ ดำเนินการก่อนเกิดภัยแล้ว	พระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ.2550
		กรมชลประทาน		เฝ้าระวัง ติดตาม และวิเคราะห์ สถานการณ์น้ำในเขตพื้นที่การ ชลประทาน	พระราชบัญญัติการ ชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485
		กรมทรัพยากรน้ำ (กองวิจัย พัฒนาและ อุทกวิทยา)		ศึกษา วิจัย บริการและเผยแพร่ ข้อมูลด้านอุทกวิทยาและ อุตุนิยมวิทยา พัฒนาและเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบเตือนภัย ล่วงหน้าวิกฤติภัยแล้ว	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อม พ.ศ.2565
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล)		เฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551
		กรมอุตุนิยมวิทยา		ประสานให้ข้อมูล ในการตรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม รายงานสภาวะ อากาศและปรากฏการณ์ ธรรมชาติ และประเมิน สถานการณ์น้ำ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2560

ตารางที่ 4-10 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงก่อนเกิดภัย (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1. (ต่อ)	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำสถานการณ์น้ำและแผนที่พยากรณ์ ฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย (ต่อ)	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย		ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ	พระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ.2511
			กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำในเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน พ.ศ.2562
			กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ	ให้การสนับสนุนและให้บริการด้านอุทกศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา	พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2552
			สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	เป็นหน่วยงานที่เป็นคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ องค์การมหาชน พ.ศ.2562
			สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	ให้บริการข้อมูลที่ได้จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศซึ่งรวมทั้งบริการอื่น ที่เกี่ยวข้อง	พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543
			การประปาส่วนภูมิภาค	การประปาส่วนภูมิภาค	ข้อมูลปริมาณน้ำดิบและปริมาณน้ำประปา

ตารางที่ 4-10 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงก่อนเกิดภัย (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1. (ต่อ)	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำสถานการณ์น้ำและแผนที่พยากรณ์ ฝ้าระวัง ติดตาม และเตือนภัย (ต่อ)		องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดให้มีสาธารณูปโภคและป้องกันบำบัดภัยในท้องถิ่น	- กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 - พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 - พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 - พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 - พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542
2.	การบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนแม่บท การจัดการพัฒนาการบริหาร จัดการการบำรุงรักษา การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ	- พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 - กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562

ตารางที่ 4-10 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงก่อนเกิดภัย (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การบูรณาการ ด้านข้อมูล เกี่ยวกับ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ต่อ)		สำนักงานนโยบาย และแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	จัดทำนโยบายและแผนการ อนุรักษ์และ บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมประสานและจัดทำ แผนการจัดทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการสำนักงาน นโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2560
			กรมการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและ สิ่งแวดล้อม (ชื่อเดิม คือ กรมส่งเสริม คุณภาพสิ่งแวดล้อม)	รวบรวม จัดทำ และให้ บริการข้อมูลและข้อสนเทศ ด้านสิ่งแวดล้อมด้วย เทคโนโลยีต่างๆ ในฐานะศูนย์ ข้อมูลและข้อสนเทศ ด้านสิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่ง ส่วนราชการกรม ส่งเสริมคุณภาพสิ่ง แวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2555
			กรมป่าไม้	ศึกษา วิจัย วางแผน และ ประสานงานเกี่ยวกับการปลูก ป่าเพื่อการฟื้นฟู สภาพ ป่าและ ระบบนิเวศ	กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551
			กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	ศึกษา วิจัย และพัฒนา วิธีการ อนุรักษ์ การบริหาร จัดการ และการฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่าและความหลากหลาย ทางชีวภาพ บริการ ข้อมูล สารสนเทศ และถ่ายทอด เทคโนโลยีด้านป่าไม้	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2547
		สำนักงานทรัพยากร น้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการ ลุ่มน้ำ)		ประสานงานกับหน่วยงานของ รัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และองค์กร ผู้ใช้น้ำในการ บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการ ใช้การพัฒนา การบริหาร จัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำและกฎหมายที่ เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษทาง น้ำในเขตลุ่มน้ำ	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และ กฎกระทรวงแบ่ง ส่วนราชการ สำนักงานทรัพยากร น้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตร พ.ศ.2562

ตารางที่ 4-10 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงก่อนเกิดภัย (ต่อ)

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การบูรณาการ ด้านข้อมูล เกี่ยวกับ ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ต่อ)		กรมควบคุมมลพิษ	ควบคุม กำกับ ดูแล อำนาจการ ประสานงาน ติดตามและประเมินผล เกี่ยวกับการคุ้มครองและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและ จัดทำรายงานสถานการณ์ มลพิษ	- พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 - กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการ กรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม พ.ศ.2561
			กรมโรงงาน อุตสาหกรรม	ศึกษา พัฒนา วิเคราะห์ วิจัย และส่งเสริมการประกอบ กิจการโรงงาน และธุรกิจ อุตสาหกรรมด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อม	กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการกรมโรงงาน อุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม พ.ศ.2560
			การนิคมอุตสาหกรรม	ควบคุมการดำเนินงานของ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการพาณิชย์กรรม รวมทั้งดำเนินงานที่กระทบ กระเทือนต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อม และมีอำนาจ กำกับหรือจัดให้มีระบบ บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม	พระราชบัญญัติ การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย พ.ศ.2522
			องค์การจัดการ น้ำเสีย	ประสานงานกับราชการ ส่วนภูมิภาค ราชการส่วน ท้องถิ่น หรือส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ น้ำเสีย	พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การจัดการ น้ำเสีย พ.ศ.2538
			องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	คุ้มครอง ดูแล และ บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รวมถึง ประสานและให้ความ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	กฎหมายองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4-11 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่จะใช้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบในช่วงระหว่างเกิดภัย

ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การออกประกาศ (ประกาศกำหนด เขตภาวน้ำแล้ง/ ประกาศเขตพื้นที่ ประสบสาธารณภัย (ภัยแล้ง))	สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยความเห็นชอบ ของนายกรัฐมนตรี)		ประกาศกำหนดเขตภาวน้ำแล้ง และกำหนดให้ กิจการใด สามารถใช้น้ำได้ ในปริมาณที่เห็นสมควร	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
		หน่วยงานรับผิดชอบ ในเขตพื้นที่ (ผู้รับผิดชอบในเขต พื้นที่นั้น)		ประกาศห้ามบุคคล ใดๆ เข้าไปอยู่อาศัย หรือ ดำเนินกิจการใดในพื้นที่โดย ประกาศ ดังกล่าวให้กำหนด ระยะเวลาการห้ามและ เขต พื้นที่ที่ห้ามตามที่จำเป็น ไปด้วย	พระราชบัญญัติป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 (เงื่อนไขในการ ออกประกาศ คือ มีข้อมูล เพียงพอที่จะเกิดภาวน้ำแล้งหรือเกิดหรือใกล้จะ เกิดสาธารณภัยขึ้นใน พื้นที่/ แยกตามเขตพื้นที่ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ/ แยกตามระดับความ ร้ายแรงของสาธารณภัย
2.	การออกประกาศ (ประกาศกำหนด เขตภาวน้ำแล้ง อย่างรุนแรง ประกาศเขต พื้นที่ประสบ สาธารณภัย ร้ายแรงอย่างยิ่ง (ภัยแล้ง))	สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (นายกรัฐมนตรี โดยข้อเสนอของ คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		ประกาศกำหนดเขต ภาวน้ำแล้งอย่างรุนแรง และกำหนด วิธีการใช้น้ำ เพื่อลด ปริมาณการใช้หรือ ห้ามการใช้บางประเภท เกินกว่าจำเป็นแก่การ อุปโภค บริโภค กำหนด วิธีการแบ่งปันน้ำรวมทั้ง กำหนดมาตรการอื่นใดที่จำเป็น ใช้อย่างบังคับในพื้นที่เพื่อแก้ไขและบรรเทาภาวน้ำแล้งนั้น	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
		หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในเขตพื้นที่ (นายกรัฐมนตรีหรือ รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจ สั่งการ)		สั่งการให้ดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อ ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยรวมตลอดทั้ง ให้ความช่วยเหลือแก่ ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด	พระราชบัญญัติป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 (เงื่อนไขในการ ออกประกาศ คือ เกิด ภาวน้ำแล้งจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ เศรษฐกิจหรือการ ดำรงชีวิตของประชาชน ในพื้นที่/ เกิดสาธารณภัย ร้ายแรงยิ่ง

4.5 เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำ เตือนภัย และบริหารจัดการน้ำแล้ง

4.5.1 เกณฑ์พิจารณาภาวะน้ำแล้งและพื้นที่ประสบภัยแล้ง

1) ข้อมูลบ่งชี้ภาวะน้ำแล้งของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และข้อมูลตรวจวัด

ปัญหาการขาดแคลนน้ำและภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำมี 3 ลักษณะคือ

1) สภาวะอากาศแห้งแล้ง (Meteorological Drought) เป็นสภาวะที่มีการระเหยน้ำเกินจำนวนที่ได้รับ กล่าวคือ มีการระเหยจากไอน้ำของดินและพืชพรรณมากกว่าปริมาณฝนรายปี เป็นผลให้พื้นที่นั้น ๆ มีภูมิอากาศแห้งแล้ง

2) สภาวะการขาดน้ำ (Hydrological Drought) เป็นปรากฏการณ์ที่มีสาเหตุมาจากกาเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากการมีฝนน้อยเฉลี่ยต่ำกว่าปกติเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันจนมีผลกระทบต่อ การลดลงของระดับน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง

3) สภาวะความแห้งแล้งทางการเกษตร (Agricultural Drought) เป็นสภาวะที่เกิดจากการขาดน้ำสำหรับการเกษตรอันเนื่องมาจากการลดลงของปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำใต้ดิน ความชื้นในดินลดลงจนพืชไม่สามารถดึงน้ำมาใช้ มีผลทำให้พืชหยุดชะงักการเจริญเติบโต และตายไปในที่สุดปัจจัยที่มีผลต่อสภาวะแห้งแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านอุตุวิทยานิมิตวิทยา ประกอบด้วยปริมาณน้ำฝนรายเดือน จำนวนวันที่ฝนตกรายเดือน อุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนและความชื้นสัมพัทธ์ ปัจจัยด้านกายภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย แหล่งน้ำใต้ดิน การใช้ที่ดิน (ชนิดพืช) การอุ้มน้ำของดิน ความลาดของพื้นที่ ความหนาแน่นของลำน้ำในลุ่มน้ำสาขาขนาดของลุ่มน้ำ

ปัญหาด้านภัยแล้งหรือขาดแคลนน้ำ ในภาพรวมของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนกลาง สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มมากขึ้น จากการขยายตัวของชุมชน อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำ

2) ปริมาณฝนตกในบางพื้นที่ลุ่มน้ำสาขามีปริมาณน้อย ประกอบกับขาดแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนที่เพียงพอกับความต้องการใช้น้ำภายในลุ่มน้ำบางลุ่มน้ำสาขา

3) เกิดปัญหาในกระบวนการอนุมัติโครงการในการพัฒนาโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เนื่องจากติดปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากโครงการเข้าไปอยู่ในพื้นที่ป่าหรือเขตอนุรักษ์

4) ปัญหาการบุกรุกที่ป่าสงวนและที่สาธารณะประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้มีความต้องการพื้นที่เพื่อการเกษตรเพิ่มมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาเรื่องที่ดินในการพัฒนาแหล่งน้ำ

5) ปัญหาด้านประสิทธิภาพการใช้น้ำทางด้านระบบประปาและโครงการชลประทานมีประสิทธิภาพต่ำ

6) ไม่มีการกำหนดลำดับความสำคัญการใช้น้ำด้านต่างๆ อย่างเด่นชัดในลุ่มน้ำเพื่อเป็นนโยบายในการจัดสรรน้ำในช่วงสภาวะวิกฤติทำให้เกิดการแย่งน้ำและใช้น้ำไม่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าปัญหาภัยแล้งยังเกิดขึ้นจากสาเหตุต่อไปนี้ด้วย

7) พื้นที่ที่มีความลาดเท เมื่อมีฝนตกจึงไม่สามารถกักเก็บน้ำได้

8) การเปลี่ยนแปลงพืชเศรษฐกิจจากเดิมคือการทำนาปลูกข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น เนื่องจากราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ ประกอบกับการทำนาต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างมาก ราคาการเช่าที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น อาทิ อ้อย มีราคาเช่าสูงกว่า ประชาชนในพื้นที่จึงหันมาปลูกพืชอื่นๆ แทนข้าว ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อยกว่าข้าว แต่การเพาะปลูกก็ต้องใช้น้ำในบางช่วงของการเจริญเติบโตเช่นกัน

ทั้งนี้จากการทบทวนข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ.2563 สามารถสรุปพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งออกเป็น 3 ระดับ คือ เสี่ยงน้อย (เกิดภัยแล้งไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี) เสี่ยงปานกลาง (เกิดภัยแล้ง 4-5 ครั้ง ในรอบ 10 ปี) และเสี่ยงมาก (เกิดภัยแล้งมากกว่า 6 ครั้ง ในรอบ 10 ปี) โดยในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ มีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งน้อย 1,654.00 ตารางกิโลเมตร (ตร.กม.) พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง 169.13 ตร.กม. และพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งมาก 2.84 ตร.กม. รวมมีพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง 1,825.97 ตร.กม.

4.5.2 เกณฑ์การบริหารจัดการภาวะภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำ

1) เกณฑ์บริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ

การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเพื่อแก้ไขภาวะน้ำแล้งจะพิจารณาจากข้อมูลคุณลักษณะของแหล่งเก็บกักน้ำ อาคารบังคับน้ำที่สำคัญ ข้อมูลระดับน้ำเก็บกัก ระดับน้ำใช้การระดับน้ำต่ำสุด ปริมาตรความจุเก็บกัก ปริมาตรน้ำในปัจจุบันของแหล่งเก็บกักน้ำต่างๆ ในพื้นที่ศึกษาและพื้นที่ข้างเคียงอัน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝ่ายทดน้ำ สระเก็บน้ำสาธารณะ หรือแหล่งน้ำอื่นใดที่สามารถนำมาใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนได้ทั้งจากการสำรวจและจากข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมไว้ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ โดยสามารถสรุปได้ว่า ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบที่ครอบคลุมจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด และบุรีรัมย์ นั้น มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ประเภท อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ฝ่าย ปตร. สถานีสูบน้ำ ระบบส่งน้ำ ระบบระบายน้ำ และอื่นๆ ทั้งนี้อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางจะมีการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำให้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพและบรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้โค้งปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำหรือเกณฑ์การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำ (Reservoir Operation Rule Curves) ที่จัดทำขึ้นทุกปี ในการบริหารจัดการกรณีเกิดภาวะน้ำแล้งจะนำเกณฑ์การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาแนวทางในการจัดสรรน้ำเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ในกรณีที่อ่างเก็บน้ำเหลือน้ำน้อยกว่าความต้องการน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ก็จะถือว่าเกิดการขาดแคลนน้ำ ในกิจกรรมที่ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำนั้น โดยในกรณีอ่างเก็บน้ำมีน้ำในอ่างเก็บน้ำต่ำกว่าปริมาณความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร ให้ทำการแจ้งเตือนปรับลดพื้นที่เพาะปลูก และถ้าเกิดอ่างเก็บน้ำมีน้ำในอ่างเก็บน้ำต่ำกว่าปริมาณความต้องการใช้น้ำเพื่อการประปา จะต้องทำการปรับลดกิจกรรมการใช้น้ำด้านอื่นๆ ลง และเตรียมการแจกจ่ายน้ำให้กับพื้นที่ที่เกิดการขาดแคลนน้ำต่อไป ทั้งนี้การพิจารณาการขาดแคลนน้ำจากปริมาณน้ำในหัวข้อนี้นี้จะมุ่งเน้น การพิจารณาเฉพาะในฤดูแล้งในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน เป็นหลักส่วนใหญ่ในเดือนที่เหลือจะเป็นช่วงที่ปกติมีน้ำท่ามาก แต่ก็อาจจะเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ปริมาณน้ำท่าต่ำ ในปีที่แล้งมากๆ ดังนั้นในการวิเคราะห์และนำเสนอเกณฑ์ส่วนนี้จึงนำเสนอค่าครบทั้ง 12 เดือน

การปรับเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการใช้น้ำในแต่ละปี ทำให้เกิดสมดุลของการใช้น้ำทั้งภาคเกษตรกรรม อุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม การป้องกันและบรรเทาภาวะภัยแล้ง และการรักษาระบบนิเวศทางน้ำ ช่วยลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ รวมถึงเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนผังการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มน้ำ ซึ่งมีปัจจัยเกี่ยวข้อง ได้แก่ ลำน้ำหลัก ลำน้ำสาขา จุดที่ตั้งสถานีวัดน้ำ จุดที่ตั้งแหล่งน้ำ และอาคารควบคุมบังคับน้ำที่สำคัญ ระยะทางและเวลาเดินทางของน้ำระหว่างสถานีวัดน้ำ แหล่งน้ำ และระดับตลิ่ง ความกว้างลำน้ำ ความจุลำน้ำ ความสามารถในการระบายน้ำตามจุดสำคัญ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการระบายน้ำอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงในลุ่มน้ำและลุ่มน้ำข้างเคียง

2) แนวทางการบริหารจัดการน้ำ

แนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำต้องดำเนินการควบคู่กันทั้งด้าน Demand Side Management และด้าน Supply Side Management โดยในด้านความต้องการใช้น้ำต้องลด ความต้องการใช้น้ำโดยปรับการเพาะปลูกพืชเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย มีการจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำและจัดสรรน้ำโดยคำนึงถึงปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ ในด้านการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมผลการวิเคราะห์สมมูลน้ำ แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีการพัฒนาโครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้กับพื้นที่ยังคงพบปัญหาการขาดแคลนน้ำ จึงต้องอาศัยมาตรการในการลดการใช้น้ำ มีการจัดสรรน้ำตามลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำและสอดคล้องกับความต้องการและสภาพการใช้น้ำของพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ

ในพื้นที่เขตชลประทาน การวิเคราะห์ความต้องการใช้น้ำปัจจุบันและคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำในอนาคต 5 ปี 10 ปี และ 20 ปี ประเมินจากจำนวนประชากรและอัตราการใช้น้ำของประชากร ทั้งความต้องการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ความต้องการใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศท้ายน้ำ ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งหมด ซึ่งหากไม่สามารถพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมจากแผนของหน่วยงาน จำเป็นต้องปรับลดพื้นที่เพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งลง

สำหรับพื้นที่นอกเขตชลประทานยังคงพบปัญหาการขาดแคลนน้ำในอนาคตซึ่งศักยภาพของแหล่งน้ำที่รวบรวมจากข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย หนองน้ำธรรมชาติ บึง สระ และอ่างเก็บน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท้องถิ่น ดังนั้นแนวทางป้องกันการขาดแคลนน้ำสำหรับพื้นที่นอกเขตชลประทานควรคำนึงถึงความสอดคล้องของปริมาณน้ำต้นทุนกับปริมาณความต้องการใช้น้ำและควรพัฒนา ปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติโดยการขุดลอกเพื่อรองรับปริมาณน้ำฝนและน้ำท่าในพื้นที่ รวมถึงขุดลอกและเชื่อมโยงแหล่งน้ำกับทางน้ำสายหลักและผันน้ำเข้ามาเก็บน้ำช่วงปลายฤดูฝนโดยใช้อาคารควบคุมบังคับน้ำเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงมีแหล่งน้ำใช้ทำเกษตรได้ อย่างน้อย 1 ครั้ง ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทนนาปรัง ทั้งนี้สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบได้ดังนี้

1) พัฒนาโครงการเพิ่มน้ำต้นทุน เพื่อการแก้ไขปัญหาในการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ที่ยังไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำ เช่น แก้มลิง อ่างเก็บน้ำ พัฒนาสระน้ำขนาดใหญ่ ประกอบกับการพัฒนาระบบน้ำบาดาลการจัดสรรน้ำและจัดลำดับ ความสำคัญการใช้น้ำในภาวะปกติ เรียงลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 การอุปโภคบริโภค

ลำดับที่ 2 การรักษาระบบนิเวศ

ลำดับที่ 3 การชลประทาน

ลำดับที่ 4 การอุตสาหกรรม การจัดสรรน้ำและจัดลำดับความสำคัญ

สำหรับ การใช้น้ำในภาวะวิกฤต เรียงลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 การอุปโภค บริโภค

ลำดับที่ 2 การชลประทาน

ลำดับที่ 3 การรักษาระบบนิเวศ

ลำดับที่ 4 การอุตสาหกรรม

การจัดลำดับความสำคัญการจัดสรรน้ำ พิจารณาจากปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพวิถีชีวิตและจารีตประเพณีของประชาชนในลุ่มน้ำ ปริมาณการใช้น้ำของกิจการประเภทต่างๆ และการขยายตัวด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องับกิจกรรมการใช้น้ำ และผ่านกระบวนการรับฟังความเห็นจากผู้ร่วมประชุม ประกอบด้วย

คณะกรรมการลุ่มน้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในลุ่มน้ำซึ่งเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งผลที่ได้เป็นการสะท้อนความต้องการในการจัดสรรน้ำที่มีผลต่อวิถีชีวิตและอาชีพของผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพเกษตรกร ดังนั้นหากจะนำผลการจัดลำดับความสำคัญกิจกรรมการใช้น้ำไปใช้ประโยชน์ ให้พิจารณาและทบทวนให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่สามารถจัดสรรได้ และความต้องการใช้น้ำสำหรับกิจกรรมต่างที่เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มขึ้น อีกทั้งควรผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในลุ่มน้ำปรับเปลี่ยนชนิดพืชและกระบวนการผลิตพืช โดยคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่ เช่น สภาพดิน ปริมาณน้ำ สภาพภูมิอากาศ และองค์ความรู้ในการทำการเกษตร ได้แก่ แนะนำและส่งเสริมพันธุ์พืชที่เหมาะสม ให้ผลผลิตสูง ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรปราณีต ระบบวนเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนกลุ่มเกษตรกรเพื่อยกระดับสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น การแปรรูป ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร โดยจัดหาตลาดประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้กับผู้ซื้อ และผู้บริโภคทั่วไป

2) ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพในระบบชลประทาน ได้แก่ การปรับปรุงอาคารที่ชำรุดทรุดโทรมให้ใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ ปรับปรุงระบบคลองส่งน้ำ ขุดลอกและกำจัดวัชพืชในคลองส่งน้ำเพื่อลดการสูญเสีย

3) ควบคู่ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและสำรองน้ำเพิ่มเติมจากแผนของหน่วยงานเพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำในระยะ 10 ปี

4) โครงการที่ยังไม่มีระบบส่งน้ำ และกระจายน้ำ ให้พัฒนาระบบส่งและกระจายน้ำให้ครบ

5) พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีศักยภาพและขาดแคลนแหล่งน้ำผิวดิน

6) ส่งเสริมนโยบายการน้ำ น้ำกลับมาใช้ใหม่ (3Rs) สำหรับภาคอุตสาหกรรม

7) นอกเขตชลประทาน การใช้น้ำควรคำนึงถึงศักยภาพของแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ ควรปรับปรุงพื้นที่หนองน้ำ ลำน้ำธรรมชาติ และเชื่อมโยงหนองน้ำกับลำน้ำสายหลักเป็นระบบโครงข่าย โดยมีอาคารควบคุมและบังคับน้ำ สามารถผันน้ำจากแม่น้ำสายหลักในช่วงปลายฤดูฝน มาเก็บกักไว้ในหนองน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในช่วงฤดูแล้ง หรือช่วงต้นฤดูฝนที่เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง

8) ติดตั้งระบบติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์และแจ้งเตือนภัย

9) กลุ่มและองค์กรผู้ใช้น้ำเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยแบ่ง ออกได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับชาติ ได้แก่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หรือ กนช. 2) ระดับลุ่มน้ำ ได้แก่ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ 3) ระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยสะท้อนปัญหา ความต้องการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ต่อหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือและแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อีกทั้งตอบสนองต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

10) การปรับเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการใช้น้ำในแต่ละปี ทำให้เกิดสมดุลของการใช้น้ำทั้งภาคเกษตรกรรม อุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม การป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง และการรักษาระบบนิเวศทางน้ำ ช่วยลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ

จากเกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำแล้งและเตือนภัยแล้งโดยใช้ปัจจัยต่างๆ จะทำให้สามารถพิจารณาสถานะหรือความรุนแรงของการขาดแคลนน้ำได้ ทั้งนี้จะแบ่งลักษณะการใช้น้ำออกเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่รับน้ำจากระบบทางน้ำหรือ พื้นที่ชลประทาน และพื้นที่ที่ใช้น้ำฝนเป็นหลัก

โดยพื้นที่ที่รับน้ำจากระบบแหล่งน้ำจะมีอ่างเก็บน้ำ เขื่อน หรือฝายเก็บกักน้ำในลำน้ำ และพื้นที่ชลประทานกระจายอยู่ทั้งลุ่มน้ำ เชื่อมโยงกันด้วยแม่น้ำและลำน้ำ เมื่อทราบปริมาณน้ำ ฝน น้ำในลำน้ำหรือแหล่งน้ำ ก็จะสามารถประเมินสถานการณ์ขาดแคลนน้ำได้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้มีการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้ง เช่น ข้าวนาปรังได้เพราะมีน้ำ ต้นทุนจากแหล่งน้ำต่างๆ ช่วยเสริมกับน้ำฝน ดังนั้น การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ส่วนนี้ สามารถปรับให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนได้ โดยใช้มาตรการที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นประชาชนจากการประชุมรับฟังความคิดเห็น ได้แก่

- การปรับพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง เช่น ข้าวนาปรัง ให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำต้นทุน

- ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก เป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย เพื่อให้สามารถจัดสรรน้ำได้ทั่วถึงมากขึ้นโดยในกรณีนี้อาจต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร ช่วยเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน ทั้งนี้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาข้อมูลปริมาณความต้องการใช้น้ำของพืชชนิดต่างๆ ที่สามารถเพาะปลูกในพื้นที่ได้ และให้คำแนะนำ ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกรได้ปลูกพืชที่เหมาะสม

- ปลูกพืชเสริม อาทิ พริกไทย กระวาน เรียวหอม กระชาย ซึ่งสามารถปลูกได้ในสวนทุเรียน หรือปลูกกาแฟ เป็นพืชเสริมในสวนยางพารา ซึ่งนอกจากเป็นการเพิ่มอรรถประโยชน์ของพื้นที่แล้ว ยังลดความเสี่ยงจากการเกษตรที่ผันแปรจากภาวะน้ำแล้งได้

- ในกรณีที่ขาดแคลนน้ำมากจนอาจไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์ ซึ่งเป็นการใช้น้ำในพื้นที่ให้ความสำคัญ อาจต้องมีการบริหารจัดการน้ำแล้งในขั้นวิกฤติ โดยการควบคุมการใช้น้ำในกิจกรรมอื่น ๆ และจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้ทุกพื้นที่ที่มีน้ำอุปโภค รวมทั้งการหาน้ำเพิ่มหรือลำเลียงน้ำจากพื้นที่ที่มีน้ำมากกว่าไปยังพื้นที่ขาดแคลนน้ำ ซึ่งอาจใช้รถส่งน้ำ ตั้งเครื่องสูบน้ำและท่อส่งน้ำชั่วคราวหรือเจาะบ่อบาดาลเพิ่มในจุดภัยแล้งที่มีน้ำบาดาล

สำหรับกรณีพื้นที่นอกเครือข่ายลำน้ำ เช่น พื้นที่นอกเขตชลประทาน ซึ่งจะพึ่งพาน้ำฝน เป็นหลัก พื้นที่เกษตรในกรณีนี้บางส่วนจะเป็นพืชที่ปลูกมาตั้งแต่ช่วงฤดูฝน โดยอาจมีนาปรังบางส่วน การบริหารจัดการในกรณีนี้อาจจะเสนอปรับลดพื้นที่เพาะปลูกใน Crop ฤดูแล้งได้ไม่มากนัก ในกรณีนี้เสนอให้ใช้วิธีแจ้งเตือนสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ที่อาจจะทำให้ผลผลิตลดลง เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้ทราบความเสี่ยงที่จะเกิดกับผลผลิตเพื่อจะได้หาแนวทางจัดหาน้ำเพิ่ม ดังนั้น การบริหารจัดการในพื้นที่ส่วนนี้สรุปได้ดังนี้

- การปรับพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง เช่น ข้าวนาปรัง ให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำต้นทุนในกรณีมีการเพาะปลูกพืช Crop ฤดูแล้ง

- ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก เป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย เพื่อให้สามารถจัดสรรน้ำได้ทั่วถึงมากขึ้นโดยในกรณีนี้อาจต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตรเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน

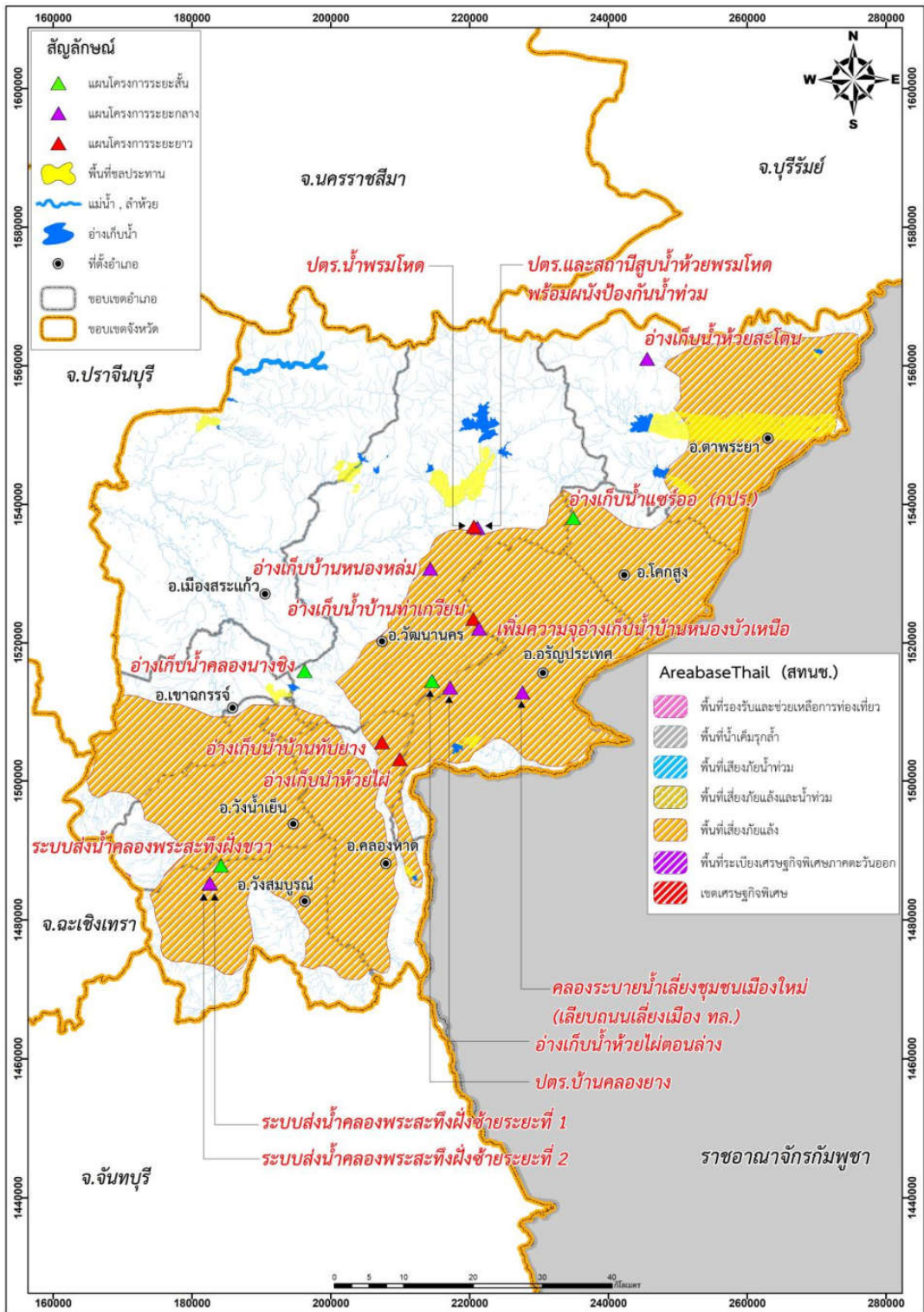
- แจ้งเตือนความรุนแรงของภัยแล้งว่าอาจเกิดผลกระทบต่อพืชที่เพาะปลูกอย่างไร เพื่อให้เกษตรกรได้เตรียมการรับมือ เช่น เจาะบ่อบาดาล หรือเตรียมจัดหาน้ำจากพื้นที่อื่นมาเสริม

- ในกรณีที่ขาดแคลนน้ำมากจนอาจไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศน์ซึ่งเป็นการใช้น้ำในพื้นที่ให้ความสำคัญสูงสุด อาจต้องมีการบริหารจัดการน้ำแล้งในขั้นวิกฤติโดยการควบคุมการใช้น้ำในกิจกรรมอื่นๆ และจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้ทุกพื้นที่ที่มีน้ำอุปโภค รวมทั้งการหาน้ำเพิ่มหรือลำเลียงน้ำจากพื้นที่ที่มีน้ำ มากกว่าไปยังพื้นที่ขาดแคลนน้ำ ซึ่งอาจใช้รถส่งน้ำ ตั้งเครื่องสูบน้ำและท่อส่งน้ำชั่วคราวหรือเจาะบ่อบาดาลเพิ่มในจุดภัยแล้งที่มีน้ำบาดาล

4.5.3 การหาแหล่งน้ำทดแทน และการขนส่งน้ำ

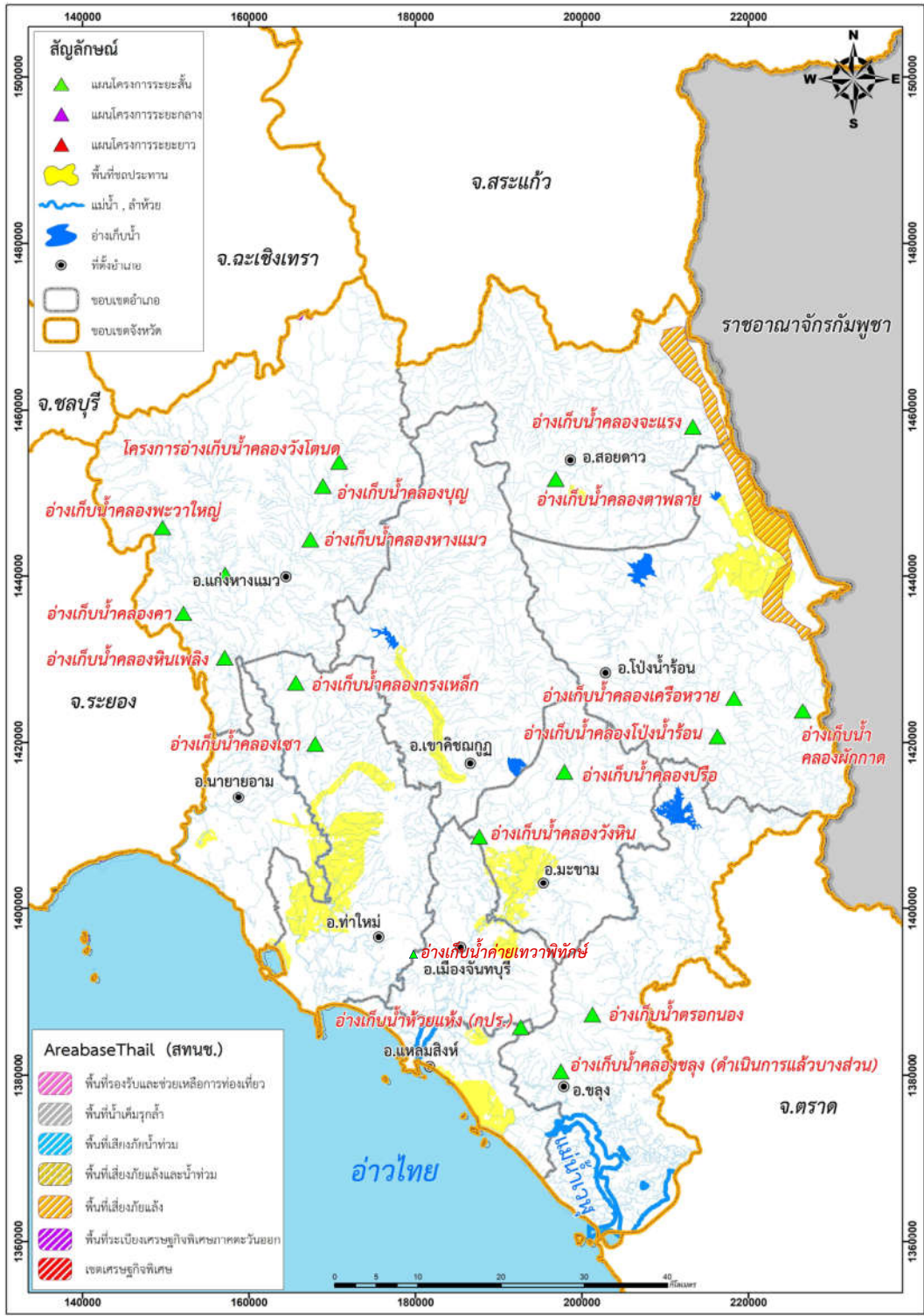
การหาแหล่งน้ำทดแทนและการขนส่งน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนมายังพื้นที่ซึ่งเกิดภาวะน้ำแล้ง ดำเนินการผันน้ำตามกลไกที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มาตรา 17(12) ซึ่งกำหนดให้ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบการผันน้ำระหว่าง กลุ่มน้ำและการผันน้ำจากแหล่งน้ำระหว่างประเทศหรือแหล่งน้ำต่างประเทศ มาตรา 59 ซึ่ง กำหนดให้ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจสั่งให้ผันน้ำจากกลุ่มน้ำหนึ่ง ไปยังอีกกลุ่มน้ำหนึ่งในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อบรรเทาภาวะน้ำแล้ง และมาตรา 35(6) ซึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการกลุ่มน้ำมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการผันน้ำระหว่าง กลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ รวมถึงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดภัยแล้ง แนวทางการพิจารณาแหล่งน้ำทดแทนจะพิจารณาจากแผนที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำดังแสดงใน รูปที่ 2-13 จึงสามารถบ่งชี้ได้ถึงแผนงานโครงการชลประทานเพื่อบริหารจัดการภัยแล้ง ดังรูปที่ 4-4 ต่อไปนี้

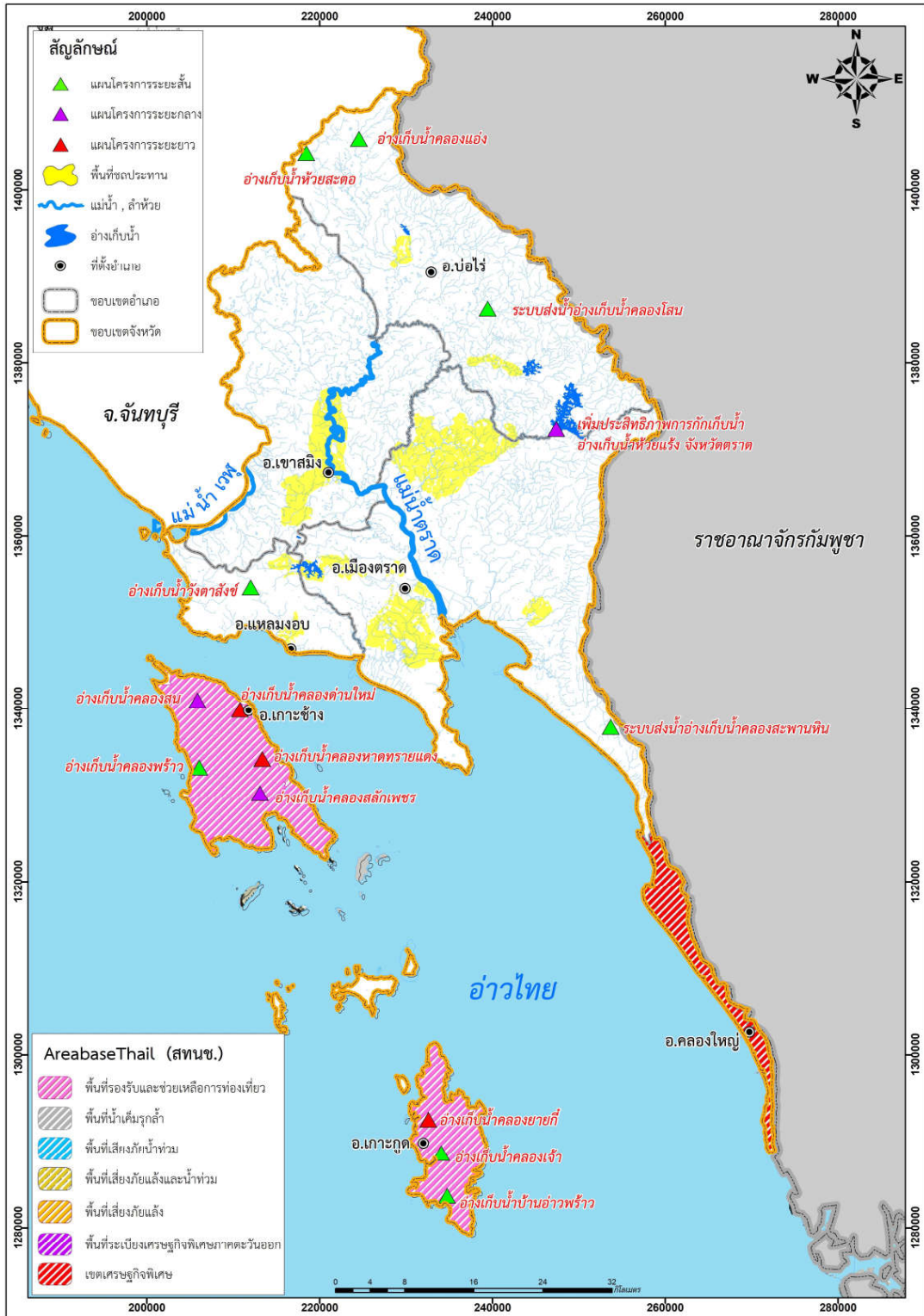
ก.

รูปที่ 4-4 แผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบริหารจัดการภัยแล้งที่มีความเกี่ยวข้องกับบางส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ ก. แผนงานโครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระยะ 20 ปี จ.สระแก้ว ข. แผนงานโครงการชลประทานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระยะ 20 ปี จ.จันทบุรี ค. แผนงานโครงการชลประทานขนาดกลาง ระยะ 20 ปี จ.ตราด
ที่มา : กรมชลประทาน, 2562.

ป.

รูปที่ 4-4 แผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบริหารจัดการภัยแล้งที่มีความเกี่ยวข้องกับบางส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ (ต่อ) ก. แผนงานโครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระยะ 20 ปี จ.สระแก้ว ข. แผนงานโครงการชลประทานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระยะ 20 ปี จ.จันทบุรี ค. แผนงานโครงการชลประทานขนาดกลาง ระยะ 20 ปี จ.ตราด
ที่มา : กรมชลประทาน, 2562.

ค.

รูปที่ 4-4 แผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบริหารจัดการภัยแล้งที่มีความเกี่ยวข้องกับบางส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเสาบ (ต่อ) ก. แผนงานโครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระยะ 20 ปี จ.สระแก้ว
 ข. แผนงานโครงการชลประทานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ระยะ 20 ปี จ.จันทบุรี
 ค. แผนงานโครงการชลประทานขนาดกลาง ระยะ 20 ปี จ.ตราด
 ที่มา : กรมชลประทาน, 2562.

นอกจากการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเป็นแหล่งน้ำทดแทนแล้ว ต้องพิจารณาแนวทางในการนำน้ำจากแหล่งน้ำทดแทนไปยังพื้นที่ขาดแคลนน้ำ โดยจะพิจารณาใช้สถานีสูบน้ำ ท่อลำเลียงน้ำ หรืออุปกรณ์อื่นๆ ในพื้นที่ที่มีน้ำเพียงพอเพื่อนำน้ำไปช่วยเหลือพื้นที่ที่ขาดแคลน และในกรณีที่ไม่มีสถานีสูบน้ำในพื้นที่ อาจพิจารณาติดตั้งสถานีสูบน้ำเพิ่มเติมโดยการลำเลียงน้ำจะใช้ร่วมกับแนวคลองส่งน้ำ แนวท่อส่งน้ำ หรือการสูบใส่รถบรรทุกของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามการพิจารณาแหล่งน้ำทดแทนและแนวทางการขนส่งน้ำ จำเป็นต้องมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลอ่างเก็บน้ำ เขื่อน หรือพื้นที่รับน้ำ และต้องควบคุมให้น้ำที่กักเก็บไว้มีความสะอาดพอที่จะนำมาใช้ประโยชน์และเกิดความสูญเสียในระหว่างขนส่งน้อยที่สุด อีกทั้งยังต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ภัยแล้งและพิจารณาเลือกแหล่งน้ำทดแทนตามสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น เพื่อให้การแก้ปัญหาภัยแล้งสอดคล้องกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น

4.6 ข้อเสนอแนะเกณฑ์เตือนภัยและแนวทางการบริหารจัดการด้านคุณภาพน้ำ

ปัญหาน้ำเสื่อมคุณภาพ มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับปริมาณน้ำ และความเข้มข้นของมลสารที่ลงสู่แหล่งน้ำ กล่าวคือ ปริมาณน้ำท่าอาจมีปริมาณน้อยจนไม่เพียงพอจะรักษาสมดุลคุณภาพน้ำ นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากการมีมลสารจากแหล่งกำเนิดทั้งจากชุมชน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรืออื่นๆ ลงสู่ลำน้ำสูงกว่าปกติในบางครั้ง ซึ่งอาจทำให้น้ำเสื่อมคุณภาพหรือเกิดภาวะมลพิษทางน้ำได้ แม้ว่าปริมาณน้ำท่าจะไม่ได้มีน้อยกว่าสภาพปกติก็ตาม

ผลวิเคราะห์ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษซึ่งเก็บตัวอย่างน้ำผิวดินจากจุดเก็บตัวอย่าง ดังรูปที่ 4-5

รูปที่ 4-5 จุดเก็บตัวอย่างแหล่งน้ำผิวดินเพื่อวิเคราะห์คุณภาพน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเลสาบ
ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ, 2565.

การวิเคราะห์คุณภาพน้ำให้ผลว่าพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบมีปัญหาที่อาจทำให้เกิดน้ำเสีย ได้แก่ ความสกปรกในรูป BOD ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟิโคลโคลิฟอร์ม ค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด ค่าไนเตรต-ไนโตรเจน และค่าฟอสฟอรัสทั้งหมด ทั้งนี้กรมควบคุมมลพิษเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

- (1) ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในส่วนของระบบบำบัดและระบบท่อบรรวมน้ำเสีย
- (2) ขยายแนวรวบรวมน้ำเสียให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชน
- (3) การส่งเสริมให้ตลาดต่างๆ ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ
- (4) ผู้ประกอบการควรบำบัดน้ำเสียก่อนการระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม
- (5) จัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษและการเชื่อมระบบท่อน้ำเสีย
- (6) ประชาสัมพันธ์ รมรงค์ สร้างจิตสำนึก และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

2) เกณฑ์การเตือนภัยและเขตการประกาศเตือนภัยจากคุณภาพน้ำ

(1) เกณฑ์เตือนภัยอัตราการไหลเพื่อการรักษาคุณภาพน้ำ ในลำน้ำซึ่งมีปัญหาคุณภาพน้ำในปัจจุบันและใช้น้ำในการผลิตน้ำประปา ในกรณีที่มีปริมาณน้ำน้อยจนเกิดปัญหาคุณภาพน้ำ ถือว่าการที่น้ำเสื่อมคุณภาพก็ทำให้ใช้น้ำไม่ได้ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนน้ำเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ปริมาณน้ำที่ใช้ในการรักษาคุณภาพน้ำ รักษากระแสน้ำ จะพิจารณาจาก (1) Flow Duration Curve (2) ปริมาณน้ำต่ำ สุดทำให้น้ำใน ลำน้ำยังคงมีคุณภาพ “ไม่เสื่อมโทรม” ตามเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ

ทั้งนี้จากผลการศึกษาปริมาณน้ำเพื่อรักษาคุณภาพน้ำตามหัวข้อที่ผ่านมา จะพบว่าปริมาณน้ำต่ำสุดที่ใช้รักษาคุณภาพน้ำตามข้อ (2) จะมีค่าต่ำกว่าค่า FDC 90% ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ถ้าน้ำในลำน้ำมีค่าเท่ากับ FDC 90% หรือสูงกว่า ก็จะได้ว่ามีปริมาณน้ำมากพอจะรักษาคุณภาพน้ำด้วย ทั้งนี้ถ้าวิเคราะห์เกณฑ์เตือนภัยแล้งจากระดับน้ำ ปริมาณน้ำในลำน้ำ โดยทำการเปรียบเทียบค่า FDC 90% กับความต้องการน้ำด้านท้ายน้ำของจุดตรวจวัด โดยเลือกใช้ค่าที่สูงกว่าเป็นเกณฑ์เตือนภัย ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าถ้าในลำน้ำมีปริมาณน้ำสูงกว่าเกณฑ์เตือนภัยแล้งก็จะมีปริมาณน้ำมากพอที่จะรักษาคุณภาพน้ำด้วย

(2) เกณฑ์เตือนภัยคุณภาพน้ำทั่วไป

การเตือนภัยด้วยอัตราการไหลจะเป็นกรณีของลำน้ำที่เริ่มมีปัญหาคุณภาพน้ำปัจจุบัน ทั้งยังต้องการอัตราการไหลขั้นต่ำ เพื่อรักษาคุณภาพน้ำ อย่างไรก็ตามปัญหาคุณภาพน้ำก็ยังสามารถเกิดจากการมีมลพิษลงสู่ลำน้ำมากกว่าปกติ ซึ่งเกิดขึ้นได้กับทั้งลำน้ำ และลำน้ำอื่น ๆ ที่ปกติไม่มีปัญหาคุณภาพน้ำ ดังนั้นจึงต้องมีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ โดยใช้เกณฑ์เตือนภัยของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อใช้เฝ้าระวังกรณีมีเหตุการณ์ที่ทำให้น้ำเสื่อมคุณภาพ เช่น มีการปล่อยมลพิษลงสู่ลำน้ำมากกว่าปกติ เป็นต้น โดยเกณฑ์การเตือนภัยด้านคุณภาพน้ำของกรมควบคุมมลพิษมี 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (Dissolve Oxygen, DO) ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand, BOD) ความเป็นกรดต่าง (pH) การนำไฟฟ้า (Electrical Conductivity, EC) และอุณหภูมิ (Temperature, WT) ซึ่งเกณฑ์การเตือนภัยแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับปกติ ระดับเฝ้าระวัง และระดับวิกฤต แสดงดังรูปที่ 4.5 มีรายละเอียดดังนี้

- ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (Dissolve Oxygen, DO) จากการพิจารณาระดับ DO ที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ ประกอบกับเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 สถานการณ์คุณภาพน้ำในปัจจุบัน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของ DO และขีดความสามารถในการตรวจวัดของอุปกรณ์ในทางปฏิบัติ ได้กำหนดเกณฑ์เตือนภัย เป็นเกณฑ์ต่ำสุด (Lower Limit) สำหรับระดับเตือนภัย (สีเหลือง) ที่ 5 มิลลิกรัม/ลิตร และระดับวิกฤติ (สีแดง) ที่ 4 มิลลิกรัม/ลิตร

- ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand, BOD) ได้กำหนดเกณฑ์ เตือนภัยเป็นเกณฑ์ต่ำสุด (Lower Limit) สำหรับระดับเตือนภัย (สีเหลือง) ที่ 2 มิลลิกรัม/ลิตร และระดับวิกฤติ (สีแดง) ที่ 4 มิลลิกรัม/ลิตร

- ความเป็นกรดต่าง (pH) จากการพิจารณาระดับ pH ที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ ประกอบกับเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน สถานการณ์คุณภาพน้ำในปัจจุบัน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของ pH และขีดความสามารถในการตรวจวัดของอุปกรณ์ในทางปฏิบัติ ได้กำหนดเกณฑ์เตือนภัยเป็นเกณฑ์ ต่ำสุดและสูงสุด ประกอบกัน สำหรับระดับเตือนภัย (สีเหลือง) กำหนด Upper Limit ไว้ที่ 8.5 และ Lower Limit ที่ 5.5 ส่วนระดับวิกฤติ (สีแดง) กำหนด Upper Limit ไว้ที่ 9.0 และ Lower Limit ที่ 5.0

- การนำไฟฟ้า (Electrical Conductivity, EC) จากการพิจารณาระดับความนำไฟฟ้าที่เหมาะสมสำหรับการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ประกอบกับเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน สถานการณ์คุณภาพน้ำในปัจจุบัน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความนำไฟฟ้าและขีดความสามารถในการตรวจวัดของอุปกรณ์ ในทางปฏิบัติได้กำหนดเกณฑ์เตือนภัย เป็นเกณฑ์สูงสุด (Upper Limit) สำหรับระดับเตือนภัย (สีเหลือง) ที่ 1,000 $\mu\text{S}/\text{cm}$ และระดับวิกฤติ (สีแดง) ที่ 2,000 $\mu\text{S}/\text{cm}$ โดยค่า EC นี้ จะสัมพันธ์กับความเค็มด้วย แต่ในบางกรณีการมีสารเคมีลงสู่ลำน้ำก็จะทำให้ค่า EC เปลี่ยน โดยอาจไม่มีความเค็มมาเกี่ยวข้อง ดังนั้น ในลุ่มน้ำชีจึงแยกเกณฑ์การเตือนความเค็ม ออกไปต่างหาก

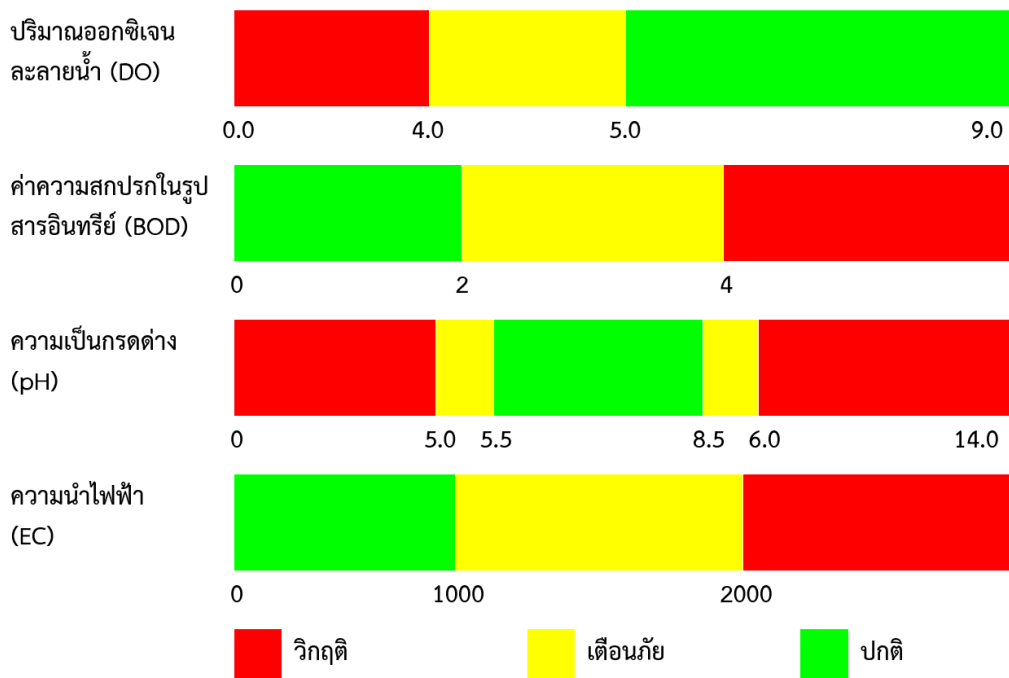
- อุณหภูมิ (Temperature, WT) เกณฑ์เตือนภัยสำหรับอุณหภูมิ ในชั้นตอนนี้จะกำหนดไว้เป็นเกณฑ์สูงสุด (Upper Limit) ที่ 33 องศาเซลเซียส การที่กำหนดเกณฑ์เตือนภัยเฉพาะ Upper Limit เนื่องจากอุณหภูมิของน้ำที่สูงขึ้นจะส่งผลทางด้านลบต่อคุณภาพน้ำมากกว่าการลดลงของอุณหภูมิ น้ำเนื่องจากความสามารถในการละลายน้ำของออกซิเจนจะลดลงตามอุณหภูมิที่สูงขึ้น นอกจากนี้ อัตราการย่อยสลายสารอินทรีย์ก็จะเพิ่มขึ้นตามอุณหภูมิที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งส่งผลให้มีความต้องการออกซิเจนในน้ำสูงตามมา

3) แนวทางการบรรเทาปัญหาคุณภาพน้ำ

กรณีที่ตรวจพบว่า BOD (หรือ COD) หรือ DO ถึงเกณฑ์เตือนภัย แนวทางการแก้ไขปัญหาจำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ

(1) การหาแหล่งมลพิษและแก้ไขไม่ให้มีการปล่อยมลพิษลงสู่ลำน้ำ ส่วนนี้ต้องพิจารณาจากข้อมูลตรวจวัดว่าจุดที่เกิดน้ำเสื่อมสภาพด้านต้นน้ำที่สุดอยู่ใกล้สถานีไหน แล้วสืบหาแหล่งกำเนิดจากการสำรวจภาคสนาม

(2) การบรรเทาปัญหาน้ำเสื่อมสภาพโดยการเจือจาง โดยการปล่อยน้ำคุณภาพดีจากแหล่งน้ำด้านเหนือน้ำของจุดที่เกิดน้ำเสียมาในปริมาณที่เพียงพอจะทำให้ดัชนีคุณภาพน้ำตามรูปที่ 4.5 กลับมาอยู่ในเกณฑ์ปกติ

รูปที่ 4.6 เกณฑ์คุณภาพน้ำที่ใช้ในการเตือนภัย

4.7 การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะภัยแล้ง

แนวทางการบริหารตามข้อ 4.1 จะเห็นว่าการดำเนินการในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับภารกิจ ทั้ง 3 ช่วงเวลา คือ ก่อน ระหว่าง และหลังการเกิดภาวะน้ำแล้ง ตามตารางที่ 4-12 ถึง ตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-12 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงก่อนเกิดภัย

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ		รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2562
			กรมประชาสัมพันธ์	เป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ภาครัฐ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2545

ตารางที่ 4-12 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงก่อนเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1. (ต่อ)	การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง) (ต่อ)		กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	ดูแลงานประชาสัมพันธ์และประสานเครือข่ายสารสนเทศระดับประเทศ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2560
			สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2551
2.	การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติในส่วนของภัยแล้งต้องเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		เป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศและจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550
			หน่วยงานสนับสนุนเป็นหน่วยงานเดียวกับลำดับ 1	ประชาสัมพันธ์ ประสานเครือข่ายสารสนเทศ จัดสรรงบประมาณตามกฎหมาย	กฎหมายเดียวกับลำดับ 1

ตารางที่ 4-12 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงก่อนเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3.	การเตรียมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวบน้ำแล้ง	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค (คณะกรรมการลุ่มน้ำ)		ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวบน้ำแล้ง ตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวบน้ำแล้ง (ช่วงก่อนเกิดภาวบน้ำแล้ง)	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
			กรมการข้าว (สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว)	เตือนภัยและวางระบบการช่วยเหลือชาวนาด้านภัยธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557
			กรมประมง (กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกิจกรรมพิเศษ)	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย วางแผน กำกับดูแล ติดตามและประเมินผล กำหนดแนวทางและดำเนินการตามแผนภัยพิบัติ ด้านการประมง สนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร ชาวประมง และผู้ประกอบการประมง	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2559
			กรมปศุสัตว์ (พัฒนาอาหารสัตว์)	ผลิตและขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกร รวมทั้งผลิตเสบียงสัตว์ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

ตารางที่ 4-13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย

ลำดับ ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การปฏิบัติการ ของพนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือ เจ้าพนักงาน ตามกฎหมาย เพื่อป้องกัน และแก้ไขภาวะ น้ำแล้ง (อาจดำเนินการ ตั้งแต่ช่วงก่อน เกิดภาวะน้ำแล้ง หรือระหว่างเกิด ภาวะน้ำแล้ง)			พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดิน ทรัพย์สินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อทำการสำรวจตรวจสอบหรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อการป้องกัน และแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ภาวะน้ำแล้ง ภายในกรอบของแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของสูบน้ำหรือระบายน้ำผ่านหรือเข้าไปในที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างทราบล่วงหน้าเว้นแต่เป็นกรณีฉุกเฉินเพื่อแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
		กรมป้องกัน และบรรเทา สาธารณภัย		ดำเนินการเพื่อบรรเทาสาธารณภัย โดยเร็ว และบำบัดปกป้อง ภัยอันตรายเฉพาะเท่าที่จำเป็น	พระราชบัญญัติ ป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัย พ.ศ. 2550
		กรมชลประทาน		ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตราย อันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานอาจใช้ที่ดิน หรือสิ่งของของบุคคลใดๆ ในที่ ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิด อันตรายได้เท่าที่จำเป็น เจ้าพนักงานอาจเข้าไปในที่ดิน ของบุคคลใดๆ เพื่อทำงาน สำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับ การชลประทานได้ในเมื่อได้ แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติ การชลประทาน หลวง พ.ศ.2485

ตารางที่ 4-13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1. (ต่อ)	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำแล้งหรือระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง)	กรมชลประทาน		ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานอาจใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใดๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้เท่าที่จำเป็น เจ้าพนักงานอาจเข้าไปในที่ดินของบุคคลใดๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้า	พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.2485
		กรมทรัพยากรน้ำ (สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1-10)		ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อปท. และประชาชนและพัฒนาเสริมสร้างองค์ความรู้ของเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำในระดับพื้นที่ และสนับสนุนการปฏิบัติการในระดับพื้นที่	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขตที่ 1-6)		ดำเนินการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551
		กรมฝนหลวงและการบินเกษตร		ปฏิบัติการทำฝนเพื่อแก้ไขภาวะภัยแล้งให้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไป รวมทั้งพื้นที่ที่ต้องการฝนในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติอื่น	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2556
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สนับสนุนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4-13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1. (ต่อ)	การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (อาจดำเนินการตั้งแต่ช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำแล้งหรือระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง) (ต่อ)		กระทรวงกลาโหม (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้อง)	สนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551
			สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 (หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่างๆ แยกตามเขตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย อาจได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นการเฉพาะกิจได้)
2.	การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้เคลื่อนย้าย (การสำรวจแหล่งกักเก็บน้ำ จัดทำบัญชีเพื่อการเคลื่อนย้าย ส่งให้ผู้กักเก็บน้ำต้องเคลื่อนย้าย การนำน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำมาเคลื่อนย้าย การสูบน้ำขนส่งน้ำ การแจกจ่ายน้ำ การนำน้ำดิบมาผลิตเป็นน้ำประปา)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค		ในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเคลื่อนย้ายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
		กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย)		ปฏิบัติและประสานความร่วมมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากสาธารณภัย	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2557
		กรมชลประทาน		จัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

ตารางที่ 4.13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ	
2. (ต่อ)	การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้เคลื่อนย้ายน้ำ (การสำรวจแหล่งกักเก็บน้ำ จัดทำบัญชีเพื่อการเคลื่อนย้ายน้ำ ส่งให้ผู้กักเก็บน้ำต้องเคลื่อนย้ายการนำน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำมาเคลื่อนย้าย การสูบน้ำขนส่งน้ำ การแจกจ่ายน้ำ การนำน้ำดิบมาผลิตเป็นน้ำประปา (ต่อ)	กรมทรัพยากรน้ำ (กองการจัดสรรน้ำ)		ตรวจสอบ กำกับ ดูแลกิจการประปาสัมปทาน	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565	
		กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		ควบคุม กำกับ ดูแลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาลกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551	
			กรมทางหลวง/กรมทางหลวงชนบท		ข้อมูลเกี่ยวกับถนนเส้นทางคมนาคม อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเส้นทางสัญจรในการขนส่งแจกจ่ายน้ำ	- กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2558 - กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2558
			การประปานครหลวง/การประปาส่วนภูมิภาค		สำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา และเพื่อใช้ในการผลิตจัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา	- พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ.2510 - พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2522
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงเพื่อประโยชน์ในการเคลื่อนย้ายน้ำให้แก่ผู้เดือดร้อน	กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
		กระทรวงกลาโหม (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้อง)		สนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551	

ตารางที่ 4-13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้เคลื่อนย้ายน้ำ (การสำรวจแหล่งกักเก็บน้ำ จัดทำบัญชีเพื่อการเคลื่อนย้ายน้ำให้ผู้กักเก็บน้ำต้องเคลื่อนย้ายการนำน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำมาเคลื่อนย้าย การสูบน้ำขนส่งน้ำ การแจกจ่ายน้ำ การนำน้ำดิบมาผลิตเป็นน้ำประปา (ต่อ)		สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รักษาความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 (หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่างๆ แยกตามเขตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเคลื่อนย้ายจะได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจ)
		สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค		ในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเคลื่อนย้ายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561
		กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย)		ปฏิบัติและประสานความร่วมมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากสาธารณภัย	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2557
		กรมชลประทาน		จัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้ น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้ น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2557
		กรมทรัพยากรน้ำ (กองการจัดสรรน้ำ)		ตรวจสอบ กำกับดูแลกิจการประปาสัมปทาน	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2565

ตารางที่ 4-13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้เคลื่อนย้ายแหล่งกักเก็บน้ำจัดทำบัญชีเพื่อการเคลื่อนย้ายสิ่งให้ผู้กักเก็บน้ำต้องเคลื่อนย้ายการนำน้ำจากแหล่งกักเก็บน้ำมาเคลื่อนย้ายสูบน้ำขนส่งน้ำการแจกจ่ายน้ำการนำน้ำดิบมาผลิตเป็นน้ำประปา) (ต่อ)	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล		ควบคุม กำกับ ดูแลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ บาดาล ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551
			กรมทางหลวง/ กรมทางหลวงชนบท	ข้อมูลเกี่ยวกับถนนเส้นทางคมนาคมอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเส้นทางสัญจรในการขนส่งแจกจ่ายน้ำ	กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมทางหลวงกระทรวงคมนาคม พ.ศ.2558 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม พ.ศ.2558
			การประปา นครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค	สำรวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ได้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา และเพื่อใช้ในการผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปา	พระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ.2510 พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ.2522
			องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงเพื่อประโยชน์ในการเคลื่อนย้ายน้ำให้แก่ผู้เดือดร้อน	กฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
			กระทรวงกลาโหม (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้อง)	สนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551
			สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 (หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่างๆ แยกตามเขตพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดย พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มี อำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ต้องเคลื่อนย้ายน้ำได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นการเฉพาะกิจ)

ตารางที่ 4.13 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงระหว่างเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
3.	การช่วยเหลือทางการแพทย์	กระทรวงสาธารณสุข (ส่วนราชการในสังกัดที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแล)		มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอนามัย การป้องกันควบคุม และรักษาโรคภัย และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวง สาธารณสุข หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข)	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง)

ตารางที่ 4-14 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงหลังเกิดภัย

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
1.	การจ่ายค่าทดแทนให้แก่บุคคลที่ต้องสูญเสียน้ำที่กักเก็บไว้	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งให้ต้องเฉลี่ยน้ำ		การจ่ายค่าทดแทนให้แก่บุคคลซึ่งกักเก็บน้ำไว้ที่สูญเสียน้ำจากการต้องเฉลี่ยน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 (มาตราวรรคสอง)
			สำนักงบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (เบิกจ่ายจากงบกลางหน่วยงานผู้รับผิดชอบขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณโดยตรง)	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2551
2.	การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ		การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของบุคคลใดๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สูบน้ำหรือระบายน้ำผ่านหรือติดตั้งอุปกรณ์ใดๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 (มาตรา 67 วรรคสาม)

ตารางที่ 4-14 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงหลังเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	หน้าที่และอำนาจ	หมายเหตุ
2. (ต่อ)	การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง		สำนักงานประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (เบิกจ่ายจากงบกลางหน่วยงานผู้รับผิดชอบขอทำความตกลงกับสำนักงานประมาณโดยตรง)	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรปี พ.ศ.2551
3.	การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นๆ		ในกรณีที่ผู้บัญชาการรองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุ และมีได้ประมาณที่แน่นอนอย่างร้ายแรง หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัยนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้น	- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 - กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ.2554
			กระทรวงการคลัง	อนุมัติวงเงินทรองราชการเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติ (ภัยแล้ง) กรณีฉุกเฉินได้ตามความเหมาะสม จำเป็น	ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562

ตารางที่ 4-14 การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในช่วงหลังเกิดภัย (ต่อ)

ลำดับ ที่	การบูรณาการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงาน สนับสนุน	หน้าที่ และอำนาจ	หมายเหตุ
3.	การจ่ายค่าชดเชย ตามกฎหมายอื่น (ต่อ)		องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ให้ความช่วยเหลือประชาชน ในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย ภายในขอบเขต อำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมาย ด้วยการให้ความ ช่วยเหลือเพื่อเยียวยาและฟื้นฟู หลังเกิดภัย หรือการป้องกันและ ระงับโรคติดต่อ	ระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วย ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือ ประชาชนตามอำนาจ หน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2566
			สำนัก งบประมาณ	ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการ งบประมาณและกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง	กฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2551 อนึ่ง การช่วยเหลือ เกษตรกรหรือผู้ที่ได้รับผล กระทบจากการสูญเสีย พื้นที่ทำการเกษตร และ ผลิตผลทางการเกษตรใน ระหว่างเกิดหรือหลังเกิด ภาวบน้ำแล้ง/ ภาวบน้ำ แล้งอย่างรุนแรง ควร พิจารณาให้ความ ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้ จดทะเบียนกับภาครัฐ ก่อนเพื่อให้มีขอบเขตการ ช่วยเหลือที่ชัดเจน
4.	การช่วยเหลือ ทางการแพทย์	กระทรวง สาธารณสุข (ส่วนราชการ ในสังกัดที่ เกี่ยวข้อง และหน่วย งาน ที่อยู่ใน กำกับดูแล)		มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ อนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย และราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกระทรวง สาธารณสุขหรือส่วนราชการที่ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	กฎกระทรวง แบ่งส่วน ราชการในสังกัดกระทรวง สาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง

4.8 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

เนื่องจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มาตรา 17(2) กำหนดให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ และเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อ พิจารณา ในการจัดทำงบประมาณประจำปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีการ งบประมาณ พ.ศ.2561 ได้บัญญัติรองรับ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการไว้แล้วในมาตรา 14(3) โดยงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ได้แก่ งบประมาณ รายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับแผนงานบูรณาการที่ คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยมีหน่วยรับ งบประมาณตั้งแต สองหน่วยขึ้น ไปร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับ แผนงานบูรณาการดังกล่าว ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

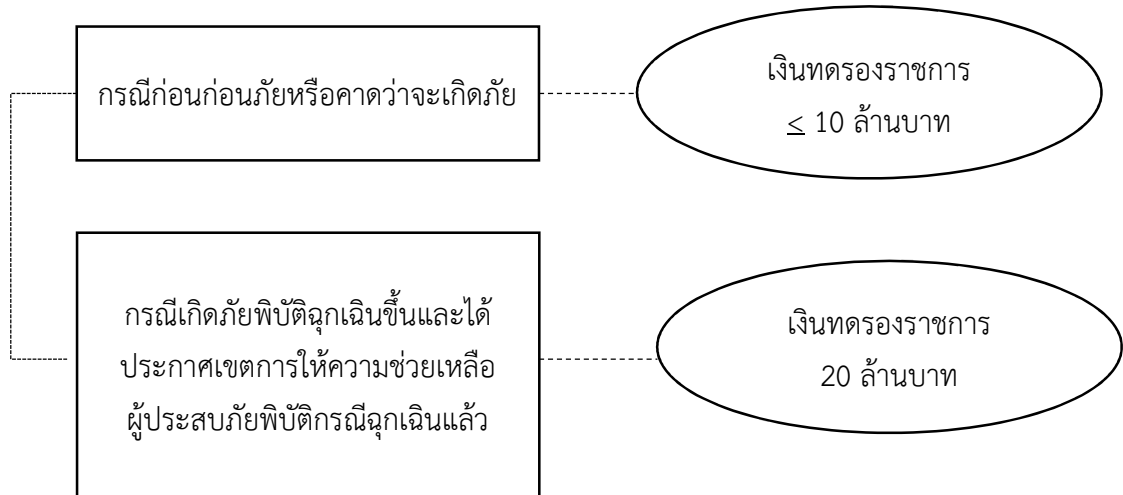
ดังนั้น ในแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง รายการเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ จึงต้องพิจารณาตามงบประมาณที่แต่ละลุ่มน้ำได้รับการจัดสรร ซึ่งแต่ละลุ่มน้ำอาจพิจารณากำหนดวงเงินใน การดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะน้ำแล้งและวงเงินในการดำเนินการเพื่อแก้ไขภาวะน้ำแล้งที่อาจ เกิดขึ้น ในกรณีปกติและกรณีที่เกิดภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ได้ตามที่จำเป็นและ เห็นสมควร

ทั้งนี้งบประมาณบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ อาจมีการพิจารณาร่วมกับงบประมาณที่ จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้แผนการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้รับการจัดสรร การระดม สรรพกำลังและทรัพยากรเข้าป้องกัน ลดผลกระทบ และให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือ ได้รับผลกระทบ ซึ่ง ต้องอาศัยงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันการณ์ งบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการกิจดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินท รองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2562 ซึ่งกำหนดวงเงิน ทดรองราชการไว้ใน 2 กรณีด้วยกัน ดังรูปที่ 4-7 กล่าวคือ

1) กรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัย เป็นกรณีคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น ใน เวลาอันใกล้ ให้ใช้เพื่อการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ภายในวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย วัตถุประสงค์ของการใช้เงินทดรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน คือเพื่อใช้จ่ายเงินเมื่อ คาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบป้องกันหรือยับยั้งโดยฉับพลัน และเพื่อให้ ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะ บรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม ไม่สามารถใช้จ่าย เพื่อสร้างสิ่งก่อสร้าง หรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขตามประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

2) กรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น และได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินแล้ว ให้ใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบ ภัยพิบัติ โดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของ ผู้ประสบภัยพิบัติแต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด โดยใช้สำหรับทุกสถานการณ์ภัย ซึ่งเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยสรุปกล่าวคือ ในกรณีที่ภัยพิบัติเกิดขึ้นแล้วการใช้งบเงินทดรอง

ราชการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2562 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทุกจังหวัดมีวงเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จังหวัดละ 20 ล้านบาท โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กระทรวงการคลังกำหนด และหากวงเงินไม่เพียงพอ จังหวัดสามารถเสนอเรื่องมายังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อขอขยายวงเงินอุดหนุนราชการจากกระทรวงการคลังได้

รูปที่ 4-7 การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการกรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัย และกรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น

บทที่ 5

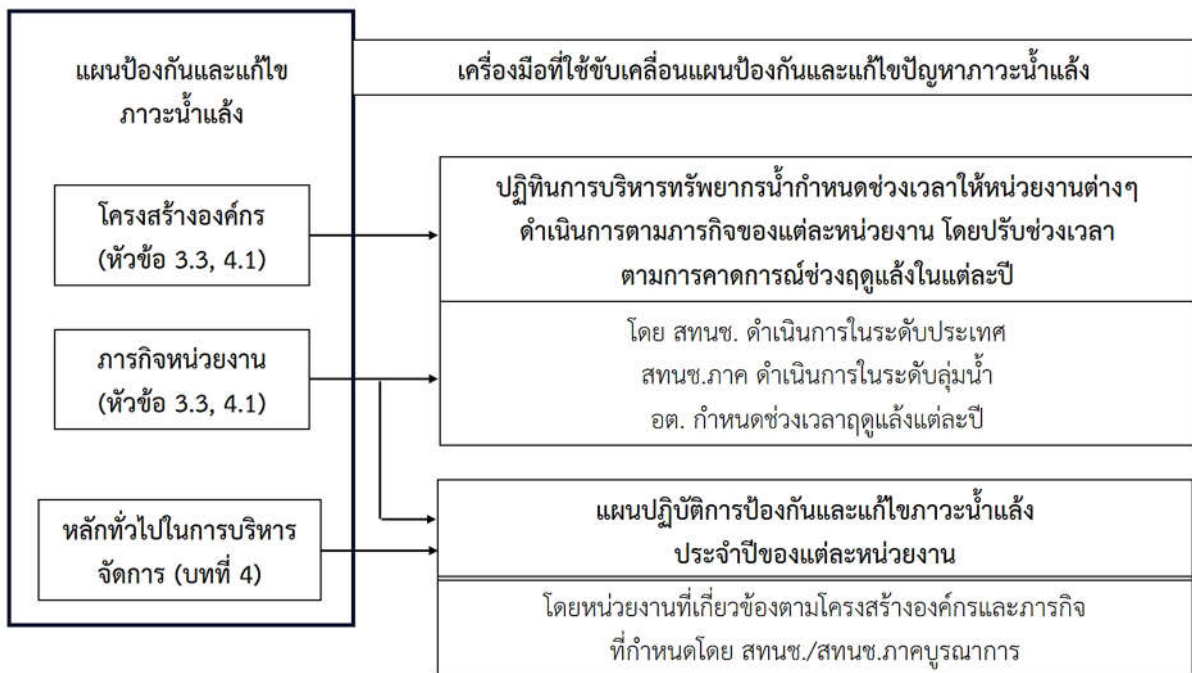
การขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษน้ำแล้งไปสู่การปฏิบัติ

โครงสร้างการบัญชาการ อำนาจการและปฏิบัติการ รวมทั้งภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และเกณฑ์การพิจารณาภาวะน้ำแล้ง รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการน้ำเป็นข้อมูลภาพรวมของกลุ่มน้ำที่จะมีรายละเอียดเพียงพอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าใครเป็นผู้ดำเนินการในส่วนใดในพื้นที่รับผิดชอบส่วนไหน ตลอดจนการใช้งบประมาณจากแหล่งใด

ดังนั้น สิ่งที่จะใช้ขับเคลื่อนโครงสร้างการบัญชาการ อำนาจการ และปฏิบัติการดังกล่าวจะได้แก่ การที่หน่วยงานตามโครงสร้างองค์กรที่กำหนดนำเอาแผนทางป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งในภาพรวมตามบทที่ 3 และ 4 มาดำเนินการในช่วงเวลาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทด้านสถานการณ์และสภาพความพร้อมขององค์ประกอบในการบริหารจัดการน้ำในแต่ละปี โดยมีเครื่องมือขับเคลื่อนที่ต้องมีการจัดทำทุกปี ประกอบด้วย

- ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประจำปี
- แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษน้ำแล้งรายหน่วยงานประจำปี

ทั้ง 2 ส่วนมีความเชื่อมโยงกับแผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษน้ำแล้ง ตามแผนผังในรูปที่ 5-1 โดยรายละเอียดของทั้ง 2 ส่วน มีความเชื่อมโยงกับแผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษน้ำแล้ง รายละเอียดของทั้ง 2 ส่วนแสดงในหัวข้อ 5.3 สำหรับกลไกการขับเคลื่อนแผน โครงสร้างองค์กรแนวทางการขับเคลื่อนสรุปไว้ในหัวข้อ 5.1 และ 5.2 มีรายละเอียด ดังนี้

รูปที่ 5-1 เครื่องมือที่ใช้ขับเคลื่อนแผนป้องกัน แก้ไขปัญหามลพิษน้ำแล้งและความเชื่อมโยงกับแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

5.1. กลไกการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

5.1.1. การจัดตั้งองค์กร

แผนผังการจัดตั้งองค์กรตามระดับภัย ซึ่งอธิบายไว้ในบทที่ 3 สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 5-1 และรูปที่ 5-2 พบว่ามีการแบ่งระดับการจัดการน้ำแล้งตามระดับภัย ตามรายละเอียดในบทที่ 4 และหัวข้อ 5.3

5.1.2. การอำนวยการ

จากรูปที่ 5-2 จะเห็นว่าในระดับภัยไม่เกิน 2 (รุนแรงหรือคาดว่าจะรุนแรง) การอำนวยการจะดำเนินการโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ร่วมกับกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก)

แต่ในกรณีระดับภัย 3 (วิกฤติหรือคาดว่าจะวิกฤติ) การอำนวยการจะดำเนินการโดยกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช) โดยในกรณีภัยระดับ 3 นี้จะมีการเพิ่มหน่วยงานระดับบัญชาการขึ้นมาอีกระดับ ได้แก่ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บัญชาการ รายละเอียดขององค์กรต่างๆ แสดงไว้ในบทที่ 3

5.1.3. การปฏิบัติการ

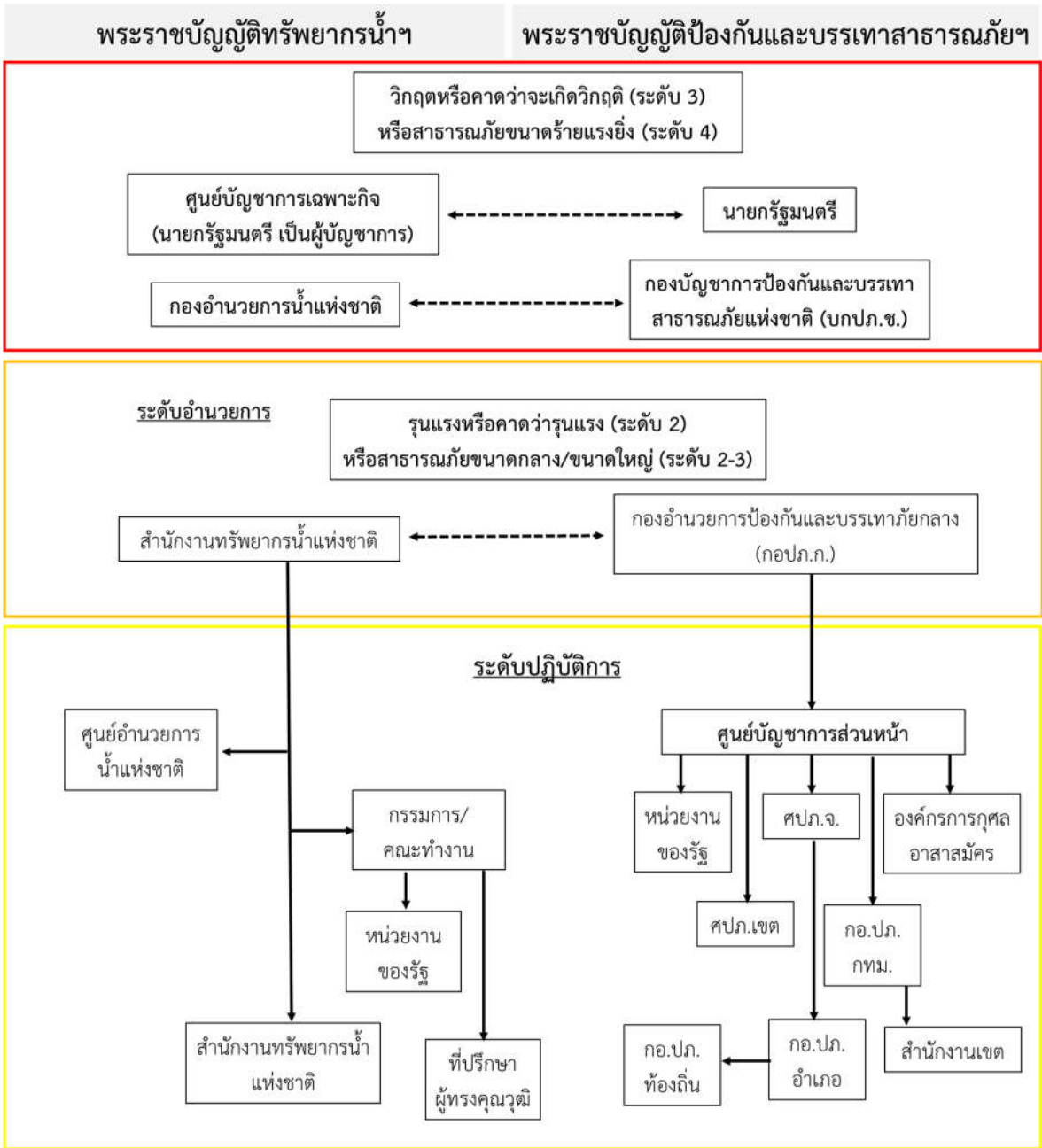
จากรูปที่ 5-2 จะเห็นว่าไม่ว่าภัยระดับใด หน่วยงานปฏิบัติการก็จะเป็นหน่วยงานเดียวกันโดยมี ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ ร่วมกับศูนย์บัญชาการส่วนหน้าเป็นผู้ประสานการปฏิบัติการ

ตารางที่ 5-1 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การบูรณาการแก้ไขปัญหาน้ำ			
ระดับ วิกฤติ	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2561	โครงสร้างของพระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 (แผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ)	ขนาด ของสาธารณภัย
วิกฤติน้ำ (หรือคาดว่าจะ เกิดวิกฤติ) (ระดับ 3)	ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ นายกรัฐมนตรี (ผู้บัญชาการฯ)	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ ได้รับมอบหมาย (ผู้บัญชาการฯ) กองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (ผู้อำนวยการ กอปภ.ก)	สาธารณภัย ขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง (ระดับ 4)

ตารางที่ 5-1 โครงสร้างองค์กรในการบัญชาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

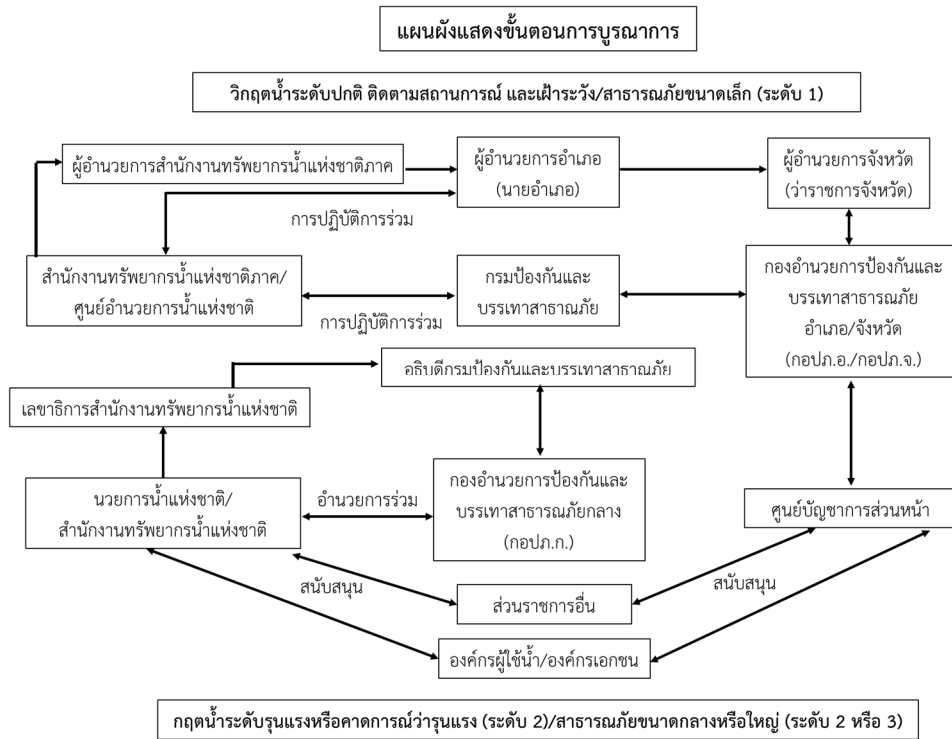
รุนแรง (หรือคาดว่าจะรุนแรง) (ระดับ 2)	กองอำนาจการน้ำแห่งชาติ รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย (ผู้อำนวยการฯ) เลขานุการสำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (รองผู้อำนวยการฯ) รองเลขานุการสำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ (เลขานุการฯ)	กองบัญชาการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ผู้บัญชาการฯ) กองอำนาจการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก)	สาธารณภัย ขนาดใหญ่ (ระดับ 3)
การบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ			
		อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (ผู้อำนวยการ กอปภ.ก)	
		กองอำนาจการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/ กรุงเทพฯ (กอปภ.จ.) ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้อำนวยการฯ)	สาธารณภัย ขนาดกลาง (ระดับ 2)
ปกติ ติดตาม สถานการณ์ และเฝ้าระวัง (ระดับ 1)	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ศูนย์อำนาจการน้ำแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ ภาค 1-4	กองอำนาจการการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยอำเภอ/เขต/ท้องถิ่น นายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต/ ผู้บริหารท้องถิ่น (ผู้อำนวยการฯ)	สาธารณภัย ขนาดเล็ก (ระดับ 1)

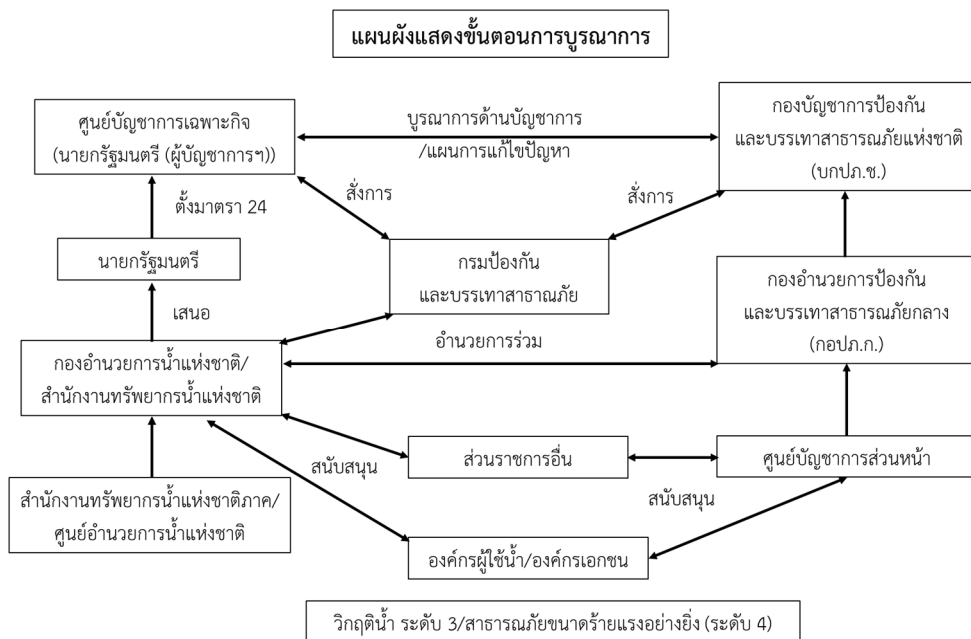
รูปที่ 5-2 ความเชื่อมโยงและการประสานงานของหน่วยงานในระดับบัญชาการ ระดับอำนาจการและระดับปฏิบัติการ

5.2 โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบ

โครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง สามารถสรุปได้ตามรูปที่ 5-3 และรูปที่ 5-4 ซึ่งมีการแบ่งตามระดับภัยเช่นเดียวกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 5-3 องค์กรและองค์ประกอบในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ที่ระดับภัย 1 : ปกติ และระดับภัย 2 : รุนแรง

รูปที่ 5-4 องค์กรและองค์ประกอบในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ที่ระดับภัย 3 : วิกฤติ

5.2.1. ระดับนโยบาย

จากรูปที่ 5-2 จะเห็นว่าการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้งจะเชื่อมโยงกับระดับนโยบาย ได้แก่ คณะรัฐมนตรี ผ่านทาง 2 แนวทาง คือ

- ในระดับภัย 1 และ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะปฏิบัติงานประสานกัน ตามรูปที่ 5-3 โดยการปฏิบัติการของแต่ละหน่วยจะเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงต้นสังกัด

- ในระดับภัย 3 เป็นภัยระดับวิกฤติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายด้วย

5.2.2. ระดับบัญชาการ

หน่วยงานระดับบัญชาการในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ตามรูปที่ 5-2 ได้แก่ ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ซึ่งเป็นองค์กรเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้น ตามข้อเสนอของกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/สทช. เสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อเห็นว่าภัยที่เกิดขึ้นเข้าในเกณฑ์ระดับภัย 3 เท่านั้น โดยเป็นการตั้งตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ รายละเอียดตามที่แสดงไว้ในบทที่ 3

5.2.3. ระดับอำนวยการ

หน่วยงานระดับอำนวยการในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/ สทช. ร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กลาง ทั้งนี้ขึ้นกับขนาดภัย โดยมีการอำนวยการร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติการกับหน่วยงานต่างๆ ตามรูปที่ 5-2 ถึงรูปที่ 5-4

5.2.4. ระดับปฏิบัติการ

หน่วยงานระดับปฏิบัติการจะไม่แตกต่างกันในทุกระดับภัยโดยมีการแบ่งเป็นหน่วยงานหลักและสนับสนุน ตามรูปที่ 5-2 รายละเอียดแสดงไว้ในบทที่ 4

5.2.5. ระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ

ในกรณีเกิดภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำใด ในการปฏิบัติการต่างๆ ก็จะมีหน่วยงานย่อยในระดับพื้นที่ของหน่วยงานระดับปฏิบัติการตามหัวข้อ 5.2.4 เป็นผู้ดำเนินการ โดยในพื้นที่ลุ่มน้ำจะมีหน่วยงานย่อยในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำที่เป็นผู้ประสาน ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทช.) ร่วมกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ

ตารางที่ 5-2 การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง

การบูรณาการหน่วยงานการจัดการน้ำแล้ง		
ก่อน เกิด น้ำ แล้ง	1. เขียนแผนให้สอดคล้องกัน	1.2 แผน สทนช. สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ กปส., ดศ., กสทช., งป. 1.2 แผน ปภ. ปภ., กปส., ดศ., กสทช., งป.
	2. ดำเนินการด้านข้อมูล	2.1 ปริมาณน้ำ สถานการณ์น้ำ แผนที่ สทนช., ปภ., ชป., ทน., ทบ., อด., กฟผ., พพ., อด., สสน., สทอภ., กปน./กปภ., อปท. 2.2 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ. สผ., สส., ปม., อส. 2.3 มลพิษทางน้ำ สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, คพ., กรอ., กนอ., อจน., อปท.
	3. เตรียมรับมือกับภาวะน้ำแล้ง	3.1 การเตรียมการกักเก็บน้ำ สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, สทนช./กนช., ชป., ทน., ทบ., จท., กฟผ. 3.2 การเตรียมการช่วยเหลือเกษตรกร สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ, กช., กปม., ปศ.
ระหว่าง เกิดน้ำ แล้ง- แล้ง อย่าง รุนแรง	1. ออกประกาศเขตพื้นที่/ประกาศเขต	1.1 น้ำแล้ง สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ นรม., หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ 1.2 น้ำแล้งอย่างรุนแรง สทนช.ภาค/คกก.ลุ่มน้ำ/ นรม., หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่/ นรม./รอง.
	2. ปฏิบัติการเพื่อป้องกันแก้ไขน้ำแล้ง	สทนช./สทนช.ภาค, ปภ., ชป., ทน., ทบ., ฝล., อปท., กท., สตช.
	3. การดำเนินการให้มีการเคลื่อนย้ายน้ำ	สทนช./สทนช.ภาค, ปภ., ทน., ทบ., ทล./ทลช., กปน./กปภ., อปท., กท., สตช.
	4. การผันน้ำ	4.1 ลุ่มน้ำเดียวกัน/ลุ่มน้ำสาขา/ข้ามลุ่มน้ำ สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ/ สทนช./ กนช./ นรม. 4.2 ผันน้ำแหล่งน้ำระหว่างประเทศ สทนช.ภาค/ คกก.ลุ่มน้ำ/ กนช., สทนช./นรม., ทน./, กต.
	5. การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ	สทนช./นรม.บัญชาการ, งป.
	6. การช่วยเหลือทางการแพทย์	สธ.
หลัง เกิด น้ำ แล้ง	1. จ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ที่ต้องสูญเสียน้ำ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ ออกคำสั่งให้ต้องเคลื่อนย้ายน้ำ, งป.
	2. จ่ายค่าทดแทน/ค่าชดเชยความเสียหาย จากการใช้ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง	หน่วยงานผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นต้นสังกัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ ปฏิบัติการ, งป.
	3. การจ่ายค่าชดเชยตามกฎหมายอื่น	หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายอื่น, กค., อปท., งป.
	4. การช่วยเหลือทางการแพทย์	สธ.
	5. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สทนช./สทนช.ภาค, ทส., อปท.
	6. การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล	สทนช./สทนช.ภาค, ชป., ทน., ทบ., คพ., กรอ., กนอ., กฟผ.
หน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน		

5.3. แนวทางการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ

5.3.1. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขด้านน้ำ

เนื่องจากการจัดการสาธารณสุขเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน และต้องมีการปรับการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำในแต่ละปี การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการแบบบูรณาการจะเกิดขึ้นได้จากการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ โดยปรับให้เข้ากับสถานการณ์แต่ละปี ซึ่งขึ้นกับองค์ประกอบ 3 ประการคือ

- จังหวะเวลา
- การติดต่อ/ประสานการปฏิบัติ
- ความสอดคล้องในการปฏิบัติเครื่องมือที่ใช้ในการขับเคลื่อนการประสานงานในการบริหารจัดการ

จัดการน้ำแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ แยกตามองค์ประกอบทั้ง 3 ได้แก่ ปฏิทินการบริหารจัดการ เพื่อกำหนดจังหวะเวลาการทำงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำ และผังแสดงความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือที่ใช้กำหนดช่องทางการติดต่อ/ประสานการปฏิบัติ

- แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งประจำปี ซึ่งเป็นแผนแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งสอดคล้องกับสถานการณ์น้ำและบริบทต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานเป็นรายปี

โดยในส่วนของความเชื่อมโยง และการประสานปฏิบัติจะนำเสนอในหัวข้อ 5.3.3 ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งจะแสดงในหัวข้อ 5.4 สำหรับในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงปฏิทินการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นตารางเวลาที่กำหนดว่าหน่วยงานในระดับต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในบทที่ 4 หัวข้อ 4.3 และบทที่ 3 ซึ่งได้มาสรุปไว้ในหัวข้อ 5.1 และ 5.2 ที่ผ่านมา จะต้องเริ่มปฏิบัติตามภารกิจด้านการบริหารจัดการน้ำที่เกี่ยวกับน้ำแล้งในช่วงใด

ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้งของกลุ่มน้ำ แสดงได้ตามตารางที่ 5-2 โดยช่วงเวลาฤดูแล้งนั้นจะปรับตามการประกาศของกรมอุตุฯ

5.3.2. ระดับการจัดการภาวะน้ำแล้ง

ระดับการจัดการภาวะน้ำแล้ง หรือระดับภัยน้ำแล้งจะเป็นตัวแปรในการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการภาวะน้ำแล้ง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับภัย ความสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์ 3 ระดับนี้ของสห.เทียบกับของกระทรวงมหาดไทย จะแสดงในหัวข้อ 3.1 และสรุปได้ตามรูปที่ 5-6 ส่วนเกณฑ์การเตือนภัยที่กำหนดว่าเมื่อตรวจวัดน้ำฝน ระดับน้ำในลำน้ำหรือแหล่งน้ำได้ระดับใดจะเทียบกับภัยระดับใดใน 3 ระดับ จะแสดงไว้ในหัวข้อ 4.5

5.3.3. ความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติ

แผนผังแสดงความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับบัญชาการ อำนวยการ และปฏิบัติการ จะแสดงไว้ในหัวข้อ 5.2 เมื่อนำมาผนวกกับปฏิทินการบริหารจัดการตามหัวข้อ 5.3.1 จะทำให้สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละหน่วยงานต้องส่งผลการปฏิบัติ หรือรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และช่วงเวลาของการปฏิบัติงานในฤดูแล้ง อยู่ในช่วง พ.ค.-ต.ค. โดยในความเป็นจริงจะใช้ช่วงฤดูแล้งตามประกาศจากกรมอุตุฯ นอกจากนี้ ในรูปดังกล่าวจะเน้นผู้รับผิดชอบในระดับชาติ กล่าวคือ

- สททช. เป็นผู้รับผิดชอบในระดับอำนาจการ
- มีคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ ในฐานะคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ และการบริหารจัดการน้ำ ทำหน้าที่พิจารณาแผนฯ ประจำปีต่างๆ
- คณะกรรมการวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ และการบริหารจัดการน้ำ เป็นคณะกรรมการภายใต้ กททช. ทำหน้าที่เป็นตัวแทน กททช. ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนต่างๆ ซึ่งนอกจากจะใช้ในระดับประเทศแล้ว ก็จะใช้กับระดับจังหวัดด้วย โดยใช้กรอบเวลาเดียวกัน โดย
 - สททช. ภาค จะทำหน้าที่เสมือน สททช. ในระดับประเทศ
 - คณะกรรมการลุ่มน้ำ จะทำหน้าที่เสมือน กททช. ในระดับประเทศ

ตารางที่ 5-3 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง

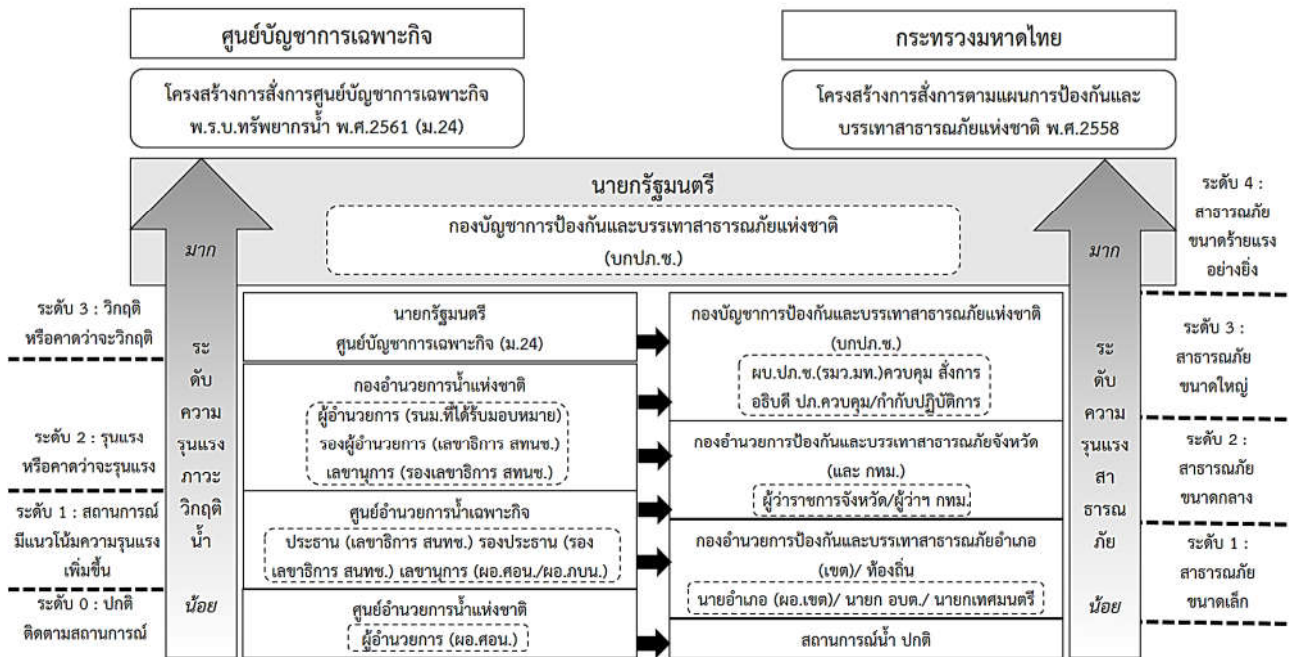
ลำดับที่	กิจกรรมหลัก/ขั้นตอน	ส.ค. ปี ปัจจุบัน	ก.ย. ปี ปัจจุบัน	ต.ค. ปี ปัจจุบัน	พ.ย. ปี ปัจจุบัน	ธ.ค. ปี ปัจจุบัน	ม.ค. ปี ถัดไป	ก.พ. ปี ถัดไป	มี.ค. ปี ถัดไป	เม.ย. ปี ถัดไป	พ.ค. ปี ถัดไป	มิ.ย. ปี ถัดไป	ก.ค. ปี ถัดไป	ผู้รับผิดชอบ (กษ./คณะ อนุกรรมการฯ/สทช.)	ผู้รับผิดชอบ(คณะ กรรมการลุ่มน้ำ/ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด/ สทช.ภาค)
1 การเตรียมการและการสร้างการรับรู้															
1.1	รวบรวมข้อมูลด้าน Supply และ Demand (ในเขตและนอกเขตชลประทาน) 1) รวบรวมข้อมูลน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำทุกแห่ง - การคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ - ข้อมูลปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ กลาง เล็ก แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำใต้ดิน 2) รวบรวมข้อมูลความต้องการใช้น้ำรายกิจกรรม - ความต้องการใช้น้ำด้านเกษตร (ในเขตและนอกเขตชลประทาน) + วิเคราะห์สถานการณ์ : ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ แนวโน้มการตลาดแผนการเพาะปลูกพืชของจังหวัด และยกวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งทั้งประเทศ (ข้าวรอบที่ 2/พืชไร่-พืชผัก) + พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง - ความต้องการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรม - ความต้องการใช้น้ำด้านอุปโภคบริโภค - ความต้องการใช้น้ำด้านรักษาระบบนิเวศ - ความต้องการใช้น้ำสำรองต้นฤดูฝน (กรณีน้ำทิ้งช่วง)													อด., สสน. ชป., ทน., กฟผ., พท., ทบ., สด., พต., ปภ., และ GISTDA คณะทำงานเฉพาะกิจจัดทำข้อมูลวางแผนและส่งเสริมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (กษ.) คณะทำงานวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และคณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหภัยพิบัติฯ (กษ.) East Water, กรอ. และ กนอ. กปภ., กปน., ทบ., สด., ปภ., และ East Water ชป., ทน., กปภ., กปน., , กพ., และ อศ. ชป., ทน., กปภ., กปน., , สด., พท., กฟผ. ชป., ทน., กฟผ., พท., สด., สสน., สทช. กปภ., กปน., ทบ., สด., ปภ. สสน., East Water ชป., ทน., กปภ., กปน., , คพ. และ อศ. ชป., ทน., กปภ., กปน., , สด., พท., กฟผ., สทช.	คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด และ สทช. 1-4
1.2	การเตรียมการด้านบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำจังหวัด/ลุ่มน้ำ/กลุ่มลุ่มน้ำ/ประเทศ 1) ประเมินปริมาณน้ำต้นทุนของทุกแหล่งน้ำ ณ วันที่ 1 พ.ย.														

ตารางที่ 5-2 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรมหลัก/ขั้นตอน	ส.ค. ปี ปัจจุบัน	ก.ย. ปี ปัจจุบัน	ต.ค. ปี ปัจจุบัน	พ.ย. ปี ปัจจุบัน	ธ.ค. ปี ปัจจุบัน	ม.ค. ปี ถัดไป	ก.พ. ปี ถัดไป	มี.ค. ปี ถัดไป	เม.ย. ปี ถัดไป	พ.ค. ปี ถัดไป	มิ.ย. ปี ถัดไป	ก.ค. ปี ถัดไป	ผู้รับผิดชอบ (กนช./คณะ อนุกรรมการฯ/สหช.)	ผู้รับผิดชอบ(คณะ กรรมการลุ่มน้ำ/ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด/ สหช.ภาค
2)	วิเคราะห์สมดุลน้ำและ คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงการขาด แคลนน้ำ - ด้านอุทกวิทยา - ด้านการเกษตร - ด้านรักษาระบบนิเวศ - ด้านสำรองต้นฤดูฝน (กรณีฝนทิ้งช่วง)													ทุกหน่วยงานและ สหช. ทุกหน่วยงาน และ สหช. สหช. (ฝ่าย เลขานุการ คณะอนุกรรมการ อำนาจการด้านการ บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ)	
1.3	เสนอคณะกรรมการ อำนาจการด้านการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ และ กนช. พิจารณาให้ความ เห็นชอบมาตรการฯ/แผน บริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤ ดูแล้ง													ทุกหน่วยงาน และ กปส.	
1.4	เสนอ ครม. เพื่อทราบ มาตรการ และมอบแนวทาง ปฏิบัติให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติ การเตรียมรับสถานการณ์ ภัยแล้งในระดับพื้นที่														
1.5	ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน														
2 ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง															
2.1	ติดตาม วิเคราะห์ และ ประเมินสถานการณ์กิจกรรม ใช้น้ำ พร้อมทั้งติดตามเผ่า ระวังพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งอย่าง ต่อเนื่อง และสรุปผลการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือ ในภาพรวม													คณะทำงาน (1), (2), (3) ภายใต้ กอนช., สหช. และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด และ สหช. 1-4
2.2	เสนออนุกรรมการอำนาจการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พิจารณาให้ความเห็น และ ปรับแผนบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ (ตาม สถานการณ์/ถ้ามี)													ทุกหน่วยงาน กอนช. และ สหช. สหช. ทุกหน่วยงาน และกอส	
2.3	รายงาน กนช. เพื่อรับทราบ ผลการดำเนินงานระหว่าง ฤดูกาล														
2.4	จัดทำประชาสัมพันธ์สร้าง การรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชน อย่างต่อเนื่อง														

ตารางที่ 5-2 ปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูแล้ง (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรมหลัก/ขั้นตอน	ส.ค. ปี ปัจจุบัน	ก.ย. ปี ปัจจุบัน	ต.ค. ปี ปัจจุบัน	พ.ย. ปี ปัจจุบัน	ธ.ค. ปี ปัจจุบัน	ม.ค. ปี ถัดไป	ก.พ. ปี ถัดไป	มี.ค. ปี ถัดไป	เม.ย. ปี ถัดไป	พ.ค. ปี ถัดไป	มิ.ย. ปี ถัดไป	ก.ค. ปี ถัดไป	ผู้รับผิดชอบ (กษ./คณะ อนุกรรมการฯ/สทช.	ผู้รับผิดชอบ(คณะ กรรมการลุ่มน้ำ/ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด/ สทช.ภาค
3 การบริหารจัดการน้ำในภาวะวิกฤต															
3.1	กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้ง/ภาวะน้ำแล้งรุนแรง เสนอคณะกรรมการลุ่มน้ำ/ นายกรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตภาวะน้ำแล้ง/ภาวะน้ำแล้งรุนแรง													กอนช., สทช. กอนช. และ คณะอนุกรรมการ อำนวยการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ ศูนย์บัญชาการ เฉพาะกิจ ทุกหน่วยงาน กอนช. และ สทช.	คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด และ สทช. 1-4
3.2	กรณีคาดการณ์ว่าจะเกิดภาวะน้ำแล้งรุนแรง เสนอ กษ. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจกำกับดูแลบัญชาการเหตุการณ์และประกาศเขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง													คณะอนุกรรมการ อำนวยการบริหาร จัดสรรทรัพยากรน้ำ, สทช. ทุกหน่วยงาน และ กปส.	
3.3	กำหนดนโยบายมาตรการในการบริหารจัดการ														
3.4	ดำเนินตามมาตรการ ติดตามวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บังคับบัญชา														
3.5	เมื่อภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรงได้พ้นไปแล้ว เสนอนายกรัฐมนตรี														
3.6	จัดทำการประชุมสัมมนาสร้างการรับรู้ข่าวสารสู่ประชาชน														
4 การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล															
4.1	ประมวลผลสรุปการบริหารที่ผ่านมา													คณะทำงานภายใต้ กอนช., สทช. และ ทุกหน่วยงานสทช. (ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการ อำนวยการด้านการ บริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ) สทช. ทุกหน่วยงาน และ สทช.	คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการ ทรัพยากรน้ำจังหวัด และ สทช. 1-4
4.2	เสนอคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม														
4.3	สรุปนำเสนอ กษ. และ ครม.ต่อไป														
4.4	จัดทำสรุปบทเรียน เพื่อปรับปรุงแผนการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้งรวมทั้งเสนอแผนงานโครงการในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง														

รูปที่ 5-5 ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบระบบบัญชาการองค์กรและกฎหมายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สถานภาพปัจจุบัน ภายหลังจากที่มีการก่อตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, 2564.

5.4. การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

5.4.1. ลักษณะของแผนปฏิบัติการ

เกณฑ์และแนวทางต่างๆ ที่นำเสนอในบทที่ 4 จะเป็นข้อมูลในภาพรวมของกลุ่มน้ำ อย่างไรก็ตามในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้งให้มีประสิทธิภาพในแต่ละปี จะจำเป็นต้องมีการนำเกณฑ์ทั่วไปดังกล่าวมาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของสถานการณ์น้ำ และสถานะขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำในแต่ละปี ซึ่งจะดำเนินการในลักษณะของการจัดทำ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง” ซึ่งจะเป็นแผนที่แต่ละหน่วยงานจัดทำขึ้นในแต่ละปี มีเนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลทั่วไป
- 2) สิ่งที่จะดำเนินการ
- 3) เงื่อนไขในการดำเนินการ เช่น ดำเนินการเฉพาะเมื่อระดับน้ำลง เป็นต้น
- 4) ช่วงเวลาในการดำเนินการและระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ
- 5) เป้าหมายในการดำเนินการ
- 6) ผู้รับผิดชอบ
- 7) งบประมาณที่ใช้
- 8) ข้อจำกัด/แนวทางการขอรับการสนับสนุน

โดยแบ่งออกเป็น 2 แผน แยกตามช่วงเวลา ดังนี้

1) แผนบริหารจัดการน้ำหลากรายพื้นที่ ซึ่งเป็นแผนก่อนฤดูแล้ง โดยในระดับพื้นที่จัดทำเป็นรายจังหวัด โดยมีสทช. ภาคเป็นผู้รวบรวมให้กับคณะกรรมการลุ่มน้ำ ส่วนในระดับประเทศ จัดทำเป็นรายลุ่มน้ำหรือตามเขตรับผิดชอบของสทช. ภาค โดยสทช. เป็นผู้รวบรวมเสนอ กนช. ผ่านคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำภายใต้คณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

2) แผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่ในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นการปรับแผนตามข้อ 1) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละจุด โดยมีการปรับปรุงในช่วงกรกฎาคม 1 ครั้ง และกันยายน อีก 1 ครั้ง

5.4.2. การจัดทำแผนปฏิบัติการก่อนฤดูแล้ง

แผนปฏิบัติการก่อนฤดูแล้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- นำเสนอการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งก่อสร้าง
- นำเสนอการคาดการณ์สถานการณ์ตามภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์น้ำและความพร้อมด้านเครื่องมือ

5.4.3. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ในช่วงฤดูแล้ง จะดำเนินการตามแผนบริหารจัดการน้ำหลากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการลุ่มน้ำและกนช. ตามขั้นตอนในรูปที่ 5-7 และรายงานผลตามแนวทางในบทที่ 6 ในกรณีที่จำเป็นหน่วยงานสามารถเสนอปรับแผนได้ในลักษณะ “แผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่” ตามขั้นตอนที่แสดงในรูปที่ 5-7

5.4.4. การดำเนินการหลังฤดูแล้ง

เมื่อสิ้นสุดฤดูแล้งหรือสถานการณ์ภัยแล้งสิ้นสุด ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามภารกิจช่วงหลังเกิดภัย/หลังฤดูแล้ง จะเป็นส่วนสำคัญที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงเกณฑ์ทั่วไปในบทที่ 4 และแผนปฏิบัติการช่วงก่อนเกิดฤดูแล้งตามหัวข้อ 5.4.2 ในฤดูแล้งถัดไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.5. ฉากทัศน์ใช้งานแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

เมื่อเกิดสภาวะน้ำแล้ง สามารถนำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ฉบับนี้มาใช้รวมกันกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนเผชิญเหตุ และคู่มือปฏิบัติงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งระยะก่อนเกิดภัย ระยะเมื่อเกิดภัย และระยะเมื่อภัยยุติ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นต่อเนื้อหาที่ปรากฏในแผนฉบับนี้ ฉากทัศน์การใช้งานแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งจึงถูกสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดแสดงได้ดังตารางที่ 5-3

ความเข้าใจต่อฉากทัศน์ในการใช้แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง ยังสามารถช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ทั้งด้านการจัดทำ แผนงาน แผนปฏิบัติการ และแผนงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด การบูรณาการและ การขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ทั้งในภาวะปกติ และภาวะวิกฤติ รวมถึงการ รวบรวม เชื่อมต่อ บูรณาการข้อมูล และสารสนเทศทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด และที่สำคัญคือสนับสนุนการ ตัดสินใจของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ทั้งด้านการพิจารณาปริมาณการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ และจัดลำดับในการใช้ น้ำในเขตลุ่มน้ำและควบคุมการใช้น้ำ การกำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ การพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับ การผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ การเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนงานและโครงการในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับ ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องใน การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำในเขตลุ่มน้ำ การส่งเสริมและรณรงค์การสร้าง จิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ

ตารางที่ 5-4 ฉากทัศน์การใช้งานแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ลำดับที่	หัวข้อแผน	แนวทางการปฏิบัติ	หมายเหตุ
1.	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน (เฉพาะจังหวัด): - ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น - กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอป.อ.) / ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) - กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอป.จ.) / ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (ศบก.จ.)	- หัวข้อ 4.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน - คู่มือการจัดการสาธารณภัยสำหรับผู้อำนวยการท้องถิ่น และอำนวยการอำเภอ - คู่มือบัญชาการเหตุการณ์สำหรับผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีประสบภัยแล้ง
2.	การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง	- พื้นที่เสี่ยงน้ำแล้งในพื้นที่ฝั่งน้ำ: คาบอุบัติ 2 / 5 / 10 / 25 / 50 / 100 ปี - พื้นที่น้ำหลาก: พื้นที่ทางน้ำหลากริมน้ำ (ลน.) / พื้นที่ทางน้ำหลากเพื่อการระบายน้ำ (ลร.) / พื้นที่ลุ่มต่ำ (ต.) / พื้นที่น้ำนอง (น.) - ข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้งและตำแหน่งสถานีตรวจวัดข้อมูล: - สถานีวัดน้ำฝน และ สถานีวัดน้ำท่า - เกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดภาวะน้ำแล้ง: ปริมาณน้ำฝน (ฉุกเฉิน: > 90-150 มม./วัน; ต่อเนื่อง 3 วัน และวิกฤติ: > 150 มม./วัน; ต่อเนื่องหลายวัน) ระดับน้ำในลำน้ำ (ฉุกเฉิน: > 80% ของระดับตลิ่ง และวิกฤติ: > ระดับตลิ่งต่อเนื่อง) ปริมาณน้ำในลำน้ำ (ฉุกเฉิน: > 80% ของความจุลำน้ำ และวิกฤติ: ปริมาณสูงอยู่ในระดับวิกฤติอย่างต่อเนื่อง) และแหล่งน้ำต้นทุน (ฉุกเฉิน: 80-100% ของปริมาณน้ำใช้การและวิกฤติ: > 100% ของปริมาณน้ำใช้การ)	- หัวข้อ 4.2 การจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง
3.	การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง	- เน้นการป้องกัน การเตรียมความพร้อม การลดผลกระทบการเผชิญเหตุการณ์ และการฟื้นฟู - การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้งจะแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ก่อนเกิดน้ำแล้ง ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง และหลังเกิดภาวะน้ำแล้ง ซึ่งดำเนินงานโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน	- หัวข้อ 4.3 การบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำแล้ง
4.	การจัดทำระบบเตือนภัยน้ำแล้ง	- Website one map: https://nationalthaiwater.onwr.go.th/ - EARLY WARNING SYSTEM: http://ews.dwr.go.th/ews/index.php - ระบบโทรมาตร: https://www.hydro-1.net/ และ https://telerid.rid.go.th/#/	

ตารางที่ 5-4 ฉากทัศน์การใช้งานแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ลำดับที่	หัวข้อแผน	แนวทางการปฏิบัติ	หมายเหตุ
5.	การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ	คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจร่วมกันดำเนินการโดยประสานความร่วมมือไปยังกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตือนภัยน้ำแล้ง และแจ้งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและสมควรให้ประชาชนในพื้นที่	- หัวข้อ 4.5 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชน
6.	เกณฑ์การพิจารณาสถานการณ์น้ำ เตือนภัยและวิธีการระบายน้ำที่รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักวิชาการ	- เส้นทางไหลของน้ำ ผังน้ำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำแล้ง - ระยะเวลาการเดินทางของน้ำจากฝัากลุ่มน้ำของกรมชลประทาน - เกณฑ์พิจารณาภาวะน้ำแล้งและพื้นที่ประสบภัย - เกณฑ์ทั่วไป สทนช. กรณีปกติ กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งฉุกเฉิน และกรณีเกิดปัญหาวิกฤตน้ำแล้ง - เกณฑ์จากโครงการฝัากลุ่มน้ำโตนเลสาบ - เกณฑ์เตือนภัยน้ำแล้งที่รวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - แนวทางบริหารจัดการองค์ประกอบที่ใช้ในการบรรเทาภาวะน้ำแล้ง - การบริหารจัดการพื้นที่แก้มลิง - การเฝ้าระวังน้ำหลากที่สถานีตรวจวัดน้ำหลาก เกณฑ์และขอบเขตพื้นที่เสี่ยงน้ำแล้งรายสถานี เพื่อพิจารณาและประเมินสถานการณ์ก่อนดำเนินการประกาศเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงน้ำแล้งล่วงหน้า - กรณีพื้นที่เสี่ยงน้ำแล้งฉับพลัน สามารถเตือนภัยได้ทันที เมื่อค่าตรวจวัดน้ำฝนถึงเกณฑ์เฝ้าระวัง - การบริหารจัดการประตुरะบายน้ำและอาคารบังคับน้ำ โดยใช้เกณฑ์ของกรมชลประทาน - การบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำหลากในภาพรวมระดับลุ่มน้ำ	- หัวข้อ 4.2 การเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง

ตารางที่ 5-4 ฉากทัศน์การใช้งานแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ลำดับที่	หัวข้อแผน	แนวทางการปฏิบัติ	หมายเหตุ
7.	วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป	- แหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงาน: โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง (2-100 ล้าน ลบ.ม. และ) และขนาดเล็ก (<2 ล้าน ลบ.ม.) - การกักเก็บน้ำในพื้นที่รับน้ำหลาก	
8.	การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำแล้ง	- แนวทางการบริหารตามหัวข้อ 4.1 และ 4.3 - การเตรียมการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำแล้ง - การปฏิบัติการของพนักงาน เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่พนักงานตามกฎหมาย ตามหัวข้อ 4.1 และ 4.3 - การช่วยเหลือทางการแพทย์ - การจ่ายค่าทดแทนหรือค่าชดเชย	- หัวข้อ 4.7 การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชน ที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำแล้ง - คู่มือการจัดการสาธารณสุข สำหรับ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ ผู้อำนวยการอำเภอ - คู่มือบัญชาการเหตุการณ์สำหรับผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีประสบภัยแล้ง
9.	งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ	- งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - เงินตรงราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด - กรณีก่อนเกิดภัยหรือคาดว่าจะเกิดภัย: ≤ 10 ล้านบาท - กรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้น และได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้ว: 20 ล้านบาท	- หัวข้อ 4.8 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ - คู่มือการจัดการสาธารณสุข สำหรับ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ ผู้อำนวยการอำเภอ - คู่มือบัญชาการเหตุการณ์สำหรับ ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีประสบภัยแล้ง

บทที่ 6

การรายงานผล

การรายงานผลตามโครงสร้างการบัญชาการอำนวยการ ปฏิบัติการ และหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานปฏิบัติ สามารถแบ่งการดำเนินการตามสถานการณ์น้ำ และระดับภัยได้ ดังนี้

1. กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง

2. กรณีเกิดภาวะน้ำแล้ง

2.1 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งในระดับภัย 1 และ 2

2.2 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้งในระดับภัย 3 : วิกฤติ ที่ต้องมีการตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ

โดยมีแนวทางการรายงานผลดังนี้

6.1 กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง

จากปฏิทินการบริหารจัดการน้ำในบทที่ 5 ได้มีการกำหนดช่วงเวลาที่จะเริ่มมีการวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสภาพอากาศ ฝน น้ำท่า อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติไว้ โดยในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ยังไม่พบว่าจะเกิดภัยน้ำแล้ง การรายงานผลจะมีเฉพาะส่วนของข้อมูลน้ำเป็นหลัก โดยยังไม่มีข้อมูลพื้นที่ประสบภัย

การรายงานผลในส่วนนี้จะดำเนินการร่วมกับการบริหารจัดการน้ำ และ การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ โดยรูปแบบของการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับผิดชอบกำหนด โดยเนื้อหาของ การรายงานผลในกรณีที่ยังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลบ่งชี้การเกิดภาวะน้ำแล้ง ตามหัวข้อ 4.2 ได้แก่

- ปริมาณฝน
- ระดับน้ำในลำน้ำ
- ปริมาณน้ำในลำน้ำ
- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ
- พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำแล้ง
- แนวทางการเผชิญเหตุ/การใช้งบประมาณ

โดยอาจพิจารณานำเสนอสถานีวัดน้ำฝน สถานีวัดน้ำท่า และปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำภายในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำในภาพรวม ตามตัวอย่างในรูปที่ 6-1 ถึง 6-3 และอาจมีข้อมูลพื้นที่เสี่ยงที่คาดว่าจะอาจเกิดภัยน้ำแล้งขึ้น รวมทั้งข้อมูลด้านการบริหารที่คาดว่าจะดำเนินการเพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

นอกจากนี้ ในกรณีของแม่น้ำที่มีภาวะการรุกตัวของน้ำเค็มอาจเพิ่มเติมข้อมูลการรุกตัวของน้ำเค็มเมื่อระดับความเค็มเริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น จนอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการใช้งานน้ำ

สถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ

ประจำวันที่ 10 พฤศจิกายน 2564 (08.00 น.)

02 554 1800

www.onwr.go.th

กองอำนวยการ
น้ำแห่งชาติ

สภาพอากาศ : บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังแรงจากประเทศจีนแผ่ปกคลุมประเทศไทยตอนบน ลักษณะเช่นนี้ทำให้ประเทศไทยตอนบนอุณหภูมิจะลดลง 1-3 องศาเซลเซียสกับมีอากาศเย็นกับมีลมแรง สำหรับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทย ภาคใต้ และทะเลอันดามันมีกำลังแรงขึ้น ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่ง

ปริมาณฝนตกสูงสุด 24 ชั่วโมงที่ย่านมา (ม.ม.) : มีฝนตกปานกลางถึงหนักมาก บริเวณ จ.นราธิวาส (62) จ.เพชรบุรี (57) จ.ประจวบคีรีขันธ์ (57)

คาดการณ์ฝน : ในช่วงวันที่ 9 - 15 พ.ย. 64 บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังค่อนข้างแรงจากประเทศจีนยังคงแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนและทะเลจีนใต้ ทำให้บริเวณประเทศไทยมีอากาศเย็นถึงหนาวกับมีลมแรง อุณหภูมิจะลดลง 2-4 องศาเซลเซียส สำหรับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้จะมีกำลังแรงขึ้น ทำให้ภาคใต้ยังคงมีฝนตกต่อเนื่องและมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางแห่ง

แหล่งน้ำต้นทุน :

ภาค	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		รวม		การคาดการณ์ ล่วงหน้า 3 วัน (ล้าน ลบ.ม.)
	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	ปริมาณน้ำ ใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	%	
เหนือ	7,921	43	1,041	84	572	53	9,535	56	91
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6,095	89	1,768	94	1,473	62	9,377	84	70
ตะวันออก	1,291	91	1,079	102	368	77	2,738	93	51
กลาง	1,280	105	137	100	299	47	1,716	86	11
ตะวันตก	11,426	80	295	87	88	38	11,810	79	184
ใต้	3,433	63	208	49	272	101	3,913	64	54
รวม	31,447	66	4,529	89	3,073	60	39,048	67	460

ข้อมูล ณ วันที่ 9 พ.ย. 64

ศักยภาพน้ำบาดาลต่อเดือน 3,782 ล้าน ลบ.ม.

แหล่งน้ำที่ต้องเฝ้าระวัง ปริมาณน้ำมากกว่า 100% ปริมาณน้ำเก็บกัก (ข้อมูล ณ วันที่ 9 พ.ย. 64) : บริเวณพื้นที่ภาคเหนือ 33 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 91 แห่ง ภาคตะวันออก 35 แห่ง ภาคกลาง 4 แห่ง ภาคตะวันตก 8 แห่ง และ ภาคใต้ 5 แห่ง

สถานการณ์น้ำในแม่น้ำ :

สถานการณ์น้ำในแม่น้ำต่างๆ ส่วนมากสถานการณ์น้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำน้อยถึงน้ำปกติ ยกเว้น แม่น้ำยม แม่น้ำสแกกรัง แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำชี แม่น้ำมูล และแม่น้ำป่าสัก ที่มีสถานการณ์น้ำอยู่ในเกณฑ์น้ำมาก **ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น**

ระดับน้ำทะเลหนุน : สภาพาระดับน้ำบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา คาดการณ์โดยกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ ระดับน้ำ ข้อมูล ณ วันที่ 10 พ.ย. 64 น้ำขึ้นสูงสุด เวลา 12.43 น. สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 2.21 ม.

ติดตามข่าวสาร

เว็บไซต์ : www.onwr.go.th | <http://waterinfo.onwr.go.th>

รูปที่ 6-1 การรายงานผลของสถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง
 ก. ตัวอย่างที่ 1 ข. ตัวอย่างที่ 2
 ที่มา : กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ, 2564.

สถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ

23 ธ.ค. 65 เวลา 07.00 น.

02 554 1800

www.onwr.go.th

กอนช. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้

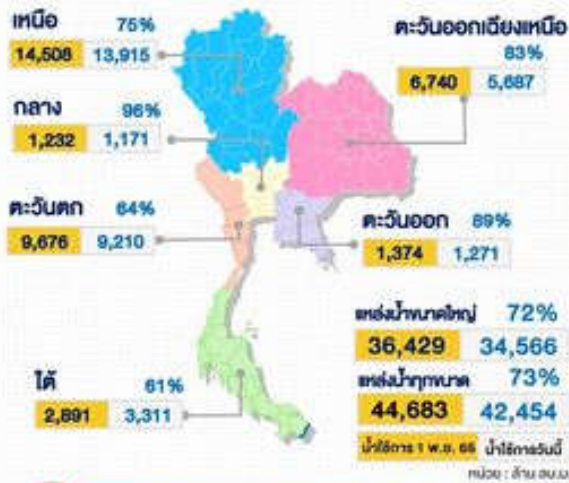

สภาพอากาศ

- ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศเย็นถึงหนาว ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ตอนบน มีอากาศเย็นในตอนเช้า ส่วนภาคใต้ตอนล่างยังคงมีฝนฟ้าคะนองบางแห่ง
- ปริมาณฝนตกใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา มีฝนตกปานกลางบริเวณ จ.นครศรีธรรมราช (31 มม.) จ.พังงา (24 มม.) และ จ.นราธิวาส (22 มม.)

ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำทั่วประเทศ

มาตรการและการช่วยเหลือ

- กรมชลประทาน ก่อจัดวิธีพืชกีดขวางทางน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำ แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร บริเวณคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย ระยะทาง 1,055 ม. ในพื้นที่ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง
- กรมเจ้าท่า ปฏิบัติงานขุดลอก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำ แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- แม่น้ำแม่คำมี ต.คำหนักธรรม อ.หนองม่วงไข่ จ.แพร่ ระยะทาง 5,050 ม. ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ 900 ครัวเรือน พื้นที่การเกษตร 2,500 ไร่
- แม่น้ำคู่ย์ อ.เมืองปาน จ.ลำปาง ระยะทาง 4,950 ม. ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ 550 ครัวเรือน พื้นที่การเกษตร 800 ไร่

คุณภาพน้ำ ณ จุดเฝ้าระวัง

แม่น้ำ	ค่าความเค็ม (กร็นต่อลิตร)		ค่าออกซิเจน (ต่อลิตรต่อลิตร)	
	ค่าวัดได้	เกณฑ์เฝ้าระวังสถานการณ์	ค่าวัดได้	มาตรฐานแหล่งน้ำผิวน้ำ
เจ้าพระยา (ปากน้ำโพธิ์สามพัน)	0.21	≤ 0.5*	3.0	≥ 2.0
ท่าจีน (ปากคลองจินดา)	0.31	≤ 2.0**	N/A	≥ 2.0
แม่กลอง (บางคนที)	0.18	≤ 2.0**	6.0	≥ 2.0
บางปะกง (วัดบางสน)	0.06	≤ 2.0**	3.0	≥ 2.0

หมายเหตุ : *เกณฑ์เฝ้าระวังความเค็มเพื่อการอุปโภคบริโภค ≤ 0.5 กร็นต่อลิตร
**เกณฑ์เฝ้าระวังความเค็มเพื่อการเกษตร ≤ 2.0 กร็นต่อลิตร

แนวทางการบริหารจัดการน้ำ

กอนช. บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อุทกภัยภาคใต้ ผ่านคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้

ด้วยพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีกำกับให้ กอนช. และศูนย์ส่วนหน้า ภาคใต้เร่งดำเนินการระบายน้ำออกจากพื้นที่ประสบอุทกภัยภาคใต้ โดยในวันที่ 22 ธ.ค. 65 เชื้อนบางกลาง เริ่มระบายน้ำ ปริมาณ 2 ล้าน ลบ.ม. หลังหยุดการระบายน้ำ ตั้งแต่วันที่ 18 ธ.ค. 65 เพื่อลดผลกระทบสองพื้นที่ท้ายน้ำ ทั้งนี้ กอนช. เน้นย้ำให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

- กรมอุตุฯ นิยมวิทยา และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) คาดการณ์ปริมาณฝนช่วงน้ำทะเลหนุนสูง และช่วงคลื่นลมแรง เพื่อวางแผนเร่งระบายน้ำเชื้อนบางกลางโดยไม่มีผลกระทบสองพื้นที่ท้ายน้ำ
- กรมชลประทาน 1) นำแผนงานโครงการระยะยาวเสนอเข้าที่ประชุม เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำในพื้นที่ และ 2) หาแนวทางในการบรรเทาภัยกรณีคันกั้นน้ำขาดในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส และสร้างความรู้ความเข้าใจให้ชุมชนรับทราบหน่วยงานกำลังดำเนินการเร่งแก้ไขปัญหาน้ำ
- ทุกหน่วยงานเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด แม้คาดการณ์ฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลาง และมีแนวโน้มลดลง ในพื้นที่พบน้ำภาคใต้
- ทุกหน่วยงานนำข้อมูลจากการประชุมคณะทำงานศูนย์ส่วนหน้าไปใช้ประกอบการทำงานของหน่วยงาน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

ติดตามข่าวสาร

ติดตามโดย : ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

สามารถติดตามสถานการณ์น้ำได้ที่ <http://waterinfo.onwr.go.th>

ข.

รูปที่ 6-1 การรายงานผลของสถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ กรณียังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง (ต่อ)

ก. ตัวอย่างที่ 1 ข. ตัวอย่างที่ 2

ที่มา : กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ, 2564.

ยังไม่เกิดภาวะน้ำแล้ง

- แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม (แผนบริหารจัดการน้ำแล้งรายพื้นที่)
- ปริมาณฝน
- ระดับน้ำในลำน้ำ
- ปริมาณน้ำในลำน้ำ
- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ
- พื้นที่เสี่ยงน้ำแล้ง
- แนวทางการเผชิญเหตุ/การใช้งบประมาณ

ระหว่างเกิดภาวะน้ำแล้ง

- แผนการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่)
- สถานการณ์น้ำและทางเลือกในการบรรเทาวิกฤติน้ำ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับภาวะน้ำท่วมในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ ได้แก่ พื้นที่ประสบภัย ผู้ได้รับผลกระทบ ฯลฯ
- การเกิดกรณีภัยระดับ 1 และ 2 (การบัญชาการและอำนวยการอยู่ที่ระดับกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ/สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
- การเกิดกรณีภัยระดับ 3 (มีการตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ขึ้นโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ)

หลังฤดูแล้ง

- ผลการปฏิบัติงานตามภารกิจช่วงระหว่างและหลังเกิดภัยแล้ง
- ผลการปรับปรุงเกณฑ์ทั่วไปในบทที่ 4 (แผนฉบับนี้) และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนบริหารจัดการน้ำหลากรายพื้นที่) ช่วงก่อนฤดูแล้ง สำหรับฤดูแล้งถัดไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

รูปที่ 6-2 ตัวอย่างการรายงานผลต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ

6.2 กรณีเกิดภาวะน้ำแล้ง

6.2.1 กรณีเกิดภัยในระดับ 1 และ 2

การรายงานข้อมูลในกรณีนี้ จะมีข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นจากข้อมูลสถานการณ์และการคาดการณ์น้ำในหัวข้อ 6.1 ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะน้ำแล้ง พื้นที่ประสบภัย ผู้ได้รับผลกระทบ ฯลฯ รวมทั้งแนวทางการบริหารและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีทางเลือกเพื่อให้กองอำนาจการน้ำแห่งชาติได้ใช้ประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้รูปแบบของการรายงานผลให้เป็นไปตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนด โดยหน่วยงานรับผิดชอบยังคงเป็นหน่วยงานตามหัวข้อ 6.1 เป็นหลัก สำหรับหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ ตามหัวข้อ 4.3 ก็อาจจัดทำรายงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานนั้นขึ้นมาด้วย เพื่อเป็นการบูรณาการข้อมูลให้หน่วยงานอื่น ๆ ได้รับทราบการ ดำเนินการด้วย

เนื่องจากภัยในระดับ 1 : ปกติ และ ระดับ 2 : รุนแรง หรือ คาดว่าจะรุนแรง จะมีโครงสร้างการบัญชาการและอำนวยการอยู่ที่ระดับกองอำนาจการน้ำ/สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามโครงสร้าง ในบทที่ 3 หัวข้อ 3.3 โดยไม่มีการตั้งศูนย์บัญชาการน้ำเฉพาะกิจ ทั้งนี้ สททช. ก็เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและจัดทำรายงานตั้งแต่สภาวะก่อนเกิดภัยอยู่แล้ว ดังนั้น ในระดับภัย 2 ส่วนนี้จึงไม่มีการจัดทำรายงานสรุปเพิ่มเติมเหมือนกรณีภัยระดับ 3

ตัวอย่างการรายงานผลในกรณีภัยระดับ 1 และ 2 ของ สททช. ดังแสดงในรูปที่ 6-3 และ ตัวอย่างการรายงานสถานการณ์น้ำในกลุ่มน้ำ ดังแสดงในรูปที่ 6-4

6.2.2 กรณีเกิดภาวะภัยในระดับ 3

ในกรณีที่เกิดภัยในระดับที่ 3 : วิกฤติ โครงสร้างการบัญชาการ อำนวยการ ปฏิบัติการ จะเปลี่ยนไปจากภัยระดับ 1 และ 2 โดยจะมีการตั้ง “ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ” ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ ตามที่แสดงไว้ในบทที่ 3 หัวข้อ 3.3

ดังนั้น ในส่วนของการรายงานผล นอกจากจะมีการดำเนินการ ในลักษณะเดียวกับ ภัยระดับ 1 และ 2 แล้วอาจต้องมีการเพิ่มรายงานสรุปสถานการณ์น้ำและทางเลือกในการบรรเทาวิกฤติน้ำ ในกรณีที่สภาพปัญหารุนแรงเกินกว่าเกณฑ์การบริหารในหัวข้อ 4.6 ทั้งนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรี ในการบัญชาการสถานการณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด รวมทั้งอาจต้องมีการรายงาน ผลการติดตามข้อสั่งการของศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจด้วย

สรุปสถานการณ์น้ำภาพรวมของประเทศ

กองอำนวยการ
แห่งชาติ

02 เม.ย. 64 เวลา 07.00 น.

02 554 1800

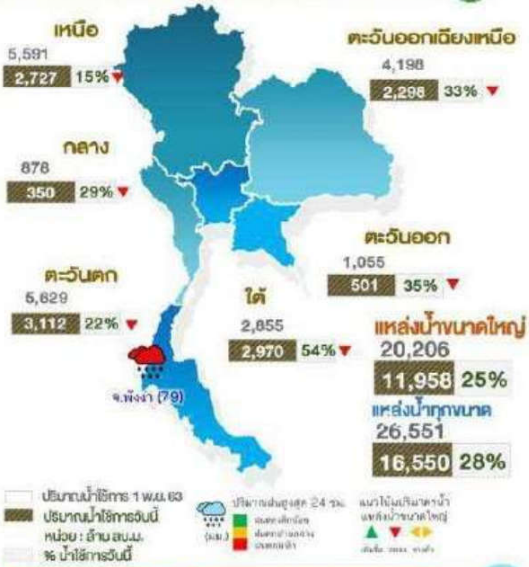
www.onwr.go.th

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ห่วงใยประชาชนลุ่มน้ำวังตอนล่าง มอบหมายให้หน่วยงานเร่งแก้ปัญหาภัยแล้ง

สภาพอากาศ

- หย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงปกคลุมบริเวณทะเลอันดามัน ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนัก
- 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา มีฝนตกหนักมากบริเวณ อ.ตะกั่วทุ่ง (79 มม.) และ อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา (73 มม.)

ปริมาณน้ำใช้การในแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่เฝ้าระวังน้ำน้อย

การบริหารจัดการน้ำ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี มีความห่วงใยประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งบริเวณลุ่มน้ำวังตอนล่าง มอบหมายหน่วยงานเร่งหาหรือแผนแก้ปัญหา โดย สททช. ร่วมกับจังหวัดลำปาง จัดประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดลำปาง ครั้งที่ 2/2564 (นัดพิเศษ) (วันที่ 1 เม.ย. 64) ที่ประชุมเห็นชอบแนวทางแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- **ระยะเร่งด่วน** มอบหมายกรมชลประทานระบายน้ำจากเขื่อนกัวลมเพื่อสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภคในลุ่มน้ำวังตอนล่าง เดือนเมษายนนี้ รวม 15 ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น จ.ลำปาง 10 ล้าน ลบ.ม. และ จ.ตาก 5 ล้าน ลบ.ม. เริ่มระบายน้ำวันที่ 6 เม.ย. 64 โดยที่ประชุมได้กำหนดมาตรการ เพื่อให้ปริมาณน้ำที่ระบายเดินทางถึง จ.ตาก ช่วยเหลือประชาชนได้ตามแผน
- **แผนระยะกลาง** มอบหมายหน่วยงานเกี่ยวข้องเสนอแผนงานโครงการระบบอาคารบังคับน้ำ แก้มลิง ในลำน้ำวัง เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด
- **ระยะยาว** ลุ่มน้ำวังมีแผนการพัฒนาแหล่งน้ำรวม 20 โครงการ โดยมี 10 โครงการ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) แล้ว สามารถเริ่มดำเนินการในช่วงปี 2565 - 2566 ทั้งนี้ ให้หน่วยงานติดตามผลการส่งน้ำอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการจัดสรรน้ำในแม่น้ำวัง ให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

มาตรการและการให้ความช่วยเหลือ

กอนช. มอบหมายให้หน่วยงานช่วยเหลือพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

- **กรมชลประทาน** ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ในพื้นที่ อ.เมือง จ.ตรัง
- **กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย** ติดตั้งเครื่องสูบน้ำระยะไกล เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาน้ำดื่มราคาถูกในพื้นที่ การเกษตร ในพื้นที่ อ.กระทุ่มแบน และอ. บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร
- **กองบัญชาการกองทัพไทย** แจกจ่ายน้ำอุปโภค-บริโภค เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน ในพื้นที่ อ.เกาะสมุยบุรี จ.ชัยภูมิ

สถานการณ์น้ำท่า

- **ระดับน้ำแม่น้ำสายหลัก**
 - ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ **น้ำน้อย** ถึงปกติ มีแนวโน้มลดลง
 - แม่น้ำโขง **น้ำน้อย** ถึงปกติ มีแนวโน้มทรงตัว
- **คุณภาพน้ำ ณ จุดเฝ้าระวัง แม่น้ำสายหลัก**
 - น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค แม่น้ำเจ้าพระยา ณ สถานีสูบน้ำสำแล จ.ปทุมธานี
 - ค่าความเค็ม 0.16 กรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐานไม่เกิน 0.25 กรัมต่อลิตร)
 - ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ 4.65 มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (มาตรฐานไม่ต่ำกว่า 2.0 มิลลิกรัมต่อลิตร)
 - น้ำเพื่อการเกษตร **แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำบางปะกง**
 - ค่าความเค็ม **เกินเกณฑ์มาตรฐาน** บริเวณปากแม่น้ำ (มาตรฐานไม่เกิน 2.0 กรัมต่อลิตร)
 - ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ติดตามข่าวสาร

วีดิทัศน์สถานการณ์น้ำแห่งชาติ

วีดิทัศน์การบริหารจัดการน้ำแห่งชาติ

จัดทำโดย

นางสาวอนงค์
นางสาวสุวิภา
นางอณนุชภัท
นางสาวนันทิยา

จัดทำ

พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม
พจนานุกรม

นักวิชาการชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการชำนาญการพิเศษ

สามารถติดตามสถานการณ์น้ำได้ที่
<http://waterinfo.onwr.go.th>

รูปที่ 6-3 การรายงานผลกระทบเกิดภาวะน้ำแล้งที่ระดับภัย 1 และ 2

ในปัจจุบันทางกองอำนวยการน้ำแห่งชาติได้จัดทำเว็บไซต์สถานการณ์น้ำประเทศไทย ดังรูปที่ 6-4 โดยเป็นการรายงานปริมาณฝน ระดับน้ำในลำน้ำ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต้นทุน และคุณภาพน้ำ รวมถึงประกาศกองอำนวยการน้ำแห่งชาติเพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์ นอกจากนี้ด้วยการบูรณาการข้อมูลและการบริหารจัดการระหว่างองค์กรต่างๆ ยังพบการรายงานสถานการณ์หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภัยแล้งอีกด้วย ดังนี้

- ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง โดย กองวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำ กรมทรัพยากรน้ำ
- ข้อมูลค่าความชื้นในดิน โดย กองวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำ กรมทรัพยากรน้ำ
- ข้อมูลปริมาณน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทานรายสัปดาห์ โดย กองวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำกรมทรัพยากรน้ำ

รูปที่ 6-4 รายงานสถานการณ์น้ำประเทศไทยและการแจ้งเตือนสถานการณ์
ที่มา : <https://nationalthaiwater.onwr.go.th/>

บทที่ 7

การติดตามประเมินผล

การถอดบทเรียนจากสภาพภัยและผลการดำเนินการในช่วงที่เกิดภาวะภัยแล้งที่ผ่านมา แล้วนำไปปรับแนวทางการบริหารจัดการน้ำรวมทั้งเกณฑ์การเตือนภัย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมากยิ่งขึ้นจะช่วยให้การแก้ไขภาวะน้ำแล้งในอนาคตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นในแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อเตรียมพร้อมในการแก้ไขภาวะน้ำแล้งในอนาคตจึงต้องมี มาตรการในการติดตาม และประเมินผลเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดแผนงานที่จะขับเคลื่อน ให้การแก้ไขภาวะน้ำแล้งในอนาคตดีขึ้น โดยประกอบด้วย

1) มาตรการก่อนเกิดภัยแล้ง ด้วยการกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัย ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบูรณาการด้านข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำ ข้อมูลระดับน้ำในแม่น้ำ ปริมาณ น้ำในเขื่อน/อ่างเก็บน้ำ ศักยภาพในการรับน้ำของแหล่งเก็บกักน้ำและพื้นที่ลุ่มต่ำซึ่งเป็นการดำเนินการช่วงก่อนเกิดภาวะน้ำแล้ง และกรณีมีข้อมูลบ่งชี้จะเกิดภาวะน้ำแล้ง ให้เตรียมการออกประกาศ (กำหนดเขต) / ประกาศเขตพื้นที่ กรณีภาวะน้ำแล้งฉุกเฉิน และกรณีเกิดปัญหาวิกฤตน้ำแล้ง เพื่อกำหนดการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ภายในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนบริหารจัดการน้ำหลายรายพื้นที่) โดยมีการบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ)
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ (ศูนย์เมขลา และกองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา)
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล)
- กรมอุตุนิยมวิทยา

2) มาตรการระหว่างเกิดภัยแล้ง ในการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับภาวะน้ำแล้ง จัดทำแผนที่ภัยพิบัติและแผนที่ความเสี่ยงจากน้ำแล้ง จัดทำแผนผังแสดงเส้นทางการไหลของน้ำเพื่อการบริหารจัดการควบคุมปริมาณน้ำ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดทำรายงาน ผลการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลความเสียหาย พื้นที่ที่เกิดวิกฤตน้ำ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง (แผนปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่) ในระยะยาวต่อไป

3) มาตรการหลังภัยแล้ง ควรตรวจสอบและประเมินผลจากรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปฏิบัติการในอนาคต โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นหน่วยงานหลัก

ภาคผนวก ก

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อที่ระบุพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานตามแผน

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว	191
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสระแก้ว	1375
ศูนย์ความปลอดภัยทางน้ำ	1199
ศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี	1650
ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสระแก้ว	1567
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	1784
แจ้งอัคคีภัย สัตว์เข้าบ้าน	199
อุบัติเหตุทางน้ำ กองบัญชาการตำรวจ	1192
ศูนย์บริการรับแจ้งโทรศัพท์ขัดข้อง	1177
สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	1669
ศูนย์ส่งกลับและรถพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ	1691
ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ	1860
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	1330
ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม	1356
ศูนย์ประชาชนดี	1300
ศูนย์ปราบปรามการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์	1192
ศูนย์ความปลอดภัย กรมทางหลวงชนบท	1146
สายด่วนตำรวจท่องเที่ยว	1155
กรมอุตุนิยมวิทยา	1182
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	1129
การประปาส่วนภูมิภาค	1662
ชลประทานบริการประชาชน	1460
สำนักทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง	1548
ศูนย์รับแจ้งข้อมูลข่าวสาร	1315
สถานีวิทยุ จส.100	1137
สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน	1677
บริการสอบถามข้อมูลโทรศัพท์	1113
AIS	1175
TOT	1100
TRUE	1331

ภาคผนวก ก (ต่อ)

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อที่ระบุพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานตามแผน

อำเภอ	ตำแหน่ง	ชื่อ-สกุล	หมายเลขโทรศัพท์
เมืองสระแก้ว	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นางสาวนุสรรา ชันเขตร์	06-3903-9696
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายธีระพงศ์ พลเกษตร	
อรัญประเทศ	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นายปิติพัฒน์ ทรัพย์เชาว์กุล	06-3208-8795
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายธีรวุฒิ เเดินหมาด	06-3903-3033
ตาพระยา	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นายธีระพงษ์ พงษ์พรต	09-2279-7419
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายโสพล อุตสาหะ	06-3903-9998
วัฒนานคร	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นายวรวิทย์ ทวีทอง	06-3903-8349
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นางสาววิไลวรรณ สว่างชื่น	06-3904-2058
วังน้ำเย็น	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นายณรงค์ศักดิ์ จุสุวรรณ	06-3901-2682
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายพีรวัส ดงพิจิต	
คลองหาด	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นายบุญประเสริฐ กิตติวรพันธ์	06-3903-8481
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายพนาว์ เทียนทอง	06-3901-6917
เขาฉกรรจ์	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นางสาวสุดใจ เลาะหมัด	
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายศุภกฤษณ์ ต้นสุธา	06-3903-9888
โคกสูง	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	นายเกรียงศักดิ์ หลเมฆ	06-3903-5283
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายวรวุฒิ วัฒนารุ่งโรจน์	
วังสมบูรณ์	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	ว่าที่ ร.ต.วินัย ธรรมพรหม	06-3901-2560
	ปลัดอำเภอعاونป้องกันฯ	นายศุภากร สุธีกุล	

ภาคผนวก ข

บัญชีรายชื่อองค์การสาธารณกุศล หน่วยงานเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ลำดับที่	รายชื่อองค์กรสาธารณกุศล หน่วยงานเครือข่าย	สถานที่ตั้ง	ความเชี่ยวชาญ	หมายเลขโทรศัพท์	โทรศัพท์มือถือ	จำนวนสมาชิกที่ปฏิบัติงานได้
1.	มูลนิธิสว่างสระแก้ว ธรรมสถาน	อ.เมืองสระแก้ว	การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย พิบัติ	0-37241-511	08-1941-6988	1,350
2.	มูลนิธิร่วมกตัญญู จังหวัดสระแก้ว ชุดกู้ภัยทางน้ำ (ทีมดำน้ำ) ชุดกู้ภัยทางน้ำ (ทีมเรือและขนย้าย)	อ.เมืองสระแก้ว อ.เมืองสระแก้ว อ.เมืองสระแก้ว	การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย พิบัติ		09-0298-9685 08-7149-0135 08-5431-5119	674
3.	มูลนิธิสว่างเที่ยง ธรรมสถาน อรัญประเทศ	อ.อรัญประเทศ	การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย พิบัติ		08-5917-7641	26
4.	มูลนิธิกู้ภัย อรัญประเทศ	อ.อรัญประเทศ	การช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย พิบัติ	0-37247-226	08-1398-1001	120
5.	หน่วยจัดการ สสส. จังหวัดสระแก้ว	อ.วัฒนานคร	การสร้าง เสริมสุข ภาวะ		08-4566-9827	
6.	เครือข่ายองค์กร งดเหล้าจังหวัด สระแก้ว	อ.เมืองสระแก้ว	การสร้าง เสริมสุข ภาวะ		08-1899-9024	
7.	เครือข่ายสนับสนุน การป้องกันอุบัติเหตุ จราจร (สอจร.) จังหวัดสระแก้ว	อ.วัฒนานคร	ขับเคลื่อน งานความ ปลอดภัย ทางถ.		08-1683-1184	
รวม	7 เครือข่าย					

ภาคผนวก ค

โครงการสำคัญด้านทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2566-2577

ที่	ชื่อโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	พื้นที่รับประโยชน์	สถานะ		แผนการดำเนินการ				
				ดำเนินการศึกษา	การออกแบบ	2566	2567	2568	2569	2570
1.	โครงการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งรองรับเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (อ่างเก็บน้ำบ้านหนองบัวเหนือ ปตร.บ้านคลองยาง คลองผันน้ำเลียยเมือง ปตร.และสถานีสูบน้ำห้วยพรมโหด) จ.สระแก้ว	กรมชลประทาน	19,280 ไร่ (ป้องกันน้ำท่วม)	√						√
2.	อ่างเก็บน้ำห้วยสะโตน (พรด.) จ.สระแก้ว	กรมชลประทาน	17,550 ไร่ (ปริมาณน้ำกักเก็บเพิ่มขึ้น 22.32 ล้าน ลบ.ม.)	√	√					√
3.	อ่างเก็บน้ำคลองเครือหวาย จ.จันทบุรี	กรมชลประทาน	20,900 ไร่ (ปริมาณน้ำกักเก็บเพิ่มขึ้น 12.33 ล้าน ลบ.ม.) ครัวเรือนได้รับประโยชน์ 240 ครัวเรือน	√	√			√		
4.	อ่างเก็บน้ำคลองโป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	กรมชลประทาน	15,000 ไร่ (ปริมาณน้ำกักเก็บเพิ่มขึ้น 15.10 ล้าน ลบ.ม.) ครัวเรือนได้รับประโยชน์ 360 ครัวเรือน						√	
5.	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองตาตำพร้อมระบบกระจายน้ำสำหรับเกษตรแปลงใหญ่และไม้ผล หมู่ที่ 4,8 ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิต สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6	13,856.25 ไร่ (ปริมาณน้ำกักเก็บเพิ่มขึ้น 30,000 ลบ.ม.)	√	√	√				
6.	โครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ การปรับปรุงและพัฒนาคลองยุทธศาสตร์ ช่วงบ้านแหลม – บ้านบึงขันธ์ล่าง ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิต	35,840 ไร่(คลองยุทธศาสตร์ซึ่งสามารถผันน้ำได้ในตัวมีความยาวประมาณ 5,200 ม. สามารถจูนน้ำได้ประมาณ 312,000 ลบ.ม.)			√				

ภาคผนวก ง

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จ.	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66070030 009191	ปรับปรุงทำนบดินและระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำช่องตะโก พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.154 8072	102.67 0098	2565	2566	10.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 015978	ปรับปรุงทำนบดินและระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำช่องตะโก พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.154 8072	102.67 0098	2565	2566	10.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66020040 000065	งานขุดลอกลำห้วยไม่เชื่อมสระเก็บน้ำธารณะ ต.ทัพเสด็จ ต.ทัพราช อ.ตาพระยา	N/A	N/A	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.04 1453	102.82 1265	2565	2566	3.3540	กองทัพบก	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66020040 000064	งานขุดลอกคลองยุทธศาสตร์ และสระน้ำ ต.ผ่านศึก อ.อรัญประเทศ	N/A	N/A	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.59 3487	102.36 195	2565	2566	11.2400	กองทัพบก	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 014005	โครงการขุดลอกสระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 5	5	หันทราย	หันทราย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.80 0788	102.45 9102	2565	2566	1.0740	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004706	โครงการขุดสระน้ำ จำนวน 15 จุด	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.41 6606	102.34 9841	2565	2566	0.8010	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004682	โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำบ้านเขาช่องแคบ ขอบ 6 กว้าง 65.00 ม. ยาว 65.00 ม. ลึกเฉลี่ย 7.00 ม. ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า 23,660 ลบ.ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.39 1596	102.34 8566	2565	2566	1.4200	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004632	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 4 จำนวน 4 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.37 3452	102.35 0114	2565	2566	1.4120	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004633	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 5 จำนวน 2 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองไก่อเลื้อย	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.36 975	102.34 7905	2565	2566	0.7060	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004624	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 1 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.38 5642	102.35 3621	2565	2566	1.0590	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004627	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 2 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.38 0725	102.35 2953	2565	2566	1.0590	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง ลุ่มน้ำTonle Sap

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินงาน	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66LG8 85000 4629	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรคาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 3 จำนวน 4 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	Tonle Sap	Tonle Sap ตอนล่าง	13.37 6454	102.3 514	2565	2566	1.4120	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86000 7835	โครงการขุดลอกห้วยยางบ้านสุขเจริญ หมู่ที่ 10	10	บ้านสุขเจริญ	หนองม่วง	โคกสูง	สระแก้ว	Tonle Sap	Tonle Sap ตอนบน	13.89 551	102.5 6486	2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5306	โครงการลอกวัชพืชในลำคลอง	10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.67 49	102.4 008	2565	2566	0.1500	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5305	โครงการลอกวัชพืชในลำคลอง	3	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.64	102.3 411	2565	2566	0.1500	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5304	โครงการขุดลอกคลองไผ่	1,- 10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.67 79	102.3 902	2565	2566	2.2000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5303	โครงการขุดลอกคลองตาเลี้ยง	4	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.62 22	102.3 972	2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5302	โครงการขุดลอกคลองศีกฤทธิ	2,3, 5,6, 8	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.64 36	102.3 496	2565	2566	2.0000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5301	โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 10	10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.66 12	102.3 789	2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 86001 5300	โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 1	1	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.70 57	102.4 178	2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 85000 7436	ชุดแก้มลิงคลองขุมปูน หมู่ที่ 7	7	นาเหล่าประชาสรรค์	พากห้วย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.64 81	102.4 472	2565	2566	0.4990	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66150 07000 2086	ก่อสร้างระบบระบายน้ำหลักเพื่อบรรเทาปัญหาหน้าท่วมพื้นที่ชุมชนอรัญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	N/A	N/A	อรัญประเทศ	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	Tonle Sap ตอนบน	13.69 518	102.4 9493	2565	2568	56.0000	กรมโยธาธิการและผังเมือง	Thai water plan	ยังไม่ได้ดำเนินการ
ON 66LG8 85000 7435	ชุดแก้มลิงคลองนาห้วยไผ่ หมู่ที่ 1	1	พากห้วย	พากห้วย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	Tonle Sap	ห้วยพรมโหด	13.68 83	102.4 935	2565	2566	1.4540	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66LG8 85000 7434	ชุดแก้มลิงคลอง ยุทธศาสตร์ หมู่ที่ 5	5	ทด เจริญ	พาก ห้วย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	13.61 46	102.5 005	2565	2566	0.5000	เทศบาล ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 007433	ชุดแก้มลิงคลองกุดใต้ หมู่ที่ 9	9	พาก ห้วย	พาก ห้วย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตน เลสาบ	ห้วย พรหม โทด	13.67 2	102.5 034	2565	2566	0.4500	เทศบาล ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66150070 001134	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลอง โป่งน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ตำบลคลองใหญ่ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	1	N/A	คลองใหญ่	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.93 28	102.4 732	2565	2568	13.0000	กรมโยธาธิการและผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090 06000 0590	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้าง ป่าคลองสองพี่น้อง	2	N/A	ทับ ไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.98 321	102.2 3691	2565	2566	7.8398	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03002 0687	อาคารบังคับน้ำบ้านแสง	2	บ้านแสง	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	14.05 72	102.8 8969 3	2565	2566	35.40 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03002 0686	อาคารบังคับน้ำบ้านทัพไทย	1	บ้านทัพไทย	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	14.11 4157	102.9 0736 4	2565	2566	24.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090 06000 0691	ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำค่ายเทวาพิทักษ์พร้อมระบบกระจายน้ำ	1	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.92 51	102.3 0906	2565	2566	229.29 06	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090 06000 0690	ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองตาดีพร้อมระบบกระจายน้ำ	4,8	N/A	เทพนิมิต	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	13.12 552	102.4 0052	2565	2566	216.09 65	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 6101	ปรับปรุงระบบแมคคาทรอนิกส์ฝายเพิ่มความจุทางระบายน้ำล้น โครงการอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	ทับไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	13.03 2	102.3 122	2565	2566	1.5000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 6047	ปรับปรุงทำนบดิน อ่างเก็บน้ำห้วยยาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลทัพราช อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	14.02 46	102.6 487	2565	2566	469.11 60	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5993	ชุดลอกคลองโดยแรงคน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา กม.20+000 - 23+500 อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	เทพนิมิต	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.99 45	102.4 404	2565	2565	0.3000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5989	ชุดลอกอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	ทับไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตน เลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	13.01 44	102.2 899	2565	2566	6.00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66070 03000 5867	ซ่อมแซมอาคารท่อลอดคด.อัดน้ำ 1 กม. 4+292 คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.01 87	102.3 409	2565	2565	0.5000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5861	งานซ่อมแซมสะพานน้ำพร้อมขุดลอกตะกอนคลอง คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา กม.9+660 - 10+340 อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.00 66	102.3 828	2565	2566	0.9500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5850	ซ่อมแซมระบบควบคุมการบริหารจัดการน้ำโครงการอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	ห้วยไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.03 2	102.3 121	2565	2565	0.5000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5444	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายขอยฝั่งซ้าย อ่างเก็บน้ำห้วยยาง	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.04 01	102.6 874	2565	2566	12.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5353	บำรุงรักษาคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ ระยะทาง 103.545 กม.	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.02 56	102.3 17	2565	2566	1.2080	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5351	บำรุงรักษาห้วงงานอ่างเก็บน้ำคลองบอนโครงการชลประทานจันทบุรี	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.09 74	102.3 845	2565	2566	0.13 70	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5350	บำรุงรักษาห้วงงานอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธโครงการชลประทานจันทบุรี	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.01 49	102.3 166	2565	2566	0.88 50	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 5099	อาคารบังคับน้ำบ้านมะกอก พื้นที่รับประโยชน์ 280 ไร่	6	มะกอก	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.01 87	102.8 558	2565	2566	25.00	กรมชลประทาน	Thai water plan	เสร็จสิ้น
ON 66070 03000 4986	กำจัดวัชพืชมาน้ำและทำนน้ำ อ่างเก็บน้ำเขาร้าง	N/A	NA	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.60 09	102.4 018	2565	2566	0.050	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090 09000 2564	ฝายต้นน้ำแบบคอกหมูขนาด 4 ม.	N/A	N/A	โนนดินแดง	โนนดินแดง	บุรีรัมย์	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.16 43	102.7 885	2565	2566	0.00 57	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070 03000 9191	ปรับปรุงทำนดินและระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำช่องตะโก พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.154 8072	102.67 0098	12- 2565	2566	10.00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66070030 015978	ปรับปรุงทำนบกั้นและระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำช่องตะโก พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.154 8072	102.67 0098	01-2566	2566	10.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66020040 000065	งานขุดลอกลำห้วยไม้เชื่อมสระเก็บน้ำสาธารณะ ต.ห้วยเสด็จ - ต.ห้วยราช อ.ตาพระยา	N/A	N/A	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.041 453	102.82 1265	10-2565	2566	3.354 0	กองทัพบก	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66020040 000064	งานขุดลอกคลองยุทธศาสตร์ และสระน้ำ ต.ผ่านศึก อ.รัฐประเศ	N/A	N/A	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.593 487	102.36 195	10-2565	2566	11.24 00	กองทัพบก	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 014005	โครงการขุดลอกสระน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ที่ 5	5	หันทราย	หันทราย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.800 788	102.45 9102	10-2565	2566	1.074 0	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG88 50004706	โครงการขุดสระน้ำ จำนวน 15 จุด	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.416 606	102.34 9841	02-2565	2566	0.80 10	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004682	โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำบ้านเขาช่องแคบ ขยาย 6 กว้าง 65.00 ม. ยาว 65.00 ม. ลึกเฉลี่ย 7.00 ม. ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า 23,660 ลบ.ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.39 1596	102.34 8566	02-2565	2566	1.42 00	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 85000 4632	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 4 จำนวน 4 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.37 3452	102.35 0114	02-2565	2566	1.41 20	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 85000 4633	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 5 จำนวน 2 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองไก่อเลื้อน	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.36 975	102.34 7905	02-2565	2566	0.70 60	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 85000 4624	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 1 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.38 5642	102.35 3621	02-2565	2566	1.05 90	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 85000 4627	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 2 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.38 0725	102.35 2953	02-2565	2566	1.05 90	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8 85000 4629	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรลาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 3 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.37 6454	102.35 14	02-2565	2566	1.4120	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66LG8860 007835	โครงการขุดลอกห้วยยาง บ้านสุขเจริญ หมู่ที่ 10	10	บ้านสุขเจริญ	หนองม่วง	โคกสูง	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.89 551	102.5 6486	10-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015306	โครงการลอกวัชพืชในลำคลอง	10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.67 49	102.4 008	09-2565	2566	0.1500	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015305	โครงการลอกวัชพืชในลำคลอง	3	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.64 411	102.3 411	09-2565	2566	0.1500	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015304	โครงการขุดลอกคลองไม้	1,-,10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.67 79	102.3 902	09-2565	2566	2.2000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015303	โครงการขุดลอกคลองตาเล็ง	4	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.62 22	102.3 972	09-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015302	โครงการขุดลอกคลองคึกฤทธิ์	2,3, 5,6, 8	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.64 36	102.3 496	09-2565	2566	2.0000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015301	โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 10	10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.66 12	102.3 789	09-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015300	โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 1	1	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.70 57	102.4 178	09-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 007436	ขุดแก้มลิงคลองขุมปูน หมู่ที่ 7	7	นาเหล่าประชาสรรค์	พากห้วย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.64 81	102.4 472	09-2565	2566	0.4990	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66150070 002086	ก่อสร้างระบบระบายน้ำหลักเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนอรัญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	N/A	N/A	อรัญประเทศ	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.69 518	102.4 9493	10-2565	2568	56.0000	กรมโยธาธิการและผังเมือง	Thai water plan	กำลังดำเนินการ
ON 66LG8850 007435	ขุดแก้มลิงคลองนาห้วยไม้ หมู่ที่ 1	1	พากห้วย	พากห้วย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.68 83	102.4 935	09-2565	2566	1.4540	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 007434	ขุดแก้มลิงคลองยุทธศาสตร์ หมู่ที่ 5	5	ทตเจริญ	พากห้วย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.61 46	102.5 005	09-2565	2566	0.5000	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 007433	ขุดแก้มลิงคลองกุดใต้ หมู่ที่ 9	9	พากห้วย	พากห้วย	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.672 034	102.5 034	09-2565	2566	0.4500	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66506020 000468	งานวางท่อขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาเข้า ถ.เลียบคลองหน้ารีสอร์ทอัครนครเท้า ตำบลอรัญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	-	N/A	อรัญประเทศ	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	13.67 91	102.5 21	10-2565	2566	1.1260	การประปาส่วนภูมิภาค	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66150070 001134	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองโป่งน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ตำบลคลองใหญ่ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	1	N/A	คลองใหญ่	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.93 28	102.4 732	10-2565	2568	13.0000	กรมโยธาธิการและผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090060 000590	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้างป่าคลองสองพี่น้อง	2	N/A	ทับไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.98 321	102.2 3691	10-2565	256 6	7.8398	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 66070030 020687	อาคารบังคับน้ำบ้านแสง	2	บ้านแสง	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.05 72	102.88 9693	10-2565	2566	35.40 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 020686	อาคารบังคับน้ำบ้านทัพไทย	1	บ้านทัพไทย	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.11 4157	102.90 7364	10-2565	2566	24.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090060 000691	ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำค้ายเทวาพิทักษ์พร้อมระบบกระจายน้ำ	1	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.92 51	102.30 906	10-2565	2566	229.2 906	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090060 000690	ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองตาต้าพร้อมระบบกระจายน้ำ	4,8	N/A	เทพนิมิต	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.12 552	102.40 052	10-2565	2566	216.0 965	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 006101	ปรับปรุงระบบแอมทรอ-นิกฝายเพิ่มความจุทางระบายน้ำล้น โครงการอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	ทับไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.032	102.3 122	11-2565	2566	1.500 0	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 006047	ปรับปรุงทำนบดิน อ่างเก็บน้ำห้วยยาง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลทัพราช อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.02 46	102.6 487	10-2565	2566	469.1 160	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005993	ขุดลอกคลองโดยแรงคน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา กม.20+000 - 23+500 อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	เทพนิมิต	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.99 45	102.4 404	11-2565	2565	0.300 0	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005989	ขุดลอกอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	ทับไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.01 44	102.2 899	11-2565	2566	6.000 0	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005867	ซ่อมแซมอาคารต่อลอคด.อัดน้ำ 1 กม. 4+292 คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.01 87	102.3 409	11-2565	2565	0.5000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005861	งานซ่อมแซมสะพานน้ำพร้อมขุดลอกตะกอน คลอง คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา กม.9+660 - 10+340 อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.00 66	102.3 828	11-2565	2566	0.9500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005850	ซ่อมแซมระบบควบคุมการบริหารจัดการน้ำ โครงการอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	ทับไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.032	102.3 121	11-2565	2565	0.500 0	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005444	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายขอยฝั่งซ้าย อ่างเก็บน้ำห้วยยาง	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.04 01	102.6 874	10-2565	2566	12.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005353	บำรุงรักษาคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร ระยะทาง 103.545 กม.	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.02 56	102.3 17	10-2565	2566	1.2080	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
ON 66070030 005351	บำรุงรักษาหัวงานอ่างเก็บน้ำคลองบอน โครงการชลประทาน จันทบุรี	N/A	N/A	หนองตาก	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.09 74	102.3 845	10- 2565	2566	0.1370	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005350	บำรุงรักษาหัวงานอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ โครงการชลประทาน จันทบุรี	N/A	N/A	หนองตาก	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.01 49	102.3 166	10- 2565	2566	0.8850	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005099	อาคารบังคับน้ำบ้านมะกอก พื้นที่รับประโยชน์ 280 ไร่	6	มะกอก	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.01 87	102.8 558	12- 2565	2566	25.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	เสร็จสิ้น
ON 66070030 004986	กำจัดวัชพืชด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำ อ่างเก็บน้ำเขารัง	N/A	N/A	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.60 09	102.4 018	10- 2565	2566	0.0650	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66090090 002564	ฝายต้นน้ำแบบคอกหมู ขนาด 4 ม.	N/A	N/A	โนนดินแดง	โนนดินแดง	บุรีรัมย์	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.16 43	102.7 885	10- 2565	2566	0.0057	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 017372	ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงการชลประทาน โครงการชลประทานสระแก้ว	N/A	N/A	วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.76 0869 15	102.3 3104 34	10- 2566	2567	9.9000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 013791	ซ่อมแซมบำรุงรักษาชลประทาน โครงการชลประทานสระแก้ว	N/A	N/A	วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.76 0584	102.3 3109	10- 2566	2567	1.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 013400	ซ่อมแซมหินทิ้งบริเวณอาคารระบายน้ำล้นอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	ทัพไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.03 1933	102.3 1178 6	02- 2567	2567	0.5500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 022410	ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำคลองบอน	N/A	N/A	หนองตาก	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.09 7814	102.3 8486 2	01- 2567	2567	20.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67090060 002039	อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำคลองยาง 3	3	N/A	ช่อกลุ่ม	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.06 987	102.4 9596	10- 2566	2567	17.0000	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67090060 002038	อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำคลองหมามูย	9	N/A	แซร์อ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.07 408	102.5 1573	10- 2566	2567	1.4200	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67090060 002037	อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำคลองแผ่นดินเย็น	9	N/A	แซร์อ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.98 268	102.5 112	10- 2566	2567	5.2000	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67090060 002032	อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำคลองยาง 2 หน่วยวงครก	12	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.07 394	102.5 3988	10- 2566	2567	1.5000	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67090060 002031	อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำคลองอีห้วย	17	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.00 731	102.5 8155	10- 2566	2567	1.5000	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67090060 002030	อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำคลองเขาหลาย	13	N/A	แซร์อ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.98 961	102.5 6809	10- 2566	2567	1.5000	กรมทรัพยากรน้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
ON 67090060 002029	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ คลองเขาไผ่	7	N/A	ช่อง กุ่ม	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.96 549	102.4 8793	10- 2566	2567	2.5500	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67090060 002028	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ คลองพยุง	5	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.97 428	102.5 5602	10- 2566	2567	2.8500	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67090060 002027	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ คลองซบกระตัง	9	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.97 869	102.4 9908	10- 2566	2567	13.0000	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67090060 002026	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ คลองยาง 1	9	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.96 654	102.4 9145	10- 2566	2567	3.4500	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67090060 002410	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ค่าย เหวาพิทักษ์พร้อมระบบ กระจายน้ำ	1	N/A	โป่ง น้ำ ร้อน	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.92 5101	102.3 0906	10- 2566	2567	228.127 2	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67090060 002409	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ คลองตาต้าพร้อมระบบ กระจายน้ำ	4,8	N/A	เทพ นิमित	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	13.12 5515	102.4 0052	10- 2566	2567	215.000 0	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67150070 001125	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลอง โป่งน้ำร้อนหมู่ที่ 1 ต.คลองใหญ่ อ.โป่งน้ำ ร้อน จ.จันทบุรีความยาว ไม่นเกิน 30 ม.	1	N/A	คลอง ใหญ่	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.92 578	102.4 6071 6	10- 2566	2569	13.00 00	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67150070 000234	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลอง ตะเคียน บริเวณจุดผ่าน แคนถาวรบ้านผักกาด ต.คลองใหญ่ อ.โป่งน้ำ ร้อน จ.จันทบุรี ความยาวไม่น้อยกว่า 200 ม.	N/A	บ้าน ผัก กาด	คลอง ใหญ่	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.93 59	102.4 87	10- 2566	2567	15.00 00	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67150070 000228	เขื่อนป้องกันตลิ่ง พังทลายคลองโป่งน้ำร้อน บ้านหนองบอน หมู่ 1 ต. คลองใหญ่ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี ความยาวไม่ น้อยกว่า 744 ม.	1	บ้าน หนอง บอน	คลอง ใหญ่	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนล่าง	12.93 06	102.4 421	10- 2566	2569	13.00 00	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67070030 022097	ระบบส่งน้ำพร้อมอาคาร ประกอบ โครงระบบส่ง น้ำฝิ่งซ้ายอ่างเก็บน้ำแซร์ อออันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จ.สระแก้ว	N/A	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.97 9	102.5 3	01- 2567	2569	70.00 00	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67070030 022031	โครงการเพิ่มศักยภาพ การเก็บกักอ่างเก็บน้ำ แซร์อออันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ต.แซร์ออ อ. วัฒนานคร จ.สระแก้ว	N/A	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.97 9	102.5 3	10- 2566	2567	45.00 00	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 67070030 021982	ค่าควบคุมงานจ้างเหมา โครงระบบส่งน้ำฝิ่งซ้าย อ่างเก็บน้ำแซร์อออัน เนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สระแก้ว	N/A	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบ ตอนบน	13.97 9	102.5 3	10- 2566	2567	1.2250	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
ON 67DLA270 000073	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติบริเวณคลองสระน้ำ กว้าง 180 ม. ยาว 218 ม. ลึกเฉลี่ย 4 ม. (ปริมาณดินขุดไม่น้อยกว่า 156,960 ลบ.ม.) บ้านทองเจริญ หมู่ที่ 12 ต.ทัพไทย อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว	12	บ้านทองเจริญ	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.10 4909	102.83 3781	10-2566	2567	10.00 00	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 022180	เขื่อนวังยางและอาคารประกอบพร้อมส่วนประกอบอื่น โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเครือหวาย ต.โป่งน้ำร้อน อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.88 03	102.40 39	10-2566	2569	112.0 000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 022177	ค่าควบคุมงานจ้างเหมาเขื่อนวังยางและอาคารประกอบพร้อมส่วนประกอบอื่น โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเครือหวาย ต.โป่งน้ำร้อน อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.88 03	102.40 39	10-2566	2567	1.960 0	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 021872	ฝายบ้านหนองปรือ	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.10 2661	102.72 0981	10-2566	2567	38.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 67070030 021401	ฝายบ้านสวนส้มล่าง 3	N/A	N/A	สะตอน	สอยดาว	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.17 93	102.3 613	01-2567	2567	50.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 005079	อาคารบังคับน้ำบ้านทดวงศ์สมบูรณ	N/A	10/ทดวงศ์สมบูรณ	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.01 87	102.5 958	09-2566	2567	12.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 009191	ปรับปรุงทำนบดินและระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำช่องตะโก พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.154 8072	102.67 0098	12-2565	2566	10.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66070030 015978	ปรับปรุงทำนบดินและระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำช่องตะโก พื้นที่รับประโยชน์ 500 ไร่	N/A	N/A	ทัพราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.154 8072	102.67 0098	01-2566	2566	10.00 00	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66020040 000065	งานขุดลอกลำห้วยไม้เชื่อมสระเก็บน้ำสาธารณะ ต.ทัพเสด็จ - ต.ทัพราช อ.ตาพระยา	N/A	N/A	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.041 453	102.8 2126 5	10-2565	2566	3.3540	กองทัพบก	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66020040 000064	งานขุดลอกคลองยุทธศาสตร์ และสระน้ำ ต.ผ่านศึก อ.อรัญประเทศ	N/A	N/A	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.59 3487	102.3 6195	10-2565	2566	11.24 00	กองทัพบก	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON66LG88 50004682	โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำเขาช่องแคบ ขอย 6 กว้าง 65.00 ม. ยาว 65.00 ม. ลึกเฉลี่ย 7.00 ม. ปริมาตรดินขุดไม่น้อยกว่า 23,660 ลบ.ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.39 1596	102.348 566	02-2565	2566	1.4200	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
ON 66LG8850 004632	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรคาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 4 จำนวน 4 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.37 3452	102.3 5011 4	02-2565	256 6	1.4120	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004633	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรคาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 5 จำนวน 2 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองไก่อีเรือน	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.36 975	102.34 7905	02-2565	256 6	0.7060	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004624	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรคาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 1 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.38 5642	102.35 3621	02-2565	2566	1.0590	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004627	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรคาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 2 จำนวน 3 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.38 0725	102.35 2953	02-2565	2566	1.0590	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8850 004629	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำกึ่งถาวรคาดด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ชุดที่ 3 จำนวน 4 จุด สันฝายกว้าง 2.50 ม. ยาว 15.00 ม. สูง 1.50 ม.	12	บ้านเขาช่องแคบ	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.37 6454	102.3 514	02-2565	2566	1.4120	เทศบาลตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 007835	โครงการขุดลอกห้วยยางบ้านสุขเจริญ หมู่ที่ 10	10	บ้านสุขเจริญ	หนองม่วง	โคกสูง	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.89 551	102.5 6486	10-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015306	โครงการลอกวัชพืชในลำคลอง	10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.67 49	102.4 008	09-2565	2566	0.1500	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015305	โครงการลอกวัชพืชในลำคลอง	3	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.64 411	102.3 411	09-2565	2566	0.1500	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON66LG88 60015304	โครงการขุดลอกคลองไผ่	1,-,10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.67 79	102.3 902	09-2565	2566	2.2000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015303	โครงการขุดลอกคลองตาเล็ง	4	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.62 22	102.3 972	09-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015302	โครงการขุดลอกคลองคึกฤทธิ์	2,3, 5,6, 8	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.64 36	102.3 496	09-2565	2566	2.0000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
ON 66LG8860 015301	โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 10	10	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.66 12	102.3 789	09-2565	2566	0.5000	องค์การบริหารส่วนตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
ON 66LG8860 015300	โครงการก่อสร้างฝายน้ำ ล้น หมู่ที่ 1	1	N/A	คลอง ทับ จันทร์	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.70 57	102.4 178	09- 2565	2566	0.500 0	องค์การ บริหาร ส่วน ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66LG8850 007436	ชุดแก้มลิงคลองขุมปูน หมู่ที่ 7	7	นา เหล่า ประช สรรค์	พาก ห้วย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.64 81	102.4 472	09- 2565	2566	0.499 0	เทศบาล ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66150070 002086	ก่อสร้างระบบระบายน้ำ หลักเพื่อบรรเทาปัญหา น้ำท่วมพื้นที่ชุมชนอรัญ ประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	N/A	N/A	อรัญ ประเทศ	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	13.69 518	102.4 9493	10- 2565	2568	56.00 00	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66LG8850 007435	ชุดแก้มลิงคลองนาห้วยไม้ หมู่ที่ 1	1	พาก ห้วย	พาก ห้วย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.68 83	102.4 935	09- 2565	2566	1.4540	เทศบาล ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66LG8850 007434	ชุดแก้มลิงคลอง ยุทธศาสตร์ หมู่ที่ 5	5	ทด เจริญ	พาก ห้วย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.61 46	102.5 005	09- 2565	2566	0.5000	เทศบาล ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66LG8850 007433	ชุดแก้มลิงคลองกุดใต้ หมู่ที่ 9	9	พาก ห้วย	พาก ห้วย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.672 034	102.5 034	09- 2565	2566	0.4500	เทศบาล ตำบล	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66150070 001134	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลอง โป่งน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ต. คลองใหญ่ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	1	N/A	คลอง ใหญ่	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	12.93 28	102.4 732	10- 2565	2568	13.0000	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 020687	อาคารบังคับน้ำบ้านแสง	2	บ้าน แสง	ทัพ เสด็จ	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.05 72	102.8 8969 3	10- 2565	2566	35.4000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 020686	อาคารบังคับน้ำบ้านทัพ ไทย	1	บ้าน ทัพ ไทย	ทัพ ไทย	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.11 4157	102.9 0736 4	10- 2565	2566	24.0000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66090060 000691	ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำค่ายเท วาพิทักษ์พร้อมระบบ กระจายน้ำ	1	N/A	โป่ง น้ำ ร้อน	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	12.92 51	102.3 0906	10- 2565	2566	229.2 906	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66090060 000690	ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลอง ตาดำพร้อมระบบ กระจายน้ำ	4,8	N/A	เทพ นิमित	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.12 552	102.4 0052	10- 2565	2566	216.0 965	กรม ทรัพยากร น้ำ	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 006101	ปรับปรุงระบบแมคคาทรอนิกส์เพิ่มความจุทาง ระบายน้ำล้น โครงการ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	ทับ ไทร	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.03 2	102.3 122	11- 2565	2566	1.5000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 006047	ปรับปรุงทำนบดิน อ่าง เก็บน้ำห้วยยาง อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ต.ทัพราช อ.ตาพระยา จ. สระแก้ว	N/A	N/A	ทัพ ราช	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.02 46	102.6 487	10- 2565	2566	469.116 0	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005993	ชุดลอกคลองโดยแรงคน คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่ง ขวา กม.20+000 - 23+500 อ่างเก็บน้ำ คลองพระพุทธ	N/A	N/A	เทพ นิमित	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	12.99 45	102.4 404	11- 2565	2565	0.3000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
ON 66070030 005989	ขุดลอกอ่างเก็บน้ำคลอง พระพุทธ	N/A	N/A	ทับ ไทร	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.01 44	102.2 899	11- 2565	256 6	6.0000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005867	ซ่อมแซมอาคารท่อ ลอดค.อัดน้ำ 1 กม. 4+292 คลองส่งน้ำสาย ใหญ่ฝั่งขวา อ่างเก็บน้ำ คลองพระพุทธ	N/A	N/A	หนอง ตา คอง	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.01 87	102.3 409	11- 2565	2565	0.5000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005861	งานซ่อมแซมสะพานน้ำ พร้อมขุดลอกตะกอน คลอง คลองส่งน้ำสาย ใหญ่ฝั่งขวา กม.9+660 - 10+340 อ่างเก็บน้ำ คลองพระพุทธ	N/A	N/A	โป่ง น้ำ ร้อน	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.00 66	102.3 828	11- 2565	2566	0.9500	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005850	ซ่อมแซมระบบควบคุม การบริหารจัดการน้ำ โครงการอ่างเก็บน้ำคลอง พระพุทธ	N/A	N/A	ทับ ไทร	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.032	102.3 121	11- 2565	2565	0.5000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005444	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสาย ขอยฝั่งซ้าย อ่างเก็บน้ำ ห้วยยาง	N/A	N/A	ทัพ ราช	ตา พระ ยยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.04 01	102.6 874	10- 2565	2566	12.0000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005353	บำรุงรักษาคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ ระยะทาง 103.545 กม.	N/A	N/A	หนอง ตาคง	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.02 56	102.3 17	10- 2565	2566	1.2080	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005351	บำรุงรักษาห้วงงานอ่าง เก็บน้ำคลองขนอน โครงการชลประทาน จันทบุรี	N/A	N/A	หนอง ตาคง	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.09 74	102.3 845	10- 2565	2566	0.1370	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005350	บำรุงรักษาห้วงงานอ่าง เก็บน้ำคลองพระพุทธ โครงการชลประทาน จันทบุรี	N/A	N/A	หนอง ตาคง	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.01 49	102.3 166	10- 2565	2566	0.8850	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 005099	อาคารบังคับน้ำบ้าน มะกอก พื้นที่รับ ประโยชน์ 280 ไร่	6	มะก อก	ทัพ เสด็จ	ตา พระ ยยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.01 87	102.8 558	12- 2565	2566	25.0000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66070030 004986	กำจัดวัชพืชด้านเหนือน้ำ และท้ายน้ำ อ่างเก็บน้ำ เขารัง	N/A	N/A	ผ่าน สึก	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.60 09	102.4 018	10- 2565	2566	0.0650	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
ON 66090090 002564	ฝายต้นน้ำแบบคอกหมู ขนาด 4 ม.	N/A	N/A	โนน ดิน แดง	โนน ดิน แดง	บุรีรัมย์	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.16 43	102.7 885	10- 2565	2566	0.0057	กรม อุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์ พืช	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ก่อสร้างระบบระบายน้ำ หลักเพื่อบรรเทาปัญหา น้ำท่วมพื้นที่ชุมชนอรัญ ประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	N/A	N/A	อรัญ ประเทศ	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	N/A	N/A	N/A	10- 2565	2568	50.0000	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลอง โป่งน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ต. คลองใหญ่ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	1	N/A	คลอง ใหญ่	โป่ง น้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	N/A	N/A	N/A	10- 2565	2568	N/A	กรม โยธาธิการและ ผังเมือง	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	ปรับปรุงทำนบกั้นน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยยาง	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.027842	102.64924	2567	2569	608.324	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงคลองยุทธศาสตร์บ้านทับทิมสยาม 03 ถึงบ้านโนนหมากมุ่น พร้อมอาคารประกอบ 2 แห่ง	N/A	N/A	ห้วยไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.114157	102.907364	2567	2569	196	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ฝายบ้านหนองปรือ	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.102649	102.72102	2567	2567	38	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ฝายบ้านใหม่ไทยถาวร	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.110458	102.69724	2568	2568	56	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ฝายบ้านตะลุมพุก	N/A	N/A	ห้วยราช	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.089981	102.760209	2568	2568	64	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ฝายบ้านคลองน้ำใส 2	N/A	N/A	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.069759	102.843532	2568	2568	75	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ฝายบ้านเจียงดำ	N/A	N/A	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.062381	102.872575	2568	2568	65	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	แก้มลิงบ้านผ่านศึก	N/A	N/A	ผ่านศึก	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.597761	102.4143	2569	2569	7	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	แก้มลิงบ้านเขาดิน 2	N/A	N/A	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.454604	102.323013	2570	2570	10	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	อาคารบังคับน้ำบ้านน้อยพัฒนา	N/A	N/A	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.0439	102.8171	2570	2570	2.9	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ท่อลอดคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายทำนบกั้นน้ำลำสะโตน กม.1+320	N/A	N/A	ห้วยไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.0778	102.8398	2570	2570	9	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงคลองยุทธศาสตร์ บ้านตาพระยาถึงบ้านทัพเสรี	N/A	N/A	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.0736	102.8952	2570	2570	40	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงคลองยุทธศาสตร์ บ้านลูกช้างถึงบ้านทัพเยี่ยม	N/A	N/A	ตาพระยา	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.92197	102.76396	2570	2570	40	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงคลองยุทธศาสตร์ บ้านทัพเยี่ยมถึงบ้านโนนหมากมุ่น	N/A	N/A	ห้วยเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.86421	102.73313	2570	2570	91	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงคลองยุทธศาสตร์ บ้านโนนหมากมุ่นถึงบ้านศิลารัตนพัฒนา	N/A	N/A	โนนหมากมุ่น	โคกสูง	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.78227	102.7226	2570	2570	75	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงคลองยุทธศาสตร์ อ่างเก็บน้ำเขาดิน	N/A	N/A	คลองหาด	คลองหาด	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.25791	102.20374	2570	2570	54.5	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	ขุดลอกคลองยุทธศาสตร์ เลียบถ.ศรีเพ็ญ	N/A	N/A	ทัพ ไทย	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.07 5539	102.8 9593 6	2570	2570	13.5	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ขุดลอกอ่างเก็บน้ำเขาดิน ตอนล่าง พร้อม ทรบ.	N/A	N/A	คลอง หาด	คลอง หาด	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.43 0435	102.3 3872 4	2570	2570	20	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ขุดลอกคลองยุทธศาสตร์ เลียบถ.ศรีเพ็ญ	N/A	N/A	ทัพ ไทย	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.07 5539	102.8 9593 6	2569	2569	13.5	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	สะพาน คสล. บ้านหนอง บัวเหนือ	N/A	N/A	หัน ทราย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.75 3543	102.4 2335	2570	2570	8	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ขุดขยายสระเก็บน้ำบ้าน เขาดิน 1	N/A	N/A	คลอง หาด	คลอง หาด	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.44 5266	102.3 3830 2	2570	2570	10	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ขุดขยายสระเก็บน้ำบ้าน เขาดิน 2	N/A	N/A	คลอง หาด	คลอง หาด	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนล่าง	13.47 5786	102.326 851	2570	2570	10	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ฝายบ้านหนองบัวใต้	N/A	N/A	หัน ทราย	อรัญ ประเทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.74 0391	102.448 066	2570	2570	43.8	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ประตูระบายน้ำบ้าน คลองยาง	N/A	N/A	ผักขะ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเล สาบ	ห้วยพรม โทด	13.73 5215	102.452 497	2570	2570	100	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ติดตั้งเครื่องมีอวัด พฤติกรรมเขื่อน อ่างเก็บ น้ำห้วยตะเคียน	N/A	N/A	โค คล้าน	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	13.95 9244	102.357 873	2570	2570	2.99	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ปรับปรุงถ.สันเขื่อน อ่าง เก็บน้ำคลองตาด้วง	N/A	N/A	ทัพ ไทย	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.14 5034	102.889 616	2570	2570	20	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ค่าควบคุมงานจ้างเหมา ปรับปรุงทำนบดิน อ่างเก็บ น้ำห้วยยาง อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ต.ทัพราช อ. ตาพระยา จ.สระแก้ว	N/A	N/A	ทัพ ราช	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.03 0879	102.650 259	10- 2566	2567	1.9000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ปรับปรุงทำนบดิน อ่างเก็บ น้ำห้วยยาง อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ต.ทัพราช อ. ตาพระยา จ.สระแก้ว	N/A	N/A	ทัพ ราช	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.03 0879	102.650 259	10- 2566	2569	109.574 0	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสาย ใหญ่ฝั่งซ้าย (YL) อ่างเก็บ น้ำห้วยยาง กม.1+000 ถึง 3+000	N/A	N/A	ทัพ ราช	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.03 3353	102.659 909	10- 2566	2567	3.8000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสาย ซอย YR-1.5R อ่างเก็บน้ำ ห้วยยาง กม.0+000 ถึง 1+000	N/A	N/A	ทัพ ราช	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.01 8821	102.657 574	10- 2566	2567	1.9000	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ
N/A	ค่าควบคุมงานจ้างเหมา ปรับปรุงคลอง ยุทธศาสตร์บ้านทับทิม สยาม 03 ถึง บ้านโนน หมากมูน พร้อมอาคาร ประกอบ 2 แห่ง	N/A	N/A	ทัพ ไทย	ตา พระ ยา	สระแก้ว	โตนเล สาบ	โตนเล สาบ ตอนบน	14.11 4157	102.907 364	10- 2566	2567	1.1375	กรม ชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุ สถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	ปรับปรุงคลอง ยุทธศาสตร์บ้านทับทิมสยาม 03 ถึง บ้านทับเขียม พร้อมอาคารประกอบ 2 แห่ง	N/A	N/A	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.114157	102.907364	10-2566	2569	65.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคันอ่างเก็บน้ำรัตนโกสินทร์	N/A	N/A	ทัพไทย	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.1405	102.7944	10-2566	2567	16.6150	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายขอย YR-22.2L อ่างเก็บน้ำห้วยยาง กม.0+000 ถึง 1+500	N/A	N/A	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.026166	102.835114	10-2566	2567	2.8000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา (RMC) อ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียน กม. 3+000 ถึง 4+000	N/A	N/A	ตาพระยา	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.937665	102.687636	10-2566	2567	1.9000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายขอย YR-13.8R อ่างเก็บน้ำห้วยยาง กม.0+000 ถึง 2+000	N/A	N/A	ตาพระยา	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.025079	102.763518	10-2566	2567	3.8000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา (YR) อ่างเก็บน้ำห้วยยาง กม.16+000 ถึง 18+000	N/A	N/A	ตาพระยา	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	14.028102	102.78205	10-2566	2567	3.8000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายขอย 1R-1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียน กม. 0+000 ถึง 1+000	N/A	N/A	โคกลาน	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.953464	102.685197	10-2566	2567	1.9000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำสายขอย 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียน กม. 0+000 ถึง 2+000	N/A	N/A	โคกลาน	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.956209	102.670373	10-2566	2567	3.8000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมลาดเขื่อนด้านเหนือน้ำ อ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียน	N/A	N/A	โคกลาน	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนบน	13.959308	102.672181	10-2566	2567	4.5000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บริหารการส่งน้ำโครงการชลประทานสระแก้ว พื้นที่ชลประทาน 86,000 ไร่	N/A	N/A	วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.760628	102.331072	10-2566	2567	0.3180	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาบริเวณหัวงานและคลองส่งน้ำ โครงการชลประทานสระแก้ว พื้นที่ 3,166 ไร่	N/A	N/A	วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.760726	102.331669	10-2566	2567	3.2910	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาทางลำเลียงใหญ่ ชลประทานสระแก้ว ระยะทาง 4.14 กิโลเมตร	N/A	N/A	วัฒนานคร	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	ห้วยพรมโหด	13.760551	102.330825	10-2566	2567	0.5770	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	งานซ่อมแซมสะพานน้ำพร้อมขุดลอกตะกอนคลอง คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา กม.9+660 - 10+340 อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธ	N/A	N/A	เทพนิมิต	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.998371	102.448135	02-2567	2567	0.9500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	ซ่อมแซมคลอง RMC อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0066	102.3828	02-2567	2567	0.8500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลอง 1R-LMC อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.8803	102.4039	03-2567	2567	0.6500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลอง 5L-RMC อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.8803	102.4039	02-2567	2567	0.6500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลอง LMC อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	ห้วยไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.030792	102.31439	02-2567	2567	0.8500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร ระยะทาง 103.545 กม.	N/A	N/A	ห้วยไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.030792	102.31439	10-2566	2567	1.2080	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาหัวงานอ่างเก็บน้ำคลองบอน โครงการชลประทานจันทบุรี	N/A	N/A	ห้วยไทร	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.031933	102.311786	10-2566	2567	0.1370	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาหัวงานอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร โครงการชลประทานจันทบุรี	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.025353	102.312268	10-2566	2567	0.8850	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมคลอง LMC อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.037456	102.348063	N/A	N/A	0.8500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร ระยะทาง 103.545 กม.	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0256	102.317	N/A	N/A	1.2080	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาหัวงานอ่างเก็บน้ำคลองบอน โครงการชลประทานจันทบุรี	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0974	102.3845	N/A	N/A	0.1370	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	บำรุงรักษาหัวงานอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร โครงการชลประทาน	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0149	102.3166	N/A	N/A	0.8850	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ซ่อมแซมหินทิ้งบริเวณอาคารระบายน้ำล้นอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0256	102.317	02-2567	2567	0.5500	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำคลองบอน	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0974	102.3845	01-2567	2567	20.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	เขื่อนหัวงานและอาคารประกอบพร้อมส่วนประกอบอื่น โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเครือหวาย ต.โป่งน้ำร้อน อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.0149	102.3166	10-2566	2569	112.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ค่าควบคุมงานจ้างเหมาเขื่อนหัวงานและอาคารประกอบพร้อมส่วนประกอบอื่น โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเครือหวาย	N/A	N/A	หนองตากง	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.097814	102.384862	10-2566	2567	1.9600	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบ ประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	ฝายบ้านสวนส้มล่าง 3	N/A	N/A	สะตอง	สอยดาว	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	13.1793	102.3613	01-2567	2567	50.0000	กรมชลประทาน	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ก่อสร้างยกคันทางขึ้นเหนือระดับน้ำ และก่อสร้างยกระดับ สะพาน BOX เพื่อเร่งการระบายน้ำ	N/A	N/A	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	N/A	N/A	2567	2570	15.0000	กรมทางหลวง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ก่อสร้างยกคันทางขึ้นเหนือระดับน้ำพร้อมใส่ท่อBOX ขนาด 2 เซลล์ เพื่อเร่งการระบายน้ำ	N/A	N/A	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	N/A	N/A	2567	2570	15.0000	กรมทางหลวง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ก่อสร้างยกคันทางขึ้นเหนือระดับน้ำ พร้อมใส่ท่อBOX ขนาด 2 เซลล์ เพื่อเร่งการระบายน้ำ	N/A	N/A	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	N/A	N/A	2567	2570	15.0000	กรมทางหลวง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ก่อสร้างยกคันทางขึ้นเหนือระดับน้ำ และก่อสร้างยกระดับสะพาน เพื่อเร่งการระบายน้ำ	N/A	N/A	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	N/A	N/A	2567	2570	15.0000	กรมทางหลวง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	ก่อสร้างระบบระบายน้ำวางท่อระบายน้ำ บ่อพักน้ำและ side ditch lining	N/A	N/A	บ้านใหม่หนองไทร	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	N/A	N/A	2567	2570	15.0000	กรมทางหลวง	Thai water plan	ไม่ระบุสถานะ
N/A	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำภายในประเทศ	N/A	N/A	คลองใหญ่	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.9255	102.4923	2566	2566	N/A	กรมชลประทาน	แผนงานโครงการนอกระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการพัฒนาคลององค์กรบริหารจัดการน้ำทุกระดับ	N/A	N/A	หน้าเมือง	เมืองปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี	โตนเลสาบ	N/A	14.047150	101.3727248	2562	2562	0.4464	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอกระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	ดอนยาย	เมืองนครนายก	นครนายก	โตนเลสาบ	N/A	14.11061785	101.1047612	2562	2562	27.2500	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอกระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	ไผ่ชะเลือด	ศรีมโหสถ	ปราจีนบุรี	โตนเลสาบ	N/A	13.94240868	101.3694474	2562	2562	32.7500	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอกระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	พังราด	แก่ง	ระยอง	โตนเลสาบ	N/A	12.72242011	101.7718362	2562	2562	15.6500	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอกระบบ	เสร็จสิ้น

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำหลัก	ลุ่มน้ำสาขา	LAT	LONG	เริ่มโครงการ	สิ้นสุดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานดำเนินการ	ฐานข้อมูล	สถานะโครงการ
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	วังตะเคียน	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี	โตนเลสาบ	N/A	13.89 6679 17	101.8 2700 69	2562	2562	14.35 00	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	เมืองเก่า	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี	โตนเลสาบ	N/A	14.03 1197 13	101.7 7467 56	2562	2562	27.50 00	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	แซร์อ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	13.86 8783 44	102.5 2858 11	2562	2562	25.50 00	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	สัดหีบ	สัดหีบ	ชลบุรี	โตนเลสาบ	N/A	12.63 0382	100.9 3237 2	2562	2562	5.5000	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	14.06 7469 26	102.8 1399 68	2562	2562	5.2000	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	คลองใหญ่	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	N/A	12.89 9211 27	102.4 6601 97	2562	2562	3.8500	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	พรหมณี	นครนายก	นครนายก	โตนเลสาบ	N/A	14.20 2619 94	101.1 3211 85	2562	2562	4.9600	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	เสตอ	เขาสมิง	ตราด	โตนเลสาบ	N/A	12.49 7706 45	102.4 2468 16	2562	2562	6.7500	กรมทรัพยากรน้ำ	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาหน้าท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและ บริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	บาง พलग	บ้าน สร้าง	ปราจีน บุรี	โตนเล สาบ	N/A	13.99 5235 88	101.2 6171 68	2562	2562	5.5000	กรม ทรัพยากร น้ำ	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและ บริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	นา ยาย อาม	นา ยาย อาม	จันทบุรี	โตนเล สาบ	N/A	12.73 0368 78	101.8 2401 37	2562	2562	7.2000	กรม ทรัพยากร น้ำ	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและ บริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	เมือง เก่า	พนม สาร คาม	ฉะเชิงเทรา	โตนเล สาบ	N/A	13.74 8154 86	101.3 1969 25	2562	2562	4.5000	การประปา ส่วน ภูมิภาค	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและ บริหารจัดการน้ำ	N/A	N/A	คำ โตนต	ประ จันต คาม	ปราจีนบุรี	โตนเล สาบ	N/A	14.13 3353 39	101.6 2117 24	2562	2562	6.2000	กรม ทรัพยากร น้ำบาดาล	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและ บริหารจัดการน้ำ	5	N/A	บ้าน ใหม่ หนอง ไทร	อรัญ ประ เทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	N/A	13.70 2646	102.48 2999	2561	2561	9.5000	กรม ทรัพยากร น้ำ	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งน้ำและ บริหารจัดการน้ำ	8	N/A	แซร์ ออ	วัฒนานคร	สระแก้ว	โตนเล สาบ	N/A	13.86 41	102.53 2869	2561	2561	9.2500	กรม ทรัพยากร น้ำ	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการบริหารจัดการ น้ำเพื่อป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	N/A	N/A	หัน ทราย	อรัญ ประ เทศ	สระแก้ว	โตนเล สาบ	N/A	13.75 043	102.45 789	2562	2562	1.4300	กรมป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัย	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	ยกเลิก โครงการ
N/A	โครงการบริหารจัดการ น้ำเพื่อป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	N/A	N/A	หนอง ตาง	โป่งน้ำ ร้อน	จันทบุรี	โตนเล สาบ	N/A	13.04 5168	102.41 7673	2562	2562	1.8000	กรมป้องกันและ บรรเทา สาธารณ ภัย	แผน งาน โครงการ นอก ระบบ	เสร็จสิ้น

ภาคผนวก ง (ต่อ)

โครงการที่มีผลต่อการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง กลุ่มน้ำโตนเลสาบ

Project ID	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ ***	หมู่ ที่	หมู่ บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ลุ่มน้ำ หลัก	ลุ่มน้ำ สาขา	LAT	LONG	เริ่ม โครงการ	สิ้นสุด โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงาน ดำเนินการ	ฐาน ข้อมูล	สถานะ โครงการ
N/A	โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	N/A	N/A	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	13.717529	102.437663	2562	2562	1.2140	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	N/A	N/A	คลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	13.705943	102.419017	2562	2562	N/A	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	N/A	N/A	บ้านด่าน	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	13.70456	102.432407	2562	2562	1.2180	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	N/A	N/A	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	สระแก้ว	โตนเลสาบ	N/A	13.614749	102.571916	2562	2562	1.9650	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น
N/A	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำภายในประเทศ	N/A	N/A	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	จันทบุรี	โตนเลสาบ	โตนเลสาบตอนล่าง	12.9206	102.3456	2561	2562	10.1000	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	แผนงานโครงการนอก ระบบ	เสร็จสิ้น

ภาคผนวก จ

การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิต่อการทบทวนแผนป้องกันและ
แก้ไขภาวะน้ำท่วมและน้ำแล้ง ในพื้นที่ลุ่มน้ำโดนเสาบ

การรับฟังความคิดเห็นจากตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของภาคเกษตรกรรม เดือนสิงหาคม พ.ศ.2566

ภาคผนวก จ (ต่อ)

การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิต่อการทบทวนแผนป้องกันและ
แก้ไขภาวะน้ำท่วมและน้ำแล้ง ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุตสาหกรรม เดือนสิงหาคม พ.ศ.2566

